דבר

דבר ששי
דבר השבוע
דבר אחר
משא

דבר יום ששי י"ט באייר תשנ"ה 19.5.95 גליון 21560 · 60 עמודים, המחיר 4.50 ש"ח (כולל מע"מ) באילת 3.85 ש"ח

שלום זיקנה,
יחי הנעורים.
דוד אבידן
מעולם לא חדל
להלל את העלומים
ואת העתיד.
חיים נגיד
(עמ' 9)

אסד בוחר
נשיא.
האם יכהן
הראוי
קדנציה נוספת
כנשיא לבנון
חן אבידן
(עמ' 7)

דבר אחד

סכנה לדמוקרטיה הישראלית לקראת בחירות '96: בישראל יהיו יותר מפלגות ממשרדי פרסום

הפלסטינים מציעים להתחיל מיד בדיון על הסדרי הקבע

– כולל בעיית ירושלים, במקביל להמשך הדיון על הסדרי הביניים; ישראל דחתה את ההצעה להקים ועדה נפרדת בנושא ירושלים במסגרת המו"מ הרב־צדדי

מאת סומי בסוק

ראש המשלחת הפלסטינית לשיחות ועדת ההיגוי במונטריי, פייסל חוסייני, הציע אתמול לישראל – בשם הרשות הפלסטינית ובשם אש"ף – להתחיל מייד בדיונים על הסדר הקבע בשטחים, כולל על בעיית ירושלים, במקביל להמשך המו"מ על הסדר הביניים. ראש המשלחת הישראלית למונטריי, סגן שר החוץ יוסי ביילין, הבטיח להעביר את ההצעה לירושלים.

גם אתמול, יומה השלישי של ועדת ההיגוי לשיחות הרב־צדדיות לשלום, כל המשלחות הערביות, פרט לסוריה ולבנון שהחרימו את המושב, התמקדו בנושא אחד – הפקעת הקרקעות בירושלים. לא נערך כל דיון בנושאים שלשמם התכנסה ועדת ההיגוי.

לאחר הווטו האמריקאי במועצת הביטחון של האו"ם, שלשום, היו דבריהם של הנציגים הערבים במונטריי חריפים יותר מהדברים הקשים שאמרו בשני הימים הראשונים של המפגש. פייסל חוסייני חזר והציע הקמת ועדה שישית בערוץ הרב־צדדי, ועדה לנושא ירושלים. ביילין דחה את ההצעה בתוקף, תוך שהוא מציין כי נושא ירושלים, בהתאם לכל ההסכמים עם הפלסטינים כולל הסכם אוסלו והסכם העקרונות, אמור לעלות רק בשיחות על הסדר הקבע. שיחות אלו אמורות להתחיל בעוד שנה, במאי 1996.

חוסייני עזב את אולם הדיונים כדי להתקשר ליאסר ערפאת, ראש הרשות הפלסטינית, במטרה לקבל ממנו הוראות. כעבור זמן מה חזר לאולם הדיונים וכשקיבל את רשות הדיבור הציע, כאמור, בשם הרשות הפלסטינית ובשם אש"ף כי ישראל והרשות יפתחו מיד בדיונים על הסדר הקבע בגדה ובעזה, כולל בשאלת ירושלים. במקביל ימשיכו שני הצדדים בדיונים על הסדר הביניים. ביילין לא דחה את ההצעה על הסף, הוא הודיע כי יעביר אותה לירושלים, לעיונם של ראש הממשלה ושר החוץ.

כזכור, העלה ביילין הצעה דומה לפני כמה חודשים, לפיה ישראל והרשות הפלסטינית יזנחו את הדיונים על הסדר הביניים ויעברו ישר לדיונים על הסדר הקבע. הצעתו נדחתה בתקיפות רבה על ידי רבין ועל ידי פרס, וכן על ידי מנכ"ל משרד החוץ, אורי סביר, מאדריכלי הסכם אוסלו, בטענה כי דיונים על הסדר הקבע יתקעו את הדיאלוג עם הפלסטינים.

להערכת ירושלים, בדיונים על הסדר הקבע שני הצדדים יצטרכו להכריע בשורה של נושאים "כבדים" במיוחד, כולל בעיית ירושלים. בשלב זה קיים חשש גדול מאוד כי הם לא בשלים לפשרות היסטוריות. גם אתמול העריכו מקורבים ליצחק רבין ולשמעון פרס כי אין כל סיכוי שהצעת חוסייני תתקבל.

בישיבת ועדת ההיגוי במונטריי, אתמול, תקפו כל הנציגים הערבים שקיבלו את רשות הדיבור את הפקעת הקרקעות בירושלים. הנציג הסעודי, סגן שר החוץ

(המשך בעמוד 2)

הלווייתו של סמיר אמיר קיא, שנהרג שלשום בדרום לבנון. ראו עמ' 2. צילום באדיבות "מעריב"

אוטובוס תיירים ישראלי הותקף בצפון סיני; אין נפגעים

(עיריי.אף.פי.) – אוטובוס שהסיע תיירים ישראלים הותקף בסכין קצבים גדולה ביום חמישי בצפון סיני בידי אזרח מצרי ליד מעבר רפיח. לא היו נפגעים. על התקרית הודיע מקור במשרד הפנים המצרי.

"השוטרים שהתלוו לאוטובוס הצליחו לעצור את התוקף, המצרי אחמד המדאן (43), שפגע בסכין הקצבים בשמשות האוטובוס בצד ימין", נאמר בהודעה של המשרד.

"התברר כי האיש סובל מבעיות נפשיות, והוא ברח מבית חולים משום שסירב לקבל טיפול רפואי", נאמר עוד בהודעה.

בהודעה של המשרד נאמר, כי "לא היו הרוגים או פצועים, והאוטובוס המשיך בדרכו אל עמדת הגבול של רפיח". במרכז נאמר כי המשטרה פתחה פתחה בחקירה.

הווטו הנשיאותי על תכנית הקיצוצים של הקונגרס עלול לדחות הסיוע לירדן

מאת דרורה פרל, וושינגטון

מחיקת החוב של ירדן לארה"ב נמצא ברשימת הנושאים החשובים לממשל קלינטון, העלולים להפוך לבן־ערובה בידי הקונגרס־הרפובליקאי, הרוצה למנוע וטו נשיאותי על חוק קיצוץ בתקציבים.

הנשיא קלינטון מאיים להטיל וטו על הצעת החוק לקיצוץ התקציב, המונחת עתה על שולחן בית הנבחרים, בסכום כולל של 16 מיליארד דולר. הנשיא איננו מוכן לקבל קיצוצים מתוכננים בתקציבי החינוך הרווחה, שהם עמודי תווך במדיניות ממשלו. ואולם הווטו שלו יפגע, בין השאר, בהקצבה שכללו הרפובליקאים בכוונה, למחיקת 25 מיליון דולר מחובה של ירדן לארה"ב.

המשטרה העבירה לפרקליטות המדינה את תיקי החקירה נגד עורכי העיתונים

הופסקו בשלב זה ההליכים נגד החוקרים הפרטיים פרידן וצור

מאת נתן דונר ועתי"ם

היחידה הארצית לחקירת פשעים של המשטרה העבירה אתמול בבוקר לפרקליטות המדינה את תיקי החקירה נגד העורך הראשי של "מעריב", עופר נמרודי, ועורך "ידיעות אחרונות", משה ורדי.

בפרקליטות המדינה נמסר, כי בימים הקרובים יועברו תיקי החקירה שהוגשו בפרשת ההאזנות הסתר לעיון פרקליטת המדינה. [illegible] מדובר בתיקים נגד המצויים על הכוונת במבצע "הכשרת הישוב", דוד ראון, דובר הכתבים של "ידיעות אחרונות", רונן בר־אבי וחשודים נוספים במעורבות בפרשה, ביניהם חוקרים בחברות פרטיות.

פרקליטות המדינה, דורית ביניש, תקבע אתמול בדרישות את התבטאויותיו של שר המשטרה משה שחל. כזכור, אמר שחל בראיון לתוכנית הטלוויזיה "שיחת העיתון", בערוץ הראשון, כי כתבי האישום נגד החשודים בפרשת האזנות הסתר יוגשו לבית המשפט בתוך כעשרה ימים. שחל ציין כי הגשת כתבי האישום, במקביל לסיום החקירה, תתאפשר בשל עבודתם של צוות החקירה והפרקליטות, במקביל לצוות החקירה. [illegible]

בעניין זה ציין כי הקירות של עופר נמרודי במרשום, האחראים הנרכזה בחשודות לכאורה על הזמנת האזנות סתר לגבי גורמים בעולם התקשורת ובעולם העסקים, ובשימוש הליכי חקירה. חקירתו של משה ורדי התרכזה בחשדות לכאורה, כי האזין לקלטת האזנות סתר לעורך "ידיעות אחרונות" לשעבר, דב יודקובסקי, וכי ידע על האזנה שבוצעה לו. בתגובה על הודעתו של שחל, הודיעה דוברת משרד המשפטים כי מוטב היה אלמלא הודיע שר המשטרה לציבור אם ומתי יוגשו כתבי אישום.

ההחלטה הסופית על הגשת כתבי אישום נמצאת בסמכות פרקליטות המדינה והאחרונות בפרקליטות הבהירו בתוקף כי צוותים של הפרקליטות פעלו במקביל לצוות החקירה המשטרתי.

בית משפט השלום בתל אביב, הורה אתמול להפסיק עד להודעה חדשה את ההליכים במשפטם של החוקרים יעקב צור ורפי פרידן, המעורבים בפרשת האזנות הסתר, בגלל השינויים הצפויים בעקבות הפיכתו של הנאשם צור לעד מדינה.

עד המדינה יעקב צור לא הופיע לבית המשפט כמתבקש, אך השופט זכריה כספי נמנע מלהוציא נגדו צו הבאה.

בדיון שנערך אתמול שחרר השופט את עורך הדין מרדכי כץ, על פי בקשתו, מייצוגו של פרידן, מאחר שלדברי כץ גם הוא עצמו מעורב בפרשה.

פרידן טען בבית המשפט כי הוא נמצא במשא ומתן עם עורך דין אביגדור פלדמן בדבר ייצוגו, וכי אם יכשלו המגעים, יבקש מבית המשפט למנות לו עורך דין, בשל חוסר יכולת כלכלית.

גם דן קוואל, עורך דינו של צור, ביקש אתמול להשתחרר מייצוגו של מרשו, מאחר שלדבריו, צור ניתק עימו מגע, ולא התייעץ איתו לפני שהחליט להפוך לעד מדינה. החלטה על שיחרורו של עו"ד קוואל, יקבל השופט בתוספת שתתקיים ב־25 במאי.

השופט ציין בהחלטתו, כי "קיימת אפשרות לאחד את הדיונים בשני התיקים, אלא שלצורך כך נחוץ לדעת מה טיב השינויים, או התוספות שיוכנסו לכתב האישום בתיק, שאני מניח שייעשו עוד קודם ישיבת התזכורת".

קרע בין העיתונאים למועצת העיתונות

העיתונאים שוקלים הקמת מועצה חדשה ללא נציגי המו"לים

מאת יעל פישביין

חילוקי הדעות החריפים בין מועצת העיתונות לעיתונאים עשויים להוביל לקרע גלוי. האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, בראשות שרה פרידמן, ואגודת העיתונאים התל־אביבית, בראשות רפי גוטרמן, כבר החלו לדון בפרישה ממועצת העיתונות ובהקמת מועצה חדשה ללא נציגי המו"לים.

העיתונאים טוענים שמועצת העיתונות נקטה עמדה בדיונים על המשב. בעיתונות בעקבות פרשת האזנות הסתר ובהצעות חקיקה הנוגעות לברכה הבעלות על אמצעי התקשורת ולהסדרת יחסי מו"ל־עורך־עיתונאי. כמו כן טוענים העיתונאים שנשיא מועצת העיתונות, עו"ד חיים צדוק, הפך את מועצת העיתונות לכלי בידי המו"לים ומנע ממנה לעמוד לצד העיתונאים במאבקם לחופש העיתונות.

עוד טוענים העיתונאים כי צדוק הפעיל לחצים למינוי אדם שמעמדתו לא היתה מקובלת על העיתונאים כמנכ"ל מועצת העיתונות השופה הזמנת עיתונאים לכינוס מועצת עיתונות העומד להתקיים בהלסינקי.

נשיא מועצת העיתונות צדוק מכחיש את הטענות נגדו וטוען כי הוא פועל ללא משוא פנים להגנת חופש העיתונות. כמו כן טוען צדוק כי נהג כהלכה בפרשת האזנות הסתר.

(כתבה מקיפה בנושא זה ראה עמוד 6)

ארה"ב הטילה וטו על החלטת מועה"ב"ט נגד ההפקעות בי־ם

– לאחר ש־14 החברות האחרות תמכו בהצעת ההחלטה

מאת מרים פוקס, ניו־יורק

כל המדינות החברות במועצת הביטחון הצביעו אמש בעד החלטה הקוראת לממשלת ישראל לבטל את צווי ההפקעות במזרח ירושלים, אך ארה"ב הטילה וטו ובכך מנעה ממועצת הביטחון לקבל את ההחלטה.

ארה"ב הביאה מראש לידיעת חברות המועצה שבכוונתה להשתמש בזכות הווטו שלה כדי למנוע את קבלת ההחלטה הקוראת לממשלת ישראל לבטל את צווי הפקעת האדמות במזרח ירושלים. עם זאת, האיום האמריקאי לא עזר ולא מנע משאר 14 חברות המועצה להצביע עבור הצעת ההחלטה.

היתה זו הפעם הראשונה מזה חמש שנים שארה"ב השתמשה בזכות הווטו, הנתונה לה ולשאר ארבע המדינות החברות הקבועות במועצת הביטחון: רוסיה, סין, צרפת ובריטניה.

● תגובות לווטו – עמ' 2 ●

בסיום ההצבעה נשאו דברים שגרירי ארה"ב, בריטניה, סין, צרפת, מרוקו וישראל. שגרירת ארה"ב לאו"ם, מדליין אולברייט, אמרה כי ארה"ב החליטה להטיל וטו על ההחלטה על בסיס עקרוני, לפיו הדרך היחידה להגיע לשלום במזרח התיכון היא על־ידי שיחות ישירות בין הצדדים. ארה"ב נאלצה להתנגד להצעת ההחלטה משום שמועצת הביטחון ביקשה להתייחס לנושא הקשור במעמד קבע ובכך הפרה את העקרון הנ"ל. נושאים הקשורים במעמד קבע צריכים להיפתר בין הצדדים בסיוע הקהילייה הבין־לאומית, אך ללא התערבותה, אמרה.

אולברייט הכירה שארה"ב הודיעה שהפקעת קרקעות בירושלים אינה מסייעת לתהליך השלום ואינה מקרבת אותו. עם זאת, התערבות מועצת הביטחון בנושא יכולה רק לסבך אותו, טענה אולברייט.

מרבית הדוברים הסכימו כי אכן על הצדדים לפתור את הנושאים השנויים במחלוקת באמצעות מו"מ ישיר. עם זאת, לדעתם, ההחלטה שהתקבלה על־ידי מועצת הביטחון היא החלטה כאזונת, לא עויינת כלפי ישראל ומביעה את עמדת הקהילייה הבין־לאומית נגד הפקעת אדמות.

כל הדוברים הביעו את תקוותם שתהליך השלום לא ייפגע וציינו שעל הקהילייה הבין־לאומית לתמוך בו במשנה מרץ.

שגריר ישראל לאו"ם, גד יעקבי, אמר בדבריו כי ישראל טענה מראש שנושא זה צריך להיפתר בין הצדדים המעורבים על בסיס הצהרת העקרונות שנחתמה על־ידי ישראל ואש"ף, וכי מועצת הביטחון אינה המקום המתאים להתייחס בו לנושא.

משקיף אש"ף באו"ם הודה לחברות המועצה וציין שהתוצאות מלמדות על התמיכה הבין־לאומית הרחבה בעמדה הפלסטינית. לדבריו, הווטו האמריקאי יפגע במועצת הביטחון, במעמד ארה"ב כשושבינת תהליך השלום ובתהליך עצמו.

שני תיקים מחקירות ההסתדרות הועברו לעיונה של הפרקליטות

מאת נתן דונר

שני תיקי חקירה הנוגעים לעבירות פליליות שלכאורה בוצעו על ידי בכירים בהסתדרות, במהלך הבחירות האחרונות להסתדרות, הועברו אתמול לפרקליטות המדינה.

מדובר בשניים מתוך ארבעה תיקים פליליים שנפתחו ביחידה לחקירות הונאה ונוגעים למנכ"ל ההסתדרות לשעבר, חיים הברפלד, לסגנית שר המסחר והתעשייה, מאשה לובלסקי, ולגזבר ההסתדרות לשעבר, ארתור ישראלוביץ. נראה כי התיקים שהועברו לפרקליטות יוחזרו להשלמת החקירה במשטרה לאחר שהפרקליטות תעיין בהם.

המשטרה השלימה את החקירה שנוגעת להעברתם של 600 אלף ש"ח מכספי ההסתדרות למימון האזנות סתר נגד בכירים במטה הבחירות של סיעות רם והליכוד שרצו להסתדרות. בפרשה זו היו מעורבים סגנית השר מאשה לובלסקי אשר אישרה כיושבת ראש סיעת העבודה את העברת הכספים, ארתור ישראלוביץ הגזבר וחיים הברפלד שהיה המועמד המרכזי בבחירות מטעם העבודה.

מועצת הדרך השלישית דוחה בינתיים את ההחלטה בעניין הקמת מפלגה

מאת חגי פורשנר

"מועצת הדרך השלישית תחליט על מהלכיה העתידיים של התנועה בהתאם להתפתחויות בתהליך המדיני ובזירה המפלגתית. המועצה מטילה על ההנהלה לבחון את הדרכים הארגוניות להגשת עיקרי התנועה, לרבות האפשרות של הקמת מפלגה".

ההלכה שלא להחליט – או, בניסוח אחר, לדחות את ההחלטה – סיכמה דיון של מועצת הדרך השלישית, אשר ביטא התלבטות לגבי דרכה ויכולתה להשפיע. נכחו כ־70 עד 80 איש. כמעט מחצית מהנואמים תמכו בהקמת מפלגה לאלתר, והיתר, כנראה רוב קטן, תמכו בקו שלפיו טרם הגיע הזמן להחליט.

בחינת הדרכים להגשמת עיקרי התנועה תתמקד, אכן, בעניינים הקשורים בהקמת מפלגה: שאלות של ארגון, מימון, ניסיון למדוד את שיעור התמיכה הציבורית וניסיון לגבש מצע המכפל לא רק בשאלות רמת הגולן או אפילו השאלות המדיניות־ביטחוניות בכלל. זה יתבע חודשים אחדים – ויביא את התנועה למועד הראשון שנחשב סביר להודעה על הקמת מפלגה: ינואר או פברואר 1996.

יצוין, כי גם בין התומכים בהקמת מפלגה היתה נכונות ואף נטייה להמתין ולבחון את המצב בפרט יכריעו, כתוכם יהודה הראל.

המועמדים להנהגת התנועה – אביגדור קהלני וחן שומרון – ציינו, כל אחד בנפרד, כי ההחלטה היא פרי הצעתם. קהלני לא הביע דעתו במפורש על השאלה שעמדה על הפרק והציע "לא להחליט היום, ובינתיים לצבור כוח (סניפים ותמיכה ציבורית) ולצרף חברי כנסת". שומרון הודיע בפירוש שהוא בעד הקמת מפלגה, אף כי "אפשר לדחות את ההחלטה עצמה" ולהתחיל בצעדים מעשיים כמו כתיבת חוקה לקראת ההקמה.

אחד הבוטים ביותר בין התומכים בהקמת המפלגה היה אורי הייטנר: "אם, כאשר נרדף לבחירות תהיה לנו הצלחה, גם אם ניכשל (נכניס לכנסת רק שני ח"כים) – ייתכן שבכך תתאפשר הקמת בלוק שיחסום את הנסיגה. ולכן אסור שנהיה שותפים, בהיעדרנו ממערכת הבחירות למחדל אי־עצירת הנסיגה. יש להקים מפלגה בזריזות, לאלתר".

מזכיר המוריעין, חיים יעבץ, אמר כי "מי שתומך בהקמת מפלגה, צריך לעשות זאת עכשיו ולא לעשות רוח" כי "אנו (אנשי מפלגת העבודה בתנועת הדרך השלישית) איננו יכולים להישאר עם יצחק רבין".

לעומתם עמדו במיוחד שושנה ארבלי־אלמוזלינו ומרדכי הוד. ארבלי אמרה כי "הקמת מפלגה תהיה שגיאה. הדד תבע להישאר תנועה חוץ־מפלגתית והתריע כי "לא ירידה מרמת הגולן תסכן את המפעל הציוני, אבל פלגנות בהולט מהווה סכנה".

גם ח"כ עמנואל זיסמן הדגיש כי "לא יעדנו להיות מפלגה", וח"כ יעקב שפי הציע "להישאר בלתי מפלגתיים".

המזרחן פרופ' יהושע פורת תומך בהקמת מפלגה, ואף התעכב ארוכות על הנושא שיוזהה, לדבריו, נקודת הקושי הבולטת ביותר בדרך לגיבוש מצע רחב שיספל בנושאים שאינם מדיניים בלבד: לא שאלת הגדה המערבית, ואף לא שאלות חברה וכלכלה אלא שאלות דת ומדינה.

רק אמיר הציע לעסוק ב"הכנת הכלים והכסף" לקראת הקמת מפלגה, כמו שהציעו תמר אשל ויצחק חופי, ולא לקבל החלטה במועד זה שבו התנועה איננה מסוגלת עדיין, לדבריו, לצעד הפוליטי הרשמי הזה". המשורר חיים גורי התבטא בעד דחיית ההחלטה לתקופה מסוימת והכין את הנוכחים לתמיכה בהצעת ההחלטה שהוקראה על ידי יהודה הראל.

שגב מגיב: סלמוביץ' היא אשה לא אינטליגנטית עם טיעונים של גננת

שגב תקף את עמיתיו מסיעת "ייעוד", אלכס גולדפרב ואסתר סלמוביץ', שהדיחו אותו מתפקידו כיו"ר המפלגה, בישיבת מזכירות שלא נכח בה

מאת אריה דיין

השר גונן שגב תקף אתמול במילים חריפות ביותר את שני חבריו לסיעת ייעוד, סגן השר אלכס גולדפרב וח"כ אסתר סלמוביץ', שהחליטו שלשום להדיח אותו מתפקידיו כיו"ר התנועה ויו"ר המזכירות שלה. שגב, המערער על חוקיות הישיבה שהחליטה על ההדחה, אומר על ח"כ סלמוביץ' כי היא "אשה לא אינטליגנטית, המשמיעה טיעונים ברמה של גננת". סגן השר גולדפרב, אמר שגב, "עובר עבירה פלילית של זיוף מסמכים, אם אכן הוא עכשיו על מסמכים בתור יו"ר ייעוד". את שניהם ביחד כינה שגב "אנשים לא רציניים, שחבל לבזבז זמן בדיבורים עליהם".

שלשום התקיימה בבניין הכנסת ישיבה של מזכירות ייעוד, ששלושת חבריה היחידים הם שגב, גולדפרב וסלמוביץ'. שגב לא הגיע לישיבה, ושני חבריו ניצלו את העדרו כדי להדיח אותו משני תפקידיו ולמנות את עצמם במקומו. כמה שעות מאוחר יותר סילמן השר שגב לח"כ סלמוביץ', הודיע לה כי להחלטה שקיבלה עם גולדפרב אין שום תוקף משפטי. במשך הערב קיים השר שגב התייעצויות עם עורכי־הדין, ובסופן אמר כי לא יפנה לבית משפט כדי שיבטל את החלטת ההדחה, משום ש"כל ילד מבין שזו החלטה בלתי חוקית והאנטי־דמוקרטית להלוטין".

שגב אמר שהוא ממשיך לכהן כיו"ר ייעוד ויו"ר המזכירות שלה, וימשיך לכהן בתפקידים אלה, עד שהמרכז החדש של התנועה, האמור להתכנס ב־7 ביוני, יבחר מזכירות חדשה. במרכז החדש יהיו חברים על־פי התקנון שאושר על־ידי המזכירות הנוכחית, והמפקד בידי רשם המפלגות. "המפקד וכינוס המרכז הצפוי", אמר שגב, "הכניסו את גולדפרב וסלמוביץ' להיסטריה, ודחפו אותם לעשות את מה שעשו".

ח"כ סלמוביץ' אמרה לעומת זאת כי הסיבה להדחתו של שגב היא התנגדותו למיזוג ייעוד עם מפלגת העבודה. "אני יודעת על חברי מפלגת העבודה בצפון, שכבר התחילו לעבוד לקראת השתתפותו של שגב בפריימריס של מפלגת העבודה", אמרה. "אני חוששתי שלקראת ישיבת המרכז ב־7 ביוני, אמצא את עצמי חברה במפלגה שהמרכז שלה החליט למזג אותה עם מפלגת העבודה. עשיתי מה שעשיתי כדי למנוע את ההתפתחות הזאת. אני בעד

(המשך בעמוד 2)

שגב: אנשים לא רציניים

תגובות קשות בעולם הערבי לווטו האמריקאי; ערפאת: אין לנו אמון בארה"ב

מאת דן אבידן והסוכנויות

העולם הערבי הגיב אתמול בזעם על הווטו שהטילה ארה"ב על הצעת ההחלטה במועצת הביטחון שקראה לישראל לחזור בה מהפקעת הקרקעות במזרח ירושלים. מדינאים ועיתונות ההסברה הערביים גינו את ארה"ב בשל צעדה זה וטענו כי היא נוקטת מדיניות פרו־ישראלית, הדבר עלול להערים קשיים על תהליך השלום.

יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, אמר אתמול כי וושינגטון בגדה באמון שנתן בה העם הפלסטיני, כאשר הטילה וטו על החלטת מועצת הביטחון בנושא הפקעת האדמות בירושלים.

ישראל, לעומת זאת, בירכה את ארה"ב על שניצלה את זכות הווטו שלה, והביעה שמחה על כי סוגיית ירושלים לא תועלה לדיון.

"הנשיא ערפאת מאוכזב מעמדת ארה"ב במועצת הביטחון. האמריקאים איבדו את האמון שנתן בהם העם הפלסטיני, ואת האמינות שהיתה להם", אמר לעיתונאים בעזה דובר יו"ר הרשות הפלסטינית, מרואן כנפאני.

ארה"ב הטילה שלשום בערב וטו, לראשונה מזה חמש שנים, על הצעת החלטה הדורשת מישראל לבטל את הפקעת האדמות בירושלים המזרחית.

"כיצד יכולה ארצות הברית להפעיל לחץ על ישראל כדי שתמלא את תנאי הסכם השלום, כאשר היא מאמצת עמדה שאינה רק מנוגדת להצהרת העקרונות ולשאר ההסכמים בנושא האוטונומיה, אלא בנוסף לכך סותרת גם החלטות והסכמים בין־לאומיים אחרים", שאל כנפאני.

ירדן הגדירה ביום חמישי את הטלת הווטו האמריקאי על החלטת מועצת הביטחון של האו"ם בנושא הפקעת האדמות במזרח ירושלים כ"לא מוסרית וצבועה".

שר החוץ הירדני עבד־אל כרים אל־כבריתי אמר כי זימן ללשכתו את שגריר ארה"ב ווסלי איגאן וכי פנה אליו בלשון קשה, במטרה להבהיר את עמדת ירדן.

כבריתי אמר אתמול, כי הפעולה הוכיחה שארה"ב, אחת מבעלות הברית החשובות ביותר של ירדן, אינה נמצאת בדעה אחת עם הקהילה הבין־לאומית.

"נכון כי העמדה האמריקאית עשויה להראות חזקה בעיני ישראל, אולם אין ספק כי היא מוכיחה כי קיים ניגוד דעות בכל הנוגע לקהילה הבין־לאומית, לחוקה הבין־לאומית ולצדק הבין־לאומי", אמר השר הירדני לכתב רויטרס.

הליגה הערבית קראה אתמול לערבים לזכור את השורות, לאחר הווטו שהטילה וושינגטון שלשום על הצעת החלטה במועצת הביטחון של האו"ם, שביקשה מישראל לבטל את הפקעת האדמות במזרח ירושלים.

"זכות הווטו של וושינגטון הפכה לקלף יקר ערך בידי ישראל. על הערבים להסיק מסקנות ממה שהתרחש, ולהתגבר על חילוקי הדעות ביניהם, כדי להתמודד עם העמדה האמריקאית", אמר תת־מזכ"ל הליגה הערבית לעניינים פלסטיניים, סעיד כמאל, בשיחה עם כתב סוכנות הידיעות הצרפתית.

"אנו מקווים שעמדתה של ארה"ב, שהתיישרה עם זו של ישראל, תעודד את הערבים להיענות בחיוב ליוזמתו של מזכ"ל הליגה עיסמת עבדל מגיד, לפיוס בין ערבים", הוסיף.

כמאל, לשעבר הנציג הפלסטיני במצרים, תקף את העמדה האמריקאית, שאינה רואה במועצת הביטחון פורום ראוי לדיון בנושא ירושלים.

"אם כוונת ארה"ב כי מדובר בסוגיה דו־צדדית, מדוע לא פעלה כבר מההתחלה להסדר הבעיה, בהיותה אחת מפטרוניות תהליך השלום?", שאל.

תנועת החמאס קראה למדינות ערב ולפלסטינים להזיל מכל מגע עם ישראל. "האחים המוסלמים" במצרים, תנועת האם של החמאס, אמרו כי בעקבות הווטו האמריקאי על הערבים לנקוט רק בדרך "הג'יהאד" קרי, הכוח כדי להחזיר לעצמם את השטחים הכבושים. שר החוץ המצרי עמרו מוסא אמר שהווטו האמריקאי היה צעד בלתי מתאים, "כי לא עולה על הדעת שארה"ב תטיל וטו על החלטה באו"ם שמטרתה להגן על תהליך השלום".

הממשלה הירדנית איזכרה בתוך כך לחוגי האופוזיציה לקיים ועידה עממית גדולה נגד הנורמליזציה עם ישראל, בכינוס שנקבע ב־26 במאי. (בקשה דומה של האופוזיציה נדחתה בעבר). דוברים סורים הזהירו כי ארה"ב מסגלת את עמדות ישראל, והדבר יכול ל"להרוס את תהליך השלום". לוב גינתה את "הברית הנאצית" החדשה בין ארה"ב וישראל נגד האומה הערבית. דוברים עיראקים אמרו כי הווטו באו"ם חושף מחדש את מדיניותה הדו־צדדית של ארה"ב נגד הערבים, כפי שהיא משתקפת גם בהתעקשותה להמשיך בסגר הבין־לאומי על עיראק. העיתון הסעודי "אל־מדינה" כתב כי לערבים לא נותרה עתה אלא האופציה להתלכד ולאחד בבקשה כדי להגן על ירושלים המזרחית. שר החוץ הלבנוני פארס בויז בחה על כך שארה"ב "מאמצת אוטומטית את עמדותיה של ישראל, בין אם הן צודקות או לא".

ראש ממשלת לבנון נפגש עם נשיא סוריה

דמשק (ע'ראי.אפ.פי.) – נשיא סוריה חאפז אל־אסד קיבל אתמול בלשכתו בדמשק את ראש ממשלת לבנון, רפיק אל־חרירי, שהגיע בשעות הבוקר לסוריה. על כך מסר דובר לשכת הנשיאות.

הדובר לא ציין מהם הנושאים שהשניים דנו בהם.

מקורות לבנוניים יודעי דבר אמרו כי הדיונים יהיו בעיקר בנושא "ההתפתחויות האחרונות בתהליך השלום במזרח התיכון והמצב בלבנון, ובפרט בעיית המנדט הנשיאותי של אליאס הראווי, העומד להסתיים בנובמבר הקרוב".

מקורות מדיניים בביירות רמזו כי חרירי תומך בהארכת המנדט של הראווי, שנבחר בנובמבר 1989 לתקופה בת שש שנים. הארכת המנדט תדרוש שינוי בחוקה.

מועשיר: הציבור בירדן מקבל קשה מאוד את החלטת ההפקעות

עם זאת הדגיש השגריר הירדני בארץ, שחזון השלום אינו בסכנה

מאת דן אבידן

שגריר ירדן בישראל, ד"ר מרואן אל־מועשיר, אמר אתמול ל"דבר" כי חזון השלום הישראלי־ירדני אינו נתון בסכנה, בעקבות הצבעת למעלה מ־60 חברי הפרלמנט ברבת־עמון שלשום בעד ביטול ההסכם, עקב הפקעת הקרקעות במזרח ירושלים. עם זאת אמר מועשיר כי הפקעת הקרקעות גורמת קשיים לממשלת ירדן, המחויבת לחזון השלום, משום שדעת הקהל הירדנית מקבלת את ההפקעה ברוח קשה מאוד. "תביעת 60 הצירים, כי הממשלה תבטל את חוזה השלום, משקפת את מורת הרוח של דעת הקהל בירדן (בעניין ההפקעות). זה עניין רציני ביותר מבחינת ירדן. אנו במשא ומתן שקט עם ממשלתכם, כדי לראות אם ניתן למצוא פתרון לבעיה" – אמר מועשיר.

השגריר הוסיף ואמר כי ממשלת ישראל אינה יכולה להמשיך לעשות כל מה שהיא רוצה, לאחר שחתמה על הסכמי שלום עם מצרים וירדן. "הצעדים שלכם בירושלים גורמים לנו למבוכה רבה. הציבור אומר לממשלה בירדן: חתמת על הסכם שלום עם ישראל, אך ישראל ממשיכה לפעול כראות עיניה, בלי להתחשב ברגישויות שלנו. מה טעם בחוזה שלום כזה?"

ד"ר מועשיר קבל על־כך שדעת הקהל הישראלית איננה מודעת לקדושת מזרח ירושלים באסלאם, ולחשיבותה של מזרח העיר מבחינת הערבים. הוא צופה שבתוך כמה ימים תתכנס ועידת פיסגה ערבית מצומצמת במרוקו, על מנת לדון בשאלת הפקעת הקרקעות במזרח ירושלים.

שר החוץ הירדני, עבד אל־כרים אל־כבריתי, אמר מצדו אתמול בדיון בבית עמן, כי עדיין לא נמסר לממשלת ירדן שום דבר קונקרטי בדבר כינוס הפיסגה המצומצמת במרוקו.

מאות השתתפו בהלוויית סמ"ר אמיר קרא בנס ציונה

(ע'). – סמ"ר אמיר קרא, בן 20, שנהרג שלשום מאש מחבלים בגזרה המרכזית של אזור הבטחון בדרום לבנון, הובא אתמול למנוחות בחלקה הצבאית שבבית העלמין בנס ציונה. מאות מלווים, בני משפחה וחברים, השתתפו בהלוויה.

מפקד היחידה בה שירת קרא, קצין בדרגת סגן אלוף, ספד לו: "אתמול נדרנו פצצה שלקחה אותך מאתנו. הלכת השארת אותנו לבד. אנו לא מבינים את שאירע ושאנו נצטרך להמשיך בלעדיך. לפני ארבעה חודשים הגעת למוצב קדמי חשוף, שבו נהרגת. ידענו שביכולתך לשמש כאחד מאנשי הצוות וקיבלת את התפקיד באחריות וברצון. היית בעבודה רבה תחת לחץ נפשי השקט הפנימי שלך בלט. ידענו בכל עת שניתן לסמוך עליך ועל יוזמתך".

ראש עיריית נס־ציונה, יוסי שבו, אמר: "אין נחמה לאב, לאם, לאחות או אשר מאבדים ילד שאותו אהבו. הלב נקרע לראות את המשפחה".

חברו של אמיר, דודו, סג"מ בצנחנים, ספד לו איך הוא ואמר כי "זה שנה שאנו מכירים. לא מתאימה הפרידה. מתאים לנו הטיול בחיק הטבע, השירה האהובה. לא מתאימים מדים ומלחמה".

חבר נוסף של אמיר, אייל, אמר: "קשה לכאוב על חבר שהחיוך על פניו זוהר, מלא חיבה, שאת כולנו שבה. גם בצבא, כשכל אחד מצא פינה, עדיין נשארנו קבוצה הדוקה. הולפנו רשמים והמשכנו יחד לחיות. איך נמשיך ללכת בהוריות ולחת מבט ללא אמיר הנוסף?"

סמ"ר אמיר קרא השאיר אחריו הורים, הלן וראובן, ושתי אחיות, סמדר בת 26 ואורנה בת 16.

שיפור במצב שטרן

אודי שרון מוסר: שיפור חל במצבו של רב"ט ערן שטרן, 21, חייל גבעתי שאיבד את ידו הימנית בהפגזת החזבאללה שלשום על מוצב בדרום לבנון. שטרן מאושפז ביחידה לטיפול נמרץ בבית החולים רמב"ם בחיפה. הוא כבר אינו מונשם, והרבה לחייך אל בני משפחתו וחבריו.

הוריו, חיים ושושנה, סיפרו כי ערן "הוא בוגר המכינה הישיבתית הקדם־צבאית בפרואל, ופעל על־פי החינוך שקיבל". ערן שומר על מורל גבוה, על אף פציעתו, ומעודד את חבריו. "זה מתאים לאופי שלו", אמר אחד מהם.

"ארקיע" ביצעה פינוי אווירי מטנג'ר במרוקו

מאת אריה אדר

חברת "ארקיע" ביצעה אתמול בבוקר חילוץ רפואי בהטסת מטופלת ישראלית מהעיר טנג'ר שבמרוקו לישראל.

החילוץ בוצע במטוס־האמבולנס הסילוני של "ארקיע", שהוא מטוס מנהלים מדגם "ווסטווינד", שהוכשר במיוחד למטרה זו.

המטוס המריא למשימה מטנג'ר, מרחק של חמש שעות טיסה, ובו צוות רפואי של חברת "אינטקר".

המטופלת, תושבת ישראל, נפלה בעת הפלגה במעבורת. אובחן אצלה שבר באגן הירכיים והיה צורך להטיסה בדחיפות לארץ להמשך טיפול. היא היתה מבוטחת בחברת "כלל".

קינן: חופשתי מ"ידיעות" איננה "חופשת מחאה"

מאת כתב "דבר"

חבר מערכת "ידיעות אחרונות", עמוס קינן הבהיר אתמול, כי החופשה שלקח מעיתונו איננה חופשת מחאה. המדובר בחופשה, הנובעת מכך שחברי המערכת אינם רשאים לצבור ימי חופשה העולים על 90 יום. משום כך יצא לחופשה ב־15 במאי שתימשך עד סוף חודש יוני.

אתמול שיגר קינן פקס לעורך "ידיעות אחרונות", משה ודדי, והעתק ממנו העביר גם ל"דבר". בפקס זה הבהיר קינן, "שאינני רשאי לצבור או למכור חופשות. נקודה. את המלחמות שלי אני מסוגל לנהל בעצמי כמו גדול. אינני זקוק לסיוע ארטילרי. אלוהים בצבאות מערכתית המגינה על משפחה זו או אחרת – לברי כמו גדול בלי שותפים".

שגב מגיב

(סוף מעמוד 1)

ארץ־ישראל השלמה, ואין לי שום כוונה להצטרף למפלגת העבודה". היא סיפרה כי הגיעו לידיה מסמכים, שהיא מעדיפה שלא לחשוף, המעידים על קשריו של השר שגב עם "רכזי סניפים ורכזי 'סקטורים'" של מפלגת העבודה.

"שטויות", הגיב השר שגב. סלמוביץ', כך אמר, יודעת היטב שסדר היום של ישיבת המרכז כבר נקבע, וכי שאלת ההתמזגות עם מפלגת העבודה אינה כלולה בו. הוא סירב, עם זאת, לומר אם הוא יתמוך בהתמזגות כזאת. "המרכז יבחר מזכירות, והמזכירות תחליט". אמר.

קודם לכך יהיה על המזכירות החדשה להחליט, לדברי שגב, "על הדרך להיפטר משני חברים אנטי־דמוקרטיים שנבהלו מתהליכים דמוקרטיים בייעוד והחליטו לחזור לשיטות הפסולות של העבר". גולדפרב וסלמוביץ', סיכם השר שגב את דבריו, הם אנשים לא רציניים. אחד מהם אמר שבשום פנים ואופן לא יפרוש מהממשלה, והשנייה אומרת שתוביל את ייעוד למיזוג עם הליכוד.

א־שרע: סוריה תשתתף בוועידה הכלכלית בטחונית בברצלונה

מאת דן אבידן

סוריה הודיעה אתמול לראשונה כי תשתתף בוועידה הכלכלית בטחונית לארצות אגן הים התיכון, שיקיים האיחוד האירופי בברצלונה בסתיו הקרוב. את ההודעה על־כך מסר אתמול שר החוץ הסורי, פארוק א־שרע, לעמיתו הספרדי, עם נציגו במדריד. א־שרע אמר כי אין כל קשר בין ועידת ברצלונה למו"מ הרב־צדדי המתנהל בין חלק ממדינות ערב לישראל, אותו ממשיכה סוריה להחרים. ישראל תשתתף כמובן בועידת ברצלונה, לכן זו תהיה הפעם הראשונה, מאז החל תהליך השלום, שהסורים יטלו חלק לצד ישראל בפורום רב־לאומי הדן בנושאי הגנה ופיתוח של המזרח התיכון.

א־שרע יצא אתמול מספרד ברכבו לאיטליה, שם יערוך ביקור רשמי. ביקוריו במדריד וברומא היו מתוכננים מראש, בעקבות ביקור בוושינגטון. במדריד אמר א־שרע כי ההצעות האמריקאיות שנמסרו לקידום בעניין סידורי הבטחון העתידיים בגולן הן חיוביות, ואילו בהצעות שנמסרו לו מטעם ראש הממשלה, יצחק רבין, על־ידי האמריקאים, הוא מצא צורך להכנסת תיקונים. א־שרע חזר על תביעת סוריה לסידורי בטחון שווים וסימטריים משני עברי הגבול בגולן, לאחר שישראל תיסוג לקו ה־4 ביוני 67'.

א־שרע לא הוציא מכלל אפשרות שהמזכיר כריסטופר יבקר בקרוב באזור.

הפלסטינים מציעים

(המשך מעמוד 1)

מוחמד כורדי, הדגיש כי אם ירושלים לא תחדל ממדיניות הפקעת הקרקעות לא יהיה שלום בינה לבין הערבים.

גם ראש המשלחת האמריקאית, חברס פלאטרו, מחזיק תיק המזרח התיכון בסטייט דיפרטמנט, טען כי ההפקעות אינן מסייעות לתהליך השלום. עם זאת, הוא התנגד להקמת קבוצת עבודה מיוחדת, במסגרת התהליך הרב־צדדי, לנושא ירושלים. לדעתו הבעיות בשאלת ירושלים צריכות להיפתר במו"מ ישיר בין הצדדים.

כידוע, כל ההחלטות בתהליך הרב־צדדי צריכות להתקבל פה אחד.

בתגובה למיתקפה הערבית על ישראל, תמה ביילין מדוע לא רואים את האחריות הערבית כשמדובר בסיוע כלכלי לפלסטינים.

סייען של השב"כ הואשם בריגול לטובת המודיעין הפלסטיני ביריחו

(ע'). – אברהים ברהם, בן 36 מלוד, סייען לגורמי הביטחון הישראליים הואשם אתמול בבית המשפט המחוזי בתל־אביב בריגול לטובת המודיעין הפלסטיני ובמסירת ידיעות בכוונה לפגוע בביטחון המדינה.

בכתב האישום נטען כי הנאשם הביע את רצונו לשוב ולהתגורר ביריחו, ולשם כך יצר קשר עם אנשי מודיעין פלסטינים שהבטיחו לו שיסדירו את שובו ליריחו בתנאי שיחזור על ידם.

עוד נטען בכתב האישום כי ביולי 1994 נפגש ברהם עם ג'מאל עליאן חסין עטואן, פעילים במודיעין הפלסטיני, ומסר להם תעודת סייען של חברו שהיתה ברשותו. כמו כן נטען כי חסין עטואן שילם לנאשם 2,100 דינר ירדני, 300 דולר ו־400 ש"ח עבור התחייבותו לספק לו שני אקדחים.

באישום שני נטען כי במסגרת רצונו לשוב ליריחו, התקשר הנאשם לג'בריל רג'וב, ראש מנגנון הביטחון המסכל בגדה, פעמיים, אך רג'וב טרק לו את הטלפון. לאחר מכן אמרה לנאשם אמו כי אביו דיבר עם תאופיק טיראווי, ראש המודיעין הכללי ביריחו, והלה הבטיח כי ברהם ייעצר ויחוקר במשך כמה שעות בידי המודיעין הפלסטיני וישוחרר לביתו.

עוד נטען כי הנאשם נפגש עם גורם ביטחוני בישראל, אתו היה בקשר ומסר לו כי בלחץ בני משפחתו הוא מתכוון לחזור ליריחו. ברהם הוזהר על ידו כי הוא עלול להיעצר ולהיחקר על ידי המודיעין הפלסטיני.

עוד נטען, כי בהיותו במעצר ביריחו מסר הנאשם לחוקריו – תאופיק טיראווי, ראש המודיעין הכללי ביריחו, אבו ארזם, מוחד אבו אזומר, אבו חסן, מג'ג'ב, כולם בעלי תפקידים במודיעין הפלסטיני – מידע שכלל פרטים על שיתוף הפעולה שלו עם גורמי הביטחון בישראל, שיטות עבודתם חקירותם ומשך הזמן בו שיתף עמם פעולה. בין השאר מסר ברהם את שמות מפעיליו בישראל.

באישום אחר נטען כי ברהם מסר למודיעין הפלסטיני שם של משתף פעולה שעובד עם המודיעין הישראלי.

שיראק לפרס: יש כעת בצרפת אנשים שמחויבים לתהליך השלום

מאת מוטי בסוק

"יש לכם אנשים חדשים בצרפת, נשיא, ראש ממשלה ושר חוץ, המחויבים לתהליך השלום. אתם יכולים להיות בטוחים כי צרפת תמשיך ביחסיה ההדוקים הידידותיים עם המזרח התיכון בכלל ומדינת ישראל במיוחד", אמר אתמול הנשיא החדש של צרפת, ז'אק שיראק, בשיחה טלפונית לשר החוץ, שמעון פרס.

שר החוץ שב אתמול לישראל לאחר ביקור קצר, של שתי יממות, בצרפת, שם עשה בקידום ההפצה של ספרו החדש. שיראק התנצל בשיחה על היותו עסוק ופרס הזכיר כי ראש הממשלה רבין יהיה בעוד כמה שבועות בפריס, לרגל הסלון האווירי. פרס בירך את שיראק על ניצחונו בבחירות והוסיף: "אני בטוח כי נמשיך את היחסים הידידותיים והפוריים. בירושלים נתפלל להצלחתך ולהצלחת ההבטחה והתקווה שאתה מהווה לצרפת".

ראש הממשלה החדש של צרפת, אלן ז'ופה, התקשר לפרס ולו אמר שר החוץ: "אנחנו חושבים שאתה האיש הנכון וכי תציע לצרפת חזון גדול. אנו מעריכים ביותר את יחסך לישראל ואנו מצפים להמשך שיתוף הפעולה והידידות בין מדינותינו".

פרס התקשר למועמד הסוציאליסטי לנשיאות, ליונל ז'וספן, ואמר לו "אני יודע שהתחלת מסע בחירות עם מעט תקווה. לא הפכת לנשיא, אך הפכת לתקווה גדולה". הנשיא היוצא, פרנסואה מיטראן, הביע את תודתו על הידידות העקבית שפרס הפגין כלפיו לאורך השנים ואת הערכתו על התמיכה והאיתנות של פרס בתהליך השלום.

פיס חזק

1. בסך 1,000,000 ש"ח כרטיס מספר 873199
2. במכונית זכה כרטיס מס' 670312
3. בסך 5000 ש"ח כרטיסים מספר: 740167 351291 210371 300476 354521 532003 651569 187029
4. בסך 1000 ש"ח כל הכרטיסים המסתיימים ב־5 הספרות 37275 41084 95091 06427 39004 25246 23777 06407 28890 81835 27637 00636 26224 11056 92350 34173 15840 68426 44468
5. בסך 100 ש"ח כל הכרטיסים המסתיימים ב־3 ספרות 938 580 617 834 146
6. בסך 24 ש"ח כל הכרטיסים המסתיימים ב־2 ספרות 15 37 33 01 45
7. בסך 8 ש"ח כל הכרטיסים המסתיימים בספרות 4 5

צ'אנס

עלה – J; לב – 10; יהלום – J; תלתן – J

מזג האוויר

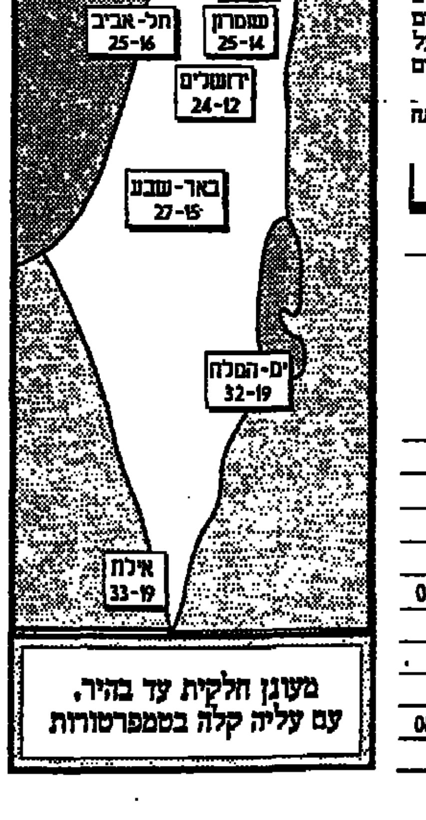

מעונן חלקית עד בהיר, עם עליה קלה בטמפרטורות

אמש בטלוויזיה / אמנון אטר

ניחוחות פאריס

"מסע עולמי", יום חמישי, 19.00, ערוץ 2

יופי של תוכנית, "מסע עולמי" של הערוץ השני: יושבים על הספה בסלון, ומסיירים ללא קושי בכל קצווי הגלובוס. אתמול הוקדשה התוכנית לסיור גסטרונומי במסעדותיה המפורסמות, ואלה הידועים פחות, של פאריס. יחד עם אייל פלד, עורך ומגיש התוכנית, התחלנו את המסע בשעת בוקר מוקדמת, במאפיית לחם כפרי. אחר כך עברנו בקצב מסחרר מהשוק השכונתי אל דוכן קרפים, וממנו אל שוק נוסף, הפעם בתחנת הרכבת גאר־די־ליון.

תוך פחות מעשרים דקות, כולל הפסקה לפרסומות, הספיק עוד פלד לקחת את הצופים לארוחת צהריים במסעדת "להקופול" במונפרנאס, לסיור בבית הספר המפורסם לשפים "לה קורדון בלו", ובחנות המפורסמת לא פחות "פושון". לסיום המסע קינחנו במפעל משפחתי לשוקולד. כשברקע מתנגנות נעימות פאריסאיות, מלווה פלד את המסע בהסברים קצרים, בלי לגלוש לפטפוטים מייגעים.

אחרי כל התפריט העשיר הזה נותרו עוד עשר דקות לתיאור מסע הקאמל טרופי, שנפתח אתמול בדרום אמריקה, ובסקירת היעדים שבהם תעסוק התוכנית הבאה.

דבר DAVAR

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עיתון עובדי ישראל
מייסד ועורך ראשון: ברל כצנלסון
עורך ראשי: ד"ר יורם פרי
עורך אחראי: דניאל בלוך

המו"ל: "דבר בע"מ"	
נדפס בדפוס "החדש" בע"מ	רחוב חומה ומגדל 2, ת"א
המערכת וההנהלה תל־אביב	סניפים:
רחוב שנקין 45 ת.ד. 199, מיקוד 65233	ירושלים: רחוב הלל 16
טלפון: 03-5286141 (6 קווים)	טלפונים: 02-256873, 02-256589
פקסימיליה: 03-294783	חיפה: רחוב הנביאים 27
מחלקת המודעות, טלפונים ישירים	טלפון: 04-620111
298032, 5281860, 5286156	רחובות: רחוב הרצל 168
פקסימיליה מודעות: 03-298032	טלפונים: 08-451381, 08-453798
טלפון לפניות הציבור 07.00-22.00, 03-5286141	הפצה "נוי" 03-377056

ברכות חמות
לחב' ברודרשף (ישראל) בע"מ
ולמנכ"ל מר דניס בלסטוקי
לרגל השקת המדפסת דגם BROTHER HL-631
אחים קלאגי
טל. 5178590
הלואך הצלחה ושגשוג סחוגה סוגה

שפע ברכות
לחב' ברודרשף (ישראל) בע"מ
ולמנכ"ל מר דניס בלסטוקי
לרגל השקת המדפסת דגם BROTHER HL-631
מיכון 178
ראובן קליין - מכירה, תיקונים ושרות
רח' אחד העם 2, רחובות טלפקס. 08-466592

לחב' ברודרשף (ישראל) בע"מ
ולמנכ"ל מר דניס בלסטוקי
לרגל השקת המדפסת דגם BROTHER HL-631
הלואך שגשוג סחוגה סוגה
שפע ברכות
T.D.C. 03-6961077

איחולים
לחב' ברודרשף (ישראל) בע"מ
ולמנכ"ל מר דניס בלסטוקי
לרגל השקת המדפסת דגם BROTHER HL-631
הלואך הצלחה ושגשוג סחוגה סוגה
עולם המחשב
טל. 07-8111654

ברכות חמות
לחב' ברודרשף (ישראל) בע"מ
ולמנכ"ל מר דניס בלסטוקי
לרגל השקת המדפסת דגם BROTHER HL-631
חרוב מחשבים
06-326952
שאו ברכת תנופה ושפע

איחולים
לחב' ברודרשף (ישראל) בע"מ
ולמנכ"ל מר דניס בלסטוקי
לרגל השקת המדפסת דגם BROTHER HL-631
MPC
בנין הטרמינל
טבריה
טל. 06-725699
מחשבים

שפע ברכות
לחב' ברודרשף (ישראל) בע"מ
ולמנכ"ל מר דניס בלסטוקי
לרגל השקת המדפסת דגם BROTHER HL-631
לביד תקשורת ומחשבים בע"מ
הרצליה, סוקולוב 91 טל. 09-587843
הלואך הצלחה ושגשוג סחוגה סוגה

איחולים
לחב' ברודרשף (ישראל) בע"מ
ולמנכ"ל מר דניס בלסטוקי
לרגל השקת המדפסת דגם BROTHER HL-631
"אמפיסל" (ישראל) באר־שבע בע"מ
באר־שבע, קניון הנגב, חנות 9/10, טל. 07-236633
brother

ברכות חמות
לחב' ברודרשף (ישראל) בע"מ
ולמנכ"ל מר דניס בלסטוקי
לרגל השקת המדפסת דגם BROTHER HL-631
מעו"ח
מעתיקון צפון, מיכון משרדי בע"מ
כרמיאל, קניון כיכר העיר טל. 04-9988362

ברכות חמות
לעירית אשקלון
לראש העיר מר בני ועקנין
ולסגנו מר אלי שבי
לרגל חגיגות 45 שנה להיווסדה
אנו אתכם בבניית העיר ופיתוח נאות אשקלון
מברק ואחל:
חיים זקן בע"מ
טל. 02-433669

איחולים לבביים
לעירית אשקלון
ולראש העיר מר בני ועקנין
לרגל חגיגות 45 שנה להיווסדה
אורלי
חב' לבנין ופיתוח
טל. 07-750123
שאו ברכת תנופה בסיפוח העיר,
שגשוג והצלחה

ח"כ מירום דורש מרבין הבהרה לגבי הסיכוי להסכם עם סוריה בקדנציה הנוכחית

מאת מוטי בסוק וכתב "דבר"

ח"כ חגי מירום דרש אתמול מראש הממשלה, יצחק רבין, להבהיר את הידיעות לפיהן שליחים מטעמו אמרו שלשום לח"כ אביגדור קהלני כי אין סיכוי שיושג הסכם שלום עם סוריה לפני תום הקדנציה הנוכחית של הכנסת. שליחיו של ראש הממשלה אמרו זאת לקהלני, על פי אותן ידיעות, במטרה לשכנעו שלא לתת יד להפיכתה של תנועת הדרך השלישית למפלגה שתתמודד בבחירות לכנסת הבאה.

במכתב ששיגר אתמול בבוקר לרבין הביע ח"כ מירום דאגה משני הדברים הללו. מירום מביע את דעתו, לפיה עליה על שרטון בשיחות השלום עם הסורים עלולה להוביל לעליה על שרטון דומה גם במשא ומתן עם הפלסטינים ולהידרדרות תהליך השלום כולו, כולל ביחסיה של ישראל עם מצרים וירדן.

"אם אכן המשא ומתן עם הסורים תקוע על שרטון", כותב מירום לרבין, "אני סבור שחברי סיעתך בכנסת, ואני בתוכם, זכאים להבהרות באשר למצב הדברים שנוצר. אם אכן מתחוור לך שקלוש הסיכוי לגיבושו של הסכם שלום עם סוריה עד לסיום הקדנציה הנוכחית של הממשלה, אני סבור שהמפלגה כולה, שאתה עומד בראשה, ולא רק ח"כ קהלני זכאית לדיווח על סתימת העורק הסורי וירידת הסיכויים לפריצת דרך בתהליך השלום עמם".

בסיום מכתבו קבע ח"כ מירום שאת הניסיון למנוע את הפיכת הדרך השלישית למפלגה אין לעשות "בדרך של ויתור על פריצת דרך לשלום עם הסורים" וגם לא "בדרך של 'כניעה' אידיאולוגית לתביעותיהם" של קהלני וחבריו.

ראש הממשלה שב ואמר אתמול, בכינוס הוועדה המתמדת של העבודה, כי המשא ומתן עם סוריה נתקל "בקשיים לא מבוטלים".

בתגובה לידיעות לפיהן שליחים מטעמו הבטיחו לח"כ אביגדור קהלני כי לא יושג שלום עם סוריה לפני תום הקדנציה הנוכחית של הכנסת, אמר רבין כי "למרות הקשיים במשא ומתן אנחנו לא מרימים ידיים. כשם שלא אגיד שהשלום יושג בשנה זו או זו, גם לא אגיד את ההיפך".

בהופיעו בפני באי מועדון רוטרי בת"א, אמר אתמול השר יוסי שריד, כי הוא סמוך ובטוח כי ראש הממשלה, יצחק רבין, לא אמר לח"כ אביגדור קהלני, לא במישרין ולא בעקיפין, כי אין עוד סיכוי להגיע להסכם עם סוריה עד לבחירות הבאות.

שריד אישר כי המו"מ עם סוריה נתקל בקשיים רבים, אולם הממשלה, לדבריו, פועלת ותמשיך לפעול על סמך ההנחה שצריך וגם אפשר עדיין להגיע להסכם, בשנה הבאה.

"אין איש בממשלה שוויתר על הסיכוי לחתום על הסכם עוד בקדנציה הנוכחית, ואין איש בממשלה שאינו יודע כי מחיר השלום עם סוריה יהיה מחיר טריטוריאלי כבד ומכאיב. אם אביגדור קהלני מחפש סיבה שתמנע בעדו, ברגע האחרון, מלפרוש ממפלגת העבודה, האני סבור שישנה אם יפרוש, שיחפש לו במילא סיבה אחרת", אמר שריד.

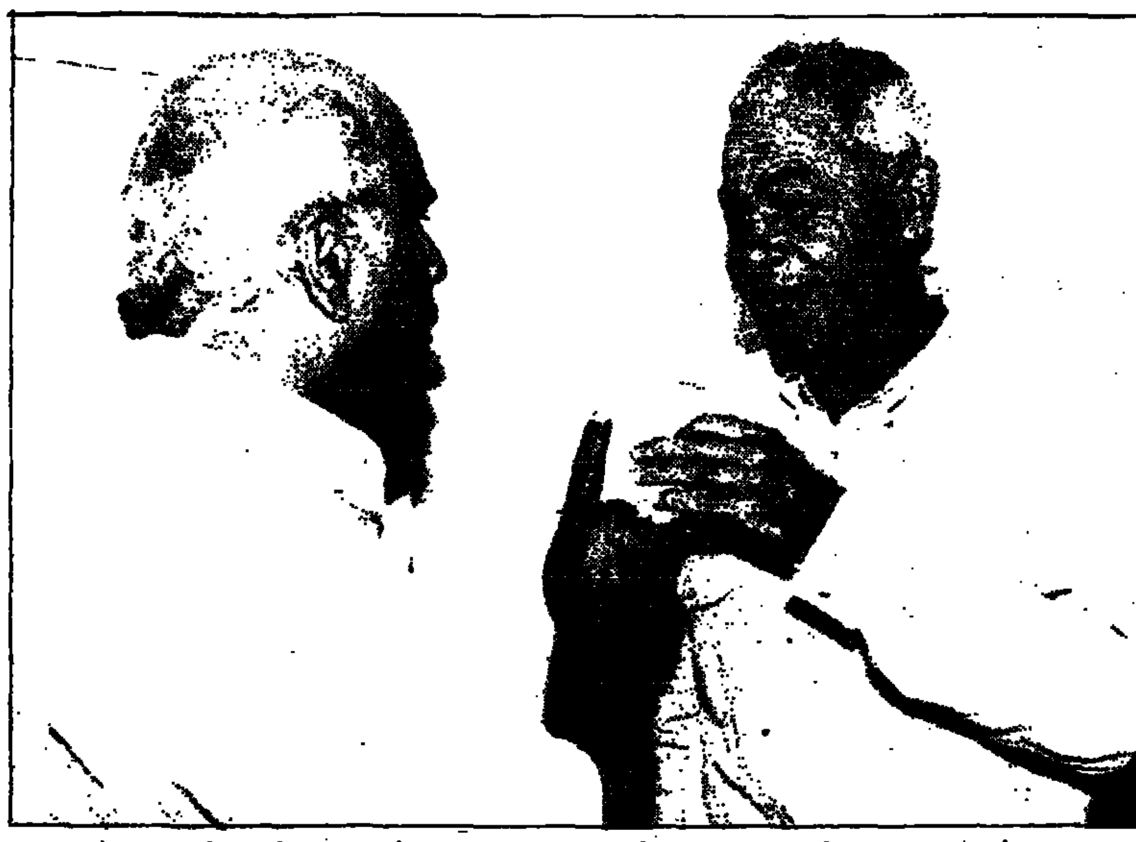

ראשי "הדרך השלישית" יהודה הראל וח"כ אביגדור קהלני בכינוס תנועתם אתמול בבית סוקולוב בתל אביב (צילום: גדעון מרקוביץ'/פמא)

פרופ' יהושע פורת פורש ממרצ

מאת חני פורשנר

פרופ' יהושע (שוקה) פורת, המזרחן שעמד במקום ה-13 ברשימת מרצ לכנסת, הודיע אתמול ל"דבר" על פרישתו ממרצ.

"לא אכנס לסיעת מרצ בכנסת, אם יתפטר אחד מאנשיה" – הצהיר פורת, שהשתתף בכינוס מועצת תנועת "הדרך השלישית" – "ולא אתן את ידי לתמיכה בהסכם אוסלו". פורת הקדיש חלק ניכר מנאומו במועצת הדרך השלישית לניתוח, אשר יצא נגד ההסכם בין ישראל לבין אש"ף ונגד אופן יישומו.

הוא ציין כי אינו מתפקד למרצ, במיפקד שהיא מקיימת כעת. פורת גם הביע צער על פרידתו מאנשי "שינוי" בסיעת מרצ, אשר לא הגשימו את ציפיותיו-תקוותיו ולא עזבו את הסיעה.

מד"ע דנה בהסרת אי-האמון

מאת אריה דיין

הוועד הפועל של המפלגה הדמוקרטית הערבית (מד"ע) מתכנס היום אחר הצהריים בנצרת, כדי להחליט אם להיענות לפנייתם של ראשי הרשות הפלסטינית ושל ראשי הקואליציה בישראל, ולהסיר את הצעת אי-האמון שהגיש בעקבות הפקעת הקרקעות בירושלים.

ההצעה עתידה להידון במליאת הכנסת ביום שני הקרוב. יו"ר הקואליציה, ח"כ רענן כהן, ויו"ר סיעת מרצ, ח"כ רן כהן, פנו למד"ע ולחד"ש, שאף היא הגישה הצעת אי-אמון באותו עניין, וביקשו מהם להסיר את ההצעות. ד"ר רמזי חורי, ראש לשכתו של יאסר ערפאת, הפנה פנייה דומה ליו"ר מד"ע, ח"כ עבד אל-והאב דראושה.

בוועד הפועל של מד"ע יש 15 חברים, והדעות בקרבם חלוקות. ח"כ דראושה ימליץ על הסרת ההצעה. הוא יטען כי הודעת הליכוד, ולפיה יש בכוונתו להצביע בעד אי-האמון ולהביא בכך להפלת הממשלה, יצרה מצב חדש. דראושה אומר להבהיר כי מטרתה המקורית של ההצעה לא היתה להפיל את הממשלה, אלא ללחוץ עליה לשנות את מדיניותה.

ח"כ טאלב אל-סאנע יציג עמדה הפוכה. "רק לפני כמה ימים החלטנו על הגשת ההצעה, וכל השיקולים שהביאו אותנו לנהוג כך תקפים גם היום", אמר אתמול [illegible] העבודה הבטיחה לנו עם כינון הממשלה, לא קיימו. לא הבטחות בעניין הרכוש, ולא הבטחות בעניין היישובים הלא-מוכרים".

בפנייתו של יאסר ערפאת ראה ח"כ אל-סאנע "רק מרכיב אחד של מכלול הגורמים שיעצבו את ההחלטה שלנו". בכוונת הליכוד להצביע בעד הצעת אי-האמון הוא רואה דווקא סיבה שלא להסיר אותה. "העובדה שאפילו הימין מוכן להצביע אי-אמון בממשלה בגלל ההפקעות", אמר, "צריכה לשכנע את הממשלה להקפיא את ההפקעה. כולם ייצאו נשכרים מכך: אנחנו בגלל ביטול ההפקעה, ומפלגת העבודה בגלל שתוכל להציג את אנשי הימין כאופורטוניסטים חסרי עקרונות".

יו"ר סיעת חד"ש, ח"כ האשם מחאמיד, אומר מצידו כי איש מראשי מפלגת העבודה לא פנה אליו או אל סיעתו בבקשה להסיר את הצעת אי-האמון, וכי חד"ש אינה מתכוונת להסירה. הוא גילה כי המגע היחיד שהתקיים בינו לבין סיעת העבודה בעניין הזה, היה שיחה אקראית קצרה שניהל בתוך אולם המליאה של הכנסת, עם ח"כ רענן כהן.

"בסך הכל החלפנו שני משפטים", סיפר ח"כ מחאמיד. "הוא פנה אלי בסגנון הישן של מפלגת העבודה. הוא אמר לי משהו כמו 'אם אתם רוצים להפיל את הממשלה, אז בבקשה, תפילו אותה'. אמרתי לו שדיבורים בסגנון הזה בוודאי שלא ישכנעו אותנו להסיר את הצעת אי-האמון. רן כהן פנה בצורה מכובדת והעלה מספר נימוקים שבהחלט לא אוכל להתעלם מהם. אבל רן כהן אינו ראש הממשלה ואיננו מזכ"ל מפלגת העבודה". מחאמיד מבטיח עם זאת, שאם הממשלה תעשה "צעד כלשהו בכיוון הקפאת ההפקעות", הוא יכנס מייד את מוסדות חד"ש כדי להחליט על הסרת אי-האמון. [illegible] שהליכוד לא יוכל לדעתו להצביע בעדה. "הרי אהוד אולמרט היה שותף להחלטת ההפקעה", הוא אומר. "אם הממשלה תיפול בכל זאת, תוטל האחריות, לדבריו, על ראש הממשלה ועל שרי מפלגת העבודה שלא נקפו אצבע בעניין".

הוועדה המתמדת של העבודה דחתה את הדיון בחוק הבחירה הישירה

מאת אריה דיין

הוועדה המתמדת של ועידת מפלגת העבודה, שהתכנסה אתמול אחר הצהריים בבית ברל, קיבלה את הצעתו של ראש הממשלה, יצחק רבין, ודחתה את הדיון בשאלת חוק הבחירה הישירה של ראש הממשלה לאחת מישיבותיה הבאות. תומכיו של שר החוץ, שמעון פרס, שהתכנסו קודם לכן לכנס סגור בפני בעלי התקשורת בתל-אביב, החליטו לדרוש מהוועדה המתמדת לכלול בסדר היום של ועידת המפלגה, שתתכנס בתחילת יוני, דיון בהצעה להקפיא את יישום החוק.

רבין מתנגד בחריפות להכללת הנושא בסדר יומה של הוועידה. בוועדה המתמדת צפוי עימות קשה בינו ובין שר המשפטים, דוד ליבאי, שהיה בקדנציה הקודמת של הכנסת אחד מיוזמי החוק, לבין תומכיו של פרס.

"תארו לעצמכם מצב שבו הוועדה המתמדת מחליטה שלא לכלול את הנושא הזה בסדר היום של הוועידה, דווקא היום, כאשר פרס נמצא בשליחות ממלכתית בצרפת", אמר ראש הממשלה לחברי הוועדה. [illegible] ויו"ר הוועדה המתמדת, סגנית השר מאשה לובלסקי, לקיים את הדיון וההצבעה בנושא בשבוע הבא.

הוועדה גם דחתה את הצעתו של שר הבריאות, אפרים סנה, לפיה תבחר הוועידה הקרובה צוות היערכות לקראת הבחירות לכנסת ב-96'. גם בישיבה הקודמת של הוועדה התקיימה הצבעה על הצעתו של סנה, אולם אז נרשמה תוצאת תיקו: 30 היו בעדה ו-30 היו נגדה. הצוות שהציע סנה אמור היה להתחיל כבר עכשיו בתיכנון האסטרטגיה הפוליטית של המפלגה בבחירות, בגיבוש המסר ההסברתי שלה, ובהכנת התשתית הארגונית של המפלגה לקראת הבחירות. הצעתו של סנה נדחתה ברוב של 42 מול 30 תומכים.

בנאומו בפני חברי הוועדה המתמדת התייחס ראש הממשלה גם לנושאים מפלגתיים וגם לנושאים מדיניים. הוא הביע את דעתו, לפיה צריכה ועידתה הקרובה של המפלגה להימנע מלקבל החלטות על שינוי המצע המדיני. החלטות בנושאים האלה, אמר, אפשר יהיה לקבל בוועידה הבאה שתתקיים בתחילת 96', ושחבריה ייבחרו קודם לכן.

רבין הביע תמיכה בהחלטה שהתקבלה אתמול [illegible] הפריימריס במתכונת [illegible] מ-92', ותמנע [illegible] על מפלגת העבודה לשמור על אמינותה בעיני הבוחרים.

נעצרו 9 מתנחלים בשכם; בחברון נגרם נזק לרכוש של פלסטינים

מאת מיכל סלע

המשטרה עצרה אתמול תשעה מתנחלים שהפרו את הסדר הציבורי ליד מחסום חרכים במבואות שכם. המתנחלים ניסו להיכנס לשכם בצעדה, בניגוד להיתר שקיבלו מן המשטרה.

מתנחלים מאלון מורה יצאו אתמול לצעדה. על פי רשיון המשטרה הותר להם לצעוד עד מבואות שכם. משם הסכימה המשטרה כי יגיעו לקבר יוסף בשכם באוטובוסים, לא ברגל. בניגוד לכך ניסו הצועדים-המפגינים להיכנס ברגל. במקום התפתחה מהומה ושוטרים עצרו תשעה מן המפגינים. לאחר מכן הסכימו המתנחלים להסדר שנקבע מראש.

שלשום גרמו מתנחלים בחברון נזק לרכוש פלסטיני בעיר וגנבו רכוש. פלסטינים תושבי העיר התלוננו במשטרה על הנזקים שנגרמו להם: שישה כלי רכב ניזוקו לאחר שהשמשות בהם נופצו והגלגלים נוקבו, בבית אחד נופצו שמשות, נגרם נזק לדודי מים, נזק נגרם לדוכן אבטיחים בשוק ולאבטיחים עצמם. מתנחלים פרצו למסגרייה ולנגרייה ונגנבו עצים.

נעצרו פלסטינים שהחזיקו אמצעי לחימה בחברון

מאת מיכל סלע

בחברון עצרו כוחות הביטחון לפני ימים אחדים שלושה פלסטינים שברשותם נמצאו אמצעי לחימה.

הדבר אירע כאשר מחסום דרך של חיילים, שערך חיפוש במכונית, מצא בה אקדח מאולתר. הנהג ונוסע שהיה אתו נעצרו. החקירה הובילה את גורמי הביטחון למבנה שבו החזיקו האיש ושניים מאחיו מטען חבלה מאולתר, כדורים, אבקת שריפה ותעודות מזויפות.

בעל הרכב ושני אחיו נעצרו לחקירה. מטען החבלה שנמצא במקום פוצץ על ידי חבלן.

ועדת הכספים אישרה קיצוץ 900 מיליון ש"ח מתקציב 95'

(עתים). – ועדת הכספים של הכנסת אישרה אתמול בבוקר את החלטת הממשלה מחודש מארס לקיצוץ של 900 מיליון ש"ח מתקציבה, המתבטא בסכום שיוחזר, בין השאר, להפחתות במסים.

הקיצוץ כולל, בין שאר מרכיביו, הפחתה של כ-2 אחוזים בסעיפי הקניות של תקציבי משרדי הממשלה, הפחתה של שני אחוזים בכוח האדם במשרדים הממשלתיים וקיצוץ של כ-2 אחוזים בתקציבי הפיתוח שלהם.

קיצוץ בתקציב המדינה נעשה כבר, כזכור, בחודש ינואר. הקיצוץ הנוכחי בתקציב מביא את סכום הקיצוץ הכולל בתקציב 95' לכ-1.6 מיליארד ש"ח. שר האוצר, אברהם שוחט, אמר כי הפחתת המסים, שהתאפשרה מהקיצוץ בתקציב, מתוכננת בעיקר לשכבות הביניים, אשר עליהן, לדבריו, מוטל היום נטל מס גבוה יחסית. הוא הוסיף כי הקיצוץ בתקציב אינו חד-פעמי, וכי הוא ישפיע גם על תקציב 96'. שוחט הביע תקווה כי לא יהיה צורך בקיצוץ נוסף עוד השנה.

מוסדות החינוך של ש"ס בירושלים פורשים מאגף החינוך החרדי בעירייה

מאת נח זבולוני

מוסדות החינוך של ש"ס בירושלים פורשים מאגף החינוך החרדי של העירייה, ועוברים למינהל החינוך הכללי (מנח"י) של העירייה.

הרקע להפרישה הוא הקיפוח מצד האגף לחינוך חרדי בעיריית ירושלים, ששולטים בו אנשי אגודת ישראל, כלפי מוסדות ש"ס. לפי טענת אנשי ש"ס לא קוימו כל ההבטחות שראש העירייה, אהוד אולמרט, הבטיח לסיעת ש"ס בעת הקמת הקואליציה העירונית. אולמרט הבטיח כי יקים מחלקה נפרדת באגף החינוך של העירייה למוסדות ש"ס, וכן שאיש ש"ס יקבל סגנות לראש אגף החינוך החרדי. כן הובטח לש"ס שוויון בחלוקת עובדים באגף זה.

לטענת אנשי ש"ס, מהווים התלמידים הספרדים 40 אחוז בחינוך החרדי. למרות זאת יש קיפוח גם בין כיתות נוספות, למרות שבשנת 95' הקציב משרד החינוך והתרבות 48 כיתות נוספות למגזר החרדי בירושלים. רק מוסד חינוכי אחד של ש"ס, בשכונת גילה, קיבל שלוש כיתות, וגם זה בגלל שהעירייה הורסת אגף בבית ספר זה, שאמור לעבור בו כביש. בשל כך היא חייבת לבנות כיתות חדשות.

מלבד למוסד זה, לא קיבל שום בית-ספר ספרדי תקציב לכיתות נוספות.

אלמנתו של המרגל אלי כהן מבקשת להביא עצמותיו לארץ

מאת אלי ברנר

[illegible] אתמול מלאו שלושים שנה לתלייתו של המרגל הישראלי אלי כהן בכיכר התליות "מרג'ה", במרכז דמשק. אלמנתו נאדיה פנתה אתמול באמצעות התקשורת לנשיא סוריה חאפז אל-אסד, בבקשה שיאפשר העברת עצמותיו של בעלה לקבורה בישראל.

ח"כ דוד מנע, הפועל במסגרת עמותה ציבורית להעלאת העצמות לישראל, אמר אתמול כי קיימים חששות באשר לגורל גופתו של אלי כהן לאור השנים הארוכות בהן מסרבת סוריה למסור אותה לישראל.

במסיבת עיתונאים אתמול בתל-אביב, שיזמו מנע וראש מועצת רמת השרון אפרים חירם, העומדים בראש ועד ציבורי, ששם לו למטרה להחזיר את עצמות כהן הביתה ולשמר את המורשת שלו כגדול המרגלים שהיו לישראל.

ח"כ מנע ניצל את צילום מסיבת העיתונאים על-ידי הטלוויזיה בערבית, ואת היות הנשיא הסורי צופה קבוע של הטלוויזיה הישראלית בערבית, ופנה אליו בשפה הערבית לפעול כמחווה הומניטרית וכאות לרצונו בשלום עם ישראל, להחזרת את עצמות אלי כהן ארצה.

אלמנתו של אלי כהן, נאדיה, פנתה אף היא ישירות אל הנשיא אסד: "לאחר 30 שנה שאלי נמצא בידכם, אני מבקשת אותך לשחרר אותו לארץ מולדתו, לעם שלו. זאת היתה בקשתו של אלי. אני מבקשת לשחרר אותו, שיהיה לנו קבר פה-לי ולילדיי. שיהיה לי בשעת צרה לאן לגשת ולהלוק איתו, אפילו שהוא מת, ולא שיחזרו אותו חי. זאת שעה כשפנינו לשלום. אל תחכה ואל תעשה בו שימוש למיקוח. מסור אותו, זו המחווה שלך ושל עמך. אני מדברת בשם ילדיי, חבריי וחבריו". נאדיה כהן סיפרה כי לפני כ-15 שנים הגיע ארצה הרב הראשי של יהודי סוריה שקדם לרב חמרה, הרב אנדיבו, שהובא לכאן בחשאי. אז הוא סיפר לה כי בלילה אחד, לפני 30 שנה, הזעיקו אותו באישון לילה לתחנת המשטרה בדמשק. הוא לא ידע במה מדובר. הוא הפגש עם אלי כהן והתפלל עימו. כשסיים כהן את התפילה החזירו את הרב הביתה, ואת כהן לקחו לכיכר מרג'ה, שם נתלה בשעה 03.45 לפנות בוקר. הרב הוסיף כי לא ידוע לו היכן נקבר.

ח"כ מנע הוסיף כי קיים חשש באשר לגורל גופתו של אלי כהן. הסורים הטילו איפול מוחלט על מקום הקבורה. מנע העלה אפשרות שהעניין קשור בעינויים שעבר כהן במהלך חקירותיו, כמו עקירת ציפורניו, [illegible] הסורים לתת הוכחה כי הגופה קיימת.

בכיכר התלייה היתה במשך שנים אבן ועליה כתובת, "פה נתלה אלי כהן". לאחרונה הוסרה האבן, והכיכר כבר אינה נקראת כיכר התלייה. הסורים מטפחים אותה ושותלים בה עצים, מה שמראה אולי על שינוי אצל הסורים.

חברו הקרוב של כהן, עיתונאי הטלוויזיה הישראלית בשפה הערבית מאיר וקס, אמר אתמול כי באפריל 77', לפני בוא הנשיא סאדאת לישראל, עשו המצרים צעד בונה אמון, והעבירו את גופות שמואל עזר וד"ר מרזוק, שנתלו במצרים בשנות ה-50, לישראל. עכשיו על אסד לעשות זאת, אמר. הוא גם העלה רעיון להעניק לכהן דרגת אלוף.

אלי כהן החל דרכו לפני למעלה מ-40 שנה כמוסד. לפני למעלה מ-30 שנה הוא הושתל בקהילה הסורית בארגנטינה, ומשם הגיע לדמשק, יצר קשרים, הצליח להגיע לעמדת מפתח במפלגת הבעת' השלטת.

(ראה ראיון עם נאדיה כהן בעמוד 8)

ברכות חמות
לעירית בית שמש
ולראש העיר מר דניאל ועקנין
לרגל חגיגות 45 שנים להיווסדה
שאו ברכת תנופה ופיתוח
משה חדיף בע"מ
טל: 06-922250

ברכות חמות
לעירית בית שמש
ולראש העיר מר דניאל ועקנין
לרגל חגיגות 45 שנים להיווסדה
שאו ברכת תנופה ופיתוח
אבי סרור משה ובניו
07-232050

ברכות חמות
לעירית בית שמש
ולראש העיר מר דניאל ועקנין
לרגל חגיגות 45 שנים להיווסדה
שאו ברכת תנופה ופיתוח
ט.ש.ת.
חברה קבלנית לבנין בע"מ
טל: 02-514549

ס. ט. אס. בע"מ
טל. 08-556524
ברכות חמות
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם למשכן החדש ביבנה
מאחל הצלחה ושיתוף פעולה פורה

איחולים
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם למשכן החדש ביבנה
מאחל הצלחה ושיתוף פעולה פורה
אב-גל בע"מ
טל. 07-371205

ברכות חמות
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם למשכן החדש ביבנה
עינד חלבי
טל. 04-393233
מאחל הצלחה ושיתוף פעולה פורה

שפע ברכות
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם למשכן החדש ביבנה
מאחל הצלחה ושיתוף פעולה פורה
ש.ג. מוצרי בטחון בע"מ
משווק רב-בריח בדלת
מפיץ ראשי שומרון
חדרה טל. 06-343711/2
צ. כרכור טל. 06-376376

ברכות חמות
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתכם למשכן החדש ביבנה
מאחל הצלחה ושיתוף פעולה פורה
מאחל
כהן יהודה
מנהל רב-בריח ירושלים

איחולים
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם למשכן החדש ביבנה
יעקב גיטמן
טל. 07-555950
מאחל הצלחה ושיתוף פעולה פורה

שפע ברכות
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם למשכן החדש ביבנה
סאמי רוזן בע"מ
טל. 04-9812333

ברכות לביצוע
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם למשכן החדש ביבנה
בן-לי שיווק בע"מ
טל. 07-887550
מאחל הצלחה ושיתוף פעולה פורה

ברכות חמות
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם למשכן החדש ביבנה
מאחל הצלחה ושיתוף פעולה פורה
סיני שיווק בע"מ
טל. 09-9334688

דינמור בע"מ
אתה בידים טובות
ברכות חמות
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם למשכן החדש ביבנה
מאחל הצלחה ושיתוף פעולה פורה

ברכות חמות
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם למשכן החדש ביבנה
מאחל הצלחה ושיתוף פעולה פורה
נירג בע"מ
טל. 06-560224

א.ג.ג. צבי שיווק בע"מ
טל. 04-454031
שפע ברכות
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם למשכן החדש ביבנה
ברכה והצלחה

י.ט. סלע בע"מ
טל. 03-6428286
זר ברכות
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם למשכן החדש ביבנה
הצלחה ושיתוף פעולה פורה

איחולים
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם למשכן החדש ביבנה
ס.ע. דלתות בע"מ
טל. 09-992688

שלום טל. 03-9344776
שיווק מוצרי בטחון בע"מ
ברכות חמות
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם למשכן החדש ביבנה

רב-בריח נתניה דרום
טל. 09-626244
ברכות חמות
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם למשכן החדש ביבנה
מאחל הצלחה ושיתוף פעולה פורה

קדוד שיווק בע"מ
טל. 050-276072
זר ברכות
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם
למשכן החדש ביבנה
שאו ברכה והצלחה

זר ברכות
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם
למשכן החדש ביבנה
שאו ברכה והצלחה
אונדור
טל. 02-788814

רב-בריח אשדוד
ברכות חמות
לחב' רב-בריח בע"מ
ולמנכ"ל מר אברהם בחרי
לרגל כניסתם למשכן החדש ביבנה
פלדלת רב-בריח
אתה בידיים טובות

ממשלת צרפת: תיקים חברתיים חדשים – ו־12 נשים

42 חברי ממשלה, בהם 26 שרים מלאים, יכהנו תחת הנשיא שיראק וראש הממשלה ז'ופה

פאריס (א.פ.). – הקבינט החדש שמונה אתמול בצרפת כולל מספר שיא של 12 נשים, אלוף משוכות אולימפי ומשרדים חדשים המשקפים את הבעיות החברתיות המסובכות של צרפת.

בין המשרדים: שר לאחווה בין הדורות, שרה לשכונות מצוקה ושר לאינטגרציה ומאבק באפליה.

אך מאחורי שמות אלה, מסתתר מסר ברור מהנשיא ז'אק שיראק וראש הממשלה אלן ז'ופה, כי הם מתכוונים להתנגות כאשר הם עוברים לקצץ באבטלה ולהפחית את המתחים החברתיים. "נתחיל לעבוד מהר ובעוצמה", אמר ז'ופה בראיון לרדיו. "זוהי הצהרת מלחמה נגד האבטלה".

הוא אמר כי בשבוע הבא יוצעו "צעדים מוחשיים", הקשורים כנראה בתמריצים למעבידים להעסיק אנשים המובטלים זה זמן רב.

למרות ששני המנהיגים הם מהחזית השמרנית, ממשלתם תיעוד על־ידי הבוחרים ביכולתה לבצע תוכניות חברתיות שהוצעו על־ידי שיראק במהלך מערכת הבחירות.

שיראק, שנבחר ב־7 במאי והושבע שלשום, יישב בראש ישיבת הקבינט הראשונה שתיערך בשבת. הנשיא ייצא את נאום המדיניות הראשון שלו באסיפה הלאומית ביום שלישי ואז יתחיל לעבוד על הנושא המרכזי – המלחמה בשיעור האבטלה, העומד על 12.2 אחוז. שיראק הבטיח מספר פעמים כי משרות חדשות ייווצרו בלי לפגוע ברמת השכר או להגדיל את הגרעון.

הקבינט בן 42 החברים מונה 12 נשים, מספר שיא, למרות שמקצתן הן שרות זוטרות ומזכירי מדינה. הגיל הממוצע הוא 48 – בארבע שנים פחות מבממשלה הקודמת. שיראק קיבל תמיכה מנשים וצעירים עקב הבטחתו להם כי ייוצגו באופן הולם בממשלתו.

השר הזוטר הצעיר ביותר הוא פרנסואה בארוין, בן 29, שיהיה דובר הממשלה. השר המלא הצעיר ביותר – אליזבת יוברט, בת 39, שרת הבריאות. שר הנוער והספורט הוא גאי דרוט, בן 44, זוכה מדליית הזהב בריצת 110 מטרים משוכות באולימפיאדת 1976.

29 שרים לא החזיקו בקודם במשרה רמה, אך כמה תיקים מרכזיים הלכו לבכירים שכיהנו באותו תפקיד או בתפקיד אחר בקבינט. שר המשפטים ז'אק טובון, שר החוץ הרווה דה שארט ושר האוצר אלן מדלן הם בין הבכירים, וכמו ז'ופה, שכיהנו בממשלתו של אדואר באלאדור.

מדלן, בן 49, קיבל תיק ובו המשלב בין משרדי האוצר והתקציב. הוא אמר שעדיפותו העיקרית תהיה "המאבק בגרעון הציבורי ובגובה, ותוך המאבק באבטלה".

הקבינט משקף איזון פוליטי עדין. 20 שרים באים מהמפלגה הגוליסטית בעוד שכמעט כל האחרים הם ממפלגת הימין מרכז – ובהם שרים שתמכו באלאדור במערכת הבחירות שלו נגד שיראק. החזית השמרנית מחזיקה ב־80 אחוז מהמושבים בפרלמנט, דבר הנותן לשיראק וז'ופה בסיס רחב יותר מכל ממשלה מערבית אחרת.

מטרת התיקים החברתיים החדשים היא למנוע החזקתם לשולי החברה של המובטלים, חסרי הבית, העניים והמהגרים – בעיקר מצפון אפריקה. המשרדים החדשים, משמעותם אינה בהכרח מבזבז כספים – מתכנני התקציב בממשלה ובפרלמנט יכולים להחליט על תקצוב מינימלי בלבד לחלק מהמשרדים.

שיראק נפגש אתמול בשטראסבורג עם קנצלר גרמניה הלמוט קוהל. בתום פגישתם אישרו השניים בפני כתבים את מחוייבות שתי המדינות לשותפות באיחוד האירופי. שיראק גם אישר מחדש את מחוייבותה של צרפת ליצירת המטבע האירופי.

כל חברי הממשלה

פאריס (א.פ.). – אלה חברי הממשלה שמונו לשרת תחת הנשיא ז'אק שיראק וראש הממשלה אלן ז'ופה:

שרים:
משפטים: ז'אק טובון
אוצר: אלן מדלן
חינוך: פרנסואה באיירו
תחבורה: ברנאר פונס
חוץ: הרווה דה שארט
הגנה: שארל מיון
פנים: ז'אן לואי דברה
יחסים פרלמנטריים: רוג'ר רומאני
עבודה: ז'אק בארו
תרבות: פיליפ דוסט־בלאזי
פיתוח כלכלי: ז'אן ארתויס
רפורמה מדינתית וביזור: קלוד גואסגן
שירות ציבורי: ז'אן פואש
בריאות: אליזבת יוברט
אינטגרציה: אריק ראול
אחווה בין הדורות: קולט קודאצ'יוני
חקלאות: פיליפ ואסר
תעשייה: איב גאלאנד
שיכון: פייר אנדרה־פריסול
עסקים קטנים ובינוניים: ז'אן פייר רפארן
מדע והדואר: פרנסואה פילון
שטחים מעבר לים: ז'אן ז'אק דה פרטי
סביבה: קורין לפאז'
נוער וספורט: גאי דרוט
תיירות: פרנסואז דה פנאפיו
ותיקי המלחמה: פייר פסקוויני

תתי שרים:
שיתוף פעולה: ז'אק גודפראין
עניינים אירופיים: מישל בארנייה

מזכירי מדינה:
פעולה הומניטרית: קסאבייר אמנואלי
תעסוקה: אן מארי קודר
דובר הממשלה: פרנסואה באירון
תקציב: פרנסואה ד'הובר
כלכלה: הרווה גאימאר
חינוך גבוה: ז'אן דה בוישה
מחקר: אליזבת דופורק
חינוך לגיל הרך: פרנסואז הוסטלייר
סיוע הקלאי: ריימונד מקס אוברט
התחבורה: אן מארי אידרק
השפה הצרפתית: מרג'י סודרה
שכונות מצוקה ואינטגרציה: פרנסואז דה [illegible]
ביזור: ניקול אמליין
סחר חוץ: כריסטין שוה

משמאל, ראש הממשלה אלן ז'ופה אתמול ליד לשכתו. מימין, מלמעלה: שר המשפטים ז'אק טובון, שר החוץ הרווה דה שארט ושר החינוך פרנסואה באיירו. (צילומים: א.פ.)

פירושו של דבר / ממשלת צרפת החדשה

רוב למקורבי שיראק וז'יסקאר ד'סטאן

מאת גדעון קוץ

בממשלת הימין־מרכז החדשה של צרפת 42 שרים, מתוכם 26 שרים מלאים והשאר תתי־שרים ומזכירי מדינה. שני "הגושים הגדולים": המפלגה הגוליסטית והאיחוד הדמוקרטי של מפלגות המרכז מתחלקים, זהה בשווה במספר התיקים, בגלל כוונתו של הנשיא שיראק למנוע את הדימוי של "מדינה גוליסטית" ולפצות את כל המפלגות התומכות בו. עם זאת, השרים רובם ככולם באים: מקרב תומכיו של שיראק מתחילת מערכת הבחירות, כאשר סיכוייו היו עדיין מעטים לפי סקרי דעת הקהל. תומכיו של ראש הממשלה באלאדור סולקו כמעט כולם, פרט לשר החינוך פרנסואה באיירו, שזכה במקום שלישי בהיררכיה הממשלתית.

מבין שרי המרכז, בולט מספרם ותפקידם המרכזי של מקורביו של הנשיא לשעבר ז'יסקאר ד'סטאן, כמו שר ההגנה שארל מיון ושר החוץ הרווה דה־שארט, מדינאי שמרן שאמור להמשיך במדיניותו של ז'ופה, אך גם להדגיש את השותפות האירופית, עקב תמיכתו באיחוד אירופה. באשר למזרח־התיכון, יש לצפות להמשך הקו הנוכחי אם כי המורשת הז'יסקארדיאנית אינה זכורה לטובה ביחס לישראל. בממשלה החדשה נעדרים ידידי ישראל מובהקים כמו השרה סימון וייל ושר ההגנה פרנסואה ליאוטר, שתמכו בבאלאדור.

בממשלה החדשה מספר שיא של נשים, 12, מתוכן ארבע שרות מלאות. בממשלה הקודמת היו שלוש נשים בלבד.

הראשון בדירוג השרים אחרי ראש הממשלה ז'ופה הוא שר המשפטים ז'אק טובון, מקורב של שיראק, השני, שר האוצר אלן מדלן, מנהיג רפובליקאי שהחל דרכו בימין הקיצוני הקרוב לסיסמאות הפופוליסטיות שהשמיע שיראק במערכת הבחירות שלו. שר הפנים, ז'אן לואי דברה, ממוצא יהודי, הוא בנו של מי שהיה ראש הממשלה של הגנרל דה־גול. הוא יורש את קודמו רב העוצמה שארל פסקואה, שאיננו חבר בממשלה החדשה.

הממשלה החדשה מתכוונת לנקוט צעדים מהירים בנושא העבריינות החברתית והמלחמה באבטלה ותקדיש לכך ישיבה ראשונה כבר בשבת. גם שמות חלק מן המשרדים מעידים על כוונותיו החברתיות של שיראק. הממשלה החדשה גדולה מן הצפוי ואינה תואמת את הבטחותיו של שיראק לגבי צמצומים, אם כי הטענה היא כי הצמצומים יהיו בתוך המשרדים עצמם.

שר החוץ הגרמני קלאוס קינקל פורש מראשות הדמוקרטים החופשיים, עקב כשלונם בבחירות

ימשיך לכהן כשר החוץ; בבחירות השבוע בשתי מדינות לא עברה המפלגה את אחוז החסימה

בון (א.פ.). – שר החוץ הגרמני קלאוס קינקל, שמפלגת הדמוקרטים החופשיים הצטמקה בכוחה תחת הנהגתו, הודיע אתמול כי הוא פורש מתפקידו כמזכ"ל המפלגה, אך ישמור על תפקידו בממשלה.

"להחלטתי לא תהיה שום השפעה על עבודת הקואליציה", אמר קינקל בהתייחסו לממשלת הקנצלר הלמוט קוהל, שם מהווים הדמוקרטים החופשיים שותפים זוטרים.

קינקל הכריז על צעדו לאחר פגישה דחופה של ראשי מפלגת המרכז, להם אמר על החלטתו לא לרוץ לבחירה נוספת כמזכ"ל המפלגה בוועידת המפלגה ב־9 עד 11 ביוני במאינץ.

"החלטה זו נכונה, בשבילי, ובשביל ה־אפ.ד.פ. (הדמוקרטים החופשיים)", אמר.

קוהל אמר בהודעה בתגובה כי הוא מצטער על החלטה של קינקל, אך הוא שמח על כך שקינקל "ימשיך לפעול למען הצלחת הממשלה הפדראלית כשר החוץ".

הדמוקרטים החופשיים לא הצליחו לעבור את אחוז החסימה של חמישה אחוזים בבחירות שהיו ביום ראשון בשתי מדינות, ואין להם ייצוג ב־11 מתוך 16 המדינות המרכיבות את גרמניה. כשלונותיהם החוזרים בבחירות לפרלמנטים של המדינות הותירו אותם עם תמיכה שורשית מעטה מאוד.

חברי המפלגה, ובעיקר הצעירים, התלוננו כי למפלגה – שהיא באופן מסורתי ליברטריאנית ותומכת בעסקים – אין ייחוד תחת ממשלתו השמרנית של קוהל.

קינקל אמר כי הוא נוטל עליו אחריות לתוצאות הגרועות של המפלגה בעת האחרונה. "באופן טבעי, כמזכ"ל מפלגה יש לי אחריות למצב של כל המפלגה, וגם לתוצאות הבחירות", אמר.

[illegible] הדמוקרטים החופשיים [illegible] מושבים מכריעים לרוב הצר של קוהל בפרלמנט. אם תאבד המפלגה את יציבותה בשל המתחים בין הסיעות לאחר פרישת קינקל, עלולה העבודה הפרלמנטרית להפוך קשה, למרות שחוקת גרמניה מקשה על אפשרות הדחת הממשלה.

לקואליציה של קוהל יש 341 מושבים בבונדסטאג, המונה 672 מושבים.

הדמוקרטים החופשיים היו ממליכי המלכים בפוליטיקה הגרמנית. זה עשרות שנים, החלטתם היא שקבעה אם הסוציאל־דמוקרטים או הנוצרים־דמוקרטים של קוהל יובילו את הממשלה.

תפקיד זה נשחק בבחירות כלליות בשנה שעברה, כאשר הדמוקרטים החופשיים זכו רק בשבעה אחוזים מהקולות ונכנסו בקושי לפרלמנט.

קינקל, בן 58, מונה לשר החוץ באפריל 1992 לאחר התפטרותו של האנס דיטריך גנשר, מנהיגם של הדמוקרטים החופשיים שנים ארוכות [illegible]. קינקל אמר כי הוא לא מתפטר ממזכ"ל המפלגה, אלא פשוט לא מציג את מועמדותו מחדש. הוא אמר שייתן את תמיכתו המלאה למי שייבחר כיורשו "ולא חשוב מי יהיה".

מנהיג הכת היפנית רמז בחקירתו כי ההתקפה בטוקיו בוצעה בידי מאמינים, בלי ידיעתו

טוקיו (א.פ.). – המשטרה היפנית הוציאה את מקום המחבוא הסודי של מנהיג הכת שוקו אסאהרה מצאה תוך תת קרקעי ובו מחבוא ענק של רכיבי גאז עצבים – מסרו אתמול דיווחים.

275 המיכלים של הכימיקלים שנמצאו במרתף הסודי מלמדים כי קבוצתו של אסאהרה, אום שינרי קיו, התכוונה לייצר גאז עצבים בכמויות מסיביות – דיווח העיתון "אסאהי".

אסאהרה נעצר ביום שלישי לאחר שהמשטרה מצאה אותו מתחבא בחדר מצופה פלדה בתוך בניין של הכת ליד הר פוג'י. מאוחר יותר, נמצאו מרכיבי גאז עצבים במרתף שנאטם בבטון, מסרו דיווחי חדשות.

במקרה הפרטי של הגורו במבנה הכת, גילתה המשטרה מזון יקר כגון מלון, בירה, שרימפס, בשר ומזון מהיר. אך בתאו במטה המשטרה בטוקיו, מוגש לאסאהרה האוכל אותו ציווה למאמיניו: אורז ומרק.

אסאהרה רמז בחקירתו אתמול כי הוא עשוי להעביר את האשמה ממנו לאחרים בהתקפה הקטלנית ב־20 במארס ברכבת התחתית בטוקיו, שגרמה למות 12 ולפציעת 5,500.

"האם אתם יודעים מה עושים כל המקורבים שלכם", ציטטה [illegible] אסאהרה כשנשאל את החוקרים. "יש לי כל כך הרבה מאמינים, ובלתי־אפשרי שאדע כל מה שהם עושים".

ביום רביעי, התעקש אסאהרה בפני עורך־דינו כי לא הוא ולא מאמיניו ייצרו גאז עצבים. התגובה באה בעקבות דיווחים כי סגניו הבכירים של אסאהרה מפנים כעת אצבע מאשימה כלפיו. סגניו הכלואים מספרים למשטרה כי הוא ציווה על ההתקפה ברכבת, מסרו דיווחים.

ייתכן שאחד מתלמידיו של אסאהרה, עם זאת, ניסה לתכנן פיצוץ טרוריסטי של הרקה האחרונה כדי למנוע את מעצרו של הגורו. ל"שר המודיעין" של הכת, ישהידו אינואה, היו מרכיבים לחומרי נפץ עימו כאשר נעצר יום אחד לפני אסאהרה, מסר עיתון "אסאהי".

המשטרה הוציאה צווי מעצר ל־41 חברי הכת החשודים במעורבות ישירה בהתקפה ברכבת, ולדבריה, נעצרו 34 מהם. בין אלה שנעצרו, כל חמשת חברי ה"קומנדו" שהטמינו את גאז העצבים סארין בקרונות הרכבת, דיווח העיתון "יומיורי".

יותר מ־10 חברי כת אחרים נעצרו גם הם בקשר למעשים שאינם מעורבים ישירות בהתקפה על הרכבת.

בדיון בדלתיים סגורות אתמול בבית־המשפט המחוזי בטוקיו, קיבלה המשטרה רשות לחקור את אסאהרה 10 ימים נוספים במעצר, ואח"כ תוכל לבקש הארכה נוספת.

בניין בית־המשפט שם נערך השימוע מצוי במרחק של 40 מטרים בלבד מתחנת המשטרה, אך אסאהרה הוסע לשם במכונית משטרתית. המשטרה החזיקה המון של יותר מ־300 איש וצלמים שנלחצו נגד גדרות המשטרה.

לאסאהרה אין עדיין עורך־דין. ביום רביעי סירב פרקליט זכויות האדם הנודע מאקוטו אנדו – שהגן על פושעים ורדיקלים שמאלנים – לייצג את אסאהרה תוך שהוא מביע ספק באשר לחפותו.

בינתיים, הבטיחה אתמול הכת לנטוש את "פעילויות המחקר המדעי" שלה, שכללו גם לפי החשד את ייצור גאז העצבים. דובר הכת פומיהירו ג'יזו, שהשמיע את ההבטחה, אמר כי הכת תבצע רק "תפקידים חיוניים" כמו הדרכת המאמינים הנותרים.

שימרו על ארץ ישראל יפה

ברכות חמות
לעיריית פתח־תקוה
ולראש העיר מר גיורא לב
לרגל חגיגות
115 שנה להיווסדה
שאו ברכת תנופה ופיתוח
קלאסי דרך בע"ם
טל: 03-9623746/7

ברכות חמות
לעיריית פתח־תקוה
ולראש העיר מר גיורא לב
לרגל חגיגות 115 שנה להיווסדה
שאו ברכת תנופה ופתוח
חברה לבנין בע"מ
טל: 03-5240128

לחברתנו
אלקלעי אסתר
איתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף רמת אליהו

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
מועצת פועלים אזורית רעננה
מכריז לקבלת עובד/ת
דרוש/ה מנהל/ת מחלקת תרבות
תאור המשרה: ניהול מחלקת תרבות ו"ספסל" – היכל התרבות, הכנת תוכנית מקצת בתחומי התרבות והאמנות, [illegible]
כישורים נדרשים: [illegible]
הפונים על הדרישות הנ"ל והמעוניינים בתפקיד, להגיש את מועמדותם בצירוף קורות חיים, תעודות והמלצות, למזכירות מועצת הפועלים, אח' אליעזר יפה 6 רעננה, לא יאוחר מיום חמישי, כ"ה אייר תשנ"ה, 25.5.95, שעה 18.00.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון
בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה – 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי [illegible]
[illegible] אשקלון.
המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון, בשעות קבלת קהל.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע כתוצאה מאישור הבקשה רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.
בני וקנין, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון

גנזל מוצרי בניה (1990) בע"מ ח.פ. 51-153156-8
הנדון: הודעה על שינוי מטרות החברה
ניתנת בזאת הודעה כי ביום 17.5.95 החליטה החברה החלטה מיוחדת להוסיף למטרות החברה את המטרה:
כפי שיוחלט מעת לעת על ידי מנהלי החברה.
גנזל מוצרי בניה (1990) בע"מ

כץ תעשיות תשתית בע"מ
הודעה על כינוס אסיפה כללית שנתית של החברה
ניתנת בזה הודעה כי האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה תתקיים במשרדי החברה ברחוב נחשון אזור התעשיה סגולה, פתח תקוה, ביום חמישי, 8.6.1995 בשעה 16.00.
על סדר היום:
1. אישור הדו"חות הכספיים של החברה ליום 31.12.94.
2. מינוי רואי חשבון לחברה וקביעת שכרם.
3. קבלת החלטה מיוחדת בדבר שינוי שם החברה מ"כץ תעשיות תשתית בע"מ". ל"כץ תעשיות תשתית בע"מ".
4. דיון בכל עניין אחר אשר אפשר לדון בו ולהחליט לגביו באסיפה כללית.
בעל מניות הרשום בפנקס בעלי המניות של החברה ביום 18/5/95 רשאי להשתתף ולהצביע באסיפת החברה, ורשאי למנות מיופה כח בשמו. יפוי כח יש להמציא למשרדה הרשום של החברה לפחות 48 שעות לפני מועד כינוס האסיפה.
בכבוד רב,
כץ תעשיות תשתית בע"מ

חברת החשמל לישראל בע"מ
חי"ג חשמל – שירות טלפוני להודעות על תקלות
24 שעות ביממה

ירושלים	02-580666	נהריה	04-933555
תל־אביב	03-5633777	נתניה	09-602988
חיפה	04-647777	עפולה	06-423333
אילת	07-372191	פתח־תקוה	03-9394488
אשדוד	08-511688	צפת	06-970211
אשקלון	07-770088	ראשון־לציון	03-9632488
באר־שבע	057-462666	רחובות	08-371388
טבריה	06-792275	רמלה	08-221313
חדרה	06-223133	רעננה	09-906188
כרמיאל	04-881731	אריאל	03-9366345-6-7
בית שמש	02-911669		

תשקיף
צמיחה מניות קרן נאמנות
הודעה על פרסום תשקיף
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 13 (ב) לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשכ"ד־1994, כי פורסם תשקיף בדבר
הצעה לציבור של:
קרן מנותה
הקרן הינה קרן פתוחה כהגדרתה בחוק להשקעות משותפות בנאמנות, התשכ"ד־1994 (בתשקיף זה: "החוק" או "החוק החדש").
הצעה לציבור
של מספר בלתי מוגבל של יחידות, בנות 1 שקל חדש ערך נקוב, המוצעות החל מיום 19.5.1995 ועד ליום 18.5.1996 במחירי יחידה משתנים בתוספת הוספה של 0.25% או פחות, כמפורט בפרק א' בתשקיף.
מדיניות ההשקעות של הקרן (ראה פרק ו' בתשקיף):
1. הסכם הקרן קובע כי:
א. לפחות 50% מהשווי הנקי של נכסי הקרן יהיו מניות.
ב. הוראות ס"ק א' לעיל ניתנות לשינוי על ידי תיקון הסכם הקרן ללא צורך באישור אסיפה כללית של בעלי היחידות.
2. מנהל הקרן רשאי להשקיע את אמצעי הקרן גם בניירות ערך חוץ בשיעור שלא יעלה על 10% מהשווי הנקי של כלל נכסי הקרן (ראה סעיף 3 לפרק ו' בתשקיף).
3. מנהל הקרן עשוי לרכוש עבור הקרן אופציות (OPTIONS) בכפוף לתקנות שהותקנו לעניין זה על ידי שר האוצר (פרטים בדבר התקנות האמורות, מהות האופציות והסיכונים הכרוכים מובאים בסעיף 4 בפרק ו' בתשקיף), כן עשוי מנהל הקרן ליצור אופציות וליצור או לקנות חוזים עתידיים, בכפוף לתקנות שהותקנו לעניין זה על ידי שר האוצר.
4. בכפוף להוראות כל דין ולהוראות הסכם הקרן, רשאי מנהל הקרן להשקיע את יתרת אמצעי הקרן על פי שיקול דעתו הבלעדי.
ההשקעות העיקריות של הקרן בשנה שנסתיימה ב־31.3.1995:
תחומי ההשקעות העיקריות של הקרן וממוצע ההשקעות באחוזים מסה"כ נכסי הקרן (לפי ההחזקות בסוף כל חודש) בשנה שנסתיימה ביום 31.3.1995 היו כמפורט בזה:

	תחומי השקעות	ממוצע
מניות וכתבי אופציה	72.21-91.46	81.26
אגרות להמרה	0.03-8.08	3.55
מניות ישראליות בחו"ל	0.28-1.07	0.63
אמצעים נזילים	3.51-25.86	14.39

נתונים על השינוי במחיר הפדיון של יחידות הקרן בהשוואה לשינויים במדדים שונים:
שיעור העליה (הירידה) בשנה שנסתיימה ביום –

	31.3.95	31.3.94
	ב־%	
מחיר הפדיון של יחידות הקרן	-23.17	13.70
מדד מניות כללי	-29.08	6.49
מדד אגרות להמרה	-16.93	24.00
מדד המחירים לצרכן	12.15	9.63

צבירת רווחי הקרן
כל עוד לא יוחלט אחרת על ידי מועצת המנהלים של מנהל הקרן יצטברו רווחי הקרן בקרן ולא יחולקו למאמינים.
שכר מנהל הקרן והנאמן (ראה פרק ל' בתשקיף):
על פי הסכם הקרן זכאי מנהל הקרן לקבל שכר שנתי שלא יעלה על־5.0% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן בניכוי התחייבויות. אך כל עוד לא יוחלט אחרת על ידי מנהל הקרן, יקבל מנהל הקרן שכר שנתי השווה ל־3.0% מהשווי האמור. הנאמן זכאי לקבל ומקבל שכר שנתי השווה ל־0.2% מהשווי האמור, כפוף למינימום כמובא בפרק י' בתשקיף.
עותק מהתשקיף הועתק מהתיתר לפרסומו הוגש לרשם החברות ולבורסה.
ניתן להשיג עותקים של התשקיף ולהגיש הזמנות ליחידות המוצעות בכל סניפי בנק איגוד בע"מ ואצל החברים האחרים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב.
מנהל הקרן: צמיחה ניהול קרנות (1987) בע"מ
הנאמן: החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ
תאריך התשקיף: 19 במאי 1995

פינה חמה ללב"י
הקרן למען בטחון ישראל
"דגל כחול לבן" ליום העצמאות – תודות
לקראת יום העצמאות האחרון ערכו רשתות השיווק מבצע מכירת דיגלונים למכוניות בסימן "15 שנה לקרן לב"י".
המבצע שהכנסותיו קודש לקרן, זכה להצלחה רבה.
קרן לב"י מודה מקרב לב ל:
★ סופר קר־אופ הריבוע הכחול היפר קר־אופ הריבוע הכחול סופר סנטר זול וזול.
★ שופרסל, היפרכל, היפר הגל הירוק, מחסני מזון.
★ שקם.
היום יותר מתמיד – תן לבך ללב"י
קרן לב"י: רח' ד' (אוריאן) 7, הקריה, תל־אביב 61734
טל. 03-5695610, 6975183

מערכת: איילת דרימלר, אילנה ארבל

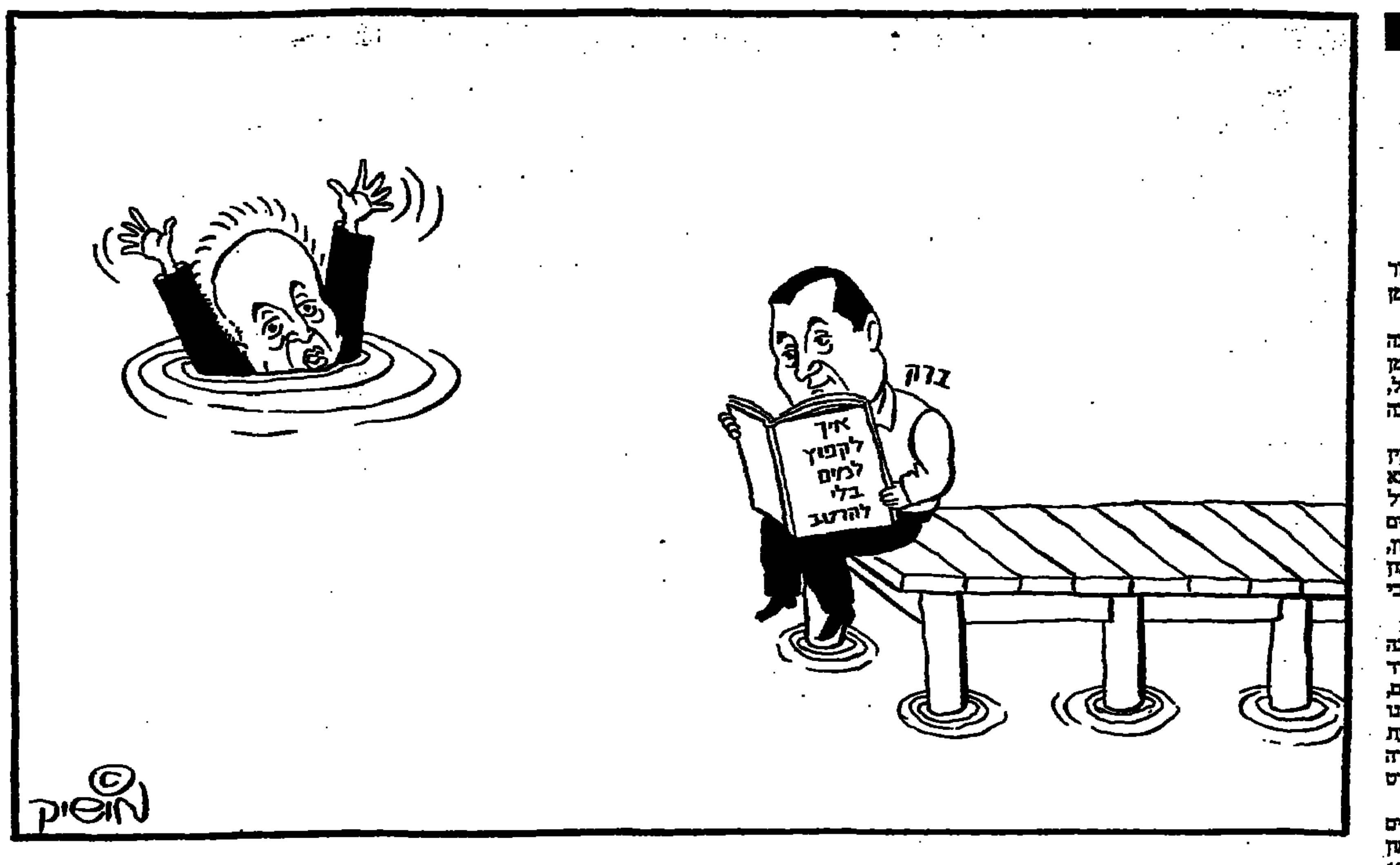

מעל למדינה

ניהול הכספים בהתנחלויות רבות הוא מרושל במקרה הטוב, ומתעלם מהתקציב הרשמי במקרה הרע. בהתנחלויות מותר לעשות הכל, לבזבז כספי ציבור ללא חשבון, כי ההתנחלויות הן הילד המפונק של החברה בישראל

זכל סלע

זמצאים שמעלים דו"חות ביקורת המדינה על התנחלויות בשטחים, ואדישות הציבור כלפי הדו"חות האלה, מעוררים את המחשבה שהיצור ישבותי-מדיני המכונה בפינו התנחלויות אינו אלא בריה בתוך מדינה, או מוטב מעל המדינה החוקית. בהתנחלויות איש הישר בעיניו יעשה. ביקורת המדינה היא חובה שיש לצאת ידיה, והאיש אינו עוקב אחר תיקון הפירות והעוולות. המושג מינהל בלתי תקין אינו חל עליהם.

עובדה: בכל שנה יש בדו"ח ביקורת המדינה פרק על התנחלות אחת לפחות, או על רשויות המינהל האזרחי הקשורות בהתנחלויות. עובדה (משוערת) שניה: בכל שנה קוראים את הפרק הזה בדו"ח המגיה המביא לדפוס, עיתונאי אחד בכל עיתון (לכל היותר). בסדר העדיפויות של עורכי העיתונים הקובעים אילו מפרקי הדו"ח יצוטטו בעיתון למחרת פרסומו נמצא הפרק הזה אי-שם בתחתית ההתעניינות.

העובדה החשובה יותר: ניהול הכספים בהתנחלויות רבות הוא חופשי לגמרי, מרושל במקרה הטוב, מתעלם מהתקציב הרשמי במקרה הרע. בהתנחלויות מותר לעשות הכל, לבזבז כספי ציבור ללא חשבון, כי ההתנחלויות הן הילד המפונק של החברה בישראל, בבת העין. החל מהוצאות בזבזניות להסעת ילדים לבית-ספר וכלה בהשתלטות על אדמות והרחבה עצמית של תחומי שיפוט ועקירת עצי הזולת. להם מותר, כי עליהם תקום או תיפול מדינת היהודים. יסורי מצפון על מעשים חריגים זוכים לגיבוי בצורת פסק הלכה של רבנים.

בדו"ח ביקורת המדינה שפורסם החודש נאמר, כי המועצה האזורית הר חברון העסיקה בתקופת הביקורת מספר עובדים שהוא פי-שלושה משיא כוח האדם שאושר, נתנה לכמה מעובדיה הטבות שכר חריגות, לא טיפלה כיאות בביוב שפכים ולא גבתה אגרות בניה מתושבי האיזור.

בתקציב המועצה האזורית לשנת 1993 אושרו למועצה 42 משרות. הבדיקה העלתה כי המועצה העסיקה באותה תקופה 177 עובדים ב-133 משרות. 14 עובדים במועצה קיבלו תשלום גלובלי בגין שעות נוספות ללא רישום היעדרות. 18 מעובדי המועצה קיבלו תוספת על עבודה מפוצלת, אף שלא עבדו בצורה מפוצלת.

למנהל בית הספר הממלכתי דתי האזורי קיבל בתקציב המועצה האזורית תוספת של כבוטן עבודה ממשרד החינוך. המועצה גם שכרה רכב לשירותו האישי של מנהל בית הספר. דמי השכירות בספטמבר 1993 היו 2,522 ש"ח. בשנת 1994 רכשה המועצה מכונית חדשה למנהל בית הספר. המועצה נושאת בכל הוצאות אחזקת המכונית.

המועצה נהגה לשלם לחלק מעובדיה תוספת שכר חריגות. 28 עובדים קיבלו תוספת של 5 עד 30 אחוזים מהשכר המשולב, 25 עובדים קיבלו "תוספת קייץ" בשיעור של כ-3 אחוזים, 45 עובדים קיבלו תוספת על "אובדן זמן נסיעה לעבודה".

הניהול הגרוע בתקציב מקורו, לדברי ראש המועצה האזורית הר חברון, בעיכובי כספים של משרד הפנים המממן כמחצית מתקציב המועצה. האם יש בתחום מדינת ישראל, לא בשטחים, רשות מקומית שמשרד הפנים אמור לממן בה כמחצית התקציב?

בדו"ח מהשנה שעברה נאמר, כי בבדיקת פעולות קצין המטה לענייני פנים במינהל האזרחי ביהודה ושומרון נמצא כי לא קיים פיקוח על ניהול הכספים של הוועדה לניהול העניינים המקומיים של היהודים בחברון. מאחר שהיהודים בחברון יושבים בתוך תחום רשות מקומית, עיריית חברון, ומאחר שאי-אפשר להקים רשות בתוך רשות ואין רצון לכלול אותם בתחום אחריות עיריית חברון, הוחלט כי ענייניהם ינוהלו בידי ועדה מטעם משרד הפנים.

הבדיקה מצאה כי הוועדה אינה פועלת כראוי, וכי הממונה על הישובים הישראליים ביהודה ושומרון מטעם משרד הפנים אינו מבצע כל בדיקה של הוצאותיה. קמ"ט פנים, שמתקציבו משלם המינהל האזרחי לוועדה, גם הוא אינו מבצע כל בדיקה של התקציב. יחידת קמ"ט אוצר, המבצעת את הוראת התשלום לוועדה, אינה יכולה לבדוק את יעודה של כל הוצאה הרשומה בדו"ח, משום שהדו"ח אינו מפרט את ייעוד ההוצאות.

אף שתקציב הוועדה מיועד לממן את שירותי התושבים היהודים בחברון, מעבירה הוועדה כספים רבים למימון מוסדות שונים. ב-1992 העבירה הוועדה בחברון 181,000 ש"ח למימון ישיבה ו-80,000 ש"ח לעמותה, לא מפורט איזו. אבל למי איכפת? ומי שאיכפת לו וירים את קולו מסתבך במתקפה ציבורית ופוליטית קשה.

על צירופו הבלתי חוקי של ברוך מרזל, תושב חברון, למועצה המקומית קריית-ארבע, עדיין לא נכתב בדו"ח הביקורת השנתית.

לפני שבועות אחדים התגלה, כאילו במקרה, כי המועצה המקומית קריית ארבע מעסיקה בין חבריה חבר בארגון בלתי חוקי, ברוך מרזל איש כ"ך. לדעת משפטנים, גם אם חברי הארגון שינו את שמו אין בכך לשנות את המהות. יתרה מזאת, האיש מנוע מלשמש בתפקיד ציבורי רשמי, משום שהואשם בעבר בעבירות שיש עמן קלון. אמרה, ראינו, ראש המועצה צבי קצובר אמר לעיתונאים כי עד שלא יכפו עליו לא יודיח את מרזל.

האם היועץ המשפטי לממשלה יודע? האם שר הפנים החדש יודע על כך? למישהו איכפת? רק השבוע הגיע למרזל מכתב מן הממונה על המועצה המקומית במשרד הפנים המודיע לו כי הוא חדל להיות חבר במועצת קריית ארבע. המכתב מאפשר למרזל לערער על ההודעה תוך 30 יום. במועצת קריית ארבע איש אינו מתרגש מן ההודעה, ממילא יהיו ב-4 ביוני בחירות ויש להניח שלישיבות המועצה עד אותו יום לא יישלח פקח מטעם משרד הפנים.

חיבור המתרל הזה עם הדו"ח של השנה שעברה מעלה עוד פן. ברוך מרזל הוא תושב חברון, לא קריית ארבע. באופן רשמי הוא תושב רשות מקומית אחרת, המנוהלת, על-פי דו"ח השנה שעברה, על-ידי ועדה, במקום ראש עצמה. תושבי חברון וקריית ארבע ישות עירונית אחת, ילדיהם לומדים באותם בתי-ספר וכל החיים משותפים. מתי חבר במועצה מקומית תושב רשות מקומית אחרת? למי איכפת?

מי מוכן להסתבך בעוד הפגנות ותוספות דרכים בפתח ביתו של ראש הממשלה? בעוד הצבעת אי-אמון בכנסת ועוד צעקות כי רבין בוגד? ■

ברק בצבע כסף

שלמה גינוסר

האם הוא באמת מתלבט עדיין בין עסקים לפוליטיקה או שהוא קרא ולמד כבר את המפה, יש לו תוכנית מגירה סדורה והוא נערך אסטרטגית ולוגיסטית לביצועה בשעת השי"ן?

לאהוד ברק יש כמה קבלות משכנעות על ביצוע פריצות חכמות שתיכנונן נהנה מתנאים של חשאיות וצריך ללקות במידה גורפת של תמימות כדי להאמין שהתנאים האפורים שלו לא עובדים שעות נוספות כדי לתכנן את הפריצה האזרחית הגדולה בחייו.

פוליטיקאים ברובם אינם לוקים בתמימות יתר. במיוחד לא אלה שיש להם מירב הסיכויים להתלוות אליו או להתמודד איתו במירוץ לצמרת. מה שאוכל אותם זאת רק הסקרנות. מבחינתם, לא רק בצדק אלא גם בחוכמה (מצב נדיר ששני אלה מזדמנים יחד תחת חופה אחת). אם הם יהיו פחות סקרנים לגבי צעדיו הבאים של ברק, הם מסתכנים בהיחשפות להפתעה, התרגשותם מובנת.

אבל, השאלה לאן מועדים פניו של ברק הושקעה כבר מזה חודשיים מסקרנותם של פוליטיקאים ועל השטחים המופקעים האלה נבנית עכשיו סקרנות לאומית גוברת והולכת. הציפיה להחלטתו לא מוענקת לאהוד ברק בחינם. הוא עבד על זה עשרות שנים. אם יקפוץ למים הגועשים של ההנהגה הלאומית, הוא יתיז קילוחי מים לכל עבר. מעטים יישארו יבשים. אבל, לעומת זאת, כמה מהם עלולים לסבול מהתייבשות סופנית. לך תדע מי יינזק יותר.

מנקודת מבטו של פוליטיקאי "מקצועי" – זה לא הוגן. תסמונת ההצגה מתעוררת שוב והחלל הולך ומתמלא בטרוניות של פוליטיקאים נרגנים נגד החיזורים אחרי ברק ונגד הכוונה להצניחו מבלי שיעבור את כל שלבי הגיבוש, הטירונות, מסע הכומתה והטבילה באש הקרב של סניפי מפלגה, פריימריס ומאבקים פרלמנטריים מתישים. לא שאין מידה מסויימת של צדק תיאורטי בטרוניות האלה, אבל המציאות כבר מזמן מכתיבה לצדק הזה גמישות מירבית. ולכן, היריבים הפוטנציאלים האמיתיים של ברק במירוץ לצמרת שותקים. שותקים ואוספים מודיעין. שותקים ונערכים. הם יודעים שהפעם לא יהיה פסק זמן בין הברק והרעם.

הבוחטה

יש משהו מאוד עכשווי, אפילו קצת "יאפי", בכוונה שמייחסים לברק להרוויח תוך זמן קצר בוחטה רצינית כדי להשתחרר מאילוצי השנודריות והתלות בקופה מפלגתית מדולדלת כדי לנהל מסע בחירות יקר ולחיות חיים פוליטיים מלאים שאינם צמודי-מימון מפלגתי. לא צודק, אבל ממורי.

זוהי גישה המשדרת היגיון צלול, יותר כזית ויותר משמינית של ציניות. לא מעטים יאמרו שזהו אכן תיאור ההולם בהחלט את אישיותו של ברק. אם יחליט לתקוף, הוא יתקוף רק מוכן וחמוש בתעודת שיחרור ממסלול הכושר שעליו מזינים פוליטיקאים מהשורה, אלא שהוא גם בקלות יגמור את החודש, וכך ינטרל את אותו אגף במשפחתו אשר, על-פי השמועה, מסתייג מהליכתו לפוליטיקה ומעדיף את שלוות החיים המדומה של איש עסקים מצליח.

קו פרשת המים

פוליטיקה היא סם שפוליטיקאים לעולם אינם מתנקים ממנו ורק זה יכול להסביר מדוע אנשים שהראש שלהם מאפשר להם לפנות לעסקים, למדעים או לניהול מערכות-ענק נושאות רווחים ועוצמה מעדיפים את דרך התחתחים של הפוליטיקה המכווצת את קרביהם ומוציאה מהם מיץ.

זאת, לפחות, טענתם המסורתית של מנהלים מוכשרים. אפילו לטובים ולמוכשרים ביותר המשתייכים לגזע המנהלים קשה להשלים עם מעורבותם של הליכים דמוקרטיים בעסקיהם. הלורד רית', למשל, אינטלקטואל ובוס ראשון ואדיר-השפעה של הבי.בי.סי, הטיל ספק אפילו בנחיצות מעורבותם של נציגי ציבור בניהול מערכות ציבוריות. "אוזניים צמודות לאדמה, פחד מפני הבוחר, הכל משועבד לקריטריונים של הצבעה. חשש, פשרות, בינוניות – האם כל אלה הם בני לוויה של הדמוקרטיה?" תמה רית' בסוף שנות ה-40'.

מדרך הטבע, גנרלים, כמנהלים, מתייחסים לדמוקרטיה כאל מעטפת ויזואלית כמו מזג אוויר. אם הם לא מצויידים במזגני אוויר מתאימים, הם חשים עצמם פגועים וחסרי-ישע. לכן, המעבר מניהול מערכות גדולות, צבאיות אף גם אזרחיות, למערכות דמוקרטיות, הוא בעייתי כל-כך. לא רק סטף ודוהיימר בחל בחיים הפרלמנטריים. גם גנרלים כמאיר זורע ואברהם יופה או אפילו גנרל כל-כך "פרוטי" כמו אהרל'ה יריב חשו עצמם אומללים במערכות פוליטיות.

אבל, אלה לקו אולי במינון-יתר של אותה תרבות הרסנית – תמימות ותום לב. לכן, הם פרשו והלכו. גנרלים כרבין, וייצמן, מוטה גור, רפול, ברלב ואחרים שיחקו אותה. אהוד ברק הוא לא מן התמימים. אם יחליט לרדת, הוא ישאף להתחיל קרוב ככל האפשר לקו פרשת המים, התנאי האידיאלי שממנו קל "לעוזר" לאבני נגף וליריבים פוליטיים להידרדר במורד, שמאלה או ימינה.

התנועה הרפורמית

מקורביו של אנטולי שרנסקי, המהדהד (אם לא למעלה מזה) בהקמת מפלגת עולים חד-אתנית, אומרים שהוא "יעדיף רפורמטור כמו ביבי או רמון ולא גנרל מורקן כרבין או רפול".

הערכת-מקורבים זאת מעוררת כמה תמיהות. ראשית, בעניין הרפורמטורים. מילא רמון. אבל, בהכתרתו של ביבי כ"רפורמטור" יש בהחלט מידה מרשימה של תעוזה אינטלקטואלית. קצת קשה להיזכר ברפורמה משמעותית הקשורה בשמו של ביבי נתניהו, מלבד הפקעת עסקי הודו מיטות כלשהו לטובת ההשכלה הכל-לאומית ב"פריים-טיים" טלוויזיוני. וגם זאת היתה הצעת רפורמה קצרת-ימים, אם גם מהוהרת, שלא זכתה לאימוץ, שלא לדבר על היענות גורפת, אפילו על-ידי אחרון השועלים בקהילה הפוליטית הקטנה-שלנו. ואלוהים יודע כמה קשה להם לסבן את הפיתויים לדבר עם עם ישראל בשמונה בערב באמצעות הטלוויזיה.

לא שמענו שביבי מתכוון לערוך רפורמה כלשהי בסדרי מימשל, בענייני דת ומדינה, ביחסי עבודה. במשהו. הרפורמה המשמעותית היחידה שהוא מבקש לחולל היא בלשכת ראש הממשלה. אם הוא יצליח, זאת תהיה רפורמה אדירה. הרפורמה הנוכחית של המזרח התיכון תשתנה, הרפורמה במעמדה הבינלאומי הנוכחי של ישראל תעבור מהפך והתמול-שלשום יחזור להיות בפורמה.

תמיהה שניה נוגעת לחיבור שמקורבי שרנסקי עושים בין רבין לרפול. לא חיבור היסטורי ולא ביוגרפי, גם לא חיבור פוליטי-אידיאולוגי, תודה לאל, אלא חיבור כרונולוגי: שניהם מורקנים. עולי ברית-המועצות לשעבר, לעומת זאת, לוגמים יומיום ממעיין הנעורים והם לעולם לא יזדקנו. שרנסקי, יש לקוות, קצת יותר חכם ממקורביו.

רק לא לאכזב את ד'יזראלי

"אני מקווה" אמר בנימין ד'יזראלי בהספד שלו על פלמרסטון "שלעולם לא תגיע השעה שבה אהבת הפירסום תחדל להיות תשוקתו העיקרית של איש הציבור". הדורות של פוליטיקאים ואישי ציבור ב-130 השנים שחלפו מאז השמיע ד'יזראלי את משאלתו הוכיחו שלא היתה לו כל סיבה לדאגה.

אבל, לעתים אתה בכל זאת מרים גבה נוכח העוצמה הסרת הריסון. לא בטוח שיש מקום להצטער על גילויו של ח"כ דראושה שהוא התבקש על-ידי ערפאת למשוך את הצעת האי-אמון שלו בממשלה. התבקש לא-התבקש. [illegible] ממשלת רבין סיכון של ממש – ממילא היתה מושכת את הצעת האי-אמון שלה. עד כאן – אשראי ההיגיון הפוליטי של סיעה זאת. אבל מה טעם מצא ח"כ דראושה, לשיטתו ולהגיונו, לצאת בהכרזה על בקשתו של ערפאת (שהוכחשה, כמובן, אף-על-פי שהאמת עם דראושה, כנראה)? איפה כאן הרווח לתנועתו, לחבריו באש"ף או לממשלה שהוא תומך בה? הכל שטויות. מה כל זה שווה לעומת חמש דקות באולפן הטלוויזיה עם לימור לבנת? ■

המלפפון נתן, המלפפון לקח

בשבוע הבא יצטרך פרופ' פרנקל להחליט מה הוא עושה עם הריבית. עומדות בפניו שתי אפשרויות: לבצע מהלך נוסף של הפחתה מתונה עד סמלית בריבית, או להמתין לחודש הבא בתקווה שעד אז הפריץ או האינפלציה ינפחו את נשמתם. בכל אחד מהמקרים סיכוייו לצאת טוב מהסיפור אינם מי יודע מה

אמנון אמד

ארבע התנודות ההלולויה האחת שעברו השבוע העיתונים לאינפלציה הקדימו במעט את הקץ. גם ארבעת המדדים הנמוכים יחסית שקיבלנו השנה אינם מבשרים את האביב ועונת המספרים הקטנים עדיין אינה בפתח.

האמת היא – ולאמת כידוע פנים רבות – ששום דבר בעצם לא קרה. בשנה שעברה עלה המדד מעבר למתוכנן בגלל זינוק לא צפוי במחירי הירקות והפירות, והשנה הוא כמעט לא זז בגלל נסיגתם של אותם מחירים ממש אל מימדיהם הטבעיים. המלפפון, אם תרצו, נתן, המלפפון לקח, ואידך זיל גמור.

הבעיה היא שבין לבין התייקר מחיר הכסף ב-70 אחוז. לא כולם, כמובן, מסכימים עם קביעה אחרונה ולא מבוססת זאת. נגיד בנק ישראל, למשל, סבור כי מדובר בהצגה דמגוגית של הנושא, וכי את עליית הריבית יש למדוד בנקודות האחוז: משהו כמו שבע נקודות במקרה שלנו. העובדה שאת מחיר הריבית משלמים בכסף ולא בנקודות היא כבר פחות חשובה. למרות זאת אין לקנא בנגיד, ולא רק בגלל מתקפת האביב של צמד הנשיאים פרופסר וגילרמן. דג הזהב, לו איתרע מזלו להיקלע לידי, לא היה משתחרר במחיר הזול של שלוש משאלות. הבטח לי, הייתי אומר לו, שלעולם, אבל לעולם, לא יהיה עלי להתגונן בחזית המחממת בימים הקרובים לנגיד בנק ישראל.

בשבוע הבא יצטרך פרופ' פרנקל להחליט מה הוא עושה עם הריבית. עומדות בפניו שתי אפשרויות: לבצע מהלך נוסף של הפחתה מתונה עד סמלית בריבית, או להמתין לחודש הבא בתקווה שעד אז הפריץ או האינפלציה ינפחו את נשמתם. בכל אחד מהמקרים סיכוייו לצאת טוב מהסיפור אינם מי יודע מה. מהעובדה שאליה תיזרק את עצמו, ויותר איתו את כל המשק, כל מה שיעשה עכשיו הנגיד יחייב אותו גם לספק הסבר או שניים לכמה שאלות מוקשות.

כל הסופרלטיבים כבר נטחנו עד דק: מדד אפריל הכי נמוך ב-24 השנים האחרונות, העונה השליש הכי מוצלחת זה 28 שנים. ומה עושים עכשיו? אם יבוא הנגיד באפשרות הראשונה ויוריד את הריבית בעוד שבר אחוז, יהיה עליו לענות על השאלה הבאה: אם השדה התחתונה היא זו שקבעת, והאינפלציה אכן צנחה למימדים אירופיים, מדוע רק שבר אחוז המותיר אותנו עם ריבית ריאלית של יותר מעשרה אחוזים? ואם לא יוריד פרופ' פרנקל את הריבית כלל, בטענה הנכונה כשלעצמה כי מדובר רק בירידות מחירים עונתיות, ניתן יהיה לשאול אותו: מדוע כשעלה המדד מסיבות עונתיות הורדת בנק ישראל להעלות את הריבית, אבל כאשר המדד יורד מאותן סיבות עצמן קופץ הבנק ומכריז על שנת שמיטה?

עכשיו לא נותר אלא לחכות למהלך הבא של בנק ישראל, ולא פחות חשוב – להסברים שיבואו בעקבותיו. הסברים, כידוע, יש לבנק המרכזי מלוא התופן. מדד חודש נובמבר האחרון, ללא פירות וירקות, עלה ב-0.8 אחוזים. למרבה הפלא עלה המדד ללא פירות וירקות גם בחודש שלאחריו בדיוק באותו שיעור, ולא תאמינו – אבל גם בינואר השנה עלה המדד ללא פירות וירקות ב-0.8 אחוזים. גם בנק ישראל עצמו יודע כי התנודות החדות לשני הכיוונים שנרשמו במדד בששת החודשים האחרונים משקפות בעיקר שינויים חדים בסעיפים העונתיים, בעיקר בסעיפי הפירות והירקות. ראה למשל את פרק המחירים בסקירת ההתפתחויות הכלכליות של מחלקת המחקר מהחודש שעבר (עמוד 8).

ידיעת העובדות היא דבר חשוב, אבל היא אינה בהכרח קשורה למה שיש לבנק לומר. שישה ימים לאחר פרסום מדד ינואר – כזכור, המדד השלישי ברציפות שעלה, ללא פירות וירקות, ב-0.8 אחוזים – כינס הנגיד מסיבת עיתונאים בלשכתו ובה בישר, כי "מדיניות הריבית שהופעלה בעקביות כדי לרסן את האינפלציה הובילה לירידה מסויימת בשיעור האינפלציה". בנק ישראל מסוגל אמנם לנפק הסבר לכל תופעה, אבל המקרה ההפוך, שבו לאחר כל תופעה יבוא גם הסבר, אינו חל במקרה שלפנינו. למשל, עניין הפער שבין מדד המחירים לצרכן לבין מדד המחירים הסיטונאיים. הראשון משקף את המחירים המשוקללים שרואים לפניהם הצרכנים, ואילו השני מבטא את השינויים במחירי מוצרי התעשיה המקומית. בתחילת מארס השנה הופיעה מנהלת מחלקת המחקר של בנק ישראל בוועדת הכספים ואמרה, בין היתר, כי ב-1994 השתקפו עודפי הביקוש במשק, שעליהם חזר והתריע בנק ישראל, בפער בין התפתחות מחירי הצרכן למחירי היצרן. טיעון נבון מאין כמוהו, אבל השנה התהפכה המגמה ובארבעת החודשים הראשונים עלה מדד המחירים הסיטונאיים ב-4.4 אחוזים, לעומת עלייה של 1.2 אחוזים בלבד במדד המחירים לצרכן.

ככל הזכור לי, לא קם הנגיד ואמר כי נתון מפתיע זה מצביע על ריסון עודפי הביקוש במשק. במקום זאת ממשיך פרופ' פרנקל לטעון כי המשק עדיין מחומם וכי יש לצנן את הפעילות בו. לשיטתו, טיעון זה אפילו די הגיוני. אחרי הכל, כשיש חום לוקחים אספירין ושוכבים במיטה. ומי שממשיך להלעיט אותנו בתרופות לא ממש מוצלחות במשך יותר משנה, באמת אינו יכול לקום ולהודות שהחולה בעצם הבריא כבר לפני כמה חודשים. ■

לא לחמוק מתאריך היעד

מוטי בסוק

השר יוסי שריד פירסם שלשום, אחרי שסייר עם ד"ר נביל שעת ועם משה שחל במעברים בין ישראל ועזה, הודעה מיוחדת המזהירה את ממשלת ישראל מכל ניסיון לתרגם מלוח הזמנים במימוש השלב הבא בהסכמים עם הפלסטינים. השלב הבא קרוב מאוד, ב-1 ביולי.

עד לתאריך זה צריכה ישראל, לפי הבטחה מפורשת של שר החוץ שמעון פרס לראש הרשות הפלסטינית יאסר ערפאת, לחתום עם הרשות על ההסכם המסדיר את יציאת צה"ל מכל מרכזי האוכלוסיה בגדה ואת נושא הבחירות בשטחים. בנושא זה הולכים הפערים ונסגרים, אך עניין ההיערכות החדשה של צה"ל הוא פרובלמטי יותר. שריד הזהיר כי לניסיון לחמוק מתאריך היעד עלולות להיות השלכות שליליות על יחסי ישראל עם המדינות הערביות המתונות, מצרים, מרוקו וירדן.

הדברים נאמרו בשבוע קשה לישראל. הפקעת הקרקעות בירושלים עוררה את מועצת הביטחון של האו"ם לכנס שוב, לאחר הפסקה של כשנה וחצי, להשחיז שינים נשכות נגד ישראל, וכמו בימים הרעים ההם, רק וטו אמריקאי איפשר לישראל לנשום לרווחה.

הפקעת הקרקעות בבית חנינא ובבית צפפא הביאה למתקפה ערבית כוללת נגד ישראל. גם בוועדת ההיגוי לתהליך הרב-צדדי לשלום. נציגי ישראל במונטריי, כולל סגן שר החוץ יוסי ביילין, הופתעו מעוצמת ההתקפה ומשיתוף-הפעולה הכל ערבי. חברי פרלמנט ירדנים, בהם רבים שתמכו בהסכם השלום, קראו שלשום לממשלתם לבטל את ההסכם עם ישראל. שגריר ישראל ברבת עמון, שמעון שמיר, דיבר על נסיגה של ממש ביחסי ירושלים-עמאן.

הבשורה הקשה מכולן הגיעה מוושינגטון. הקיפאון בערוץ הישראלי-סורי הפך למשבר. מזכיר המדינה האמריקאי וורן כריסטופר ביטל את תוכניותיו לבקר במזרח התיכון בסוף החודש. גם ראש צוות השלום האמריקאי דניס רוס אינו מתכוון לבוא לאיזור בשבועות הקרובים. שיחות הרמטכ"לים, שיחות הקצינים ושיחות השגרירים לא יתחדשו בזמן הקרוב. ייתכן שזהו סופו של הדיאלוג הישראלי-סורי הגלוי והראשון, לפחות עד הבחירות לכנסת. ראש הממשלה יצחק רבין אמר בישיבת הממשלה ביום ראשון, כי לדעת האמריקאים המסלול הישראלי-סורי חשוב מהמסלול הישראלי-פלסטיני.

האזהרה של שריד לא נאמרה בחלל ריק. מאז נחתם הסכם אוסלו, ידעו היחסים של ישראל עם העולם הערבי תקופות טובות יותר. מדינות המפרץ הקפיאו באחרונה את יחסיהן עם ישראל. מרוקו גינתה בחריפות את הפקעת הקרקעות בירושלים. כל ניסיונותיו של ביילין ליצור דיאלוג עם עמיתו התוניסאי סעיד בן מוסטפה, השבוע במונטריי, עלו בתוהו. בירושלים מעריכים כי התקדמות בערוץ הפלסטיני עשויה להחזיר אותנו למסלול הדיאלוג עם העולם הערבי.

בירושלים ובוושינגטון שוררת פסימיות רבה לגבי סיכויי ההתקדמות בערוץ הסורי. ראש הממשלה נתן השבוע ביטוי בשורה של התבטאויות במסגרות שונות לתיסכול שלו ושל כל מי שהיו מעורבים בשנתיים וחצי האחרונות במו"מ עם נציגיו של אסד. יותר מאי פעם בשלוש וחצי השנים האחרונות (מאז החל תהליך מדריד) מטילים היום מקבלי ההחלטות ספק בכך שאסד אכן רוצה בשלום עם ישראל ומוכן לשלם את מחירו ושסוריה האליטה שלה אכן בשלים לשלום. ישראל התקרבה מאוד לקווים האדומים שלה במו"מ עם סוריה. אסד יודע כי יצחק רבין ושמעון פרס מוכנים לסגת מכל רמת הגולן, עד לגבול הבינלאומי, תמורת שלום-אמת וסידורי ביטחון הולמים. אך הוא דורש נסיגה לקווי ה-4 ביוני 1967, מתקשה לדבר במונחים של שלום-אמת ומסרב להתחשב בצורכי הביטחון של ישראל. לכל צד שלישי, כולל מצרים, ברור שישראל לא תרד מרמת הגולן אם סוריה לא תסכים לשלום מלא ולא תקבל את דרישותיה בנושא הסדרי הביטחון, כולל פירוז רמת הגולן.

לאיש בקהילה הבינלאומית, כולל רוסיה, אין היום ספקות מי היה התוקפן במלחמת ששת הימים. במלחמת יום הכיפורים, כשצה"ל שלט בכל הרמה, הסורים כמעט גלשו עם הטנקים שלהם לתוך הקו הירוק. ישראל צריכה מרחבי ביטחון גדולים לשלום עם סוריה. ואסד לא בא למו"מ עם מסורת השלום, כמו סאדאת בסוף 1977. הדרישה הסורית לשוויון מוחלט בהסדרים (אין שוויון כזה עם מצרים), כולל בהסדרים הגיאוגרפיים, היא קנטרנית. ישראל לא תיסוג מרמת הגולן כדי לשוב ולכבוש אותה. מדוע, אם כן, רוצה אסד בפירוזו כל הגליל?

בשבועות הקרובים יתמקד המו"מ בין ישראל והעולם הערבי בערוץ הישראלי-פלסטיני, וגם בערוץ זה הבעיות אינן פשוטות, בראש וראשונה שאלת ההיערכות החדשה של צה"ל בשטחים. ישראל התחייבה בהסכם העקרונות שנחתם בספטמבר 1993 כי צה"ל ייצא מכל מרכזי הערים בשטחים עד יולי 1994. גם היום, עשרה חודשים לאחר תאריך היעד, מתקשה רבין להחליט על יציאת ישראל מערי הגדה, אף שהפלסטינים הסכימו כי היציאה תהיה מדורגת (קודם מערים פחות בעייתיות ובסוף מחברון).

להחלטה על יציאתה של ישראל מערי הגדה יש משמעות עצומה. קבלתה או אי-קבלתה תקבע את עתיד המו"מ בין ישראל לפלסטינים, ומכאן חשיבותו של תאריך היעד, ה-1 ביולי השנה. לקובעי המדיניות בירושלים ברור, כי לא רק ערפאת ממתין להחלטות ראש ממשלת ישראל. התקדמות בתהליך המדיני עם הפלסטינים תחזיר את הצבעים האופטימיים ליחסי ישראל עם העולם הערבי ותיצור לחץ לא מבוטל על סוריה ונשיאה. קיפאון במו"מ עם הפלסטינים ועם הסורים עלול לסכן את ההישגים הגדולים, אפשר לומר ההיסטוריים, של הממשלה הזו ושל ממשלות קודמות. ■

אמסטרדם על הירקון

הכל מלים

דניאל בן סימון

אחרי חודשיים של הפסקה, חזר משכן הכנסת והתמלא חיים. הפוליטיקאים חזרו וכך גם העיתונאים שמדבבים אחריהם. גם המזנון האקסקלוסיבי השמור לחברי־כנסת ועיתונאים מורשים פתח את שעריו לעונה נוספת של אינטריגות, שיחות שלוכלכלות, דילים וסתם רכילות פוליטית עסיסית.

סיעת הליכוד הזמינה עיתונאים לישיבת הפתיחה שלה. ראשי הסיעה התלהמו בהזדמנויות לא מעטות שכנס הקיץ עשוי להפוך לארון המתים של ממשלת השמאל. "נעשה

הכנסת התפנתה השבוע גם לעסוק בזנות. ביום רביעי נזעקו דוד מגע מהליכוד ושלמה בניזרי מש"ס כדי לגבות את הרעיון למסד את הזנות בתל־אביב. "האם העיר העברית הראשונה תהפוך לעיר של זנות?" קונן מגע

הכל ולא נבחל בשום אמצעי כדי לקצר את ימיה של ממשלת השמאל", התבטא ראשה, משה קצב.

העיתונאים הוזמנו לשעה אחת. באותה שעה נדחקו יותר מ־20 מהם לאולם הישיבות של הסיעה. רק שלושה חברי־כנסת ישבו שם, מתוך 32. קצב ישב בראש השולחן בלא אונים. "הם כנראה לא התאוששו מהחופשה הארוכה שלהם", הוא התאונן באוזני העיתונאים. לקראת השעה אחת ורבע, אזבנהה דמותו של הראש, בנימין נתניהו, כשהוא צועד לאורך המסדרון. בני בגין הציע לאפשר לאנשי התקשורת ליטול חלק פעיל בישיבה, "על שהם מהווים רוב מוחץ באולם הזה". החברים צחקו.

קצב. ממלחמה בגלוי

יממה קודם לכן, הוזהר משה קצב את ראש הממשלה יצחק רבין שאל לו להתחמק מלפתוח את כנס הקיץ בנאום מדיני, "אחרת נרעיש עולמות". רענן כהן, יושב־ראש סיעת העבודה, לקח את האיום ללב והזק ברבין להתייצב כדי לומר את דברו. רבין נכנע.

באחיד ריחפה השמועה שסיעת חד"ש מתכוונת להגיש אי־אמון נגד הממשלה על הפקעת האדמות בירושלים. קצב הבהיר שסיעתו לא תבחל בשום אמצעי כדי להפיל את הממשלה, כולל הצבעה לצד חד"ש. "זה כבר לא עניין פוליטי", הוסיף קצב, "זה עניין לאומי ממדרגה ראשונה להיפטר מהממשלה הזאת". מאיר שטרית לא הסכים עימו והדגיש שעל הסיעה לשים את הדגש על ענייני חברה וכלכלה.

בשעה שתיים, התכנסה הקואליציה לפגישה המסורתית של פתיחת הכנס. לצד ראש הממשלה ושר החוץ ושאר ראשי הקואליציה שהצטופפו בשולחן הנשיאות, ישב לו אלכס גולדפרב, סגן־שר ויושב־ראש סיעת ייעוד. חברו השר גונן שגב לא התלהב מהמראה הזה. זה לא מוסיף בריאות לסיעה, הוא הסביר למישהו שעמד לידו, שאלכס יושב לצד כל הגדולים. "אם הייתי יושב שם, זה היה נראה יותר טוב", הוא לחש על אוזנו. כעבור שלושה ימים, ינקום גולדפרב את נקמתו. הוא יגייס את אסתר סלמוביץ' לצידו כדי לנשל את שגב מכל תפקידיו ויחלק עימה את השלל. השניים טוענים

קצב. הבניע את רבין. צילומים: יצחק הררי

ששגב מנהל פלירט גלוי עם מפלגת העבודה וכי הוא הותר בבוא היום להתמודד במסגרתה לקראת הבחירות הבאות לכנסת. "הוא מסוגל לכל האיש הזה", אמרה סלמוביץ'.

ביום שני הטיל עוזי ברעם פצצה והודיע שמולת אשתו מונעת ממנו להמשיך ולכהן כשר פנים. הידיעה עוררה מורש את המערכת המפלגתית. מהומה התגלקה שמות חלופיים. שוב התכבר שמו של רפי אדרי, השר לכל עת, ושוב הוזכר שמו של יוסי ביילין וכצפוי עלה שמו של אהוד ברק. ברק, נסיך אלקטורלי בעיני רבים, קיבל טלפונים מכל שר, ח"כ ועוזר שדוחק בו לתפוס פיקוד. עד מהרה התברר להם שלאיש לא נמסר ושהתפקיד מיניסטריאלי, למעט תיק הביטחון, אין די בו כדי שיחולל מצבירת רווחים לכיסו הפרטי.

והיתה גם פרשת ההפקעות שסירבה לרדת מסדר היום. סיעת מרצ לקחה את ההפקעות ללב. חברי הסיעה התכנסו ביום שני כדי לשחרר קיטור שהצטבר בשנה האחרונה. כדי לצאת ידי חובה מוסרית וציבורית הזליפו החברים שוט מניפים דגל תרשה־הדו ביולי. יוסי שריד הגדיר אותו כמאריך "בעל חשיבות ממדרגה ראשונה" לקראת קביעת מועד לפריסת צה"ל בשטחים ועריכת בחירות. המסר הועבר לרבין והצג כ"קוס בלי". באותו יום הופיע רבין בפני חברי הקואליציה וחזר על עמדתו שאין תאריכים קדושים. גם לא הדו ביולי.

הכנסת התפנתה גם לעסוק בזנות. ביום רביעי נזעקו דוד מגע מהליכוד ושלמה בניזרי מש"ס כדי לגבות את הרעיון למסד את הזנות בתל־אביב. "האם תל־אביב תהפוך לאמסטרדם?", התאונן מגע, "האם העיר העברית הראשונה תהפוך לעיר של זנות?".

בניזרי היה יותר פילוסופי: "בכל מקום שאתה מוצא זנות, אנדרלמוסיה באה לעולם". מישהו שיסע אותו: "אבל גם דתיים הולכים לזונות". חנן פורת היה סובלימטיבי בדבריו כאשר הביע חשש ש"החלונות האדומים" בתל־אביב עלולים למשוך אליהם המונים. יוסף בארגר קרע קריעה: "אתם לא מרגישים שאנחנו הולכים לאינתיפאדה, לחורבן, לדירדור? אני מבקש, אבא חוסו עלינו, על עם ישראל, הפסיקו עם השטויות האלה".

ההצעה לא נפלה. היא תתגלגל לאחת מוועדות הכנסת כדי למצוא לה פתרון הולם. הדתיים נכנסו לכוננות ספיגה. ■

בכיכר הזאת נהרסו חיי

נתן רונאי

בית משפחת כהן בהרצליה מתנהגים זה 30 שנה כאילו אבי המשפחה, אלי כהן, שהוצא להורג בתליה בכיכר המרכזית בדמשק בעוון ריגול לטובת ישראל, יצא למסע קניות ועשוי לחזור כל רגע. האלמנה, נאדיה, שומרת את כל תעודותיו, בגדיו ומכתביו של אלי, "כדי שאחרי מותי אפשר יהיה להנציח את מורשתו. אולי משרד החינוך יעשה עם זה משהו. אחרי ככלות הכל, הנער רואה בו סמל אף שחלפו 30 שנה", אומרת נאדיה.

הילדים, שלא הכירו את אביהם, לומדים על אודותיו מתמונותיו ומהחפצים שהשאיר. אילו היה חי, היה אלי כהן היום בן 71 שנה. נכדיו היו בוודאי מתרפקים עליו והוא היה מספר להם על הבקלאווה שאפשר לרכוש בשוק של דמשק ומגלה להם סודות על הצמרת הסורים שהיטיב להכיר...

[illegible]

בארץ והיא חשה שחל בו שינוי. הוא הפסיק לאהוב מוסיקה מערבית, והאזין בעיקר למוסיקה ערבית מסלסלת. אף שהיה שקט, משלוה ניסה להעמיד פנים, ניתן היה לחוש במתח שבו הוא שרוי.

[illegible] "ואז הוא גילה לי שהוא [illegible] נורא, אבל קשה היה לעמוד בפניו. היה ברור לי שזה מה שהוא רוצה ואף אחד לא יזיז אותו", אומרת נאדיה.

וכך התגלגלו הדברים עד שלפני 30 שנה נעצר אלי כהן, האיש שלנו בדמשק. חקירתו נמשכה ימים ולילות ארוכים. התרדמה בסוריה היתה אדירה. אחרי ככלות הכל מדובר היה באיש מרכזי, חבר מפלגת הבעת, שנשא את השם כאמל אמין טבס, ופתאום מתברר שהוא מרגל ישראלי. "הוא הביך את כולם ובגלל זה כנראה הם לא היו מוכנים להון אותו למרות הפניות שהגיעו מכל העולם", אומרת נאדיה ומוסיפה, כי "לאלי היה חלק בהתערערות השלטון שהובילה לקשר של אסד ולעלייתו לשלטון".

נאדיה אינה מרבה במלים, השנים לימדו אותה ואת ילדיה לשתוק, אך עיניה הגדולות מביעות נחישות כשהיא אומרת: "אני רוצה להביא אותו לארץ".

הילדים לא הגיעו למסיבת העיתונאים שערך אתמול חבר

"לאלי כהן היה חלק בהתערערות השלטון בסוריה שהובילה לקשר של אסד ולעלייתו לשלטון", אומרת אלמנתו נאדיה. היום, 30 שנה לאחר ש"האיש שלנו בדמשק" הוצא להורג בתליה, פועלים בני המשפחה להעלאת עצמותיו ארצה בעזרת ועד ציבורי שהוקם למטרה זו

שיפעלו להעלאת עצמותיו לישראל. "מאום לא יצא מכך", היא אומרת, "והגיעה העת שמשהו יזוז. נעשה כל דבר כדי להעלות את עצמותיו. לא נחכה יותר שאחרים יעשו את העבודה בשבילנו. אנחנו רוצים להביא את עצמותיו לקבורה בארץ ולהקים יד לזכרו. בעוד 15־20 שנה, כשאני ואחיו לא נהיה עוד בחיים, לא יהיה מי שיילחם למענו".

מוריס זקס אומר כי המדינה חייבת להתנות את ההסכם עם הסורים בהעלאת עצמותיו של אלי כהן לישראל. צעד זה יעיד על רצון טוב מצידם. כך, לדבריו, נהגו המצרים לפני ביקור סאדאת בישראל והתירו את העלאת עצמותיהם של חברי הרשת מרוזק ועוד. נוסף לכך, אומר מוריס, יש מקום להעלות את אלי כהן לדרגת אלוף, כיוון שתרומתו לניצחון ישראל במלחמת ששת הימים היתה אדירה.

ב־18 במאי 1965 נתלה אלי כהן בכיכר המרכזית בדמשק. לפני זמן מה הרסו הסורים את הפינה שבה נרשם "כאן נתלה המרגל הישראלי אלי כהן" ובמקום נשתלו פרחים. "בכיכר הזאת נהרסו חיי", אומרת נאדיה.

[illegible]

הול בספר שכתב הגרפיקאי אלי ברזני, שהסתמך על פרוטוקולים של המשפט וקטעי עיתונים, והמשיך בספרם של שייקה בן־פורת ואורי דן, "המרגל שהגיע מדמשק". הספר של בן־פורת ודן, שהסתמך על מקורות ב"מוסד", תורגם לשפות רבות והוא עדיין להיט.

אלי כהן היה המרגל הישראלי הנועז ביותר שנחשף. היו כמה מרגלים נועזים לא פחות ממנו שלא נחשפו. פעילותו בסוריה ותרומתו הנרה למדינת ישראל מצדיקה, לדברי בני משפחתו, את העלאת עצמותיו וקבורתם בקבר ישראל.

עם זאת, ישנן שמועות שלפיהן שרפו הסורים את גופתו של אלי כהן לאחר התלייה, אך אין להן אישור ממקור מוסמך כלשהו.

חבר הכנסת דוד מגע וראש עיריית רמת השרון, אפרים חירם (פיוזוטקה), הקימו באחרונה ועד ציבורי שפועל להעלאת עצמותיו של אלי כהן לישראל. מגע הודיע

נאדיה כהן. לא נחכה יותר שאחרים יעשו את העבודה בשבילנו. צילום: גרשון מרקוביץ

דרכו של אלי כהן לעולם הריגול הולה ב־1950 באלכסנדריה שבמצרים. חברו מוריס זקס, היום איש המחלקה הערבית ב"קול ישראל", שהיה אז חבר "הרשת הציונית", ביקש ממנו לשכור דירה, מכיוון שהיה רווק, ולהביא לדירה נערות. "עשיתי זאת כדי שהשוטר לא יחשוד שאנו נפגשים בדירה לצורך פעילות ציונית, אלא יחשוב שאנו פשוט רוצים לבלות עם הנערות, כיאה לגברים צעירים", מסביר מוריס.

אלי כהן לא ידע כלל שמדובר ברשת ציונית אבל נענה לבקשתו, כי מה לא עושים למען חברים? כעבור שנה יצא זקס לאירופה ואז עצרו המצרים את אלי כהן. כששהה זקס באירופה הוא קרא בעיתון "אל אהרם" פרטים מחקירתו של אלי כהן שבה אמר, כי שני בחורים ביקשו ממנו לשכור בשבילם דירה. יותר מכך לא ידע. הוא שוחרר, אבל תמונתו ופרטיו תויקו בארכיון המודיעין המצרי.

ב־1956, זמן קצר לפני מלחמת סיני, נעצר אלי שוב ושוחרר מחוסר ראיות. הוריו ויתר בני משפחתו עלו שנים אחדות קודם לכן לישראל ולאחר מלחמת סיני החליט אף הוא לעלות ולהצטרף אליהם. בארץ פגש אלי את מוריס זקס, שעבד אז במכון לפריון העבודה והייצור, וזה הציע לו להירשם לקורס בתמחיר, כדי שיהיה לו מקצוע. חודשיים לפני כן הוא עבד כמתרגם מערבית לעברית באמ"ן ופוטר בגלל קיצוצים בתקציב. כשסיים את הקורס בתמחיר סידר לו מוריס עבודה כמנהל חשבונות ב"משביר המרכזי".

מוריס: "הוא כעס עלי מאוד על שלא אמרתי לו שהדירה שביקשתי ממנו לשכור נועדה לפעילות 'הרשת'. בדיעבד, התברר כי הסתרת המידע הזה ממנו הצילה את חייו. אחר כך, כשעלה לישראל, הוא רצה כנראה להוכיח שהוא יכול לעשות יותר ממה שאנחנו עשינו ב'רשת' והצטרף ל'מוסד'".

באותו זמן הכיר אלי את נאדיה והם נישאו ועברו לגור ברחוב התחיה בבת־ים. כשהצטרף ל"מוסד" בתחילת 1962 סיפר אלי לנאדיה כי קיבל עבודה במשרד הביטחון. "אני מוכר וקונה חלקי חילוף באירופה. זה סודי ואל תספרי על כך מאום", אמר לנאדיה כשיצא לשליחותו הסודית בסוריה הוא שלח לה מכתבים מבירות שונות באירופה כדי לא לעורר חשד. אבל ככל שנקפו הימים התקצרו החופשות

תמונתם המשותפת האחרונה של נאדיה ואלי כהן, בעת חופשתו בארץ

הכנסת דוד מגע מהליכוד למען העלאת עצמותיו של אלי כהן. הם מעדיפים שלא להיחשף. שנים נקטו שיטה זו. כך גם נוהגים אחיו של אלי כהן. אחד מהם פנה לפני זמן מה לשגריר האמריקאי בישראל, מרטין אינדיק, בבקשה לפעול במישור הבינלאומי למען העלאת עצמותיו של אלי כהן לישראל. מאום לא פורסם בעניין זה בעיתונות. לא מעט בגלל רצונם של המשפחות בהשתקת העניין.

במשך 30 השנה שחלפו מאז הוצאתו להורג של אלי כהן לא חדלה נאדיה מלפנות לראשי הממשלה השונים בבקשה

אתמול, כי הגיש למזכירות הכנסת הצעת חוק שתתנה חתימה על הסכם בין ישראל לסוריה בהבאת עצמותיו של אלי כהן לקבר ישראל. "זו חובת המדינה כלפי מי שהיה גדול שליחיה מאז היווסדה", אמר מגע.

מגע שיגר מכתבים לנשיא ארה"ב ביל קלינטון, לאפיפיור יוחנן פאולוס, ולראשי הצלב האדום, ובהם בקשה להעלות את עצמותיו של אלי כהן. אתמול הוא פנה בשפה הערבית לנשיא סוריה, חאפז אסד, וביקש ממנו להתיר את העלאת עצמות אלי כהן לישראל. ■

מבטיחים שהפיצוץ קרוב

העיתונאים רוצים מועצת עיתונות ערנית, מגיבה, יוזמת ומעודכנת, ולדבריהם אין סיכוי שהיא תהיה כזאת עם חיים צדוק בראשה

יעל פישביין

הזעזוע שעבר על העיתונות בשנה האחרונה גרר בעקבותיו משבר עמוק בין האיגודים המקצועיים של העיתונאים – האיגוד הארצי ואגודת העיתונאים התל אביבית – לבין מועצת העיתונות.

במוקד המשבר, המאיים להפוך לקרע בלתי־ניתן לאיחוי, עומד נשיא מועצת העיתונות, עו"ד חיים צדוק, המכהן זה שנה בתפקידו. מלכתחילה לא היו העיתונאים שלמים עם מינויו. צדוק שכיהן בעבר כשר המשפטים, שימש כיועץ משפטי של ועדת העורכים [illegible] נציגי העיתונאים בנשיאות מועצת העיתונות חששו שהוא יעמוד לצד המו"לים והעורכים ולא לצידם של העיתונאים. היום הם טוענים שכל החששות התאמתו.

בנשיאות מועצת העיתונות מכהנים עשרה אנשים, שלושה מהם נציגי העיתונאים – אריה אבנרי, שרה פרידמן ויורם רונן, שלושה נציגי המו"לים – אלתר ולנר מסוכנות עתי"ם, שבתאי הימלפארב, מי שהיה מו"ל העיתונים ברוסית, ואברהם תירוש מ"מעריב" – וארבעה נציגי הציבור – פרופסור עמוס שפירא, ד"ר ניצה שפיראליבאי, אלוף (במיל.) רפאל ורדי ועו"ד חיים צדוק. זהו פורום משותף של עיתונאים ועורכים שנועד לאפשר בירור סכסוכים וקביעת עמדות משותפות כדי להגן על חופש העיתונות.

היום ברור לעיתונאים שגוף הזה אינו מסוגל לעשות כלום. לנציגי המו"לים אין שום השפעה על המו"לים הקובעים והם אינם מסוגלים לכפות את דעתם עליהם. תפקידם היחיד במועצת העיתונות כפי שהיא היום הוא למנוע מהעיתונאים ומנציגי הציבור לצאת נגד מו"לים ועורכים. לטענת העיתונאים, צדוק מסייע להם בהגשמת מטרה זו.

לאחר פרישתו של נשיא מועצת העיתונות הקודם, פרופסור יצחק זמיר, לפני כשלוש שנים שותקה המועצה למשך כשנה וחצי בגלל אי־הסכמה על מועמדותו של צדוק. המו"לים רצו בו ואילו העיתונאים הטילו וטו על בחירתו. העיתונאים נתנו את הסכמתם לבחירה רק לאחר שצדוק התחייב לנקוט אותן אמות מידה נגד עיתונאים ונגד עורכים ומו"לים, לטפל במצוקת עיתונאים שנפגעו על־ידי עורכים ומו"לים ולפעול להגנת חופש הביטוי של העיתונאים מול המו"לים והעורכים. היום מתחרטים נציגי העיתונאים במועצת העיתונות על הסכמתם. "הוא אכזב אותנו", הם אומרים ולאמירה זו מצטרפים אנשי אגודת העיתונאים התל־אביבית.

העיתונאים מנו סיבות רבות ושונות לאכזבתם מתפקודו של צדוק כנשיא מועצת העיתונות וציינו במיוחד את הימנעותו מלצאת נגד המו"לים בפרשת האזנות הסתר. "באחת הישיבות שבה דנו בפרשה הוא קם ועזב את הישיבה. הוא פשוט נמנע מלדון במו"לים ומלנקוט צעדים נגדם", אמר אחד העיתונאים. עיתונאי אחר טען שבגלל צדוק הומיצו עיתונאי ישראל הזדמנות להביא את דבריהם בוועידת העיתונאים שתיערך בסוף החודש בהלסינקי. לטענתו, ההזמנה לוועידה לא נמסרה לעיתונאים בזמן ועקב כך לא התאפשר להם לבחור נציג הולם ולנסח מסמך שיציג בפני באי הוועידה את מצב העיתונות הישראלית.

טענה אחרת נוגעת למזכיר מועצת העיתונות, בצלאל אייל. העיתונאים טוענים שצדוק כפה אותו על מועצת העיתונות בעוד שהם תמכו במועמדת מתאימה יותר לדעתם, עמית אבנר. "הוא מנהל את מועצת העיתונות כאילו זה ביתו הפרטי", נאמר בישיבה שנערכה בשבוע שעבר במשרדי אגודת העיתונאים בבית סוקולוב. באותה ישיבה כבר נדונו הצעות לפרוש ממועצת העיתונות הקיימת ולהקים מועצה חדשה שתהיה מורכבת מנציגי ציבור ומעיתונאים בלבד.

טענות אחרות נוגעות להימנעותו של צדוק מנקיטת עמדה בעניינים הבוערים שעל סדר יומה של העיתונות הישראלית: הימנעות שגרמה לסחבת בקבלת החלטה המגנה את הפגישה הלילית לפני חצי שנה, שבה אמורים היו עורכי שלושת העיתונים להסכים ביניהם על מה שיפורסם בפרשת האזנות הסתר; הימנעות מנקיטת עמדה חד־משמעית נגד הצעת ח"כ ידידיה צוקר להסדיר רישוי עיתונאים בחוק; הימנעות מניהול מאבק להכנסת נציגי רשות השידור למועצת העיתונות. "צדוק נוקט שיטה עתיקה לשיתוק מועצת העיתונות: כל נושא בוער העומד על סדר היום הוא דוחף לוועדה ומוריד אותו מסדר היום", טען עיתונאי נוסף ומנה כמה מהוועדות שהוקמו באחרונה: ועדה להאזנות סתר, ועדה לקרטלים, האמורה להציע איך לטפל בקרטליזציה של העיתונות, ועדה לבחינת יחסי מו"ל־עורך, וועדת תגובות.

העיתונאים רוצים מועצת עיתונות ערנית, מגיבה, יוזמת ומעודכנת, ולדבריהם אין סיכוי שהיא תהיה כזאת עם חיים צדוק בראשה.

ד"ר ניצה שפיראליבאי, נציגת ציבור במועצת העיתונאים, תומכת עקרונית בעמדה שמועצת העיתונות צריכה לגלות יותר יוזמה לנוכח המציאות הקשה: "תפקידה של מועצת העיתונות הוא לגבש כללי אתיקה, לדון בהפרות הכללים ולשמש כתובת לציבור הנפגע, אבל לא פחות מזה גם לעקוב אחרי ההתרחשויות ולהגיב בצורה פעילה על כל התפתחות שיש לה השפעה על המתרחש בתחום התקשורת. המצב הבלתי־נסבל שבו העיתונאים נקרעים בין נאמנות למו"ל לבין הנאמנות לאתיקה הוא עניינה של מועצת העיתונות. מרכוז הבעלות הוא עניינה של מועצת העיתונות. יש לנו ויכוחים על הנושאים האלה ואני אומרת כל הזמן שמועצת העיתונות חייבת לנקוט עמדה ולפעול".

צדוק עצמו פרסם לפני יומיים מאמר ב"ידיעות אחרונות" שבו קבל על חולשתה של מועצת העיתונות וטען שרק אם המו"לים, העורכים והעיתונאים יקבלו את מרותה תוכל מועצת העיתונות לעשות משהו. במאמר תקף צדוק את העיתונאים וטען, כי "כוחם של ארגוני העיתונאים הולך ותש וחולשתם ותסכולם הם מנסים להשיג באמצעות מועצת העיתונות את אשר אין הם מסוגלים להשיג בכוחות עצמם. מועצת העיתונות אינה יכולה להיות כלי עזר של ארגוני העיתונאים. שיקום כוחו של ציבור העיתונאים חייב לבוא בכוחו הוא".

המאמר הזה הקפיץ את העיתונאים ועודד אותם לפרוש ממועצת העיתונות. "אם זאת היא עמדת נשיא מועצת העיתונות – בשביל מה אנחנו צריכים את מועצת העיתונות? סתם לקשקש ולברבר לא צריכים מועצה ובטח לא לממן אותה", טענו.

בימים הקרובים ידונו האיגוד הארצי של העיתונאים ואגודת העיתונאים התל־אביבית בנושא והמעורבים מבטיחים שהפיצוץ קרוב. ■

תגובת עו"ד חיים צדוק

לטענה שאני מסייע לנציגי מו"לים ועורכים למנוע מהעיתונאים ומנציגי הציבור לצאת נגד מו"לים ועורכים, אין כל בסיס עובדתי ואין היא ראויה לתגובה.

בפגישתי עם נציגי העיתונאים לפני שנבחרתי לנשיא מועצת העיתונות הודעתי, כי במילוי תפקידי אנהג ללא משוא פנים ואפעל להגנת חופש העיתונות. לא "התחייבתי" ולא יכולתי להתחייב על כל עניין אחר.

בעניין האזנות הסתר עמדתי היתה, כי מאחר שמדובר בעבירות על החוק יש לתת לרשויות החקירה, התביעה והשיפוט לעשות את המוטל עליהן. עם זאת תבעתי מהמשטרה לזרז את החקירה ולא להסתפק באיתור המבצעים בלבד, אלא למצוא את המזמינים. מועצת העיתונות פרסמה את החלטתה שאם וכאשר יוגשו כתבי אישום, ראוי שהנאשמים ישעו עצמם מתפקידיהם.

עזבתי את אחת הישיבות בשל התחייבות אחרת. הישיבה נמשכה בניהולו של מ"מ הנשיא, פרופ' עמוס שפירא.

הוועידה שתתקיים בהלסינקי בתחילת החודש הבא אינה ועידת עיתונאים, אלא ועידה של מועצות עיתונות. נשיאות המועצה קבעה את נציגה שישוגר לוועידה. בהזמנה נאמר, כי מוזמנים גם נציגי עיתונאים. מכתב ההזמנה נמסר לנציגי העיתונאים והם יכלו, ועדיין יכולים, לשגר נציג לוועידה.

בצלאל אייל נבחר לתפקיד מזכ"ל המועצה במכרז שנערך על־פי כל הכללים המקובלים.

כאשר ל"הפגישה הלילית" החליטה מליאת המועצה, כי העניין ייבדק על־ידי יועצה המשפטי, עו"ד עמיהוד בן פורת, והוא יחליט אם יש יסוד להבאת העניין לפני בית הדין לאתיקה. עו"ד בן־פורת מצדיק את השיהוי בהחלטתו בחומר הרב שנדרש לבדוק. בסופו של דבר הוא החליט כי יש מקום לדיון בפני בית הדין.

לא ידוע לי שח"כ ידידי צוקר הציע הקיקת חוק בדבר רישוי עיתונאים. מטעמים של חופש העיתונות אני שולל הצעה כזאת. למיטב ידיעתי זו עמדת המועצה על כל מרכיביה.

אני סבור שאין לצפות ממועצת העיתונות פתרונות מהירים ומיידיים ותגובות הצהרתיות גרידא בשאלות הקשות והמסובכות שהתעוררו עקב פרשת האזנות הסתר. על המועצה ללמוד את הסוגיות באופן יסודי ולגבש הצעות קונקרטיות שיתורגמו להוראות חוק ולכללי אתיקה. זה תפקידן של הוועדות – למשל הוועדה לריכוזיות בבעלות על עיתונים והוועדה ליחסי מו"ל, עורך ועיתונאי – היושבות עתה על המדוכה. ועדות אלו התמנו על דעת המוסדות המוסמכים של המועצה.

המטכ"ל של הקיץ

אמן לוי

מקרי ה'אלוף הנפגע' היו שכיחים גם בעבר בצה"ל. די אם נזכיר את פרשת משה ברקוביץ, שעזב את הצבא אחרי 40 שנות שירות, והתלונן בתקשורת על אמינות הרמטכ"ל דן שומרון, ואת דורון רובין, שהיה מלא טענות על הרמטכ"ל ברק ועל חבריו במטכ"ל על הדרך שבה הוחלט לסיים את שירותו. גם יוסי פלד עזב את הצבא במרירות רבה. לאלוף אורי שגיא אין איפוא זכות יוצרים בנושא.

לקראת אמצע השבוע נרגעו הדי הויכוח שפרץ בשבוע שעבר ממסדרונות המטכ"ל אל הציבור והתקשורת. העימות בין ראש אמ"ן האלוף אורי שגיא והרמטכ"ל אמנון ליפקין-שחק הסתיים אמנם בקביעה כי האלוף שגיא יסיים את תפקידו ב-13 באוגוסט, אבל הויכוח חשף את העובדה שהרמטכ"ל ניגש במלוא המרץ לבניית המטכ"ל כפי שהוא חפץ לראותו בשלוש השנים הבאות. הסערה שפקדה את צמרת המטכ"ל, העימות העקיף-ישיר בין האלוף שגיא לבין

זמן קצר לפני שסיים את תפקידו ביצע אהוד ברק סבב מינויים במטכ"ל. אבל אף שרבים מהמינויים של ברק יישארו עם הרמטכ"ל החדש, עושה רב-אלוף אמנון ליפקין-שחק צעדים ראשונים בדרכו לעיצוב מחדש של המטה הכללי

שחק יישכחו קרוב לוודאי בימים הקרובים, אך יתחדשו לקראת סוף הקיץ, קרוב למועד פרישתו של האלוף שגיא משירות פעיל בצה"ל.

הסערה סביב החלפת שגיא היתה צפויה לכל מי שמצוי בהלכי הרוח במטכ"ל ומאפיינת דור של אלופים שאינו קיים כמעט עוד במטכ"ל. במטכ"ל הנוכחי אין כמעט "קליקות". אלופיו, כך נראה, אמביציוזיים פחות וג'נטלמנים הרבה יותר מהדור שקדם להם. שגיא, ככל הנראה, אינו נמנה עם אבירי המטה הכללי האלה.

שגיא, בן 52, שירת בחטיבת גולני כלוחם וכמפקד. הוא אחד מוותיקי המטכ"ל של היום ובן טיפוחיו של הרמטכ"ל ה-11 משה לוי. הוא שימש כראש אמ"ן באחת התקופות היותר מעניינות, והיה אחראי להפקת לקחי מלחמת המפרץ, אימץ את דעת אנשי מחלקת המחקר בדבר השינוי שחל אצל נשיא סוריה חאפז אסד בשאלת השלום, והיה שותף לוועידת מדריד. להסכמים עם הפלסטינים והירדנים היה שגיא שותף לאחר מעשה.

אף ששגה פעמיים – פעם אחת בהערכת נכונות ערפאת להתקדם במשא-ומתן לאחר הרצח במערת המכפלה ופעם אחת בהערכת הכוונות של ירדן לחתום על הסכם ללא התחשבות בסורים – נחשב שגיא בסך-הכל לראש אמ"ן לגמרי לא רע. הוא היה מקובל מאוד על קודמו של שחק, הרמטכ"ל אהוד ברק, ולפרקים גם על ראש הממשלה ושר הביטחון יצחק רבין.

מאז מונה לעמוד בראש מפקדת חילות השדה ולא מונה לתפקיד אלוף פיקוד הצפון חש עצמו שגיא מקופח במטכ"ל. הוא רכש לעצמו אויבים רבים במטכ"ל, ומעטים מהאלופים יכולים או רוצים לזכות בתואר החברים של שגיא. יחסיו העכורים עם הרמטכ"ל שחק היו גלויים לפחות בשנתיים האחרונות, מאז נודע כי שגיא לוחץ על הרמטכ"ל ברק למנותו לתפקיד סגן-הרמטכ"ל עוד במחצית הקדנציה של שחק בתפקיד.

הויכוח בין השניים החריף עם קבלת ההחלטה למנות את שחק לתפקיד הרמטכ"ל. הווטו שהטיל שחק על מינוי שגיא לתפקיד סגן הרמטכ"ל, וההחלטה למנות את האלוף מתן וילנאי לתפקיד זה, היו מכוונות שגיא הדעה על סוף דרכו הצבאית. מכאן לא נותר לו אלא לקבוע את מועד פרישתו משירות פעיל. אפילו "מומחי שגיא" התקשו השבוע להעריך מדוע הוא התעקש להיאחז בקרנות המזבח, כשפנה לראש הממשלה וביקש שיאשר את המשך שירותו עד ספטמבר, ולא העדיף לפרוש בכבוד מיד לאחר קבלת ההחלטה שלא לקדמו. בתחילה היו שסברו כי שגיא קיבל הבטחה או רמיזה מיצחק רבין שיהיה מועמד לתפקיד ראש המוסד, אבל היום כבר ידוע כי ראש הממשלה לא התכוון לכך והוא כלל לא היה מועמד. לכן נראה ששגיא ניסה בעצם לערער את האוטוריטה של הרמטכ"ל. כך מתפרשת גם טענתו לעיתונות, שלפיה הודעת דובר צה"ל בדבר הסיכומים שהיו לו עם שחק על מועד סיום תפקידו לוקה בחוסר דיוקים.

זמן קצר לפני שסיים אהוד ברק את תפקידו כרמטכ"ל הוא ביצע סבב מנויים במטכ"ל. אילו היה הדבר תלוי בו, קרוב לוודאי שהיה מבצע סבב נרחב הרבה יותר הרבה קודם לכן. אבל למינוי אלופים נדרשת הסכמת שר הביטחון, ורבין ידוע כאחד שאינו אוהב לעסוק בשינויים פרסונליים. עם זאת, ברק נחשב לאלוף המגנים. הוא הנהיג בתקופת כהונתו 15 אלופים לתפקידים חדשים, [illegible]

המינויים שביצע ברק יישארו עם הרמטכ"ל החדש, ואין ספק כי זוהי כניסה נוחה פחות לתפקיד. המטכ"ל שקיבל שחק מסודר פחות או יותר, ומספר המינויים הצפויים בתקופתו מועט יחסית ויתפרס על פני זמן ארוך. נראה שהמטכ"ל בפיקודו של שחק יפעל במקצועיות ובשקט, והאלופים יצטרכו להתפלסף פחות ולהיות עניניים הרבה יותר. מי שלא יעמוד בסטנדרטים שיציב שחק, ימצא את עצמו בחוץ. שחק הוא אדם ישיר שאינו אוהב רכילות, והוא לא יתן לאלופיו לעסוק ברכילות. אבל אף שברק קבע עובדות במטכ"ל, מינוי אלופים הוא תנאי יסוד להשפעה על הצבא, ופרשת פרישתו של האלוף שגיא מטילה אור על צעדיו הראשונים של שחק בדרכו לעיצוב המטה הכללי.

המינוי הראשון של שחק היה, כאמור, מינויו של האלוף מתן וילנאי לתפקיד סגנו. וילנאי זכה לשבחים רבים על תיפקודו כאלוף פיקוד-דרום ועל דרכי התמודדותו עם ההתקוממות בעזה, והיה אחראי לפינוי המושלם של צה"ל מהרצועה. הוא נערץ על פקודיו, נחשב לאדם נטול אויבים ויחסיו עם הרמטכ"ל נחשבים ליותר מטובים.

עם החלטתו של האלוף דני רוטשילד, מי שהיה מתאם הפעולות בשטחים, לפרוש מהשירות וללכת לעסקים פרטיים, נדרש שחק להמליץ על מחליף. רוטשילד היה מועמד ראש הממשלה לתפקיד ראש השב"כ, אך סירב לקבל את התפקיד. על התפקיד התמודדו שניים: תת-אלוף גדי זוהר, מי שהיה ראש המינהל האזרחי ביו"ש וראש הוועדה האזרחית בשיחות עם הפלסטינים, ותת-אלוף אורן שחור, מי שהיה קצין מודיעין ראשי תחת שחק כראש אמ"ן. שחור היה מועמד מועדף של מנכ"ל משרד ראש הממשלה דאז שמעון שבס, ושחק החליט שלא להביע עמדה נחרצת בעניין והסכים למינויו של שחור לתפקיד.

זמן קצר לאחר מכן נדרש שחק להחליט על מינוי ראש אגף אפסנאות במקום האלוף חגי שלום, שעמד לסיים את תפקידו. כמו קודמו, גם שחק החליט למנות לאגף אדם שצמח בתחום, את תת-אלוף עמיעז סגיס, מי שהיה קצין חימוש ראשי. שחק העדיף ללכת על הקו המקצועי ולא למנות לאגף אוטוריטה פיקודית מבחוץ. לאור הצלחת האלוף שלום בתפקיד, נראה היום שזהו הקו הנכון.

האלוף מאיר דגן, מי שהיה עוזר ראש אג"ם ומפקד בכיר במערך השדה, נחשב לקצין אמיץ ומוכשר והוא מקובל ומועדף על-ידי שחק. דגן היה מועמד לתפקיד אלוף פיקוד הדרום, אך סירב לקבל את התפקיד. הוא ראה את עצמו כמועמד לתפקיד אלוף פיקוד הצפון, ומשלא זכה בתפקיד החליט לפרוש מהשירות. שחק הסכים לשחררו מתפקיד ראש אג"ם, אך לא מהתפקיד הנוסף שהוא נושא במערך השדה. דגן יצא לחופשה ועדיין לא ברור אם בסופה ישתחרר מהשירות או יתמנה לתפקיד אחר במטכ"ל. חופשתו של דגן אמורה להימשך כשנה, אבל אם יחליט האלוף אילן בירן לפרוש מצה"ל בעקבות אי מנויו לתפקיד ראש אמ"ן, עשוי דגן להיקרא לשוב מחופשתו.

לתפקיד עוזר ראש אג"ם מינה שחק את תת-אלוף איתן בן-אליהו, טייס ומפקד שזוכה להערכה רבה. על קידומו הצפוי של בן-אליהו דובר רבות בשנתיים האחרונות. בן-אליהו ימונה כנראה למפקד חיל האוויר הבא. בן-אליהו מועדף מאוד על-ידי שחק ווילנאי. מינויו לתפקיד עוזר ראש אג"ם, שאינו תפקיד בעל אחריות פיקודית ישירה, מאפשר את הזזתו לאחר פרק זמן קצר לתפקיד מפקד חיל האוויר.

כשמינה את האלוף משה (בוגי) יעלון לתפקיד ראש אמ"ן, החליט שחק לדלג על דור בפיקוד הבכיר. שחק העדיף את יעלון על פניהם של מזכירו הצבאי של ראש הממשלה האלוף דני יתום, על אלוף פיקוד המרכז אילן בירן ועל פניו של נספח צה"ל בוושינגטון גיורא רום. שחק החליט למנות אדם שיש לו שפה משותפת איתו, ושהוא מאמין בו כאוטוריטה פיקודית ומקצועית. יעלון, שחזר לשירות קבע לאחר מלחמת יום כיפור, היה מפקד איזור יהודה והשומרון ומפקד בסיס האימונים צאלים, הוא אדם כזה.

עם שובו של שחק מסיורו בארצות-הברית בשבוע הבא יהיה עליו להחליט על מינויו של ראש אגף כוח אדם חדש, במקום האלוף יאיר יורם המסיים את תפקידו. האלוף יורם יתמנה כנראה לתפקיד נספח צה"ל בוושינגטון, ויחליף את האלוף גיורא רום הפורש מצה"ל.

זו תהיה תחנתו האחרונה של יורם בצבא. את תפקיד ראש אכ"א קיבל לאחר לא מעט התלבטויות של ברק. על מידת הצלחתו בתפקיד חלוקות הדעות. לדברי חבריו למטכ"ל, יורם לא בלט במיוחד. עם זאת, בשלוש שנות כהונתו הוא שינה את שיטת הגיוס לצה"ל, ביצע ארגון מחדש באכ"א והיה אחראי לתוכנית הקיצוצים במשרתי הקבע בצה"ל. הוא הנהיג את תוכנית אופק לעידוד הקצונה האיכותית, והיה אחראי להכנת הקוד האתי של חיילי צה"ל. מינויו לתפקיד נספח צה"ל בוושינגטון הוא מעין פיצוי על עשרות שנות שירות קרבי: צפויה לו שם תקופה מעניינת, שבמרכזה המשך המשא-ומתן עם סוריה והזיקה בארצות-הברית ובישראל. יורם יהיה אחראי למימוש עיסקאות הרכש של צה"ל, שבמרכזן מטוס האף-15-אי וטילי האמ-אל-אר-אס.

על תפקיד ראש אכ"א מתמודדים כמה קצינים. ההחלטה בסופו של דבר תהיה של הרמטכ"ל, ושחק שומר את הקלפים קרוב לחזה. לפני כמה חודשים הציע את התפקיד למפקד חיל הים האלוף עמי איילון, אבל זה סירב לקבל את התפקיד. באחרונה הציע את התפקיד לראש מטה חיל האוויר תת-אלוף ג. ג. עדיין לא נתן תשובה חיובית, משום שהוא רואה עצמו מועמד לתפקיד מפקד חיל האוויר הבא, והליכה לאכ"א משמעותה להמתין לפחות סבב אחד אם לא לוותר בכלל על התפקיד. אם לא יסכים לקבל את התפקיד, יתכן שייאלץ להשתחרר בסופו של דבר בדרגת תת-אלוף. אגב, מינוי ראש אכ"א מחיל האוויר איננו חידוש. בתקופת הרמטכ"ל דן שומרון מונה לתפקיד הטייס רן גורן.

אם ישיב ג. בשלילה להצעה למלא את התפקיד, יתמודדו על התפקיד לפחות שני קצינים נוספים – תת-אלוף שלום בן-משה, קצין חינוך וגדנ"ע ראשי, ותת-אלוף דורון אלמוג, מי שהיה מפקד כוחות צה"ל ברצועת עזה. מועמד נוסף לתפקיד הוא תת-אלוף עמוס מלכא, המועדף מאוד על-ידי שחק, אבל נראה ששחק מעוניין לשמרו לתפקיד בכיר אחר.

במהלך 1996 אמור להתחלף מפקד חיל האוויר האלוף הרצל בודינגר. על התפקיד מתמודדים שלושה: האלוף איתן בן-אליהו, תת-אלוף ג. (אם לא יסכים להתמנות לתפקיד ראש אכ"א), ותת-אלוף אמיר נחומי הנמצא זה שנתיים בחו"ל. המועמד המוביל לתפקיד, בשלב זה לפחות, הוא בן-אליהו. שלא כמו בעבר, מינוי מפקד חיל האוויר הפעם צפוי לעבור בשקט וללא סערות מיוחדות.

מפקד חיל הים האלוף עמי איילון אמור לפרוש לקראת סוף 1996, ועל התפקיד מתמודדים שני תתי-אלופים – אלכס טל, מי שהיה מפקד בסיס חיפה וסגנו של איילון, וי., מי שהיה מפקד הקומנדו הימי וראש מטפן מודיעין בחיל הים. ההכרעה בין השניים עוד לא נפלה, והנושא כלל לא נדון.

בחודשים הקרובים אמור האלוף בירן לקבל החלטה באשר להמשך שירותו. בירן נחשב לקצין מבריק, אבל אינו משדר על אותם גלים עם שחק וגורמים המקורבים לשני האישים אומרים כי היחסים בין השניים צוננים. בירן רצה את תפקיד ראש אמ"ן, ועל-פי סיכום שהיה בינו לבין הרמטכ"ל הקודם היה אמור להתמנות לתפקיד לאחר הפרישה של האלוף אורי שגיא. לאחר תאונת המסוק שבה נהרג האלוף נחמיה תמרי נקרא בירן למלא את תפקיד אלוף פיקוד מרכז, ולאחר התלבטויות והבנה שהשיג עם ראש הממשלה והרמטכ"ל הקודם הסכים ללכת לתפקיד מתוך ידיעה שיחליף את האלוף שגיא. בירן עדיין לא החליט כיצד ינהג לאחר שלא מונה לתפקיד שרצה ושהובטח לו. מקורביו רומזים כי יחליט לפרוש מצה"ל, וזאת אף שהוא יודע שסיכוייו להתמנות לתפקיד סגן הרמטכ"ל לאחר וילנאי טובים בהחלט. אם יחליט לפרוש, עשוי שחק למנות את ראש אגף התכנון האלוף עוזי דיין, או את האלוף דגן לתפקיד אלוף פיקוד המרכז.

ביתר תפקידי המטכ"ל לא צפויים שינויים במהלך השנה הקרובה, אם כי בצה"ל אין לעולם לדעת מה יילד יום. אם לא יקרו אירועים בלתי צפויים, אמורים השינויים המתוארים לעיל לעבור בשקט מופתי, וללא כל זעזועים דוגמת מקרה שגיא. ■

שחק. מעט אפשרויות למינויים

שגיא. לא המציא את 'האלוף הנפגע'

בירן. יפרוש? צילומים: דובר צה"ל

אסד בוחר נשיא

דן אבידן

בלבנון עוסקים הפוליטיקאים כבר כמה חודשים בשאלת הבחירות הקרובות לנשיאות. על-פי החוקה הלבנונית, תסתיים כהונתו של הנשיא הנוכחי אליאס אל-הראוי ב-23 בנובמבר. החוקה אוסרת על נשיא לכהן שתי תקופות רצופות בנשיאות, ולכן אין מנוס מעריכת בחירות חדשות לנשיאות בסתיו. ואולם, לסורים, בעלי הבית האמיתיים בלבנון, אין עניין לקיים בחירות לנשיאות מחשש שמערכת הבחירות תגרור את הלבנונים למאבקים קשים ותגרום לאי-שקט במדינה. זה הדבר האחרון שלו זקוקים הסורים בשעה שרוב מעייניהם נתונים למו"מ המדיני עם ישראל ולאחר שהצליחו בחמש השנים האחרונות לייצב את המצב הפנימי בלבנון, ועל כך גאוותם.

אי-לכך עלתה הצעה מצד הסורים להאריך את כהונתו של הנשיא אל-הראוי בכמה שנים או לקדנציה שלמה נוספת בת שש שנים, ועל-ידי כך להבטיח את המשך השקט הפנימי בלבנון ואת יכולת הסורים להמשיך להתמקד בתהליך השלום. אל-הראוי מקובל ממילא על הסורים והם שהביאו

מסקר שערך השבועון הערבי "אל-וואסאט" עולה, כי הלבנונים היו רוצים בעריכת בחירות חדשות לנשיאות ועלייתו לשלטון של נשיא חדש השונה בתיפקודו מהנשיא הנוכחי אליאס אל-הראוי ושאיננו נימנה עם הדרג הצבאי. אבל מי שיקבע מי יהיה הנשיא הלבנוני הבא יהיו בסופו של דבר הסורים

למעשה לבחירתו לנשיאות בנובמבר 1989, בעקבות רצח הנשיא הקודם רנה מעוואד, שנבחר לתפקיד מיד לאחר חתימת הסכם טאיף, שסלל את הדרך לפיוס הבין עדתי בלבנון. מעוואד הספיק לכהן בתפקידו רק כמה ימים בטרם נרצח.

ההצעה להאריך כהונתו של הנשיא הראוי עוררה הדים רבים בלבנון. קודם-כל, מכיוון שהיא מחייבת עריכת שינוי בסעיף 49 בחוקה, הקובע כי יש להחליף את הנשיא בתום תקופת כהונה אחת בת שש שנים. שנית, מכיוון שלבנון עשויה, כידוע, פסיפס של עדות שלכל אחת מהן אינטרסים מיוחדים משלה ומנהיגים בעלי שאיפות פוליטיות משלהם. הנשיא אל-הראוי דחה בשלב ראשון את הרעיון שכהונתו בנשיאות תוארך על-ידי שינוי החוקה. ואולם, במחשבה שניה מצא הרעיון חן בעיניו, כנראה בהשפעת פטרוניו הסורים וגם בגלל אמביציות פוליטיות משלו, או רצונו למנוע מפוליטיקאים או אנשי צבא בכירים לתפוס את הנשיאות במקומו – בעיקר כשהתחוור לאל-הראוי כי מפקד הצבא הלבנוני הגנרל אמיל לאחוד חותר בעצמו להיבחר לנשיאות, ואף יזום לשם כך, באמצעות [illegible] תומכיו הפוליטיים, הכנסת שינוי נוסף בסעיף 49 בחוקה המונע מפקיד ממשלה בכיר להיבחר לנשיאות לפני תקופת צינון של שנתיים מהשירות הממשלתי. לאחוד זכה לאהדה בציבור הלבנוני והוא גם מקורב לסורים. אשתקד אישר הפרלמנט שינוי בחוק הפרישה מהצבא ובכך איפשר את המשך שירותו של לאחוד, שאמור היה לפרוש מהשירות בראשית השנה.

התומך הנלהב ביותר בהארכת כהונתו של הנשיא הראוי הוא ראש הממשלה רפיק אל-חרירי. שכן, גם לו יש עניין בהמשך השקט הפנימי בלבנון כדי שיוכל להתמסר לשיקומה הכלכלי, תחום עיסוקו המרכזי כראש-ממשלה וכאיש עסקים מהולל ועתיר הון. חרירי אף קיים שורה של מפגשים עם רבים מבין צירי הפרלמנט הלבנוני (שמספרם הוא 128) במטרה לשכנעם להסכים לכנס את הפרלמנט בקרוב כדי לאשר את השינוי המתבקש בחוקה, שיאפשר את הארכת תקופת כהונתו של הנשיא אל-הראוי. הוא אף נתן לצירים להבין כי הנשיא אסד גורס אף הוא כי זה הפתרון ההולם ביותר ללבנון בשלב הנוכחי בכל הנוגע לשאלת הבחירות לנשיאות, על-אף שחרירי ידע כי הנשיא אסד עדיין לא קבע את עמדתו הסופית בנדון. על-כך התעוררה חמתו של יושב-ראש הפרלמנט, נביה ברי, השיעי, שממילא איננו חסיד של חרירי ויחסיהם משובשים מזה זמן רב. ברי ראה בטקטיקה שבה נקט חרירי כלפי חברי הפרלמנט, בנסיונו לשכנעם להצביע בעד הארכת כהונתו של הנשיא אל-הראוי, מהלך שנועד לפגוע במעמדו כיושב-ראש בית הנבחרים האמור לנהל בעצמו את המגעים עם חברי הפרלמנט בסוגיה זו, ולנצח על כל המהלך הפרלמנטרי בשאלת הבחירות לנשיאות. העובדה שבשאלה זו חברו יחד הנשיא הראוי וראש הממשלה חרירי, הגבירה את חששותיו של נביה ברי כי שני מנהיגים אלה, האחד מארוני והשני סוני, מנסים לעקוף אותו בדיון על הבחירות לנשיאות, ולפגוע במעמדו. כתוצאה מכך נמנע ברי עד עתה, בפומבי, מלתמוך באפשרות הארכת כהונתו של הנשיא הראוי. כמה מעיתוני ביירות אף ידעו לספר כי כמשקל נגד לעמדתם של הראוי וחרירי בדבר הארכת כהונת הנשיא הנוכחי, הציב עצמו ברי בין תומכי האופציה של בחירת מפקד הצבא אמיל לאחוד לתפקיד הנשיאות, על-ידי התיקון הדרוש בחוקה לשם-כך.

ואולם, ברי הנחשב נאמן מובהק של הסורים בלבנון, יגבש בסופו של דבר את עמדתו בשאלת הבחירות לנשיאות על-פי התייעצות עם הצמרת הסורית ויישור קו עימה. לשם כך הוא נועד השבוע בדמשק עם הנשיא אסד ותיאם עימו עמדות בנדון, לא לפני שקיים התייעצויות מקיפות עם כל חברי הפרלמנט בסוגיה העומדת על הפרק. על הלכי הרוח של הצירים דיווח, כמובן, לנשיא הסורי. העימות בין ברי לחרירי קיבל תנופה בעקבות ביקורו של ברי בדמשק. חרירי תובע שהפרלמנט יתכנס עד לסוף החודש, טרם צאתו של הפרלמנט לפגרת הקיץ, כדי לאשר את התיקון בחוקה שיאפשר הארכת כהונתו של הנשיא הראוי. ואילו ברי גורס כי תיקון החוקה צריך להיעשות רק באוקטובר כדי לא לפגוע בעבודתו התקינה של הפרלמנט.

באשר לעמדות שאר גורמי הכוח בלבנון בשאלת הבחירות לנשיאות: המארונים מפוצלים בעמדתם, כשם שהם גם מפוצלים ושסועים מבפנים. מנהיגיהם השוהים בחו"ל, ובכללם הגנרל מישל עאון והנשיא לשעבר אמין ג'ומייל, מתנגדים לעריכת הבחירות לנשיאות בסוף השנה בטענה שהפרלמנט הנוכחי אינו חוקי, כי נבחר לפני שלוש שנים תחת כידוני הצבא הסורי החונה בלבנון. לכן גם החרימו המארונים את הבחירות. הגנרל עאון השוהה בגלות בצרפת מאז גורש מארמון בעבדה בסוף שנות ה-80 על-ידי הסורים, כשכיהן כראש ממשלת מעבר בלבנון, נהנה עד היום מתמיכה רבה בקרב הרחוב המארוני. ואולם, יכולתו להשפיע על המתרחש בלבנון ובמחנה המארוני אפסית בגלל ריחוקו הפיזי מאדמת המולדת ואיבתם העמוקה של הסורים כלפיו.

המנהיג הרוחני של העדה המארונית, הפטריארך בוטרוס ספייר, לא נקט עדיין עמדה מפורשת בשאלת הבחירות לנשיאות בלבנון. הוא נחשב אדם חלש וכנראה שטרם גיבש את עמדתו. ראש הממשלה חרירי ניסה להשפיע עליו לתמוך בהארכת כהונתו של הנשיא הראוי. לספייר ישנן תלונות כי המימשל הנוכחי אינו מתפקד כראוי ובעיקר מקפח את חלקם של המארונים בעוגה הלאומית. נראה שבכל מקרה יפעל ספייר למנוע פגיעה במעמד הנשיאות כשלעצמו ולמען הבטחת המשך המסורת שלפיה מחזיק בכהונה זו הוא בן העדה המארונית. לפי הסכם טאיף, אמור היה הפרלמנט הלבנוני לדון בשינוי המפתח העדתי בלבנון הנשמר מאז שנות ה-40, שבו הנשיאות שמורה בידי מארוני, ראשות הממשלה בידי סוני וראשות הפרלמנט בידי שיעי. אבל הפרלמנט נמנע מלדון בסוגיה רגישה זו עד עתה, מחשש שהיא תהווה פתח לעירעור המצב הפנימי בלבנון ואולי אף לחידוש מלחמת האזרחים.

לראשי המחנה המארוני המסורתי החיים בלבנון אין הרבה מה לומר בשאלת הבחירות לנשיאות. קודם-כל, מכיוון שהמחנה שלהם לא מיוצג, כאמור, בפרלמנט הנוכחי, שהוא זה האמור לבחור בנשיא חדש או לאשר את הארכת כהונת הנשיא הנוכחי. ראש הפלנגות ג'ורג' סעאדה מנסה להתקרב לסורים ואולי יעדיף בסופו של דבר להתאים את עמדתו בשאלת הנשיאות לעמדתם, כאמצעי לזכות בתמיכת הסורים ולהבטיח המשך השקט בלבנון. סמיר ג'עג'ע ראש הזרוע המיליטנטי בפלנגות, נתון במעצר ועונש מוות מאיים עליו, בגין מעורבותו ברצח המנהיג הנוצרי דני שמעון ובני משפחתו לפני כמה שנים בביירות. במצב כזה לא יהיה בכוחו להסית את הרחוב המארוני, ובעיקר את הפלנגות, לצאת נגד בחירתו מחדש של הראוי לנשיאות. יתכן אפילו שג'עג'ע יורה לאנשיו להשלים עם המהלך הפרלמנטרי להארכת כהונתו של הראוי, אם תתממש התחזית והנשיא יחון אותו מגזר-דין המוות הצפוי לו, כפי שחונן באחרונה שני מארונים שניסו בשעתו להתנקש בחייו. בכל מקרה, לדעת משקיפים מהימנים, עלולה להיווצר תסיסה מסויימת ברחוב הנוצרי בלבנון, אם יחליט הפרלמנט לשנות את החוקה כדי להאריך את כהונתו של הראוי בנשיאות.

באשר למארונים המקורבים באופן ישיר לסוריה, כמו השרים סלימאן פרנג'יה (נכדו של הנשיא לשעבר בעל אותו שם), שר המדינה ז'אן עובייד, שר החינוך מיכאיל אדאהר ואחרים, אלה בוודאי יאמצו את הקו שיקבע הנשיא אסד בשאלת הבחירות לנשיאות בלבנון. כמה מהם אף הוזכרו בעיתוני ביירות כמועמדים פוטנציאלים להיבחר לתפקיד, אם יחליטו הסורים בסופו של דבר לקיים מערכת בחירות חופשית כביכול לנשיאות.

המחנה הסוני מפוצל אף הוא בעמדותיו. ראש הממשלה חרירי, תומך, כאמור, בהארכת כהונתו של הנשיא הראוי. לעומתו מתנגדים לכך בחריפות שני מנהיגים סונים אחרים – ראשי הממשלה לשעבר סלים אל-חוס ועומר כראמה. הראשון נוטר להראוי טינה על כך שלא מצא לנכון להציע לו את ראשות הממשלה ומסר אותה לידי חרירי. ואילו השני, עומר כראמה, רוחש להראוי איבה מכיוון שהדיח אותו לפני כמה שנים מתפקיד ראש הממשלה על רקע המשבר הכלכלי החריף שפקד אז את לבנון. כראמה, מכובד סוני מהעיר הצפונית טריפולי, מתבטא נגד הראוי בגסות ונשמע לא פעם אומר כי לא איכפת לו אם הראוי "יטבע בים".

תנועת חיזבאללה, שלה שמונה צירים בפרלמנט ועוד ארבעה צירים פונדמנטליסטים המקורבים אליה, לא נקטה עדיין עמדה רשמית בכל הנוגע לשאלת הבחירות לנשיאות. היא צריכה להחליט קודם-כל אם תיטול חלק בהליך הפרלמנטרי הקשור בסוגיה זו, או תחרים אותו מטעמים אידיאולוגיים. מקור לבנוני המקורב לחיזבאללה אמר לא מכבר כי התנועה לא תתמוך בהארכת כהונתו של אליאס הראוי. לחיזבאללה "חשבון פתוח" עם הראוי מאז הורה הנשיא לצבא לפתוח באש לעבר מפגיני התנועה בשכונת רובייריי במערב ביירות, כשהפגינו נגד חתימת הסכם אוסלו. כמה ממפגיני חיזבאללה נהרגו אז מירית החיילים, ומאז רוחשת תנועה זו איבה להראוי ומחפשת הזדמנות לנקום בו. מצד שני, חיזבאללה תלויה בסוריה ואין ספק שמנהיגיה יאלצו לתאם עמדה עם הסורים בכל הנוגע לשאלת הבחירות לנשיאות בלבנון.

באשר למנהיג הדרוזי ואליד ג'ונבלאט. הוא לא מעורב במגעים לבחירת נשיא חדש בלבנון כי הנושא לא מעניין כל-כך את הדרוזים, בהיותם עדה קטנה יחסית שעיקר מעייניה נתון לשמירת כוחה באזורי השפעתה בדרום הר הלבנון ובפרלמנט. ג'ונבלאט דואג יותר שחוק הבחירות לפרלמנט לא ישונה, לקראת עריכת הבחירות לבית הנבחרים בשנה הבאה, כדי למנוע פגיעה במעמדם של הדרוזים בבית המחוקקים.

במשאל דעת קהל שערך השבועון הערבי "אל-וואסאט" בלבנון בדבר מאווי התושבים בשאלת הבחירות לנשיאות, השיבו רוב הנשאלים כי הם מתנגדים להארכת כהונתו של הנשיא אליאס הראוי. יותר ממחצית הנשאלים הביעו התנגדות לבחירת קצין צבא לנשיאות. יותר מ-60 אחוז מהנשאלים הביעו התנגדות לבחירת נשיא חדש שימשיך בקו של הנשיא הנוכחי. מסקר זה עולה, כי הלבנונים היו רוצים בעריכת בחירות חדשות לנשיאות ועלייתו לשלטון של נשיא חדש השונה בתיפקודו מהנשיא הנוכחי ושאיננו נמנה על הדרג הצבאי. אבל לדעתם, אין הרבה חשיבות בשאלה זו, וגם לא לדעת הפוליטיקאים הלבנונים. מכיוון שמי שיקבע בסופו של דבר את זהות הנשיא הלבנוני הבא והאם יהיה זה הנשיא הנוכחי, או מפקד הצבא לאחוד, או כל מועמד מארוני אחר, יהיו בסופו של דבר הסורים שהם בעלי ההחלטה היום בלבנון בכל הנושאים הקרדינאליים, ומוסדות השלטון הלבנוניים נתונים למעשה לשליטתם. ■

לאחוד. חוזר לנשיאות

הראווי. סירב לחזור בו. צילום: אי.פי

הולכי רגל באוטוסטרדת המידע

אפרים דוידי

אם ניסיתם אי־פעם לצעוד ברגל מתל אביב לירושלים או מאשדוד לתל אביב? האם ניסיתם לנהוג ברכב שמהירותו המירבית היא 60 קמ"ש על כביש מהיר בגרמניה או בארצות־הברית? לא נעים, נכון? מדי יום מנסים עשרות מיליוני בני־אדם לחצות את "אוטוסטרדות המידע" החדשות, וחשים כפי שחש אותו נהג בכביש המהיר בגרמניה או הולך רגל בין אשדוד לתל אביב.

בשביל מרבית בני־האדם "אוטוסטרדות המידע" הן בגדר מותרות. בשביל מי שיושבים במערב מדובר בהבטחה גדולה שאינה נטולת סיכונים. למשל, השתלטות של מספר קטן של חברות רב־לאומיות על כל אמצעי התקשורת – מעיתונים, דרך תחנות רדיו וטלוויזיה, ועד רשתות הכבלים

זה בהחלט לא נעים, גם אם לגבי רובה־רובה של האנושות מדובר על מותרות ועל מדע בדיוני.

בתחילת החודש נערך בעיר הספרדית סנטאנדר כנס של איגודי העיתונאים הפועלים במסגרת "הפדרציה הבין־לאומית של העיתונאים". אחד הנושאים המרכזיים שעמד על סדר היום היה "חברת המידע, דרכי הגישה והפלורליזם". הגדרת הנושא יכולה להטעות רבים, בייחוד בעולם השלישי.

נציגת העיתונאים מאלג'יריה סיפרה, למשל, על המאבק היום־יומי שלה ושל עמיתיה כדי להבטיח הוצאת עיתונים וכדי לשרוד מול בריוני הרצחים של הקבוצות האיסלאמיות. נציג מאמריקה הלטינית סיפר איך הוכנסו לכלא כל ראשי איגוד העיתונאים בבוליביה עם הכרזת מצב החירום בחודש שעבר, ודובר העיתונאים האיראניים הקריא מכתב של יו"ר האיגוד המרצה עונש מאסר במולדתו בגין "העלבת הממשלה". ל־90 אחוז מהאנושות "חברת המידע" היא לא יותר מניסיון כמעט בלתי אפשרי לרכוש עיתון ולקרוא אותו.

באותו כנס הופיע מרצה ועיתונאי קנדי וניסה (בהצלחה) לנתח את המגמות החדשות בעולם המידע והשלכותיהן על העיתונאים. רוב צירי הוועידה שהאזינו לו מנסים להתמודד עם שאלות אחרות לגמרי: "אוכל או לא אוכל לכתוב מחר?", "אכלא או אהיה חופשי מחר?", "אהיה בין אנשי האיגוד המפוטרים או אוכל להמשיך לכתוב?". המלים "אוטוסטרדות מידע", "חברת המידע העולמית", ו"כלכלת הסייבר" נוגעות לכ־10 אחוזים מהאנושות. רשת ה"אינטרנט" מונה אמנם כ־30 מיליון משתמשים וגדלה בקצב של כ־5 אחוזים בחודש – וזהו גידול עצום, של יותר ממיליון משתמשים חדשים בחודש – אבל רוב רובם של המיליונים המחוברים לרשת הזו מתגוררים באירופה המערבית, בצפון־אמריקה ומיעוטם ביפאן. עד כמה שהדבר נשמע מוזר, גם יפאן אינה עומדת בקצב הגידול המהיר בתנועה שעל נתיבי "אוטוסטרדות המידע". בסוף 1993, שנת הפריצה הגדולה של ה"אינטרנט", כ־1.2 מיליון מחשבים אישיים בבתי ארצות־הברית היו מחוברים לרשת, וביפאן מספרם לא הגיע ל־40,000.

חוסר הרלוונטיות של "אוטוסטרדות המידע" למרבית האנושות אינה הבעיה היחידה שלהן. במסמך שהוגש לנציגי איגודי העיתונאים בוועידה שנערכה בתחילת החודש, הודגש סייג נוסף: "יש להיזהר מהכרזות רמות מדי וללא כיסוי".

וכך נאמר במסמך: "חברות רב־לאומיות הן המעוניינות מסיבות כלכליות להגביר את השימוש באוטוסטרדות המידע, אבל עדיין לא ברור אם היקף הביקוש יעמוד על רמה שתהפוך את השירותים האלה לכדאיים. הדחיפה לכלול יותר ויותר משתמשים ברשתות, בלי לבדוק אם ניתן יהיה לספק אותם שירותים, יכולה להוביל למצב ששירותים אלה לא יסופקו".

למסמך צורפה סקירה של הכרזות ותוכניות בטכנולוגיות החדישות שלא הושלמו או לא קוימו. בין היתר, מוזכרת ההכרזה מסוף שנות ה־70, כי הכנסת המחשבים האישיים המשרדים אל המפעלים ואל מקומות העבודה תגרום לכך ש"במשרד העתיד לא יהיה נייר". המציאות, כידוע, שונה בהחלט, והכנסת המחשבים גרמה לכך שצריכת הנייר רק גדלה בשני העשורים האחרונים.

בכל הקשור להשלכות של "אוטוסטרדות המידע" על החברה, חוששת פדרציית העיתונאים מארבע סכנות עיקריות:

– הגברת הריכוז של אמצעי התקשורת: קרטליזציה, השתלטות ובעלות צולבת של מספר קטן של חברות רב־לאומיות על כל אמצעי התקשורת – מעיתונים, דרך תחנות רדיו וטלוויזיה, ועד רשתות הכבלים ואוטוסטרדות המידע.

– כתוצאה מאותו ריכוז, מספר קטן יותר של חברות רב־לאומיות (ובהן גם מעסיקים) ישתלטו על התוכן של מספר גדול יותר של תוכניות, והן עלולות אף לנצל את המצב לרכישת השפעה פוליטית. ע"ע "ברלוסקוני".

– הגברת מיסחור אמצעי התקשורת על־חשבון תוכניות המידע והחינוך. העמקת מגמות האלימות והסנסציה, העלאת סף הגירויים כדי למשוך צופים או משתמשים (לטובת ה"רייטינג" הכל יכול). במסגרת זו יש ניסיון להכיל את הרשתות הציבוריות, כולל רשתות הטלוויזיה הציבוריות שבבעלות המדינה או הקהילה.

– העמקת הפערים בין עשירים לעניים, בשלושה מישורים: העמקת הפערים בין תושבי הערים (עשירים שיש להם גישה לאמצעי התקשורת היקרים מול עניים היכולים לרכוש עיתון או להאזין לרדיו); בין העיר לכפר (היצע השירותים בעיר עולה בהרבה על היצע השירותים בפריפריה); ובין ארצות הצפון לארצות הפריפריה והעולם השלישי.

מובן שניתן להשתמש באותם כלים לטובת מטרות הפוכות מאלה שחברות רב־לאומיות חפצות בהן. ל"אינטרנט" מחוברים אירגונים לזכויות האדם, מפלגות שמאל ואיגודים מקצועיים. ה"זאפטיסטים" (אנשי "הצבא הזאפטיסטי לשיחרור לאומי" שבאיזור צ'יאפס במקסיקו) עושים שימוש תדיר ב"אינטרנט", וכך גם "מפלגת העובדים" הברזילאית וכל האירגונים לזכויות האדם בדרום־מזרח אסיה ובאיראן. ל"אינטרנט" התחבר גם האיגוד המקצועי הגדול בבריטניה "יוניסון", ואף האינטרנציונל לחינוך עובדים היושב בוועד הפועל בתל אביב. בכנס שנערך בסנטאנדר הוחלט לקבל את הצעת המשלחת של האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, לחבר את מרכז הפדרציה הבין־לאומית שבבריסל ואת 100 איגודי העיתונאים החברים בה לרשת ה"אינטרנט". המנצחים במאבק על דמותן של "אוטוסטרדות המידע" עוד לא נקבעו סופית, ויעבור זמן עד שנדע אם החששות של מנסחי המסמך שהוצג בסנטאנדר היו מוצדקים. ■

(רשימה ראשונה בסדרה)

חינוך עובדים ב"אינטרנט"

האירגונים הבין־לאומיים של תנועת העבודה היו בין הראשונים שגילו את "אוטוסטרדות המידע". בתחילת שנות ה־80 החלה הפדרציה הגדולה של האיגודים המקצועיים בתחום הכימיה והתחבורה להשתמש בדואר אלקטרוני ובמאגרי מידע ממוחשבים. כבר ב־1989 השתמשו כ־100 איגודים מקצועיים ברחבי העולם בתקשורת מחשבים. אבל אותם מוסדות בין־לאומיים היססו להצטרף ל"רשת חובקת העולם" היא רשת ה"אינטרנט".

לפי הערכה, בכל יום מצטרפים כ־100 "אתרים" חדשים לרשת. בין המצטרפים מצויים איגודים מקצועיים, כמו "יוניסון" בבריטניה ו"באבט" בארצות־הברית. אבל מרבית האירגונים הבין־לאומיים של תנועת העבודה מהססים. הראשון שהחליט לנצל את ה"רשת חובקת העולם" היה "האינטרנציונל לחינוך עובדים", שהוא פדרציה בין־לאומית של כ־100 אירגונים הפועלים בכ־50 מדינות ועוסקים בחינוך עובדים ועובדות. בישראל יש לאינטרנציונל לחינוך עובדים שישה ארגונים חברים, ובהם ההסתדרות. לפני שנים אחדות העבירה המזכירות של האינטרנציונל מאירופה לישראל, והיא פועלת מבניין הוועד הפועל בתל־אביב.

לפני שלוש שנים, עם בחירתה של הנהגה חדשה לאירגון, הוחלט להוציא לאור רבעון בשפות האנגלית והספרדית. מאז מאי 1993 מתפרסמת החוברת, אך בגלל אילוצים תקציביים תפוצתה מצומצמת. לאחר משא־ומתן קצר עם נציגים של אוניברסיטת קליפורניה שבארצות־הברית הוחלט להעתיק את ארכיון רבעון האינטרנציונל ומסמכים אחרים למחשב המוסד להשכלה גבוהה. כך הפך האינטרנציונל לאירגון הבין־לאומי הראשון בתנועת העבודה שהצטרף ל"רשת חובקת העולם". כל מי שמחובר לרשת, מכל מקום בעולם, יכול לעיין במסמכים אלה ובכל המאמרים שפורסמו בחוברות השונות. אגב, הצטרפות האינטרנציונל לרשת לא עלתה דבר. האוניברסיטה מספקת את השירות בחינם.

לפני חודשיים פורסם במקומות שונים ב"אינטרנט" דבר קיומו של "האתר" של האינטרנציונל לחינוך עובדים. המשתמשים הוזמנו "לגשת אל האתר" ולעיין בחומר. הגיליון החדש של רבעון האינטרנציונל (העוסק ב"קולנוע ותנועת העבודה") אף פורסם ב"אינטרנט" בטרם יצא מבית הדפוס. לאחר מכן הגיעו אל המשרדים בתל אביב פניות רבות של פעילים ברחבי העולם. פעילים ומשתמשים מברזיל ופרו, מקנדה וארצות־הברית, מבריטניה ודרום־אפריקה פנו לאינטרנציונל בבקשה לקבל מידע על נושאים שטופלו או מטופלים על־ידי האינטרנציונל או על פירסומיו. כך, כתוצאה מהחיבור לרשת, מגיעים פירסומי האינטרנציונל להרבה יותר קוראים בהרבה יותר מדינות.

אריק לוי

עגבניות ירוקות מואדמות

דניאל דגן, בון

"הירוקים", שזכו השבוע להישגים גדולים בבחירות לפרלמנטים של שתי מדינות מחוזיות בגרמניה, הפכו לבעלי־ברית [illegible] של המפלגה הסוציאל־דמוקרטית, שבה מדברים כבר על מודל חדש, אדום־ירוק, לכיבוש השלטון בבון

לפני עשר שנים הם נחשבו לקבוצה של פרחחים חסרי אחריות המנסים למוטט את הסדר הקיים ואינם מוכנים אפילו להסתייג במפורש מאלימות. במדינות מחוזיות אחדות הוטל על שירות הבטחון הפנימי לעקוב אחרי ה"ירוקים", שהפגינו לדעת השלטונות מגמות מסוכנות של קיצוניות פוליטית.

בבונדסטאג, שאליו הם הצליחו להיכנס, הופיעו רוב חברי הסיעה החדשה בלבוש מרושל. הנאומים של נציגי הירוקים הצטיינו בסגנון בוטה, וכללו קריאות לפירוק הבונדסוור (צבא גרמניה), לפרישה מנאט"ו ועוד כהנה וכהנה רעיונות יוצאי דופן. אל ישראל התייחסו בעוינות ברורה, ולעיתים תכופות עשו השוואות בין התנהגותה כלפי הפלסטינים בשטחים לבין רדיפת היהודים על־ידי הנאצים.

בבחירות הכלליות בסוף 1990 לא הצליחו הירוקים לשבור את חמשת אחוזי החסימה, ולרבים נדמה היה שהם עומדים להיעלם מן המפה הפוליטית. נוכחותם בפרלמנט בבון התאפשרה על־ידי בחירה של נציגים בודדים משטח מזרח־גרמניה שלעבר, שבו לא היה עדיין תוקף לאחוז החסימה שהיה מקובל במערב.

המנהיג הבווארי השמרני המנוח פראנץ־יוזף שטראוס השווה עוד לפני שנים את הירוקים לעגבניות: "עכשיו הם עדיין ירוקים, אבל כשיתגברו על מחלות הילדות הם יבשילו ויהיו אדומים".

הירוקים אמנם מוסיפים לראות את עצמם ירוקים, אבל מעתה הם הפכו לבעל ברית הכרוך של המפלגה הסוציאל־דמוקרטית, המכונה כאן "אדומה". הצירוף הפוליטי אדום־ירוקים נישא עכשיו בפי כל וזוכה ליותר ויותר תומכים בשתי המפלגות. יושב ראש הסוציאל־דמוקרטים, רודולף שארפינג, כבר מדבר על מודל לכיבוש השלטון בבון.

בתחילת השבוע היתה התפתחות חדשה ומעניינת, כאשר הירוקים זכו להישגים גדולים בבחירות לפרלמנטים של שתי מדינות מחוזיות. בצפון ריין וסטפאליה, המדינה המחוזית המאוכלסת ביותר בגרמניה, הכפילו הירוקים את כוחם, ועלו מחמישה לעשרה אחוזים. יתר על כן: הסוציאל־דמוקרטים, שנהנו זה 15 שנה מרוב מוחלט בדיסלדורף (בירת המדינה המחוזית), ירדו ל־46 אחוז. לראש הממשלה של צפון ריין וסטפאליה, יוהאנס ראו, לא נותרה ברירה אלא לנסות להקים קואליציה עם הירוקים.

גם בברמן, המדינה המחוזית הקטנה ביותר בגרמניה, זכו הירוקים להצלחה גדולה והגבירו את כוחם מ־9.5 אחוזים ל־13 אחוז. הסוציאל־דמוקרטים, שירדו מ־39 ל־33 אחוז, זקוקים שוב לתמיכת הירוקים (ואולי גם של מפלגה מקומית נוספת) כדי להוסיף ולהחזיק בשלטון.

גייסלר. קואליציה בין השחורים לירוקים

שארפינג. מכינים את הקרקע לחילופי שלטון

קינקל. הולכים ונעלמים מן המפה. צילום: אי.פי

אבל בכך עדיין לא מתמצה הדרמה האלקטורלית של השבוע, שבו רבע מכל בעלי זכות הבחירה בגרמניה נקראו ללכת לקלפיות. הן בצפון ריין וסטפאליה והן בברמן לא הצליחה המפלגה הליברלית לעבור את אחוז החסימה. בכך הגיע ל־11 מספר המדינות המחוזיות שבהן לא יהיה עוד ייצוג לליברלים. יושב ראש המפלגה, שר החוץ קלאוס קינקל, מדבר על "משבר קיום", ומודה שהגיע הזמן לחשבון נפש נוקב על עתידם של הליברלים.

מאז 1982 שותפים הליברלים בממשלה השמרנית של הקנצלר הלמוט קוהל. לפני כן הם היו שותפים בקואליציה בראשות הקנצלר הסוציאל־דמוקרטי לשעבר הלמוט שמידט. עד כה שלט בבון הכלל שבלי הליברלים לא ניתן להקים ממשלה. שתי המפלגות הגדולות, הנוצרים־דמוקרטים מצד אחד, והסוציאל־דמוקרטים מצד שני, התחרו על חסדיה של המפלגה הקטנה, שהצליחה להתגבר לעמדות השפעה ולתפקידי מפתח כמעט בכל מצב פוליטי.

אבל מה עושים כאשר הליברלים מאבדים את בסיסם האלקטורלי והולכים ונעלמים מן המפה הפוליטית ב"שטח", כלומר בעיריות, במועצות המקומיות ובפרלמנטים המחוזיים? התשובה של הקנצלר קוהל ברורה: המשך שיתוף הפעולה כל עוד הדבר ניתן, כלומר, לפחות עד סוף הקדנציה הנוכחית של הממשלה.

ומה יקרה אחרי הבחירות הכלליות ב־1998, אם וכאשר הליברלים יאבדו את הייצוג שלהם בבונדסטאג והירוקים יהפכו ללשון המאזניים בין שתי המפלגות הגדולות? הקנצלר קוהל אינו מתייחס ישירות לשאלות היפותטיות כאלה, הנראות לו "מיותרות בשלב זה", אבל רומז בבירור שלנוצרים־דמוקרטים לא תהיה ברירה אלא לשאוף להשגת רוב מוחלט.

אישים אחרים במפלגה הנוצרית־דמוקרטית, כמו למשל סגן יושב־ראש הסיעה היינר גייסלר, מדברים ברצינות על אפשרות של קואליציה עם הירוקים. לדעתם, הנושאים שאותם מייצגים הירוקים – איכות הסביבה, יותר הזדמנויות לנשים, הקלות בקליטת מהגרים, התאזרחות מזורזת של זרים החיים ברפובליקה הפדרלית – זוכים ליותר ויותר טיפול גם מצד מפלגת השלטון השמרנית.

אבל השקפותיו של גייסלר על אפשרות של קואליציה בין ה"שחורים" (כינוי לנוצרים־דמוקרטים) לבין הירוקים אינן זוכות לתמיכה רחבה. נכון לעכשיו מתרכזים הנוצרים־דמוקרטים בהמשך השלטון עם הליברלים בבון, ומקווים שהמפלגה הקטנה של קינקל תצליח להישרד למרות המפלות הצורבות האחרונות.

ואילו לסוציאל־דמוקרטים אין עוד ספק שהגיעה השעה לנסות את המודל האדום־ירוק בממדים נרחבים, ולהכין בכך את הקרקע לחילופי שלטון בבון. קואליציה אדומה־ירוקה במישור הארצי איננה אפשרית עכשיו, משום ששתי המפלגות המועמדות להרכיב אותה אינן נהנות מרוב בבונדסטאג. אבל ההתדרדרות הרצופה של הליברלים, והכוח הגובר בשיתוף פעולה של הסוציאל־דמוקרטים והירוקים במדינות המחוזיות השונות, מפיחים תקוות חדשות. מה שיפעל כנראה בקרוב בדיסלדורף – ממשלת קואליציה אדומה־ירוקה – יכול בוודאי לפעול בעתיד גם בבון.

משהו זז בבלקאן

נשיא סרביה מקיים כבר שלושה שבועות שיחות סודיות עם שליח אמריקאי מיוחד. תמורת הסרת הסנקציות, תכיר סרביה בהכרה בריבונות בוסניה־הרצגובינה. בשיחות הפסגה האלה תתווך ארה"ב – על־פי בקשתו של מילושביץ'

פזית רבינא

האם עומד נשיא סרביה, סלובודאן מילושביץ' על סיפו של מהפך דיפלומטי העשוי להביא לשינוי דרמטי במלחמה בבוסניה? אם לשפוט על־פי הדיווחים בעיתונים היומיים היוצאים לאור בבלגראד, התשובה כנראה חיובית. ההערכה היא כי הנשיא הסרבי נמצא עכשיו צעדים ספורים בלבד מן ההכרה בריבונותה של בוסניה־הרצגובינה בתמורה להשעיית הסנקציות הבין־לאומיות על סרביה. על־פי דיווחי העיתון "נשה בורבה" החלה בסוף אפריל סדרה של דיונים סודיים בין הנשיא מילושביץ' לבין השליח האמריקאי המיוחד לבלגראד, רוברט פרייזר. לדברי העיתון, השיחות מתקדמות בקצב מהיר ונמצאות עתה בשלבי הדיון הסופיים.

התפתחות זו נמצאת במגמת התאמה לצעדים שנקט מילושביץ' בחודש האחרון, כאשר הסכים להצעות האו"ם לסגור את הגבול בין סרביה לבוסניה ולהציב כוחות במעברים כדי לוודא שסרביה אינה מספקת עוד נשק ותחמושת למורדים הסרבים בבוסניה. בתמורה לכך התקבלה אז החלטה באו"ם להסיר את הסנקציות על קשרי התעופה הבין־לאומיים עם סרביה, לאפשר לה לשוב לתחרויות ספורט בין־לאומיות ולחדש עימה את קשרי התרבות.

החלטתו של מילושביץ' התקבלה אז בבלגראד תוך ביקורת נוקבת מצד האופוזיציה שהאשימה אותו בהפקרת הסרבים בבוסניה, אבל השיפור הממשי שחל בתנאי חייהם של אזרחי סרביה השורדים כבר שנה שלישית של עיצומים, שהרסו את כלכלתם ובריאותם, גברה על רגשות האחווה הפטריוטית ועל תחושת שותפות הגורל עם הסרבים בבוסניה. אבל הסיבה המיידית לכך שמילושביץ' שרד את גל הביקורת מבפנים על כך שנטש את בני עמו, נבעה קודם כל מהעובדה שבזירה הפוליטית הפנימית אין בסרביה למילושביץ' שום יריב מסדר הגודל שלו, למעט אשתו, שהיא גם ראש הליגה הקומוניסטית של סרביה, משוררת הגיגנית לעת מצוא.

התוצאות המיידיות של ניתוק הקשרים עם הסרבים בבוסניה הביאו אז להידרדרות קשה במצב הסרבים המורדים אבל לא לזמן רב. לאחר תקופה קצרה של אובדן עשתונות, שבו איבדו הסרבים את איזור ביהאץ' לטובת המוסלמים, שבו הסרבים וכבשו אותו מחדש.

בארבעת החודשים האחרונים התאפיינה המלחמה הבלתי נגמרת בבוסניה בפרופיל איבה נמוך יחסית המלווה במבוי סתום דיפלומטי. קבוצת הקשר המונה את נציגי ארה"ב, בריטניה, צרפת, גרמניה ורוסיה לא הצליחה לייצר שום נוסחה המקובלת על הצדדים הלוחמים בבוסניה. המוסלמים המשיכו לדרוש מהסרבים קבלה אוטומטית של תוכנית החלוקה של בוסניה ואילו הסרבים הסכימו לקבל אותה אך ורק כבסיס למשא־ומתן. בפועל, כל הוויכוח בין הסרבים לבוסנים היה על ארבעה אחוזים בודדים משטח בוסניה והבטחת רצף טריטוריאלי לסרביה. אבל למרות הבסיס הריאלי למשא־ומתן, לא היתה כל התקדמות והישגי התיווך של קבוצת הקשר לדעת כל הצדדים הסתכמו באפס אחד גדול ועגול.

למזלם של הכל, לא חרגה האלימות בבוסניה בחודשים האחרונים מן המינון הקטלני הקבוע שאליו כבר התרגלו. למעשה, השקט היחסי שאיפיין את ארבעת החודשים האחרונים הושג בעקבות קשיי החורף שמנעו תנועת כוחות. אבל בעיקר הודות ליוזמת התיווך של ג'ימי קארטר, שהביאה להפסקת האש בת ארבעת החודשים. אבל הפסקת האש הסתיימה לפני כשלושה שבועות ומאז החל גל האלימות הנוכחי בבוסניה לצבור תאוצה, שהגיעה בימים האחרונים לשיאים מחודשים.

מילושביץ'. שרד את גל הביקורת. צילום: אי.פי

התאריך שבו, על־פי דיווחי העיתון "נשה בורבה", הוחלו השיחות הסודיות בין מילושביץ' לבין השליח האמריקאי פרייזר תואם במדויק את תאריך סיום הפסקת האש. פרייזר הוא לא רק שליח מיוחד מטעם ארה"ב אלא גם נציג ארה"ב בקבוצת הקשר. ואם אכן יסתיימו השיחות בינו לבין נשיא סרביה בפריצת הדרך המדוברת, יתכן שמשהו מאוד ממשי יזוז בקרוב בשטח. למעשה, תזוזה דיפלומטית בבלקאן דרושה למערב לא פחות מאשר למילושביץ' עצמו.

על־פי הדיווחים שהתפרסמו השבוע ב"נשה בורבה", הציע השליח פרייזר למילושביץ' הסרה מוחלטת של הסנקציות למשך 200 ימים, כשעל מילושביץ' להגיע בפרק זמן מוגבל זה להידברות עם ממשלת בוסניה־הרצגובינה ולהכרה בגבולותיה, תוך נטישת השאיפות ל"סרביה הגדולה".

למעשה, הצעה כמעט זהה הוגשה לפני כמה שבועות למילושביץ' אך נדחתה אז על הסף מכיוון שחייבה הכרה מיידית בבוסניה. יתרונה של הנוסחה הנוכחית הוא בהכנסת אלמנט ההדרגתיות, ששומר על כבודו של מילושביץ' ויוצר מומנטום מחודש לדיאלוג עם המוסלמים. אבל החידוש המרכזי בכל הפרשה, לדברי מקורות בבלגראד, הוא מן הכיוון הדיפלומטי. לדבריהם, ביקש מילושביץ' מן האמריקאים כי בשיחות העתידות להיפתח בינו לבין נשיא בוסניה עליה איזטבגוביץ', ישמשו האמריקאים כמתווכים. ללא ספק יהיה זה מעניין במיוחד לראות כיצד יגיבו מדינות אירופה ובמיוחד אנגליה וצרפת המחזיקות את כוחות האו"ם הגדולים ביותר בבוסניה על התפתחות זו.

אבל השאלה הגדולה ביותר היא כיצד יגיבו הסרבים בבוסניה, שהם חתני השמחה העיקריים על התפתחות זו. נכון לעכשיו נראה שבפאלה, מעוז הסרבים בבוסניה, אין התרגשות מיוחדת. הנתק הפוליטי, הכלכלי והרגשי שנוצר בינם לבין מילושביץ' מבטיח במידה רבה, שלפחות בהתחלה לא יראו שום שינויים לרעתם. בפועל, הנתק שנכפה עליהם מצד ארץ האם סרביה, הפך אותם במידה רבה לעצמאים בשטח. אולם, אם בכל זאת תיווצר בין הסרבים בבוסניה לבין המתווכים האמריקאים החדשים כימיה כפי שנוצרה, למשל, בינם לבין הנשיא קארטר, יתכן שהנוסחה החדשה תתפוס תאוצה. מה שהאמריקאים לא לקחו כנראה בחשבון עד כה, הם השיקולים הפרסונאליים של מילושביץ'. אבל מי שמעורה בפוליטיקה הפנים־סרבית יודע שגם אם אין למילושביץ' מתחרים פוליטיים מבית בתוך סרביה, הרי שלנשיא הסרבים בבוסניה, ראדובן קאראדז'יץ' ובמיוחד לרמטכ"ל שלו, הגנרל ראטקו מלאדיץ', יש כוח משיכה פוליטי, שהוא ורק הוא מהווה איום של ממש למילושביץ'. יותר מכל דבר אחר מיועדת גמישותו החדשה של מילושביץ' להביא לניטרולם המוחלט. ■

שלום זיקנה, יחי הנעורים

היו שפירשו את התנהגותו של אבידן בתקופת חייו האחרונה כתהליך מתמשך של הרס עצמי, שנבע מתוך אי־השלמה עם הזיקנה. אבל תהליך זה לא בא במפתיע, ולא צמח בעשור האחרון לחייו. זה היה גול עצמי, שהכניס אבידן לשער חייו מאז התוודע לקהל הקוראים ממש מנעוריו

חיים נגיד

ביום רביעי בערב הקרינו בערוץ 5 של הטלוויזיה הצרפתית, המשודר אצלנו בכבלים, את הכתבות לפתיחת פסטיבל קאן. פתאום הכמינה העין ברמות מגברת, ועם זאת רחוקה כליכך מן התבנית שכוכבות בראש חבר השופטים של הפסטיבל ישבה אשה ששערה אסוף בדרך הסבתות, פניה מרופטות מקמטים ונפוחות מזיקנה, וגזרתה כשל בלון נפוח. רק כשהייכה, הלמה את הזיכרון שנותר ממנה זה 40 שנה – ז'אן מורו, וגם המפתח של "ז'ול וז'ים", תמצית הנשיות, העלומים והמיניות, אלת נעורינו. אבל הזכרון המזועזע נרגע במהירות. ניכר היה בז'אן מורו, סבתא ז'אן מורו, שלמדה להשלים עם מה שעשו לה השנים, וקיבלה את הזיקנה, אם לא באהבה – לפחות בהשלמה היאה לתבונה ולניסיון המצטברים עם הגיל.

קשה לומר אותם דברים על דוד אבידן, משורר העלומים הנצחיים, העוצמה, הגבריות הזוויות הלשונית והנעפנית. הפעם האחרונה שראינו אותו בטלוויזיה היתה לפני שנה, בערב המוקדש לכבודו בצוותא. התסרוקת נותרה כשהיתה, אותו נוסח נערי מתמרד של שנות ה־60, אבל הפנים הגבוהים אלה התנפחו ללא הכר. לאותו ערב מחווה באו משוררים ואמנים והקיפו את האמן המיוסר באהבה, אבל הוא ישב רוב הזמן ספון בחדר אחורי, חותם על ספרים, וגם כשיצא אל הקהל, ניכר היה בו שהוא מנוכר לכל התכונה שמסביב. כל כולו מרוכז בתוך עצמו. לא שלא אהב את מה שעשו לו ידידים. דומה שהוא לא אהב את מה שעשו לו השנים. בגיל 60 הוא לא היה מוכן להשלים עם דעיכת העלומים, הגבריות והמיניות.

המבוכה הזאת איננה יחודית לאבידן. היא משקפת את הקונפליקט שאליו נקלעה תקופתנו. מכאן הערצת הנעורים, ומכאן הארכת תוחלת החיים. המוצא מקונפליקט זה הוא פאשיסטי. הוא משדר את תחושת אי הנחיצות של הזקנים, ההולכים ומתרבים בזכות ההתפתחות הטכנולוגית, ומשליך גם על יצירתם של סופרים שאינם בדיוק בגילם של אליל נוער כמו אביב גפן.

אין מדובר בתוצר של תקופתנו, אלא בסופו של תהליך רב שנים. הרי כמה מגדולי הסופרים והמשוררים שלנו כתבו את השירים הרומנים החשובים ביותר שלהם בשנות ה־20 וה־30 לחייהם. רחל נפטרה בת 40, וכתבה את רוב שיריה כשהיתה בת 20־30. י"ח ברנר הוציא את הרומן הראשון שלו, "בחורף", כשהיה בן 22 בסך הכל. הוא עלה ארצה בגיל המופלג של 28 שנה, ומת בן 39. אלתרמן ושלונסקי טבעו את חותמם בשירה העברית בהיותם בני 20, או אפילו פחות, וס. יזהר פירסם את "אפרים חוזר לאספסת" בהיותו בן 20. יזהר, בכל מקום, הוכיח שגם בגיל 70 יכול סופר להגיע להישגים שאינם "מביישים" את נעוריו. אבל יזהר הוא במידה רבה יוצא מן הכלל. התפיסה השלטת מייחסת לנעורים עודף ערך אמנותי על פני הבשלות של הזיקנה.

נדמה לי שתפיסה כזו היתה אופיינית גם לדוד אבידן. היו שפירשו את התנהגותו בתקופת חייו האחרונה כמין תהליך מתמשך של הרס עצמי, שנבע מתוך אי השלמה עם הזיקנה. אבל זה לא בא במפתיע, ולא צמח בעשור האחרון. זה היה גול עצמי, שהכניס לשער חייו מאז התוודע אל קהל הקוראים ממש מנעוריו. תפיסת המציאות והפואטיקה של שירתו השתלבו בנקודה זו ללא הפרד. מראשיתה, כל שירתו של אבידן היתה אקט של מחאה נגד הזוקנות ושיר הלל לעלומים, לעוצמה, לדינמיות, לחדשנות ולעתיד הטכנולוגי. מאז הופיע ספר שיריו הראשון, "ברזים עזופי שפתיים", והוא בן 18 שנה, ואחר־כך, כאז הקים את "חברת המאה ה־31", שהלוגו שלה קישט את ניירות מכתביו, לא חדל להלל את העלומים ואת העתיד, ולגנות בכל תוקף את הזיקנה ואת העבר.

חוקרי שירתו, מבקריו ובאחרונה גם מספידיו, הדגישו את החידוש הלשוני שהכניס לשירה העברית, כאשר סיפח אליה את הרגיסטרים, המיקצבים, התחביר והמילון של הלשון המדוברת. בקצרה, את הזיקה של שירתו לערכים הפיוטיים של השירה האנגלוסקסית, ובעיקר לט.ס אליוט, שאת שיריו תירגם ואהב. אבל חוקריו ומבקריו מתעלמים מהזיקה של שירתו אל הפוטוריזם. הוא היה כמדומה הראשון שהביא אל השירה העברית את הערכים של מארינטי, באיחור של 40 שנים אמנם, ואולי לא בצורה מודעת, וייתכן שגם עשה את דרך השירה הפוטוריסטית־הרוסית של תחילת המאה, למשל מאיאקובסקי, שהיה נערץ על שלונסקי ובני דורו.

לשם תזכורת, האידיאלים של הפוטוריזם האיטלקי נוסח מארינטי היו דחיית העבר, הערצת הדינמיות ושלטון המהירות והמכונה. בגיל 18 האמין אבידן באותם ערכים. כך כתב בשירו "פתאום" בספרו הראשון "ברזים עזופי שפתיים": "או נדהר ברחובות ונזקים כמו סוסים,/ הדרך,/ חמה,/ מתחתינו נשמת, –/ ונרדף עד האור/ ונמעד גוססים,/ ונוריע נשים בכיכר מול השמש". עשר שנים אחרי־כן, בספר שיריו הרביעי "שירי לחץ", הוא פירסם כמה מהשירים שנכנסו אל הקלאסיקה של השירה העברית, והנה אין אלה אלא גינויים מהוקצעים ומוחלטים של הזיקנה וההזדקנות. "ערב פתאומי" למשל: אדם זקן, מה יש לו בחייו

נדמה שכבר אז חזה את מה שעתיד לקרות לו בעוד שלושה עשורים, אבל גם שידר את הביטחון המוחלט שלו – זה לא יקרה.

מרהיט איך כבר מגיל מוקדם כל־כך רדפה אותו תודעת הזיקנה, התחושה שאין זמן, שצריך למהר ולמצות את החיים, כי העלומים נגמרים בהרף עין, בעוד חצי שנה למעשה. כך הוא כותב ב"זמר נעורים" באותו ספר:

ובכן לדרך, ובכן מיד לדרך,
מיד לדרך שאיננה סובלת דיחוי.
ובכן, בכלואות יש בנו קצת ערך,
קצת עודף ערך דחוי.

וכאילו כתב את ההספד העצמי שלו על נעוריו כבר אז, בגיל 28, הוא מסיים את השיר בשורות הבלתי נשכחות האלה:

בעוד חצי שנה נשכח כבר ללכת
בעוד חצי שנה נירדם לעד,
בעוד חצי שנה נהיה מתבת,
עוד מעובד.

כפוטוריסט מובהק היה אבידן המוקדם אופטימיסט ללא תקנה. בפתח סיכום הביניים הראשון של שירתו, "משהו בשביל מישהו", קבע מוחה. זה היה מוטו מחודד שלשונו קטגורית: "קודםכל, כתמיד, רגבגר –/ ורק אחרכך, אבבבלל, רבמבר". הוא האמין בעתיד, בקוראים של העתיד, העתידים להיפתח אל החידושים של שירתו. אבל ב־33 השנים שעברו מאז הופיע אותו ספר שירתו לא היתה מעולם רבת־מכר, ושירתו המאוחרת גם לא הצליחה לשבור את חומת הניכור. ד"ר נסים קלדרון היה הראשון שפיתח את התיזה בדבר ההבדל האיכותי בין "אבידן המוקדם" ל"אבידן המאוחר", ובעיקר – בדבר יתרון הערך של אבידן המוקדם על פני "המאוחר".

מיותר לציין ש"אבידן המאוחר" לא היה מרוצה במיוחד מהכתובה זו, אבל הוא עצמו, אחרי הכל, טיפח מנעוריו את הרעיון בדבר היתרון של הנעורים על פני הזיקנה, ומכאן גם בדבר היתרון של יצירות הנעורים על פני היצירות המאוחרות.

קורות חייו של אבידן, בעיקר בעשור האחרון, הם המחשה למבוי הסתום הפאשיסטי שאליו עלולה להוביל תפיסה כזאת. נכון, קשה להילחם בפולחן הנעורים של תקופתנו, אבל הגיע הזמן אולי לשנות את היחס אל היצירה של משוררים וסופרים בסתיו חייהם. גם לתבונה ולניסיון הנרכשים עם הגיל יש איכות וטעם משלהם. ■

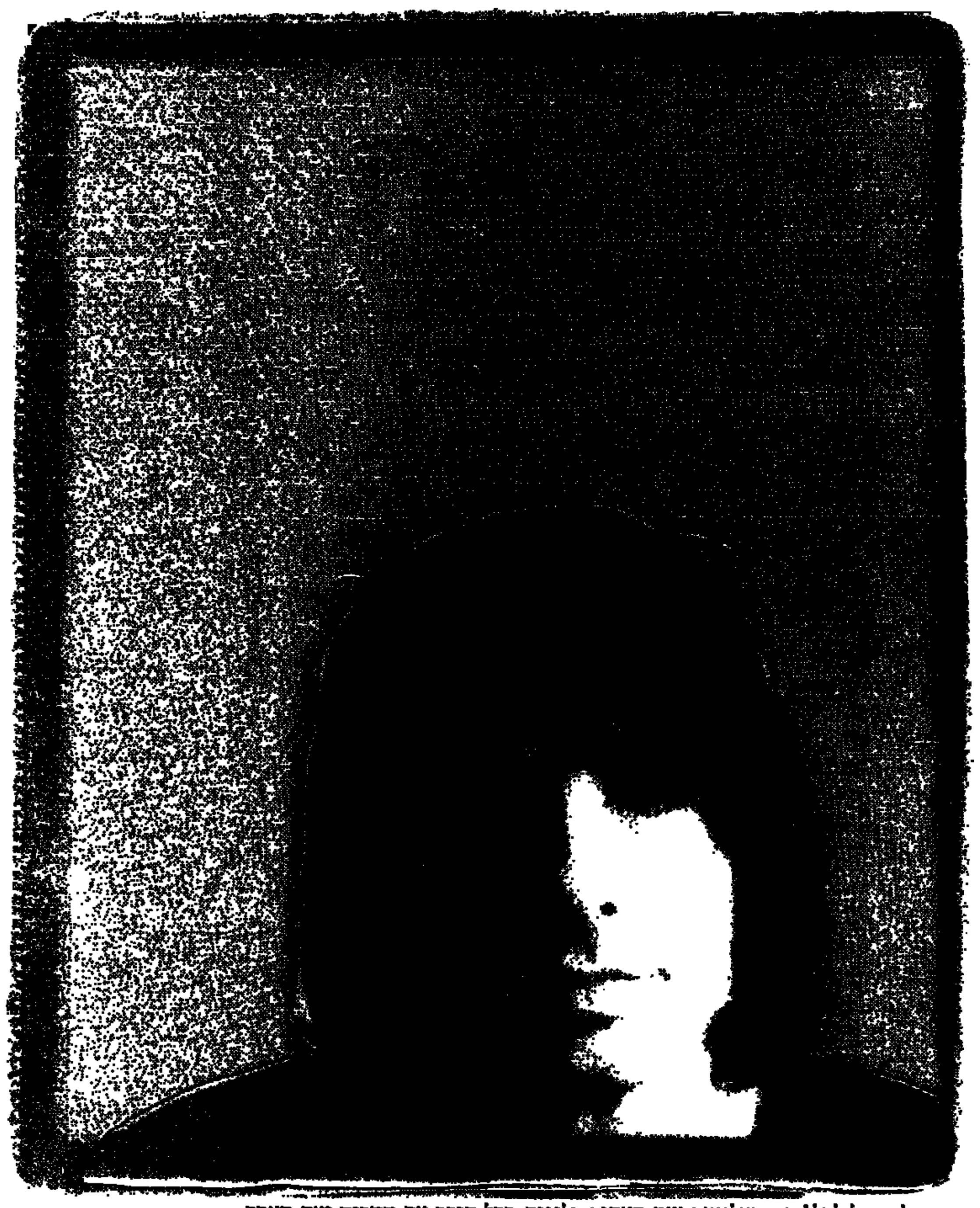

אבידן. לא חדל להלל את העלומים ואת העתיד, ולגנות בכל תוקף את הזיקנה ואת העבר

חורים שחורים

הטלוויזיה חוגגת את שנת המאה של אוייבתה לשעבר. מתחילת השבוע ישדרו תחנות טלוויזיה וכבלים בעולם כולו סרטים דוקומנטריים וסרטי עלילה המייצגים את העושר והגיוון של הקולנוע. הכוונות טובות, אבל משהו נשכח בדרך לתיאור שלם של "האמנות השביעית"

"אקונומיסט", מיוחד ל"דבר"

הטלוויזיה, פעם אוייבתו בלב ונפש של הקולנוע, מסירה את המחסומים ב־1995 ויוצאת לחגוג את שנת המאה למריה שהיתה לבעלת־בריתה.

מתחילת השבוע ועד 28 בדצמבר, היום שבו ימלאו מאה שנים לתמונה הנעה הראשונה, ישדרו תחנות הטלוויזיה והכבלים בעולם כולו סרטים דוקומנטריים וסרטי עלילה המייצגים את העושר והגיוון של זו המכונה "האמנות השביעית", מונח שהטביע ב־1916 המשורר והתיאורטיקן של הקולנוע ריצ'וטו קנודו. זוהי הכרה מאוחרת בעובדה שטלוויזיה, סרטים, וידיאו וטכנולוגיות הם כולם חלק מאותו עסק – העברת רעיונות, רגשות וסיפורים באמצעות המריה של התמונה הנעה.

בבריטניה היה הבי.בי.סי הראשון שיצא לדרך. הוא הציג כבר חצי מתוך 100 הסרטים שנבחרו כמשפיעים ביותר וכמייצגים את ההיסטוריה של הקולנוע. ומכיוון שתחנות טלוויזיה רשאיות לשדר רק את הסרטים שיש להן זכויות עליהם, יש במבחר שמציג הבי.בי.סי כמה חורים בלתי נמנעים. הבעיה היא שבבחירה של התחנה יש עוד כמה חורים, שחורים ממש: הסדרה נפתחת ב־1930 ומתעלמת לחלוטין מהסרט האילם, תקופה המתפרסת על פני שליש מההיסטוריה של הקולנוע בכלל.

קל להבין מה הביא לזה. קהל צופי־הקולנוע המודרני אינו מכיר ברובו את הסרטים האילמים, והם עשויים להיראות לו מייגעים ופרימיטיביים. אילו הוצגו הרבה מדי סרטים כאלה, היה החשש שהקהל יברח. אבל ויתור מוחלט על עידן הסרט האילם מביא לעיוות בתיאור תהליך התפתחותו של הקולנוע. מה היינו חושבים על ההיסטוריה של הספרות אילו התעלמה מצ'וסר? די היה בשניים־שלושה סרטים קלאסיים כדי לתת את טעמה של האמנות ההולכת ונעלמת – "פוטיומקין" של אייזנשטיין, למשל, "סנרייז" של מורנאו, או "הבהלה לזהב" של צ'פלין. אף אחד מאלה לא היה נראה מגוחך.

הסרט האילם אינו היחיד החסר ברשימת ה־100 של הבי.בי.סי. חסרים גם סרטים מצויירים, חסר הניאו־ריאליזם האיטלקי ("גנבי האופניים", "רומא עיר פרוזה" וכו'), וחסרות רבות מהמרשות המובילות של הגל החדש הצרפתי (אין טריפו, אין שברול). אינגמר ברגמן, לעומת זאת, מופיע ארבע פעמים, עם "חיוכי ליל קיץ", "החותם השביעי", "תותי בר", ו"תמונות מחיי נישואין". כולם סרטים מעולים, אך משקלו של ברגמן ודאי מופרז.

הבי.בי.סי זוכה בנקודות לקראת סוף הסדרה, כשהוא מכיר בעובדה שרבים מהסרטים המודרניים המרגשים מקורם באסיה. ארבעה מתוך חמשת הסרטים האחרונים (המכסים את שנות ה־90) הם סיניים או יפאניים. והבחירות אינן דווקא אלה הצפויות. "שלום לפילגש" עתיר הפרסים נתמך ביצירת מופת מוצנעת מטיוואן, "יום קיץ בהיר יותר", וב"הימים", סרט עצמאי המתאר מערכת נישואים בהתפרקותה, שהבמאי שלו נכנס לרשימה השחורה בסין.

במקום שהבי.בי.סי כשל בעניין הסרט האילם מתקנת הרשת של טרנר (טי.אן.טי). רשת הכבלים הזאת מצדיעה לקולנוע במבחר של 39 סרטים – שנבחרו בקפידה מתוך ספריית אמ.ג'י.אם ואוסף סרטי האחים וורנר מלפני 1951 (שרכש הבעלים של הרשת טד טרנר ב־1986) המכסים את השנים 1921־1954. יותר מרבע מאלה הם סרטים אילמים, ובהם סרטים נדירים כמו "האסיר מזנדה" מ־1922 בכיכובו של רמון נוברו, סרט מ־1920 עם ולנטינו ("הכוח הכובש"), מלודרמה עם לון צ'אני ("זה שחוטף בסטירה") ו"הבשר והשטן" עם גרטה גרבו ובן זוגה אז ג'ון גילברט. עוד יוצג "זמר הג'ז" עם אל ג'ונסון, מבשר הסרט המדבר.

הסרטים האילמים של טי.אן.טי מוצגים באופן הקרוב ביותר לזה שחזו הצופים בהם ב־1920. פסנתרן הולנדי, פרנק מול, מאלתר על רקע הסרטים, כפי שעשו קודמיו לפני 70 שנה. זו גישה אותנטית יותר מהמנגינות המוקלטות שנוהג ערוץ 4 הבריטי להשמיע בהקרנת סרטים אילמים בטלוויזיה.

הבחירה של טי.אן.טי משקפת את תור הזהב של שיטת הסטודיו ההוליוודית, וכוללת זוכי אוסקר מוקדמים כמו "סימרון" (1931) ו"מין וביל" (1930), שעליו זכתה השחקנית הוותיקה מרי דרסלר בפרס האוסקר היחיד שלה. ברשת נמנעו מלהקרין סרטים קלאסיים מוכרים. הסרטים המוזיקליים, אחת ההתמחויות העיקריות של אמ.ג'י.אם, מיוצגים לא ב"שיר אשיר בגשם" הצפוי אלא ב"בקתה בשמים" (סרטו של וינסנט מינלי, הכולל רק שחקנים שחורים) וב"הזמנה לריקוד" (ניסיון של ג'ין קלי לעסוק אך ורק בבלט ובפנטומימה).

את התגובה של הבי.בי.סי וטי.אן.טי משלימה תוכנית יומרנית עוד יותר של ערוץ 4, שתתחיל ב־21 במאי. עשרים סרטים דוקומנטריים מקוריים (ששלושה מהם בבימוי בידי מרטין סקורסזי) יעקבו אחרי ההיסטוריה של הקולנוע העולמי דרך עיניהם של יוצרי קולנוע בני זמננו. אלה כוללים את אדגר רייץ הגרמני, יוצר סדרת סרטי "היימאט" המופלאים, ברנרדו ברטולוצ'י האיטלקי, וז'אן לוק גודאר הצרפתי. שלושת הסרטים הפותחים של סקורסזי, המכסים את כל קשת העשיה הקולנועית האמריקאית, ילוו במגוון גדול של סרטים, מ"סוס הברזל" האילם של ג'ון פורד ועד "החברה הטובים" (1990), מלודרמת הפשע של סקורסזי עצמו.

מי שרוצה לקבל תמונה ראויה של הקולנוע כמריה המספרת סיפור ייאלץ לראות את שלוש הסדרות. אך סרטי עלילה הם רק צד אחד של הקולנוע. משנותיו הראשונות התקדם הקולנוע בשני כיוונים: הפנטסטי, הנקשר בשמו של ז'ורז' מליס, שממשיכיו המודרניים הם סרטים כמו "פארק היורה"; והכיוון הריאליסטי, הנקשר בשמם של האחים לומייר, שצאצאם הישיר הוא הסרט הדוקומנטרי על נערים משכונת עוני השואפים להפוך לשחקני כדורסל, "חלומות על חישוק".

אם אפשר למתוח ביקורת על חגיגות ה־100 הטלוויזיוניות לקולנוע הרי היא שבכולן נתפס הקולנוע מזווית אחת – כערוץ לבידור. אבל לקולנוע, וגם לטלוויזיה, יש תפקיד מקביל – לשקף את המציאות. סרטים כמו "ננוק מהצפון" של רוברט פלהרטי, דיווחו של כריס מרקר על מרד הסטודנטים בצרפת ב־1968 ("מאי היפה") והכרוניקה המונומנטלית של קלוד לנצמן "שואה" – ממלאים כולם את הפונקציה הזאת. זהו הממד העיקרי החסר בשלוש הסדרות הבודדות האלה. ■

חסינות יקירי המשק או הנשק

נגבי. "המונוליטיות של העיתונים הגדולים בתחום החברתי היא נוראה"

קינן. גם אם זה לא מתחרז, זו עובדה. צילום: חנוך גוטמן

להחליף קורבן בתליין

הסכנה שבריכוז רוב כלי התקשורת הכתובה (העיתון של המדינה, סגנו העיתון לאנשים חושבים כולל מקומוניהם הנלווים) והאלקטרונית (הערוץ השני והכבלים) בידי משפחות מוזס, נמרודי ושוקן (להלן "משפחת העיתונות") נדונה בהרחבה בכלי התקשורת ועלתה גם על סדר יומה של אסיפת העיתונאים השבוע.

במתוקנות שבמדינות הבין המחוקק מוזמן את הסכנה בקיומם של קרטלים בתחומים רבים, ובתקשורת במיוחד. מידע הוא נכס יקר מכדי להפקידו בידי בעלי הון שהאינטרסים שלהם, גם בהיותם בעלי עיתון או כל כלי תקשורת אחר, עשויים להיות מנוגדים לתפקידה הראשוני של התקשורת: לחשוף מידע. על כן הגביל המחוקק במדינות דמוקרטיות את היקף הבעלות על כלי־התקשורת. אצלנו המצב אף מסובך יותר: שלושת אילי התקשורת המקומיים קשורים זה לזה בזיקות פיננסיות (עוד עניין שמייסה את כותנו לקרוא להם, למרות העוינות עזות היצרים ביניהם, "משפחת העיתונות"), שאין הציבור יודע את כל האמת על טיבן. אבל המחוקק הישראלי מתמהמה. מדוע?

"המחוקק כל־כך רוצה להתראיין בתקשורת ולנצח על תומנה בשידוריה, כל־כך זקוק לתקשורת ובטוח שתעזור לו בפריימריס, עד שבלי משים המחוקק מגדל את המפלצת שתפיל גם אותו", אמר לי השבוע עמוס קינן.

קינן הוא אחד מנפגעיה של הסכנה. עצם הדיון בסכנה הזאת עורר כנראה אי נוחות אצל הבעלים והעורכים של עיתונו. כמה שאלות רטוריות שביטא עמוס קינן בעניין סכנת הבעלות הצולבת של משפחת העיתונות על כלי־תקשורת רבים נפסלו על־ידי עורכיו או "תוקנו", על־פי גירסתם. מי יהיה "המחוקק" הבא? אם יש מידע שעיתונאי לא יסגיר בפומבי, זו הצנזורה המאיימת עליו בעיתונו. אולי לתביעה של גילוי נאות מצד המו"לים על טיב היקף עסקיהם תתלווה גם דרישת גילוי נאות כלפי העיתונאים – על אילו ממאמריהם או חלקי מאמריהם הוטלה צנזורה פנים־ביתית?

"שאלת איפה העיתונאים כולם. אז הנה אחד. לא השעיתי את עצמי ולא הורתי בי. יצאתי למלחמה בעיתון שלי ושיוהרדתי קיסוד התכתבתי עם מערכת "ידיעות אחרונות" בפומבי", אמר לי עמוס קינן אחרי ששלח למערכת "דבר", בתגובה לרשימה "איפה העיתונאים כולם" (מדור "שלום העיתונות", "דבר", 17.5.95), את הנוסח המלא של תכתובת הפאקס שלו וראשי מערכת "ידיעות אחרונות" – כל אחד לחוד – עם רוני סרנת מפיקת "פופוליסטיקה".

התכתובת מובאת כאן כשירות לציבור – זה שלא שמע אותה בפופוליסטיקה, וזה הרוצה לחזור ולהתענג על הסגנון. וכך כתב קינן לרוני סרנת בעניין פסילת קטע ממאמרו שפורסם ב"ידיעות" ב־28 באפריל, ודן בין השאר בבעיית הבעלות הצולבת של המו"לים על אמצעי תקשורת רבים:

1. בעניין פסילות על רקע טעם טוב – על טעם וריח אין להתווכח. איזה חוסר טעם יש באמירת אמת?

בעניין זה נזכיר משורר בריטי שאמר לידידה:

John Sylvester, I sleep with your sister

"זה לא חרוז", אמר ג'ון סילבסטר.

"זאת רק עובדה", הודה המשורר.

2. לא היה מצידי שום אידיוק בעובדות.

עובדה היא ש־3־2 משפחות שולטות בכל אמצעי התקשורת הקיימים.

עובדה היא שבארצות דמוקרטיות תופעה כזאת אסורה על־פי חוק.

אשר ל"שיקולי המערכת" בצינזור 4 שורות אלה, הם היו פסולים, יען כי מנעו מהציבור לממש את זכותו לדעת מה שרצה לדעת אודות התקשורת עצמה.

3. התיקונים שנעשו "בתיאום מלא" איתי מזכירים לי גזר־דין מוות שהוטל על נאשם בתיאום מלא איתו.

בדרך־כלל מבוצעים פסקי־דין שכאלה בתיאום עם התליין, לא עם הקורבן. ■

מירי פז

שלום העיתונות

זו היתה יכולה להיות שעתו היפה של חיים רמון. הוא היה יכול להתגייס ולהתמך בגבס אחד שהדמוקרטיה הישראלית זקוקה לו כאוויר לנשימה: עיתונות אחראית, רצינית, נקיה. לא, אינני בטוחה שחיים רמון הוא המו"ל האופטימלי של עיתון כזה, ובכל זאת האיגוד המקצועי הגדול במדינה (עד להודעה חדשה) כמו"ל לא־אופטימלי. הוא האלטרנטיבה הרצויה כנגד כל הצהוב הקפיטלי. כל בר־דעת שאינו מקל ראש בחשיבותם של דמוקרטיה וחופש ביטוי, כל מי שחרד לגורלם השביר בשעה זו, משוכנע בחיוניות ובהכרח קיומו של עיתון ציבורי, רצוי עיתונים ציבוריים.

המשברים הפוקדים עכשיו את העיתונות המשפחתית של שושלות בעלי ההון – חשודות בעלי אופי פלילי לגבי מעשים שעשו מו"לים ועורכים – שהם "רק קצה הקרחון", כפי שאמרה השבוע שרה פרידמן, יו"ר איגוד עיתונאי ישראל, אינם תמוהים ביותר. תמוהים לא פחות הם הגילויים הלא חדשים על רשימות שמורות היטב של זוהמים הסגי־ביקורת במערכות העיתונים המסחריים – אישים שהמו"ל חפץ ביקרם, ואסור לפגוע בהם לרעה בעיתונו. תאמינו לכם שבכל עיתון מסחרי־משפחתי שמורה רשימה חסויה של 100 יקירי המשק או הנשק, ועוד כמניין זה ידידיהם הנוטלים בממשלה ובחברות ממשלתיות, בגופי המחוקק וכו'. כבגדה שמורה בעיתון הרשימה החסויה הנגדית – רשימת המוחרמים שאינם אנ"ש (מוכרים שאנ"ש לא היה פעם מושג מפא"יניקי מאוסו הרשות) הן שאנ"ש לא פסו מן העולם, הם רק התחלפו בעליהם: בשר או חבר הכנסת שלא תמך בהצעת חקיקה רצויה למו"לים, איש העסקים המתחרה וכו', שאסור להזכירם בעיתון לטובה.

האם נסתפק בעיתונות של רשימות מיוחסים חסויות? גילויים אלה מעוררים געגועים עזים לעיתונות המפלגתית, שגם במירעה רשימת היוחסים החסיים שלה היתה גלויה. כשקראתם את "קול העם" לא ציפיתם למאמר מערכת שיקרא להדחתו של משה סנה, כשקראתם את "על המשמר" לא שיערתם למצוא בו מאמר חוצב להבות נגד מאיר יערי. כשאתם קוראים את "דבר" אינכם מצפים למצוא בו מאמר מערכת שימליץ על פירוק ההסתדרות (והתפרקות למרבה הצער, ללא המלצתינו). אך מי הן הפרות הקדושות והסמאות שאליהם מכוונים מאמרי המערכת של "ידיעות", "מעריב" ו"הארץ", משולש "משפחת העיתונות"?

משה נגבי, הפרשן המשפטי של "מעריב", טוען שעיתונים אלה לא רק הבליטו קמפיין אחיד בעניין מס הבורסה, אלא "ממש הסיתו לביטולו. ברור שזה אינטרס של בעלי העיתונים. "מעריב" הרי נסחר בבורסה".

שלושת העיתונים המשפחתיים עתירי כוח רב מדי. לא, איננו רוצים להאמין שבלוחצה של העיתונות המשפחתית רבת הכוח התגונן ראש הממשלה בקבלת החלטה אחת לגבי מדיניותו בשאלת מס הבורסה ובחזרה ממנה, אבל מותר הצריך להחשש מכך.

נגבי טוען שבעיתון "הארץ" לא כותבים על שביתות. "הארץ הוא נגד כל השביתות כולן – מפועלי אתא ועד פועלי הדפוס. הוא תמיד נגד שביתות". שלושת העיתונים הגדולים, מוסיף נגבי, מתנגדים לרוב גם לתביעות שכר, אלא אם כן מדובר בהעלאת שכרם של מנהלים בכירים במשק. "המונוליטיות שלהם בתחום החברתי היא נוראה. היעלמה של העיתונות הציבורית היא כירסום בדמוקרטיה, משום שעיתונות זאת נתנה ביטוי רחב היקף לנושאים של מדיניות חברתית שאינם חשובים פחות מן הנושאים הבוערים האחרים, אבל העיתונות המסחרית איננה נותנת להם ביטוי מספק".

עיתונות חופשית, משוחררת כליל מתסיסויות כאלה ואחרות, היא כנראה אוטופיה. ריבוי עיתונים לא יקרב אותנו אל עיתון אוטופי אחד, אבל הוא יצמצם את הריכוזיות על המידע בידי אלה שאינטרסים מסחריים מניעים אותם להשיפה מודרכת של מידע מבוקר.

ריבוי עיתונים יחזק את מעמדו העצמאי של מקצוע העיתונות. הוא יצמצם את הפער המעיק בין האינטרס של המו"לים העובדים למען המפרסמים מחד, לבין האינטרס של העיתונאים האמורים לעבוד למען קוראיהם מאידך.

חידמיצר

חידה קשה ומעצבנת / דן חמיצר

משימה מס' 208

איזה סרט?

הוראות לפיצוח: לפניכם חידה מצויירת, שפתרונה עשוי לזכות אתכם בפרס מיוחד: עותק חתום של ספר הקריקטורות של מושיק לין "מתים לעשות שלום", בהוצאת זמורה ביתן מודן. הזוכה ייבחר מבין הפותרים שתשובתם הנכונה תגיע אלינו תוך עשרה ימים מיום פרסום החידה.

פתרון משימה 206: שם הטיל – חץ, משום "החצים האדומים" בתמונה. פתר את החידה עמית רותם מפתח תקווה. הספר יישלח לכתובתו.

המען למשלוח תשובות: מזכירות מערכת "דבר", רח' שינקין 45, תל־אביב. מיקוד: 65233.
נא לציין על המעטפה את מספר המשימה.

גלידה לא מתוקה

גפן. על מה התגיגה

הפרסומת ל"מתקף". מה הקשר בין גלידה לבין סצינת סטריפטיז פראית?

ורדה צימרמן

אנטנה

התחילה לפרסומות. בימים האחרונים מוקרנות בערוץ 2 כמה פרסומות שהקפיצו אותי מן הכיסא. ואני כבר חשבתי שפרסומות לא יכולות להרגיז אותי. וכי מה זה בסך הכל פרסומת? יצרן איקס מנסה לשדל אותך, הצרכן, לקנות דווקא את מוצריו שלו, לאו דווקא מפני שהם באמת הטובים ביותר, אלא מפני שהוא חפץ בהגדלת הכנסותיו. אז לא צריך להתרגש ולא צריך לקפוץ מיד לחנות ולקנות, מקסימום אפשר לנצל את הפסקת הפרסומות להכנת קפה ואיזה כריך טוב בהמתנה לתוכנית, שהיא בעצם העיקר.

ובכל זאת התרגזתי. משתי פרסומות בעיקר. האחת לגלידה חדשה ושמה "מתקף" שמציגה דוגמנית הצועדת לה בג'ונגל ולפתע קורץ לה מתוך כלוב עץ הגביע הכחול של הגלידה. היא קורעת מעליה בפראות את בגדיה, עיניה הופכות לעיני זאב אדומות, היא זוחלת על ארבע, נכנסת לכלוב לברות הסכנה ובולעת בשקיקה את הגלידה. היא גם "מסדרת" את הצייד האורב לה ומפעילה את החבל שקושר את רגליו ותולה אותו באוויר. מה הקשר בין גלידה לבין סצינת סטריפטיז פראית? הצגתה של האשה כחיה שגברים מבקשים לכלוא בכלוב כשהפיתיון הוא גביע גלידה פשוט מקוממת. ואולי זה סתם טפשות. אני בכל אופן גלידת "מתקף" לא אקנה.

מיד לאחריה הוקרנה פרסומת נוספת. "אשה נמדדת על־פי איך שהיא נראית", אומר קול ברקע, בפרסומת לדיאטה. האומנם? תווי פנים יפים וגזרה מעוצבת הם כל מה שיש לאשה להציע? זה כבר באמת אפילו לא מרגיז. הפרסומאי פשוט שכח שהגענו כבר כמעט לקצה המאה ה־20, הרבה שנים אחרי שהחלה המהפכה הפמיניסטית ואחרי שנשים החלו להיבחן גם לפי כישוריהן, על־פי מה שיש בהן ולא על־פי הקנקן בלבד. אני חושבת שגם נשים מלאות שמבקשות להוריד ממשקלן יתקוממו נגד מסקנה כזאת. וזה קורה גם בפרסומות אחרות. למה, למשל, אשה שיש לה "פלפל" (חברה לייצור בגדי־ים) היא זו שבורחת מבית הספר ודוהרת על ג'יפ פתוח עם צעיר חתיך למעט כיף באמצע הלימודים בחוף הים?

הבעיה היא לא בפרסומות בלבד. הבעיה היא שהמחשבה שנשים הן קישוט בלבד מתגלה בטלוויזיה גם בשידורים. כבר נדוש לעסוק בסוגיית המנחות החדשות בערוץ הראשון שאינן זוכות אלא בשיירים. וכבר נכתב על בחירת הנשים לתוכניות יום העצמאות בשני הערוצים, גם אצל דן שילון וגם אצל דן מרגלית. הסך הכל הזה, כשהוא מוקרן באמצעי התקשורת הפופולרי ביותר, הטלוויזיה, הוא יותר מסתם אנקדוטה לא חשובה. הוא מקרין על החברה כולה.

לעיתונאים בלבד?

תוכנית לביקורת התקשורת, בשם "שטח הפקר", הגיעה סוף־סוף למסך הקטן. רם עברון, מן האינטליגנטים שבאנשי הטלוויזיה שלנו, מנחה ושותף לעריכה. מזל טוב.

תוכנית ראשונה סובלת בדרך־כלל ממה שאוהבים לכנות "מחלות ילדות". גם זו. אבל בסך הכל מגיע ליוצריה "מאברוק". הרבה עבודה והרבה מאמצים מושקעים בה בצד הוויזואלי וגם בחלק התוכני, שכלל כמה קטעים מרתקים מול אחרים שאפשר היה לוותר עליהם.

מעניין במיוחד היה הסקר שהזמינו בעקבות פרשת הציטוטים ב"מעריב", שמסקנותיו מפתיעות: 32 אחוז מכלל הנשאלים חושבים שאין חשיבות לחשיפת פרשת הציטוטים, לעומת 49 אחוז שחושבים שיש לה חשיבות. תחשבו על זה, יותר ממחצית הנשאלים, ובהרחבה, יותר מ־50 אחוז מאזרחי המדינה, מאמינים שכלל לא חשוב אם מו"ל או עורך ראשי מטמינים מכשירי הקלטה אצל אנשים אחרים כדי לקדם את העיתון. יותר מכך, 36 אחוז מאמינים כי פרשה זאת לא תפגע בעיתונות (לעומת 49 אחוז שמאמינים שיש בה פגיעה כלשהי).

אם ממשיכים את קו המחשבה הזה עולה מיד השאלה מדוע אנשים קונים עיתונים. אני לתומי סברתי כי בקניית עיתון מביע אדם את רצונו ללמוד על הנעשה בארץ ובעולם, בכל התחומים, ואת אמונתו שאפשר לסמוך על העיתונאי שיהיה נקי מפניות ושכל מלה שלו היא אמת שאינה תלויה בגורמים חיצוניים. אם העובדה שבכירים בעיתונות מנצלים את כוחם ומשתמשים בדרכים שאינן חוקיות, במקרה זה בעיקר כדי לפגוע במתחריהם, אינה משפיעה על הקוראים, הרי שמתעוררות שאלות בסיסיות ביותר לגבי תפקידה ומקומה של העיתונות במדינת ישראל, והתשובות להן אינן מעודדות כלל.

תוצאותיו של הסקר מלמדות גם על "שטח הפקר" עצמה. אם אפשר להסיק מן הסקר כי פרשת הציטוטים מעסיקה בעיקר את העיתונאים, הרי גם תוכנית הטלוויזיה החדשה תעניין בעיקר את הקשורים למדיה. וזה לא מעודד במיוחד.

שום דבר בשום מקום

"בדרך לשומקום" הוא שמו של הסרט שהציג שבוע ימים בלונדון של הזמר אביב גפן (ערוץ 3). לא רק שומקום, אלא גם שומדבר. זו התחושה אחרי הצפייה בו. הילדים והילדות, המעריצות הצרחניות של גפן, בוודאי התמוגגו. עוד ועוד חסידים שוטים של הזמר המאופר כעד־שר בשפתיים אדומות כדם ועיניים שחורות משחור בוודאי הזילו דמעות של אושר מעיניהם. אינני מבינה על מה התגיגה הגדולה. גפן הוא לא האמן הראשון שיצא להקליט בלונדון. המעקב אחריו כלל הרבה מאוד נשיקות והרעפת אהבה על חברתו, קצת מוסיקה, קצת פטפוטים, אבל בסך הכל שום דבר מעניין במיוחד.

"הד ארצי", שהפיקה את התוכנית, בוודאי זכתה למנת יתר של פרסומת ויחסי ציבור. כלל הצופים לא הרוויחו הרבה מן התוכנית שהוקרנה בשעת צפיית שיא. גפן מדבר הרבה יותר יפה מאשר הוא שר, אבל הוא אומר למצלמה בעיקר דברים לא־מוזיקים. לא היה כאן תיעוד לעומק, לא הוצגו שאלות נוקבות. סרט ארוך של יחסי ציבור. נקודה.

והעלים מלבלבים

תוכנית הקולנוע שמשודרת בערוץ 2, "אקשן", היא תוכנית חביבה בדרך־כלל, והמנחה יעל אלמוג משתלבת באווירה. התוכנית מתמקדת בנושא מסוים שאינו קשור בהכרח לסרטים המוצגים עכשיו על מסכי הקולנוע שלנו ומלמדת את הצעירים פרק בהלכות קולנוע. מנסים גם לעשות זאת בדרך משעשעת שתדבר ללב הצופים הצעירים, שלהם היא מיועדת. דווקא בשל כך יש להקפיד על הטקסטים.

התוכנית ששודרה השבוע עסקה באביב ובהגדרותיו: פריחה, רומנטיקה, אדמה, כפר וכד'. בטקסט שהושמע בה היו כמה הברקות, כמו למשל "העלים מלבלבים". הבנתם? באביב לא העצים מלבלבים, לא הפרחים פורחים אלא דווקא העלים. תופעה בוטנית חדשה שגילתה התוכנית. דוגמה נוספת, וזה אינו ציטוט מדויק: כשרבים (מלשון מריבה) זה חורף וכשמתאהבים זה אביב. כלומר, לא מתאהבים בחורף ולא רבים באביב. נכון אמנם שעונות השנה משפיעות על בני אדם, אבל המסקנה קצת מרחיקת לכת, שלא לומר מטעית לחלוטין.

ועוד עניין קטן. באנגליה, מספרת לנו התוכנית, מגיע האביב... ועל כן כשלצאת בריטניה לאיטליה. שמש הן מתאהבות מיד באיטלקים שחומים. קטע האילוסטרציה לאגדה האנגלית מ"זכרונות אהבה מפירנצה". הלנה בונהם־קרטר יושבת על ארץ החולה ומתנשקת עם... בריטי בלונדיני ותכול עיניים. הרי לכם דוגמה מעין העניין.

ואיפרופו קולנוע: אוהבי קולנוע וסרטים שפסטיבל קאן מעניין אותם יכולים לראות בימי הפסטיבל בערוץ הצרפתי "טי.וי.5", בכל ערב, לקראת שעה 20:30, דיווחים ישירים וקטעי סרטים המוקרנים שם בלי הרבה פטפוטי סרק. ■

נירוונה על פלסטיק

טל סילבר

"נירוונה החדשה" היה הכינוי שאהבה עיתונות המוסיקה האמריקאית להדביק לאופספרינג, להקת רוק מאוד פופולרית בימינו. על התזה הזאת ומרכיביה

"אנחנו חפים מפשע
אבל משקלו של העולם הוא על כתפנו"
("לא האחד", האופספרינג).

את, כואב. כואב המשקל. כואב הלב על חברי להקת האופספרינג המסכנים. משפטים ברמת הכתיבה הזאת, באופן הביטוי הזה, נפוצים לאורך כל אלבומם השני "סמאש". יש להם שני להיטי ענק בארה"ב, ואחד מהם גדול גם פה – "הערכה עצמית" שמו, והם מאיימים להיות הנציגים הבאים של נערי הרוק דופקי הראש וצמאי ההילולות והחבר'ה.

האלבום שלהם יצא כבר לפני כמעט שנה, אבל רק בחודשים האחרונים הם תופסים תאוצה אמיתית. מאז פריצתו של קורט קוביין המנוח, לא זכה עולם הפופ לחוש בעיטה חזקה כל־כך במושגים ובגבולות שבהם תעשיית המוסיקה מגדירה את עצמה. קוביין היה המשיח שגאל את הרוק המתוסכל, הקשה, שנחשב עד לפריצתה הגדולה של להקתו נירוונה לשולי וחסר פוטנציאל מסחרי מובהק, לבעל קהל אוהדים מצומצם ובלעדי, וניתק אותו מהבלעדיות הזאת. מאז יציאתו של "נוורמיינד", אלבומה השני של להקתו, סגנון הצעקה, קולו של אדם אחד, זועם ומתוסכל היוצא ממגברי גיטרות עצבניים, הפך למחוזר על־ידי כל קונצרני התקליטים הענקיים בארה"ב. בשלב שהיה נדמה שנירוונה היא רק אחת מעוד להקות רבות, שנשמעות פחות או יותר אותו הדבר, אספו אליהם הקונצרנים כמה שיותר דומי נירוונה, בתקווה שאלה יוכלו לזכות בנתחים נרחבים מהשלל של דרך הלבנים הצהובות שסללה הלהקה.

וזה עבר. התקשורת העולמית הדביקה לסגנון את השם האופנתי גראנג', והגראנג' הפך לסמל של הצעירים החדשים של אמריקה. כל הרכב חדש התקבל בברכה, אבל מאז מותה של נירוונה לפני כשנה, הסגנון הלך ואיבד מזוהרו. גם אלבומה האחרון של להקת פרל ג'אם, שחיכתה זמן רב לרגלי הנירוונה, היה אלבום רע ועני, וקוביין עצמו הוכיח ב"אנפלאגד בניו־יורק", אלבום הרקוויאם הפרטי האקוסטי המופלא שלו, שהגראנג' – שהוא כנראה מעולם לא חשב עליו כזה – היה רק כלי בידיו של כותב שירים מפוצץ מכשרון.

"נירוונה החדשה" היה כינוי שעיתונות המוסיקה האמריקאית אהבה להדביק ללהקת האופספרינג (צאצא, בעברית) כשרק יצא אלבומה. וזה לא מקרי: האופספרינג כותבים המנוני נעורים קצרים, מהירים וקליטים, משתמשים בסיסמאות ובקלישאות שהוכחו בשנים האחרונות כפופולריות בקרב הצעירים האמריקאים (אנחנו מתוסכלים אבל חופשיים, מכירים בערך האלימות אבל לא משתמשים בה ושמים זין על העולם ועל כולכם) ויותר מכל משתמשים היטב בנוסחה המוסיקלית שצמחה מאותם ימי "נוורמיינד" של ראשית העשור: משפטים קצרים, חדים וברורים על רקע רוקי ומתוח של באס ותופים עם התפרצות דיסטורשן ופזמון הימנוני מיד אחריהם. יותר מ־8 מיליון עותקים מ"סמאש" כבר נמכרו וקשה להתפלא שזה מצליח. הנגינה שלהם היא סופר מקצועית, הלחנים מדבקים והסאונד הוא מתוסכם, אבל ההקלטה נקיה – בדיוק, אבל בדיוק, אחד הדברים שהפכו את "נוורמיינד" של נירוונה להצלחה כל־כך גדולה.

אבל כדי להיות "נירוונה החדשה" לא מספיק להיות דומים לנירוונה. נתוני הפתיחה של האופספרינג שורטטו בדיוק רב כל־כך, שכמעט נדמה שמדובר בלהקת בובות שהומצאה מתוך מטרה מסחרית מובהקת. כשנירוונה תרדה אל תוך גבבי העיניים שכבר התרגלו לבהות באם.טי.וי זו היתה הפתעה. מי שצפה עד אז בערוץ הזה, שמע רק נדירות דברים כאלה, בעוצמה כזאת, ולא סתם זכורה אותה תקופה כמהפך. מאז שנירוונה וצאצאיה הפכו לסטנדרט בעולם הפופ, אין כל חדש בלהקה כמו אופספרינג. הם פשוט הולבשו על הנוסחה הכי מוכחת ובדוקה של הקהל שהתלהב מנירוונה, שהפך, בעצם, לקהל מיינסטרים. יותר מזה: הלהיט הכי גדול שלהם, "סלף אסטים", כמעט גנוב אחד לאחד מלחני הפזמונים של "סמלז לייק טין ספיריט" ו"ליתיום" – הלהיטים הכי גדולים של נירוונה. הטקסט שלו הוא פרפרזה מקוממת, כמעט ילדותית, על בניית המשפטים של "ליתיום" ו"חייב להתלקח". השיר הבא שחברת התקליטים תוציא כסינגל לשוק, ושעליו היא בונה שיעיף את מכירות האלבום אל מעבר לקו האופק של 10 מיליון העותקים, מושאל, באופן לא חוקי כמובן, מ"אודות נערה", אחת הקלאסיקות הנירווניות.

אבל בגנבים מוצלחים כבר נתקלנו. עם האופספרינג קשה להזדהות. פזמוני רוק גם כשהם הימנונים, לא חייבים להיות מוצגים בצורה בהמית, כמו הגישה שהם מאמצים לעצמם. נקודות התורפה של הקהל אליו הם מכוונים מצומצמת הרבה ממה שהוסבר קודם. הם פונים ישירות אל הביוויס והבטהאדיות, שני הילדים המצויירים רפי השכל, שהאם.טי.וי הפך לאלילים בין־לאומיים ושמה שמניע את עולמם הם הימנוני רוק אגרסיביים עם תחושת רעה, כאלה שנכתבו במיוחד לילדים כמותם, רק מתוך הידיעה שהם ירוצו לקנות אותם.

האופספרינג, להקת בשיא תנופתה, מייצגת יותר מכל אחד אחר בימינו את הגישה המסחרית של הרוק שמתיימר להיות מורד, אמנותי, שמתיימר לייצג את הנפש של הצרכנים שלו, אבל נכתב מתוך נוסחה. "סמאש", האלבום של האופספרינג, גירסת הפלסטיק של נירוונה, הוא ממזר מיותר, צאצא לא חוקי שהוליד את עצמו מתוך עצמו ואל תוך מיליוני זרועות פתוחות. ■

קוביין. הגראנג' היה רק כלי בידיו של כותב שירים מפוצץ מכשרון

אופספרינג. פונים ישירות אל הביוויס והבטהאדיות

בולים / אריה לינדנבאום

"עבודה משחררת" – בחותמת אוסטרית לשיחרור מטהאוזן

השבוע הגיעו אלינו שתי חותמות אירוע חדשות מאוסטריה, באדיבותו של קוראנו לביא בלאו מתל־אביב. שתיהן הוקשו לציון סיומה של מלחמת העולם השנייה ושיחרור ממחנות הריכוז. האחת הוטבעה ב־5 במאי 1995 ובאה לציין מלאות 50 לשחרורו של מחנה מטהאוזן על־ידי האמריקאים. האחרת, הוטבעה ב־7.5.95 ומראה שער מחנה מטהאוזן עם הכתובת המעודדת הלוהלה "עבודה משחררת" כפי שהיתה בשערי כל המחנות. החותמת זו הוטבעה בסניף דואר בווינה, עם אותיות "KZ".

החותמת שהוטבעה ב־5 במאי היתה בסניף דואר מיוחד שהוקם זמנית במחנה מטהאוזן ודברי דואר "רשום" סומנו שם גם בתווית עם השם "מטהאוזן" (ראה צילום). בחותמת זו מופיע גם כיתוב בנוסח "ילמדו אין עוד הדואר מבמך..." פסוק רב משמעותי לכל כלואי מחנות ריכוז.

מחנה מטהאוזן היה באוסטריה העילית ליד הדנובה, לא הרחק מן העיר לינץ. הוא נודע כמחנה ריכוז קשה במיוחד והדרכו עבדו כ־350 אלף בני אדם. בני לאומים שונים, אך רבים היו יהודים שהיו פזורים ב־58 מחנות משנה בסביבה של מטהאוזן. המחנה הוקם כבר ב־8 בספטמבר 1938, תחילה לאסירים פוליטיים.

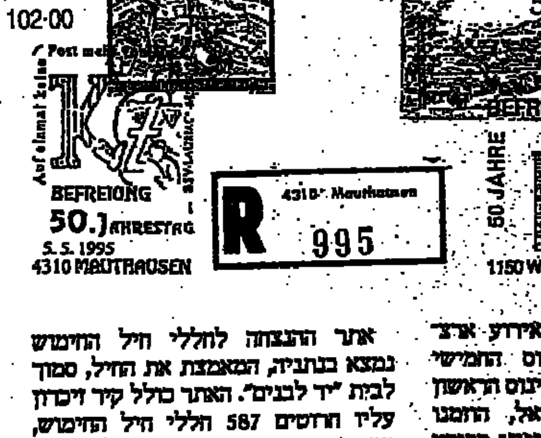

באיטליה – חזון העצמות היבשות

גם איטליה השתתפה בהנפקת בולאיות לציון סיומה של שואת אירופה ולפחות פריט אחד הוא דלבנטי לאספני יודאיקה.

ב־4.5.95 התקיימה תערוכת בולי שואה, באחת הערים בצפון ודואר איטליה הטביע חותמת אירוע מיוחדת.

המארגנים הנפיקו גלויה מאוירת, המראה את הכתובת הנודעת מספר יחזקאל עם חזון העצמות היבשות "לכן הנבא ואמרת אליהם... הנה אני פותח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם על אדמת ישראל". (יחזקאל, ל"ז 12).

ואכן, מקומה של הגלויה וחותמת האירוע, ביודאיקה.

בול למשחקי הפועל ה־15

למשחקי הפועל ה־15 הנערכים בכל ארבע שנים צפוי השנה בול בודד בלבד. כינוס הפועל הראשון נערך בשנת 1928 וזה היה מפגש ארצי של כל חברי הפועל שערכו תחרויות ספורט במשך 3 ימים. עד קום המדינה נערכו ארבעה כינוסים.

כינוס הפועל היה תחילה אירוע ארצ־ישראלי בלבד, אך בכינוס החמישי שנערך בשנת 1962, היה הכינוס הראשון לאחר הקמת מדינת ישראל, הוזמנו לראשונה גם ספורטאים מארגוני ספורט של פועלים מחו"ל.

הכינוסים שלאחר מכן הפכו לאירוע ספורט בינלאומי, והשתתפו בהם טובי הספורטאים בעולם.

בשנת 1985 הוחלט לשנות את השם מכינוס הפועל למשחקי הפועל, שם המבטא בהצלחה את מהות האירוע.

משחקי הפועל נערכים שנה לפני המשחקים האולימפיים, והם משמשים הכנה טובה לספורטאים ומסייעים לבחינת כושרם ויכולתם.

המשחקים מוכרים על ידי התאחדויות הספורט הבינלאומיות, ונכללים בלוח האירועים שלהן.

דגל משחקי הפועל ה־15 מוקדש לענף הקיאקים שהוא אחד הענפים האולימפיים שישראל משתתפת בהם, ענף הקיאקים, שמוקדו במדינת ישראל הוא בעמק הירדן, הוא ענף המורד לשכבות שונות בארץ.

הבול בערך נקוב של 1 ש"ח, עוצב בידי חיימי קיבקביץ. הבול יופיע ב־7 ביוני 1995.

בנתניה – טקס הופעת בול

טקס רב משתתפים היה השבוע באתר ההנצחה לחללי חיל החימוש לרגל הופעת הבול עם אגודת חללי החיל. במעמד המשפחות השכולות ואורחים רבים הוצג הבול בהגדלה ענקית, פרי מכחולו של אשר מרב.

אתר ההנצחה לחללי חיל החימוש נמצא בנתניה, המאמצת את החיל, סמוך לבית "יד לבנים". האתר כולל קיר זיכרון עליו חרוטים 587 חללי חיל החימוש, מצבת זיכרון בצורת הצובה עליה קטע משירו של משה טבנקין ונר זיכרון מצריח של טנק.

למשפחות הוענק שי בצורת דף מזכרת בולאי, שהונפק במיוחד לאירוע.

במעמד השתתפו מפקדי החיל, נציגי משרד התקשורת, ואורחים רבים.

בולי טרנסניסטריה – ליודאיקה

כפריט אקטואלי, במלאת 50 לסיומה של מלחמת העולם השנייה, והלקח של היהודים בסבל השואה הנוראה המציא לנו קוראנו דן גלילי פרטים מעניינים על בולי רומניה עבור חבל ארץ הנודע בשם טרנסניסטריה, ששימש הסגר למאות אלפי יהודים.

טרנסניסטריה היא חלק מאוקראינה שצורפה לרפובליקת מולדובה, ע"י ברית המועצות. שם חיים רוסים, אוקראינים ורומנים. במולדובה (בסרביה לשעבר) רוב האוכלוסיה היא רומנית. בשנת 1940 שלחה ברית המועצות אולטימטום לרומניה וביקשה את החלק הזה של רומניה (בסרביה), וכל זה ב־3 ימים. המנגנון השלטוני של רומניה עזב את בסרביה והרוסים צירפו את השטח לברית המועצות. הם יסדו שם רפובליקה סובייטית מולדובה וצורף לה גם השטח מעל הנהר ניסטר.

ביוני 1941 פרצה המלחמה והגרמנים תקפו את ברית המועצות. רומניה לחמה יחד עם גרמניה נגד ברית המועצות אחרי כמה ימים, הרומנים והגרמנים כבשו את מולדובה (בסרביה) עברו את הניאסטר וכבשו גם את אוקראינה. הגרמנים נתנו לשליטת הרומנים את השטח לאורך הנהר ניאסטר והרומנים קראו לשטח הזה טרנסניסטריה (מעבר הניסטר)

אז התחילה פרשה כאובה בתולדות עם ישראל. הרומנים התחילו לגרש לטרנסניסטריה יהודים מצפון רומניה, יהודים קומוניסטים ויהודים מצ'רנוביץ

ומבסרביה שלא נרצחו בזמן הלחימה. חבר הכנסת לשעבר י. ארצי הזכיר פעם שטרנסניסטריה היתה האושוויץ של יהודות רומניה ובסרביה. הטרגדיה היתה גדולה וטרנסניסטריה היתה הקבר בלי מצבה של עשרות אלפי יהודי רומניה, [illegible], שנפטרו ממחלות, רעב וקור. לפי נתונים הומתו שם רבע מיליון יהודים.

הדואר הרומני הנפיק ב־6 באוקטובר 1941 4 בולים עם השם טרנסניסטריה על הבול, בפני הבול היה הנסיך הרומני דוקה וודה ששלט באוקראינה לפני מאות שנים (נימוק טוב לשלוט על טרנסניסטריה).

הבולים היו בתוקף בטרנסניסטריה כ־3 שנים, משך הזמן שהיו שם מחנות ריכוז עבור המגורשים היהודים שהשתמשו בהם. עם התקדמות הרוסים נסוגו הרומנים מטרנסניסטריה והפסיקו להשתמש בבולים.

דן גלילי

שחמט / רונן הר־צבי

שחמט בארץ

ביום ו' 12.5.95 נערך הסיבוב האחרון בליגה הלאומית. הסיבוב נערך במרכז בבית הגימלאי בגבעתיים כשקבוצת הפועל גבעתיים בראשות מר בקר מארחת את כל הקבוצות הליגה הלאומית לסיבוב מרוכז לאחר ברכות של מ. ראש עיריית גבעתיים והענק מגן הוקרה למר מ. פשר על 42 שנות פעולותו בשחמט הישראלי הוחלה התמודדות מרתקת בחולקה אשר רק ברקות הסיום נקבעה הקבוצה האלופה לשנה זו בהפרש של ½ נקודה ... בעקבותיה שלש הראשונות הנו:

1. אליצור פתח תקוה
2. מועדון השחמט באר־שבע
3. הפועל ראשון לציון א.

בליגה קלה זו השיגו כותב שורות אלו ציון 2 לרב אמן ביחד עם א. ולדיסלבר מבאר־שבע וכן השיגו 2 שחמטאים נוספים ציונים לאמן בין לאומי.

בסוף שבוע זה יחלו תחרויות הפרס הגדול בשחמט במועדון הנוער ביכורי העתים בת"א.

תחרויות אלו יתסיימו בסוף שבוע הבא באותו המקום.

בתאריך 4.5.95 תחל במועדון אס"א תחרות בינלאומית חזקה (קלגורוב 10) בהשתתפות 10 שחמטאים מהארץ והעולם התחרות היא בת 9 סיבובים.

פרטים ופרשנות גלות אודות הליגה הלאומית הישראלית יובאו במדור זה באחד השבועות הבאים.

שחמט בעולם

בתחרות האזורית (לאזור ישראל) אשר נערכה במקדוניה ניצח רב האומן זורב אזמיאיפרשוילי (גרוזיה) לאחר שצבר 8 נקודות מ־11 משחקים ללא הפסד, אחריו רב האומן הישראלי בוריס אלתרמן שצבר 7.5 נקודות גם ללא הפסד ולאחריהם רב האומן מבוסניה, קוראיצה שצבר 7 נקודות מ־10 משחקים. שלושת הראשונים עולים לתחרות הבינאזורית ושוב יש לישראל נציג בתחרות זו. שאר התוצאות: מקום רביעי – סמירין (ישראל) 5.5 נקודות מקום 5־7 דיוראביץ' – (בוסניה) מילוב וסוטובסקי (ישראל) 5 נק', כ"א מקום 8 סלנוביצקי (מקדוניה) 4,5 נק' 9־10 ולציץ' (קרואטיה) וקולדוב (מקדוניה) 3.5 נק' כ"א מקום 11 יאקימוביץ' מוקדוניה 2 נק'.

בתחרות בטר־אפל (Ter Apel) אשר נערכת כבר שנה שנייה במתכונת של 6 שחקנים אשר ממוצע מד כושרם יוצר קטגוריה (בין 2625 ל־2630 השנה 2627.5) ניצח השנה הבוסני איבן סוקולוב לאחר שצבר 3 נקודות מ־5 משחקים; שאר התוצאות: 5־2: אנדרסון אולף (שוהר לפני כשנה וחצי לשחמט) אדאמס מיכאל, ייפשיץ ולאוטייה, והאן ולי לוק 2.5 נקודות כ"א (התחרות הוו מרוכזה בדרך כלל בתוצאות תיקו). 6: דאוטוב רוסום 2 נקודות. כעת למשחק נאה ומשכנע מאוד של קארפוב מתחרות ליגארס 95

לבן: ז'ואל לאוטייה (צרפת) שחור: קרפוב אנטולי (רוסיה).

1. ד4 פו6 2. ג4 ה6 3. פג3 רב4 4. מהג2 00 5. א3 ר:פ 6. מה:ר ב6 7. רו5 רב7 8. ה3 ד6 [בלאס־פאלמאס 24 שיחק קרפוב 8... ג5 והפסיד בסופו של דבר ללאוטייה. 9. ו3 פבד7 10. רד3 ג5 11. פה2 צג8 12. מהב3 [במשחקו נגד פסחיס בשנת 92 נסה לאוטייה מה2 ללא הצלחה מרובה המשחק נמשך 12... ח6 13. רח4 ג:ד4 14. הד4 ראו6 15. צג1 ד5 16. ב3 ד:ג4 17. ב:ג4 הה5! והשחור עומד טוב מאוד. 12... ח6 13. רח4 ג:ד4 14. ה:ד4 ז5 15. ג5 [15. 00 ד:ג4 16. ר:ג4 פב8 17. מהד3 רד5 והשחור בסדר] 15... ראו8 16. ראו6 צג7 17. רו3 ב:ג5! [הקרבת טיב מצויינת לשחור יותר מתמורה מספקת עבור הטיב] 18. ר:צ מה:ר 19. מה:ג3 הח ומקבל חייל 3' חופשי ופותח את האלכסון א8־ח1] 20. רד3 [20. ר:ה5 ד4! 21. מהד2 פה3 22. 00 מהב6 הולבן בצרות] 20... הד4 21. פג4 צה8 22. מו1 [22. פה2 ד4 עם פת פרז לביא] 22... מהב6 23. פו1 ד4 24. מהד2 פה5 [כעת ללא ספק ניתן לראות כמה טוב ויעיל היה רעיון השחור] 25. צה1 צה6! 26. רב1 [אסור 26. מר2 בגלל מה:ב2] 26... רב7 27. מר2 [27. רא2 חייב להישקל ברצינות] 27... ד3! [השחור עומד במעמד זכוי] 28. צח1 ג3 29. מז3 [אסור 29. פה בגלל 29... פה4! 30. ה:פ פה4] 29... פח5 30. מז3 [30. מח4 מפסיד מייד ל 30... מהד8 31. מ:פ ז6 32. מ:ח6 ז:פ 33. מת צ:ה6! וכאן על 34 צ:פ זוכה 34... מז7 ועל 34. מהו4 זוכה 34... מה6] 30. פו6! 31. ו3 רג8! 32. צה4 מהג5 33. [דיאגרמה 1, בעמדה זו מוצא קרפוב דרך יפה מאוד לזכייה כפוייה] 33... פו4!! 34. צ:פ צה2 35. מהג1 פ:צ 36. מה:פ ר:פ 37. ה:ר [לא עוזר 37. מה:ר מהמה 38. ז:מה צ:ב2 והאיום צ:ר! עם גר גורם לבן קשיים בלתי ניתנים לפתירה] 37... צ:ב2 38. צה1 מהד2 39. מהו3 מהמה 40. ה:מה [40. מ:מה צ:ר! כבמשחק] 40... צ:ר! הלבן נכנע שכן לאחר 41. צ:צ ג3 לא ניתן לעצור את רגלי השחור. משחק ממש מצויין של קרפוב.

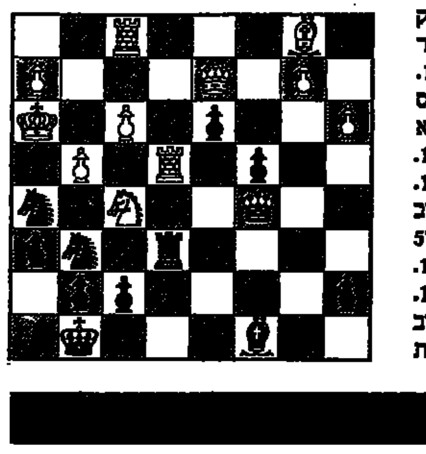

חירום

ליום שישי 19.5.95

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
ברק – ז'בוטינסקי 109 פינת רמז – 6046682
פארמקוס – יהודה הימית 61, יפו – 6822973
ירושלים
שטראוס א' – אביגדור 3 – 706660
חיפה
דרך הים – דרך הים 209 – 371472
פתח־תקוה
עין־גנים – חזון איש פינת גורדון – 9505051
רמת־גן
רמת־יצחק – שד' ירושלים 96 – 6777506
בת־ים – חולון
קופ"ח – קדושי קהיר 20 בת־ים – 5004141
חורי – סוקולוב 70 חולון – 5042433
רחובות
חדוה – טשרניחובסקי 67 – 451449

ליום שבת 20.5.95

תל־אביב
גרוסר – שינקין 27 (פינת יוסף הנשיא) – 5284791
אחוה – דיזנגוף 165 – 5224717
אחוה – דיזנגוף 165 – 5224717 – מוצ"ש
גרוסר – שינקין 27 (פינת יוסף הנשיא) – 5284791 – מוצ"ש
סופרפארם – איינשטיין 40 רמת־אביב – 6413730 (עד 24.00)
ירושלים
לאומית – בצלאל 26 – 248743
סנטר פארם – הר הצופים – 869744 – מוצ"ש
חיפה
מסדה – מסדה 30 – 665806
פתח־תקוה
מור – אורלוב 77 – 9341507
רמת־גן
רשי – רשי 13 – 7510971
בת־ים – חולון
מור – חביבה רייך 20 בת־ים – 583360
רחובות
כללית – רמז 8 – 445111

טיפול נמרץ לב

● לב 1 – שירות 24 שעות – 03־5618791
● שח"ל – 03־5625555
● נכל"י – 4224־022־177, 5757788 –03

ניידת טיפול נמרץ

● אשדוד 08־551333
● בית־שאן 06־587223
● בת־ים 03־5511111
● הרצליה 09־541333
● חדרה 06־322333
● חיפה 04־512233/4
● טבריה 06־790111
● ירושלים 02־523133
● כפר־סבא 09־33222
● כרמיאל 04־988555
● מגדל העמק 06־540062
● מעלות 04־979333
● נהריה 04־823333
● נצרת 06־573335
● נתניה 09־623333
● עכו 04־912333
● עפולה 06־593334
● פתח־תקוה 03־9311111
● קראון 03־344442
● קרית־ביאליק 04־761062
● קרית־שמונה 06־944333
● ר"ג, ב"ב, גבעתיים 5793333
● רחובות 08־451333
● שדרות 051־897074
● תל־אביב 03־5460111

מרפאות שיניים

תל־אביב
● דיזנגוף סנטר שער 3 או 5 טל' 294869, 03־285822

● טיפולי חירום בבי"ח אסותא – טל' 5201515־03, 5201432/1. 24 ש'. גם בשבת וחג.
● טיפולי חירום, בי"ח איכילוב, תל־אביב. עד חצות (כולל שישי־שבת). 03־5436696.
● תורנות 24 שעות – ה' באייר 20 (בכר הבריגה) טל' 254397, 03־452173: יהודה המכבי, איתורית 03־5449911, מנוי 4318.
יפו: יפת 99, 09.00־13.00, 16.00־02.00, טל' 864256.
גבעתיים: וייצמן 12, טל' 324547 איתורית 5193193 מנוי 3743.
ירושלים: צפת 23, טל' 251794, 02־253767.
ביה"ח משגב לדך – טל' 02־633708, 08.00־16.00 ד' 08.00־19.00.
בת־ים: מרפאת שיניים לטיפולי חירום – קניון בת־ים רח' יוספטל טל' 5531505 – 24 שעות ביממה.

נפגעי אלימות

● סיוע לקורבנות אונס: ת"א (24 שעות) 234819־03. ים 02־514455. חיפה 04־382611. אילת 059־31977
● ויצ"ו – לנשים מוכות – טל' 5461133: טל' 02־514111 – 24 שעות – 08־550506, 07־376310
● מסל"ן – קו פתוח לנשים – נפגעות אלימות מינית – מרכז סיוע לנשים בנגב. 08.30־12.00, 16.00־19.00, טל' 057־74907.
● אור אדום – למען נפגעי אלימות שוטרים והתעמרות, בתוך האגודה לזכויות האזרח בישראל. טל' 03־663162/3.
● נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה, א'־ה', 9־16, 03־231675, 03־235922.
● מכורים אנונימיים (או.איי.), מידע תמיכה וסיוע 24 ש'. 03־5131046
● זכויות הגבר במשפחה. 24 ש'. 04־322003, 04־256417, 03־378572.
● האגודה להגנת הילד: 03־6961070, 03־6956763
● האגודה לנפגעי תקיפה מינית.
טל' – קו חירום 6850041
קו גברים 6850036

תחבורה

● קווי אוטובוס "דן" טל': 5614444.
● "אגד" – טל': 03־5375555
● זמני בחירות מטוסים. תקליט: 03־9731111
● מודיעין נמל התעופה: 03־9712484
● רכבת זמני נסיעה ותעריפים באמצעות "טלמטר" טלפונים: 04־303133, 03־5652200.

עזרה רפואית ונפשית

● ער"ן, עזרה ראשונה נפשית. ת"א 03־5461111, לילדים ולנוער 03־6961113, ים 02־610303. קו ברוסית 02־661122. חיפה 04־672222/3. קו ברוסית 04־672225. כרמיאל 04־9888770. קו ברוסית 04־9889499. נתניה 09־625110. קו ברוסית 09־828755. ב"ש 07־281128. קו ברוסית 07־275871. סניף הגליל 04־9988410. כ"ס, 09־974555. חדרה 06־346789. קו ברוסית 06־343269.
● המרכז להתנדבות בישראל, 03־5614144. לעוקים למתנדבים ולמבקשים להתנדב.
● מגס, יעוץ למשפחות נפגעות סמים. א'־ה' 09.00־14.00. 03־829970.
● אנוש – יעוץ למשפחות נפגעי נפש, 03־5400474, 03־5400672.
● יד ביד, אוזן קשבת לילדים לנוער ולהורים 24 ש'. 03־226027, 04־229488, 04־922222, 02־243358, אילת 09־76366. לחייל 222732, כ' 17 עד 24.
● "אוזן קשבת" לנוער ולהורים. מרכז עירוני ר"ג. 6728697, 6734752, ג' 8.00־13.00, ד' ה' 16.30־19.00.
● "אל־סם" – רח' פקיעין 7, ימים א'־ה'. 16.00־20.00. טל'. 5463587, 54620276, 02־663902, 02־663828.
● הוועד למלחמה באיידס. מידע וסיוע לחולים 03־614576, 03־566380. ת.ד. 33602 ת"א.
● אלי, אלימות כלפי ילדים. 03־430879, 03־261070. מ־08.00 עד 22.00.
● "הקו הלבן", אוזן קשבת להומוסקסואלים ולסביות. 03־292797. ימי א', ג', ה' מ־19.30 עד 23.30.
● קופת־חולים – מוקד מידע רפואי. א'־ה': 08.00־19.00, ו': 08.00־12.00. טל' 03־6393355.
● מר"א – שירות רופאים לביקורי־בית, ובתחנות מר"א, שעות: 19.00 עד 07.00. טלפון חירום 101.
● חדר מיון פרטי תורן, טר"מ. קהילת סלוניקי 9 (ליד כיתן) ת"א, 499978.
● אלכוהוליסטים אנונימיים. הפניה לפגישות: 03־319845, 03־202951, 03־319281.
● אלכוהוליזם (24 שעות) 03־721161.
● אלכוהוליסטים אנונימיים ירושלים. 02־830092, 02־630524
● "קשב לקשיש", א.ב.ל.י. 03־299089. א'־ה' 09.00־14.00.
● אוזן קשבת לגיל המבוגר רמת השרון ימים א'־ה' 16.00־20.00, טל' 5493244.
● נשים במצוקה. קו אדום 09־505720.
● ארגון הורים ארצי, אוזן קשבת לילדים ונוער. 24 שעות ביממה. 03־621515.
● "יד שרה" – שיקום החולה. ים 02־244242, ת"א 03־812304: חיפה 04־381704.
● "תהל"ה" – תמיכה בהורים של לסביות והומוסקסואלים: טל'. 09־587779.
● תמיכה נפשית לחולי סרטן. 02־435516.
● שירותי חירום פסיכיאטריים כולל ביקורי בית. טל' 09־344615, 03־6750750, מינוי 35888.

ביגל בראשי עבודות עפר, פיתוח, תשתית וכבישים (1887) בע"מ
הודעה
בדבר אסיפה כללית שנתית
ניתנת בזאת הודעה על קיום אסיפה כללית שנתית של בעלי המניות בחברה ביום 12 ביוני 1995 בשעה 14.00 במשרדי החברה ברחוב פרבשטיין 13, ירושלים.
על סדר היום:
1. אישור דו"ח המנהלים ואישור הדוחות הכספיים של החברה לשנה שנסתיימה ביום 31.12.94.
2. קביעת סכומי הגמול השנתי וגמול השתתפות לדמציים.
3. מנוי דירקטורים לדירקטוריון החברה וקביעת שכרם.
4. בחירה מחדש של רואי חשבון של החברה וקביעת שכרם.
5. שונות.
בעל מניות רשאי להצביע אישית או על ידי מיופה כח החברה תהא רשאית שלא לאפשר למי שלא יפקיד יפוי כח התום לא יאוחר מ־48 שעות לפני מועד תחילת האסיפה להשתתף ולהצביע באותה אסיפה.
אם כעבור מחצית השעה מהמועד שנקבע לאסיפה לא ימצא מנין חוקי, תדחה האסיפה בשבוע אחד ליום 19.6.95, באותה שעה ובאותו מקום ובאם באסיפה הנדחית לא ימצא מנין חוקי תוך מחצית השעה המיועדת, יהוו שני בעלי המניות הנוכחים בעצמם או על ידי באי כוחם מנין חוקי.
בפקודת הדירקטוריון
דליה בראשי
מזכירת החברה

אמנות / א. לינדנבאום

230 יצירות אמנות במכירת "מצא"

הראשונה במכירות קיץ 1995 תהיה, כפי הנראה, המכירה של חברת "מצא", שתתקיים ב־25 ביוני 1995, במלון "השרון" בהרצליה. את המוצגים יתנן יהיה לראות בין ה־17 ל־25 ביוני, במלון.

מוטי פלד, מנהל המכירה מסר, שבמכירה הצפויה יוצעו כ־230 יצירות אמנות במחירי התחלה בהיקף של כ־1.3 מיליון דולר.

לדעתו של פלד, זו מכירה מאוזנת מאוד, שכן יש בה יצירות ברמות מחיר שונות, החל ממאות דולרים ועד עשרות אלפים. כמו־כן נכללו במכירה גם יצירות אמנות עכשוויות כמו של לאה ניקל (בעלת פרס ישראל 1995) רפי לביא, דוד ריב, גרשוני, אורי ליפשיץ, קופרמן, הורצ'נסקי ואחרים.

במכירה יוצעו גם יצירות שנמסרו למכירה על־ידי מוזיאון תל־אביב.

בסך הכל מספר האמנים שיצירותיהם יוצעו במכירה של "מצא", מתקרב למאה, מהם כאלה שמיוצגים ביצירות בודדות וכאלה שמיוצגים ביותר.

מרסל ינקו, מאבות תנועת "דדא" הוא בין המובילים במספר היצירות, והפעם יוצעו 10 מיצירות ינקו. כב"ל נחום גוטמן ויוסל ברגנר. אחריהם משה קסטל ויחזקאל קריזה – 7 כ"א ראובן רובין – 6: ליאו רוט, ציונה תג'ר, סטימצקי ורציצקי – 5: אבנימוביץ', אריך, מאירוביץ', לאה ניקל – 4 כ"א.

להלן כמה דוגמאות מחירים:

מויאיס קיסלינג, פרחים, שמן על בד מ־1938, 75 × 60 ס"מ – 150 אלף דולר; ההודיב בלום – שמן על בד, "כיכר דיזנגוף", מ־1950, 60 × 49 ס"מ – 12 אלף דולר; יוסל ברגנר "הקיר האדום ביפו", 89 × 89 ס"מ, שמן על בד – 15 אלף דולר; "קליופטרים", 61 × 81 ס"מ – 10,000 דולר; מרסל ינקו, שמן על בד, "באות מדבר" מ־1970, 50 × 70 ס"מ – 15 אלף דולר; ציורם של ינקו, אקוורל, 20 × 27, – 700 דולר; מנה ביק, "פרחים", שמן על בד, 30 × 22.5 ס"מ – 14 אלף דולר; "מרוץ סוסים" של מאנה כץ, שמן על בד, 45 × 61 ס"מ – 16 אלף דולר. רפי לביא, "קומפוזיציה" מ־1987, 3,500 דולר; מ. לבנון – "הרי אילת", שמן על בד, 81 × 114 ס"מ – 12 אלף דולר; אריה לובין – "נשים בשדרה", שמן על בד, 60 × 81 ס"מ – 10,000 דולר; אורי ליפשיץ, "תחרות אופניים", שמן על בד, 146 × 114 ס"מ, – 6,000 דולר; מאירוביץ' – "דמות אישה ופרחים", שמן על בד, 60 × 100 ס"מ – 8,000 דולר משה מוקדי – "דמות אישה", שמן על בד, 80 × 62 ס"מ – 10,000 דולר; לאה ניקל – שמן על בד, מופשט, 50 × 65 ס"מ, – 7,000 דולר; אביגדור סטימצקי – "ללא כותרת", אקוורל, 69 × 48 ס"מ, 1,800 דולר; יוחנן סימון – "שקיעה", מ־1971, שמן על בד, 30 × 16 ס"מ – 4,000 דולר; פרנקל – "צפת" שמן על בד, 80 × 64 ס"מ, מאוסף האמן 10,000 דולר; פרופמן – "השדרה" מ־1954, שמן על בד, 50 × 38 ס"מ – 15,000 דולר; מ. קסטל – "עמוד ארכאי מבראשית", שנות ה־50, בולת וטכניקה מעורבת על בד 100 × 48 ס"מ – (הופיע בקטלוג ספרדי במלאת 500 לגירוש ספרד) – 20,000 דולר; ראובן רובין – "אביב בעין כרם", שמן על בד, 55,000 דולר; אקוורל של רובין, 8,000 דולר; נחום גוטמן – "יצפת", גואש 32 × 47 ס"מ 5,000 דולר.

במכירה יש, כאמור, גם יצירות במחירים עממיים יותר, ברמה של מאות דולרים.

מרסל ינקו – "באות מדבר" – מחיר התחלה – 15 אלף דולר.

אריה לובין – "נשים בשדרה" – 10,000 דולר.

תרום דם ותציל חיי אדם

עורך: עמוס לויתן

לדוד אבידן, בלכתו מעימנו

רפי וייכרט

"בוא אלי, בוא אלי, אמר העץ./היצמד בחוזקה. שכח הכל./יש חריצי־אהבה על גופי. אני מנוסה. אני אלמד./שורשי יחבקו את מותניך. עלי יחופו עליך./אגרש מכאן את הציפורים ואת הקופים./כולי שלך", אלה דבריו של העץ שעימו יתמזג בבוא יומו האדם החי כפי ששמם בפיו אבידן בשירו המפורסם 'אהבה וגטאטיבית' בקובץ 'שירי לחץ'. זוהי ההזמנה ששומע האני באוזניו כל עוד הוא חי אבל מנסה לחמוק ממנה, להתעמת עימה, להטיל בה ספק, להציב את חייו אל מול החיבוק ה"אוהב" של העץ שומם על חייו. וכך מתפתח הדיאלוג־מאבק בין האדם לעץ: "אני מהסס, אמר האיש./אתה תתבגר, אמר העץ./יש לי ספקות, אמר האיש./יש לי תשובות, אמר העץ./אני נייד, אמר האיש./אני חי לעד, אמר העץ." ('משהו בשביל מישהו', עמ' 142).

יהיה זה בנאלי לומר כי שירתו של אבידן עסקה בזמן שכן אין שירה שאינה עוסקת בדרכים שונות בתימה גדולה זו. ובכל זאת מקרב בני דורו כולם – מעמיחי וזך ועד דור, סיון, בן־שאול, ברנשטיין ואחרים (למעט דן פגיס) אין משורר שהיה כה רדוף על־ידי מושג הזמן. הזמן התפרק בשירת אבידן למיגוון רחב של עיסוקים והיה, בעצם, הנושא המרכזי של יצירתו. החל בשירים מוכרים וידועים כמו 'הרהורבות מבוריאים לאט', בו מקנן הקץ בכל אחד מבתי השיר והעיר גוססת בזמן אפס, סטטי ומשמים, בתוך אור לבן ומהולס. או בשיר לפי ת.ס. אליוט 'בעניין אהבתו האומללה של ג'. אלפרד פרופרוק' שאותו חתם אבידן במשפטים: "...ושם אנחנו, בפישוט רגליים,/לקול ליווי רחוק של מנגינת־ביניים,/נמוץ את שפתיהן עד שנטבע." (שם, עמ' 39). עבור דרך תשרורותיו מלווין ריגול וכלה בשירי הרקע למלחמת המפרץ (למשל, 'הציור הטריטוריאלי וציורים אחרים').

מכאן נבע עולמו השירי העשיר והמגוון שעסק בעתידנות, בסמנטיקה ובסמיוטיקה, בבלשנות, בקולנוע, בפילוסופיה, בכדור הארץ, בקוסמוס ובנסיונו של הגוף האנושי להתגבר על מכשולי הזמן והתמותה. כל הכלים הלשוניים והמושגיים הוכשרו אך ורק לשמה של מלחמה זו, מלחמתו של הנמר הצעיר בסתיו הקרב. זה היה נסיונו ההירואי של אבידן לא להיות מת־חי, אלא חי־חי ולעד. הדיאלקטיקה הסבוכה שילבה בשירת אבידן, וכנראה שגם בחייו הביוגרפיים שהתמזגו לא פעם עם שירתו, בין חרדת מוות ומאבק בו לבין הכמיהה אליו. באחד משיריו היפים ביותר, מעין סיכום־ביניים של קורות חיים, מביע הדובר את רצונו למות אך בכל אחד מהבתים יש מי שמשהה את מותו. כמיהתו העזה, החוזרת ומופיעה בפתח כל אחד מבתי השיר, צעקתו והעניין הרב שהוא עושה ממותו נפגשים בשורות האחרונות, בפואנטה, עם אדישותו של מלאך המוות, שעבורו מות הפרט הוא עניין שבשיגרה. הנה השיר במלואו:

curriculum vitae

"אמא, אני רוצה למות"
קרא האיש באמצע שנותיו.
הראות היתה טובה באותו יום,
וקול אמו נשא אליו
ממרחק אגדה, בקול חרוך:
"אינני יכולה להחזיר אותך
אל תוך רחמי הישן, בני,
כי גדלת בינתיים, בני,
ובחוץ קר כל־כך".

"אבא, אני רוצה למות"
קרא האיש באמצע שנותיו.
מזג האוויר היה אביך, ואביו
שדר לו מתוך הערפל המתוק:
"המלאך כבר החזיר את המאכלת, בני,
ואיני מכיר גרדום יפה ממנה, בני,
באוויר הרים, בצל אלה".

"סבא, אני רוצה למות"
קרא האיש באמצע שנותיו.
הים היה פושר ובהולי,
וסבו פזם לו מתוך המים:
"יש לי רק כרטיס בודד, נכדי,
אבל אומרים שאומרים, נכדי,
שנוף הנסיעה מרגיע כל־כך".

"אמצע שנותי, אני רוצה למות"
קרא האיש באמצע שנותיו לאמצע
שנותיו באמצעשנותיו,
אבל אז כבר היה מאוחר מדי.
"צעד אלי דרך השנים",
הציע מלאך־המוות. "למה לך
להטריח אנשים רבים כל־כך
בעניין פעוט כל־כך בערב
יפה כל־כך?"

('משהו בשביל מישהו', עמ' 247־246)

כישוריו הלשוניים של אבידן באו לידי ביטוי לא רק במיבנה הפסוק החד, הבוטה המוחץ של שיריו או בלשונם הפיגוראטיבית המיוחדת ובהברקות־השנינה שלו. אבידן היה בראש ובראשונה משורר של צורות סגורות. במיטבו ובמיטב כוחו היה תמיד כשהשיר היה חרוז, שקול ומובנה, הולם באגרוף מקצבי ששאב אנרגיות מהפואטיקות של שלונסקי, אלתרמן ופן וסופי אותן קרימה, בשילוב עם השפעת המודרניזם האנגלו־סכסי לעבר לשון ועולם חושים, אבידניים. מי מאיתנו לא הכיר והוקיר את עוצמתם של שירים כגון 'תקרית', 'יפוי כוח' הנפלא, או 'פרהיסטוריה' שסיומו עוסק, כמובן, באופן אירוני בנושא המרכזי של שירת אבידן: "ואני מחכה למות הטוב/שיחלוף על־פני למקום אחר,/ואני כבר שוכח את הרוב/ואת המעט איני זוכר." (שם, עמ' 651).

ברגעים אלה, כשהאבל על מות המשורר עוד טרי בקרב ידידיו איני יכול שלא לצטט את הסונט הנהדר שלו, שבו

דוד אבידן בצעירותו. תצלום מ־1969

הוא צפה את מותו ותיעד בצורה מפוכחת את חייו הוויזואליים והדוהרים ואת הקץ שנסגר עליו באותו ערב רע שבו הוא אוחל:

מתוך 'שתי סונטות'

בערב רע וביום מתז
לעננים כמו כדור ברזל
ראיתי את עצמי פתאום אוזל
לאט־לאט כמו שאמרו לי אז

הידידים המבינים שלי
שלא נבאו אבל אמרו לי סתם
כמו שהבינו את עבדות מותם
במנגנון־תפיסה אטום שלילי

אבל זכרו אותי כמו תמיד
דוהר קדימה ונצב עמיד
ולא יודע מה יקרה מחר

ואחר־כך הכל נסגר אלי
כמו חפת־מלכדת מעלי
ואחר־כך היה כבר מאוחר

(ספר האפשרויות - שירים וכו', עמ' 86)

לפעמים, בתוך כל המכלול הגדול של מאות עמודי שירה שחיבר אבידן ושפע הרעיונות וההמצאות הרעננות, נוטים לשכוח שאבידן אחראי גם לכמה משירי האהבה היפים של השירה העברית החדשה. על עובדה זו, כמדומני, עמד אורי ברנשטיין בערב המחווה שערכנו לדוד עם צאתו מבית החולים בשנה שעברה במועדון 'צוותא' בתל־אביב. בחלק משירי האהבה של אבידן מתוארת חוויה של ניכור, של חוסר קשר בין בני הזוג (למשל, 'סיפור אהבים', 'דיבורים') ושל קשרים שהם רק על בסיס מיני (לפעמים נצלני) הכל מנקודת מבטו של המצא. אולם אבידן כתב גם שירים אחרים, אם כי לא רבים, שגילו רגשות אנושיים של קירבה וחמימות. אלה צצו לפעמים דווקא במקום שבו ניסה המשורר להתכחש להם ולדחוקם לשולי שירתו כגילומים מיותרים של חולשה אנושית.

בתוך סופת המדבר שבה כתב אבידן את שירי מלחמת המפרץ מצא לנכון איש הטילים המילים להסתיר בסוף הקובץ סונט אינטימי מאוד, מפתיע ולא־אופייני לשירתו. בסונט זה, בעל סיום מסקני אופטימי, מתבונן המשורר בנערתו, הישנה בשעת בוקר. והנה מתוך דמותה מאירה אליו בבת־אחת הבנת החיים והזמן.

תצלום בוקר

בצמר הלבן של השנה
ובקוים המרצים של הערות
ראיתי את פניך, ישנה,
במאמץ חולף, מתוך חרות –
ושם הבחנתי בחשבון המסתמן
בין השפה המתהומה והסנטר,
מוחק ומסיט ולא טומן
את השוקע והמקנטר
בתוך העיגולים המפתחים
בקצות־הפה הנעולים, המתוכים.
ואז, בבת־אחת, היה ברור,
שאין במעט ואין מחר ואין זהויות –
רק צרור של צבעים נשאר צרור
כדי לבקוע הלאה ולהיות.

אבידן היה אחד מגדולי משורריה של השירה העברית החדשה. הוא היה מתרגם נפלא של שירה אנגלית ובעיקר התחבר מבחינת הזיותיו לעולמו של ת.ס.אליוט, שאחדים משיריו הלביש בלבוש עברי מופתי (למשל, 'האנשים החלולים' ו'מאריגה' שפורסמו בחוברות הראשונות של 'עכשיו' בשנות השישים). כן עסק אבידן בציור, בקולנוע ובמחזאות, חיבר ספרי ילדים, הקליט את שיריו על גבי תקליטים וקלטות, הכל בדרכו האקספרימנטאלית והמעניינת. לא רבים הם המשוררים היודעים לבצע את שיריהם כמו שידע אבידן.

האמת היא שקשה לי להפריד בין דוד אבידן המשורר לבין דוד שאיתו דיברתי לא מזמן בטלפון על תוכניותיו לכתוב אוטוביוגראפיה, על ציפייתו לראות מבחר מקיף משיריו באנגלית עם הקדמה של ג'ון אשברי, על תוכניותיו הקולנועיות, על המצב בחוגים לספרות באקדמיה. דוד שערך סיאנסים בלילות בדירות תל־אביביות שונות והזעיק אותי ברגע האחרון להצטרף אל השולחן. דוד שתמיד התעניין במצבי הרומנטי והוסיף לי בנימה משועשעת כיצד לנהוג עם נשים. דוד שעקץ בהומור משוררים ומבקרים בכירים וצעירים מתוך אותה חיוניות של עשייה ספרותית שרוכאה לאחרונה על־ידי התרופות שנטל. קיוויתי כי ערב המחווה שערכנו לו, לפני כשנה, שבו ראה המשורר את גילויי ההערכה והחיבה כלפיו, דבר שאנשים אחרים זוכים לו בדרך־כלל רק אחרי מותם, יעמיד את דוד על רגליו. ואכן הוא עשה רושם שהתאושש. ישב בבתי קפה ופאבים, הקיף עלמות בדברי חיזור, כתב ביקורות ומאמרים, חלקם שנונים להפליא. בשבוע שעבר הוכרע אבידן. גופו בגד בו ולבו נדם. שירתו החיונית והיחודית כל־כך תישאר איתנו תמיד.

אהבת דוד

אמנים חברים קוראים שירה אל תוך הלילה לזכרו של המשורר דוד אבידן.
אגודת הסופרים מזמינה יוצרים הרוצים לחלוק כבוד לדוד אבידן ולשירתו לבוא ולקרוא כל אחד שני שירים: שיר של אבידן ושיר פרי עטו.
האירוע יתקיים ביום שני ה־22.5.95 משעה 20:30 בבית הסופר בתל־אביב. הרצאת פתיחה – גבריאל מוקד, מנחה – אורציון ברתנא.
המעוניינים יתקשרו לטלפון: 03־6919681

יעקב בסר משוחח / על "מכתבים לברגן בלזן"

עודד פלד: לפוצץ את יד־ושם

עודד פלד, בספרו "מכתבים לברגן בלזן", בהוצאת "יתג" מורכב משני חלקים: פואמה – "מכתבים לברגן בלזן" ושירים בודדים הכלולים במחזור "כשיכבה".
אני רואה את כל אחד משני החלקים האלה כמחזור שירים ששניהם עוסקים באותו נושא.

"מכתבים לברגן בלזן" ראה אור לראשונה, נדמה לי, בהוצאת "עקד" בראשית שנות השמונים או בסוף שנות השבעים.

לא. זה הופיע לראשונה בהוצאת "הקיבוץ המאוחד" ב־78'.

איזה סיבה היתה להדפיס את זה עכשיו מחדש?

זה הופיע אז ב־1000 עותקים ולהפתעתי הרבה, למרות שכמובן הספר לא קיבל שום ביקורת ושום התייחסות, תוך חמש־שש שנים הספר אזל. ומאז ועד היום, יש אלי כל הזמן פניות, בעיקר מצד מורים בבתי ספר ומרצים וסטודנטים באוניברסיטאות. והתחושה שלי, גם ממפגש עם תלמידים, שבחמש או עשר השנים האחרונות, הנושא יותר ויותר הוחדר למערכת החינוך.
ראיתי גם צורך לזווג את שני מחזורי השירים האלה יחד, כי שניהם עוסקים באותו נושא.

החלק הראשון של הפואמה הוא בעצם תיאור היחס של הבן, איך הוא מרגיש ביחס למה שקרה לאמו בברגן בלזן. מה הניע אותך לכתוב בזמנו את היצירה הזאת?

אני בא מבית מאוד טיפוסי, מהבחינה הזאת שהיה איזה מין קוד של שתיקה. לא דיברו על הדברים האלה. זה תמיד ארב כמו איזה צל קודר ברקע, שלא היה ברור מאיפה זה בא, ומה זה. רק בסביבות גיל 23 התחלתי לכתוב על הנושא, מפני שהוא הופיע אצלי בחלומות בצורה מאוד מוזרה. פתאום אני רואה איזה סבתא שהולכת כפופה לכבשן הגאזים, עם הגב אלי, לא ראיתי מעולם תמונה שלה, אז גם לא ראיתי את הפנים, אבל היה ברור לי שזאת סבתא שלי. גדרות תיל, צלבים בוערים בשלג, ואז נכנסתי לנושא, כי לפני זה, באמת לא היה לי שום קשר.

שני ההורים שלך היו במחנות?

לא. רק אמי. אבי הגיע לארץ ב־36'.

אתה שאלת אותה על מה שעבר עליה?

במהלך הכתיבה.

לפני זה?

לא. לא דיברו על זה, לא שאלתי. בבית לא דיברו. בבית־הספר זה היה עוד שיעור בהיסטוריה והרצאה של המנהל שנוצלה לצרכים של אינדוקטרינציה פוליטית, כמו שאנחנו מכירים את זה. המעבר מיום השואה לזה שאנחנו לא ניתן לערבים לעשות לנו את מה שעשו לנו הגרמנים. אני לא חושב שבדור שלי אז, מישהו היה מסוגל בכלל להתחבר באמת לנושא. אבל תוך כדי כתיבה מצאתי את עצמי אומר לעצמי, שבאמת הגיע הזמן לדבר עם אמא ולשמוע ממנה את הסיפור. ואז התיישבתי לדבר איתה, והקלטתי את השיחות. [illegible]

היא הסכימה לספר לך את הסיפור? [illegible]

כן.

לא שאלת אותה למה היא לא סיפרה לך עד עכשיו?

לא שאלתי אותה אבל איכשהו זה היה מאוד ברור. כלומר, זה חלק מהרצון המאוד חזק להגן על עצמה. ואני היום, דרך אגב, מאוד מכבד את זה. תמיד מדברים על 'קשר השתיקה', והמלה קשר נראית לי מאוד לא נכונה. זה לא משהו שלילי, לא תככים ומזימות. אני חושב שעצם העובדה שרוב ניצולי השואה לא מדברים על זה, אומרת שכנראה זו הדרך היחידה שלהם להתמודד. ואני מכבד את זה. ברגע שפניתי אליה, יכול להיות שהיא הרגישה יותר בטוחה לפתוח את זה.

בשורה התחתונה, איזה מסר אתה רואה בפואמה? מה בעצם אתה רוצה לומר?

אני חושב שבמחזור שירים הזה יש דגש מאוד חזק על הסבל. הסבל כאיזה חוויה שבלעדיה אין מעשה אמנות. זאת אומרת שהסבל הוא כור היתוך הכרחי. עם רסיסים של תקווה: בבתים האחרונים של הפרק הראשון מתחילה להסתמן איזה תקווה מעורפלת לעתיד יותר ורוד.

הסבל בברגן בלזן?

הסבל בברגן בלזן והסבל כמו שהוא נורש על־ידי הבנים, במקרה הזה אני. הבנים של אלה שהיו שם.

אבל הסבל של כותב המכתבים הוא לא ממש סבל, כפי שזה בא לידי ביטוי. הדובר בשירים שומע מוסיקה מאוד עכשווית, הוא חי ברובד תרבותי מאוד מבודק, מאוד ישראלי, אמריקאי בישראל. ורק בעורק הזה הוא איכשהו נוגע במה שהיה להורתו בברגן בלזן.

המוסיקה שהדובר שומע היא לא במקרה מוסיקה של מחאה: באותו זמן השתמשתי בדוגמאות אמריקאיות כי עד כמה שאני זוכר, לא היו אז אקוויוולנטים ישראליים. המחאה והכעס והזעם, אולי זו תמצית הסבל: למי שלא היה שם, זה באמת בתחושה שיש איזה קשר גורדי, תרצה או לא תרצה, יש עליך שק כבד מאוד של הסבל היהודי.

נגד מי המחאה?

המחאה היא נגד הגורל אם אפשר לקרוא לזה ככה. ארצה או לא ארצה, נולדתי עם זה. עם הגנים של מי שהיה שם. עם צו הגורל הזה, שק הסבל הזה שצריך איכשהו לשאת אותו. זהו במובן אמביוולנטיות גדולה. מצד אחד יש המון הזדהות המון אהבה עם מי שהיה שם. מצד שני, התחושה – אני לעוד הזה לא רוצה להיות שייך.

המונולוג של האם הוא אותנטי, הוא מוקלט?

זה אותנטי לחלוטין. זה הוקלט. העברתי את זה לנייר מסרט ההקלטה כמו שזה. היה חשוב לי מאוד לשמור על אותנטיות משום שזאת היא מדברת. השארתי את שגיאות העברית. הדבר היחיד שעשיתי, זה להכניס מדי פעם לוכסנים כדי שתהיה קצת נשימה, שזה לא יהיה ארבעה או חמישה עמודים של משפט אחד ארוך.

תוכל לומר לעצמך או לקוראים – מה הניסיון הזה עשה לך במי שמעצב את עמדותיו, את תפיסת העולם שלו? או אשאל את זה אחרת: אילו לא היתה אמך בברגן בלזן, הלא עוברת את השואה האם היית צומח אחרת?

זו שאלה שבאמת קשה לענות עליה. נוח לי מאוד להגיד שהייתי נשאר עם אותה השקפת עולם, עם אותן דעות פוליטיות. קשה לומר. מה שבטוח זה ש"הירושה" הזאת מאוד חידדה אצלי את המודעות הפוליטית, את ההשקפות הפוליטיות. בקטע הפוליטי אני מאוד אימפולסיבי, מאוד רגשי. מצד אחד, קיבלתי את החבילה הזאת, מצד שני, היתה לי מתנה נהדרת של לגדול בשכונה מעורבת בחיפה. יהודים מכל העדות, ערבים מוסלמים וערבים נוצרים...וילדים זה ילדים. קיבלתי את התפיסה שאין ואסור שיהיו מחיצות של לאום, דת, עדות וכדומה. בצורה הכי טבעית בעולם. ושני הדברים האלה לא הסתדרו. מצד אחד, אצל אמא צלב הקרס נתפס כאיזה אינקוויזיציה נוצרית, מצד שני, אני משחק עם ילדים נוצרים. ומאז זה הלך והתחדד. היות שאני כל־כך מודע ומחובר לנושא השואה וכותב על זה, אני חושב שזה מאוד הקצין ומאוד חידד את ההשקפות הפוליטיות שלי.
המחאה שלי היום היא לא רק על זה שאני בן לגזע של קורבנות, אלא על זה שהפכתי בתוקף המציאות הישראלית גם לגזע, אני לא רוצה לומר של תליינים, אבל של 'מקרבנים'. וזה לא מסתדר לי. אני לא רוצה להיות – לא זה ולא זה. אולי אני אוסיף כאן עוד דבר אחד – משהו שאני לא יודע איך להסביר אותו – איך זה שאני לא מסוגל לכתוב מלה אחת על כל אותם דברים שהם באמת בנפשי מעבר לאידיאולוגיות ולעקרונות של מוסר וצדק, באמת בנפשי, כבחינה רגשית: העניין הזה של לדרוך על עם אחר. אני לא מסוגל לכתוב על זה מלה אחת, לא עם קישור לשואה ולא בלי קישור לשואה. זה יושב אצלי כל־כך חזק.

אין לך שירי מחאה נגד הכיבוש?

יש לי דברים נוגעים לא נוגעים.

איך אתה מסביר את זה בכל זאת?

ההסבר היחיד הוא, שאני כנראה יותר מדי קרוב לזה רגשית וזה יותר מדי מרתיח אותי. אולי אם הייתי יושב כמה שנים באיזה מקום אחר בעולם. אתן לך דוגמה: בזמן מלחמת לבנון, כאשר הגדה היתה שקטה לגמרי, עוד לא היתה אינתיפאדה, היה מקרה, שאני לא יודע איך הוא עבר את הצנזורה והגיע לטלוויזיה: היתה קבוצה של חיילי מילואים שעברו בגדה, ומאוד שיעמם להם. נגמר להם לירות בדודי שמש סתם. לקחו קבוצה של זקנים, הורידו אותם על ארבע ואילצו אותם לנבוח כמו כלבים ועשו להם מספרים על היד. זה פשוט עשה לי הראקירי בנפש, יותר מכל סיפור זוועה אחר שהיה מהכיבוש. ואני לא הייתי מסוגל לעשות עם זה שום דבר. הדבר היחיד שבא לי לעשות ברגע ששמעתי את הריווח הזה בטלוויזיה, זה לצאת לרחוב, לקחת גיר ולצייר צלבי קרס. כלומר, אין מה להגיד על הדבר הזה. זה ההסבר היחיד שאני יכול לתת, איכשהו.

עודד פלד

אשאל אותך שאלה פרובוקטיבית: התופעה הזאת של מצבות חיות, המתאבדים של החמאס, זה לא מעורר בך תחושת זוועה, זה לא משהו על גבול הקאניבליזם?

זה מאוד מרגיז אותי. מאוד מקומם אותי. גם נגד זה אני חסר אונים. ההסבר היחיד שאני יכול לחשוב עליו, גם אם זה יישמע מכוער, זה שהפשעים של עצמי, הפשעים של האנשים שמסביבי, מטרידים אותי יותר. יותר מטריד אותי סיפור ברוך גולדשטיין.

ב"מכתבים לברגן בלזן" הלשון שלך היא פחות פיגורטיבית, הרבה יותר וידויית, הרבה יותר ויזואלית. ובשירים האחרונים וגם במחזור "כשיכבה" הלשון היא פיגורטיבית, תמונית, יותר מטאפורית ופחות ויזואלית.

קודם כל עברו בערך 15 שנה בין זמני הכתיבה של שני הדברים. ההבדל הוא בזה שהסבל כבר לא עומד כמהות מרכזית או בלעדית כמו במחזור הראשון, ולצדו עולה יסוד היופי בעולם. בעיקר בביטוי שלו בטבע, בכפר וכן הלאה. הדרך שלי להתעסק עם הטבע, לא רק במחזור הזה, היא יותר אימאז'יסטית, לצייר תמונות. כך שמבחינות מסוימות, לפחות חלק מהשירים במחזור השני הם פחות אקספרסיוניסטיים או אקספרסיוניסטיים ויותר פיגורטיביים. ההבדל השני: דיברת על הטון הוידויי במחזור הראשון, ניסיתי לפחות, לצאת בכל זאת מהגבולות היותר מצומצמים של האני הביוגרפיה האישית, ולגעת, עד כמה שאפשר, במצב אנושי יותר כללי. יש כאן פחות מחאה וזעם ויותר פיוס או השלמה.

אני מזהה בחלק מהשירים ב"כשיכבה" אלמנטים יהודיים, דתיים. זה חדש?

לא. זה דבר שהתחיל לקרות במקביל להתחברות שלי לנושא השואה. ברגע שהתחלתי לחלום את זה ולכתוב את זה. לפני זה הייתי מאוד אנטי דתי, כחלק מאיזו תפיסת עולם אנרכיסטית. זה דבר שהלך והתחזק עם השנים. בהתחלה זה היה מאוד אנטי יהודי. בתקופה מסוימת הסתובבתי עם צלב על הצוואר, תוך ידיעה ברורה, שלאמי זה יעשה משהו נורא. היא ודאי לא הבינה מה זה כאנציזם. המלחמה זה עניין נוצרי בשבילה. אחרי זה ירדתי מעניין הצלב לאט לאט. אני עד היום רואה את עצמי כאדם דתי לא במובן המוסדי של המושג כשומר מצוות, אבל אני אדם מאמין, רליגיוזי.

לא רק במובן היהודי?

לא רק יהודי אבל המוקד הוא יותר יהודי, בהחלט. אני קורא הרבה בתנ"ך. יש בקרים שאני קם, אם אני מצליח לקום לפני הילד, ואני קורא בתפילת שחרית, וזה עושה לי הרגשה מאוד טובה. אני מאוד אוהב את זה.

יש לזה קשר לנישואיך לבת רב?

לא. זה מקרי לחלוטין. היא בת של רב והיא כופרת. היא קיבלה את העונש שלה, היא קיבלה אדם, אולי לא דתי, אבל אדם מאמין. וגם אדם עם זקן. אבל היא הכופרת מבין שנינו.

נישואיך ולידת בנך גרמו לשינויים בהרגלי עבודתך?

בהרגלי העבודה לא. לידת הבן, בהחלט. זה אפילו לא עניין טכני של זמן, אלא מנטלית. הוא כל כך מעסיק אותי, שמאז שהוא נולד קצב הכתיבה יותר איטי. הוא מתחיל לאט לאט לחדור לתוך השירים. אני מתאר אותו ישן לפעמים, כאיזו נגיעה...

לאגודתם, כך נמסר לי, כתבת מכתב לאגודת הסופרים על עזיבתך את האגודה. למה?

אני לא רואה שום טעם להישאר באגודה שקוראת לעצמה אגודת סופרים, כשלהערכתי, ולא רק להערכתי, כשני שלישים מחבריה, המרחק ביניהם לבין המלה סופר הוא מרחק שבין שמים וארץ. היום בראש האגודה עומדים אנשי ימין מובהקים. אורציון ברתנא, בדבר העורך הראשון של בטאון "מאזניים" שערך, פרסם דברים שהיה להם צליל מאוד לא סימפטי.

למה אתה מתכוון?

אני מתכוון לאני מאמין שלו לגבי טוהר הספרות והתרבות העברית. טוהר זו מלה שאפשר להשתמש בה לכאן ולכאן. בעיניי, זה אקוויוולנט של טוהר הגזע. הוא דיבר על זה שיוכלו להיכנס רק שירה וסיפורת של אנשים תושבי הארץ כותבי עברית, או של אנשים תושבי הארץ, כותבי שפות אחרות, מתורגמים לעברית, או של סופרים יהודים שחיים בארצות אחרות וכותבים בעברית. אני באתי אליו קצת לפני שהופיע ספר מבחר המכתבים של ואן גוך שתרגמתי, והוא אמר, כי אין ספק שזה מסמך ספרותי אמנותי אנושי מהדרגה ראשונה, אבל מה לעשות, ואן גוך לא היה יהודי. אם אנשים כאלה עומדים בראש האגודה, אין לי מה לעשות שם.

את שאלותי גמרתי. יש שאלה שאתה רוצה להשיב עליה?

הייתי רוצה שתשאל אותי, איך אני מרגיש עם כל ההתעסקות בנושא השואה בכלל.

אני שואל אותך.

ליבוביץ אמר בזמנו, שהדבר הראשון שהיה עושה אחרי 67 זה לפוצץ את הכותל המערבי. הדבר הראשון שאני הייתי עושה זה לפוצץ את 'יד־ושם'. בסדר, חשוב מאוד להחזיק מכון מחקר ותיעוד וספריה, אבל להחזיק מוזיאון שמציג את שיא הזוועות האנושיות בתור כרטיס ביקור, כלי נשק של איזה רטוריקה בגנות שמגיע לביקור, אומרים לו – רגע, בוא תראה מה עשו לנו במלחמה. וחוץ מזה, יש שם אש התמיד. אש התמיד מעלה אצלי אסוציאציה לבית מקדש. בית המקדש ההוא לא היה קיים אז, והיום יש בית מקדש למוות. התחלתי בכוונה בדוגמה הזאת משום שזו תמצית החולי הזה, שאני לא יודע אם זו אובססיה או פסיכוזה, המוכרים היהודי הזה. אתן עוד דוגמה. מיטראן בא בזמנו לכנסת לדבר על הצורך להידבר עם הפלסטינים. בגין, בבואו לתשובה שלו, הזכיר לו קודם כל את משפטי [illegible] ורוצים להשמיד אותנו... צריך לצאת מזה פעם. כל המכלול הזה שאתה מרגיש אותו בכל המקומות; בייחוד עם אנשים במערכת החינוך. מצד אחד, בשנים האחרונות אנחנו מחפשים דרכים אחרות להעביר את הנושא הזה. זה לא שיעור בהיסטוריה, וזה לא הרצאה בפוליטיקה. ובאמת, בני נוער מתחברים לזה יותר. ואני מרגיש את זה. אני נפגש עם תלמידים, ויכול לזהות שגם המסעות שעושים לפולין משפיעים. מצד שני, הם עדיין אותו פחד, שמא ישכחו. אמרה היתה בין אלה שאמרו, תנו לנו יום אחד בשנה לשכוח.
כל הטיפול, יום אחד שבו צריך לסגור את כל המסעדות, להוריד את כל הדגלים, לא להפסיק לדבר על זה מהבוקר עד הערב, גם כולם ישכחו, חס וחלילה. יש פה דבר חולני שצריך לצאת ממנו. זה דבר שמשפיע בכל תחום בחיים שלנו, בייחוד בפוליטיקה. יש תקופות שכל תרחיש, בעיתון, שורצת מלחמה עם סוריה. במשך שבוע, מקלט השיך־גימלים ועד הרמטכ"ל, כל אחד מחווה דעה עד שבסוף עם איזה איש מילואים, שהוא גם קצין מודיעין, אומר – על מה אתם מדברים? לא זז שום חייל. אין שם תרגיל של גיוס מילואים. ואז העניין הזה נשכח לעוד כמה חודשים.

זה לא כל כך שייך לשואה.

זה שייך למנטליות של הגולה ולראיית הארץ כגטו. ולכן, מה שהגטו יותר גדול, ואם אפשר גם מעבר לירדן, מה טוב, אז הוא כביכול גם יותר בטוח.

תודה.

פתיחתא

התייצבות השלושה

שלושה סופרים, לאו דווקא קיצונים – דויד גרוסמן, שולמית הראבן, מאיר שלו – התייצבו ביום ראשון בפתח דלתה של הממשלה בישיבתה השבועית, כדי למחות על הפקעת הקרקעות בירושלים. "אל תפקיעו את השלום" אמר השלט שנשאו בידיהם. למיקרופון אמר גרוסמן, כי הגיעו מים עד נפש ועד גועל נפש. הם מוחים, לדבריו, לא רק על ההפקעות, אלא על הטיפול הכולל בתהליך השלום עם הפלסטינים, שהוא תהליך רגיש, מורכב ועדין, ואיננו מטופל בתור שכזה, על־ידי מי שמטפל בו.

התייצבות בפתח דלתה של הממשלה היתה לא רק מעשה בעיתו, אלא גם חידוש נאה בפשטותו. מאמרים כתבו סופרים לרוב, וגם הפגינו פה ושם וכינסו עצרות התעודדות, אבל, דומה, שכל המעשים הללו אינם כה ישירים וכה מרשימים כמו עמידה על סיפה של הממשלה, פנים אל פנים מול השרים וראשה.

לא צריך להיות לשם כך אלימים או בוטים, אלא בראש וראשונה מתייצבים. איני יודע אם הדבר יועיל הפעם יותר משאר פעמים, אבל אין לי ספק, כי ישאיר את חותמו על הנוכחים (ייתכן שכבר תרם את חלקו בהחלטה שקיבלה אותו יום הממשלה שלא יהיו עוד הפקעות בירושלים לצורכי מגורים).

למה הדבר דומה – לקבצן עני שאתה הולך על פניו ברחוב וגם אם לא הבחנת דבר בכפו הפשוטה, אינך חש אשם או מוסרד יותר מדי. אבל כאשר הוא מתדפק על דלת ביתך, ואתה מטיחה בפניו, זה כבר אחרת. התייצבות השלושה בפתחה של הממשלה, היה בהחלט משהו אחר, שהותיר את רישומו בעליל.

ע.ל.

פרש הארד – פטר הגדול על הסוס בכיכר הסנאט (הדצמבריסטים) בפטרסבורג

בין שתי ערים

ניורא לשם

א

שׁוֹמְעִי הַיָּחִיד, שְׁלִחְנִי הֶחָבִיב,
אָחִי הַבּוֹדֵד כָּל הַיּוֹם,
הַרְחֵק מִשָּׁם יֵשׁ עִיר עַלִּיזָה: תֵּל-אָבִיב,
וְהִיא בָּאָה אֵלַי בַּחֲלוֹם.

נָשִׁיר תִּסְפֹּר עַל הָעִיר תֵּל-אָבִיב,
הַבַּת הַצְּעִירָה לִירוּשָׁלַיִם!
אֵלֶיהָ אֶצְרֹג בְּהֶגוּת וּבְרִיב,
הֶגוּת לֵב וְנִיב שְׂפָתַיִם.

יֵשׁ חוֹל וְחָזוֹן, יֵשׁ אֶפֶל וְחִיד,
יֵשׁ בּוֹקֵעַ מֵאֶמֶשׁ הָהָר.
בְּקֶרֶם, בְּקֶרֶם יֵשׁ עִיר תֵּל-אָבִיב —
קֶרֶן אוֹר וּנְשָׁמָה הִיא בְּשַׁהַר.
אלישע רודין

במשרד טלוויזיה על חגיגות המכלתה של לנינגרד בשמה הישן סט. פטרסבורג, מספר פרופ' יפים גריגורביץ' אטקינד, אישיות שהגלה ב־1974 ושב לביקור: "כשהייתי בהלסינקי שאלתי אנשים אודים מה הם 'לילות לבנים', והם לא ידעו. אולי משום שלא היה להם פושקין שיכתוב למענם את 'פרש הארד'. לפני כן לא ידע איש מה הם לילות לבנים. אולם היתה הספרות הרוסית היתה פטרסבורג והיה פושקין, ולכל קורא רוסי הלילות הלבנים הינם העיר עצמה".

המצלמה עוססת למקום אחר. באולם ספורטיש בספריה ציבורית קהל רב (צעירים, קשישים, נשים בשביסים) רוכש בלהיטות את שיריה של אנה אחמטובה במהדורה רשמית, שכמותה לא נדפסה כאן מעולם. לרגע קט ניתן להאמין, כי בפטרסבורג החדשה־הישנה עשוי תור של אוהבי ספר להעלות ארוכה על פצעי אמא־רוסיה. לשווא. המתבונן במתמנים יודע, כי הלהיטות לרכוש מבנך שהיה אסור שנים רבות היא גילוי של מוסה שתתפוגג כאשר יואלצו לשוב אל התורים המייאשים בפתחי המאפיות והאטליזים.

גם אטקינד יודע כי אין סיכוי לחיים שהוקרבו למולך המשטר. הוא מתאר עבר שחלף כלא היה ומספר על תולדות העיר וספרותה ועל "פרש הארד", האגדה והשיר. כשהוא מצטט משיר של אוסיפ מנדלשטאם "פטרסבורג, עדין יש לי כתובות / ובהן אמצא את קולם של המתים. / אני חי על מדרגה שחורה / ופעמון הולם נעקר עם בשר חי / וכל הלילה אני ממתין לאורחים / אזיקי מצלצלים על הדלת" (תרגם: פטר קריקסונוב), קולו נסדק. הדיסידנט [illegible] הוא עתה איש קשיש בחליפה מהוהה, גדולה ממידותו, המחפש בעיר־מולדתו התועה את מה שגלה ממנה לבלי שוב.

השיר הקשה של מנדלשטאם, שממנו קרא אטקינד, תורגם לעברית בידי מתרגמים שונים. בין תרגום ראשון לאחרון קרה משהו. בתרגומו של עזרא זוסמן, המשורר העברי יליד אודסה, פעמון הדלת הוא מצילה, ומה שנאמר אצלו במלה אחת נזקק בתרגומו של קריקסונוב לשתיים. אך העברית המתבגרת איננה צפורה או אפורה יותר. היא [illegible] מבצעי או שרסור".

בשעה אביבית עברית זו בתל־אביב, שבה אני רושם את הרהורי על זוהר הקטב בקאליניה, עלי השסק השחורים הירוקים שבחלוני מרצדים על קיר הבית הישן בחצר השכנה. בצד הבית גרם מעלות אחורי, לולייני, מברזל. הוא משתלשל מטה, אל החצר המוזנחת. עשבים ושסק. היקמאותו מעידה שבבאי העיר חששו מדליקות. אולם מעודי לא ראיתי מישהו עולה או יורד בו, אם לפי תומו ואם בגמלו על נפשו. גם אינני מצליח להיזכר ולו בסיפור עברי אחד שאינו מן השואה, שבו יש תפקיד למדרגות אחוריות מעין אלו. עם זאת, קשה לומר שאין בהן חפץ. יש מי שתולה כביסה ויש מי שמניח עציץ במשורות המתפוררות. ליד המדרגות אפלולית, שמתחה המהביל עומד באוויר אפילו בקיץ.

לי, התמונה הלילית לאורחים לא־קרואים המבקשים המאיימות על הדלת מוכרות רק מן הספרות הרוסית, בעיקר.

ב

גַּם אֲחֵרִים יִבְחֲנוּ
כִּי לִפְרָקִים הָעִיר מְסֻגֶּלֶת
לִדְמוֹת לְלִיטוֹגְרַפְיָה מִימֵי קֶדֶם
אנה אחמטובה (תרגם: ע. זוסמן)

עירים חיות בנופן במקצב מחזורי. הן שואפות אל תוכן חומרים, מתפשטות, מתרווחות, מתפשטות, חוזר חלילה, כריאות אבן. ככל שאנו מסוגלים לגלות, טפח מתנועתן בחלל־זמן, זו הנשמתה של שאיפה להתרחב, לגלף צורות בטבע הדומם המשתנה בלא־הרף, לכבוש את מרחב הרוחות, להדוף אותו. ערים אף מנסות לתמוך ברקיע שמעליהן או לתמום אותו מלמטה. הן מציבות בינן לבין התוהו בתים, כבישים, עצי תות ופיקוס, תנועות [illegible]. כגוף חי, הן זוקרות לעתים גם אצבע מתריסה, מתעיפה: מגדל בבל, פירמידה, אובליסק. לא מבנה גבוה סתם, כי אם התכוונות עקשנית לגובה. מגדל ג'יוטו, מגדל אייפל, בניין האמפייר־סטייט, מחט הזהב של פטרסבורג הישנה־חדשה, [illegible] בתל־אביב – ורימה של אקרופולסה אבנית/ברזילית אל האינסוף.

ג

מֵאֲבַדּוֹן בִּקַּנְתָּ לְבָבוֹ
מוּסָר לִקְנוֹת לֹא נָשִׁיתָ
וּלְרוּסְיָה חָנַן יְשָׁנָה
"אַתְּ רוֹמִי, רוֹמִי הַשְּׁלִישִׁית"

גַּם רוֹמִי הַשְּׁלִישִׁית מִתְבָּרֶכֶת,
וְלֹא תְהֵא עוֹד רְבִיעִית.
ולדימיר סולוביוב (תרגם: א. שלונסקי)

בעין המצלמה, לנינגרד שוב אינה לנינגרד. כמתריסים כלפי "קץ ההיסטוריה", אבות העיר מנסים להשיב לה את כבודה בגינונים לאים. הזוכה הגדול לבית רומאנוב, ראש העירייה, כמרים, קצינים במדי־שרד ואורחים מן השורה מרצדים על מרקע הטלוויזיה כבתמי צבע. [illegible] כי מלאו

מאיר דיזנגוף על הסוס

למהפכה שבעים וארבע שנים ופעמוני הכנסיות מצלצלים כמעט בלא־הרף.

ב"פריצה" השדרות ממוסקווה, מרפסת הקרמלין ריקה מאדם. למטה, בכיכר האדומה, מפגינים נוסטלגיה של המפלגה. בצד הסדר הישן, על חזם טורים־טורים של עיטורים ואותות־כבוד. המצעד הצבאי המסורתי איננו צועד עוד. עוברים־ושבים תוהים בדעתם אם זהו יום חג מלוח הקודשים, או סתם יום־של־חול שהופקע מן המניין האוקטוברי־אני. לפי מה שרואים מכאן, מתל־אביב, שגם בה כבר אין חוגגים חגי פועלים, מוסקווה היא עדיין הבמה המרכזית, ופטרסבורג היציע. הכל ממתינים לעליית המסך על מחזה שלא שוחק ברוסיה מעולם, ובהדבעת הם חשים, כי עלילה זו לא תיטיב עמם.

"שקיעת אלים" מצטלמת יפה על בימת אופרה, אולם פה ניכר קצו של העידן האדום, בראש וראשונה, בתחזוקה לקויה. בתצלומי תקריב ניתן לראות סדקי טחב בבניינים, טיח קלוף, כתובות נאצה, קמטי דאגה על מצחי אנשים. המצלמה איננה מעזה לשוטט בחצרות אחוריות, מאימת חוליגנים. ממילא, עסקות השוק השחור נקשרות עתה בחוצות, לעין כל.

תשישותה של אימפריה היא גם סיכומם של רצונות מתרופפים. בעוד אלפיים־אלפיים שנה, כשההווה ייהפך למיתולוגיה, יהיה כנראה מי שיתרץ את קיצה הדיאלקטי, האירוני, של רומי השלישית, בהולדת השסתום בצ'רנוביל. למען האמת, הסברים פלאיים מתיישבים יפה עם תיאודיות חרשניות. כאוס, למשל, כמתמטיקה של הסטיכיה: משק כנפי־הפרפר פורק את הפלדה, שהחריבה את הכוח, שקטל את העיר, שהרסה את הממלכה... "הורגריא"... ככל דברי־ימים ראויים לשמם. לפני הגל ולפני מארכס, הקדמונים ציירו לעצמם תבל חשוקה בנחש, שזנבו נעוץ בלועו.

ד

[illegible]
רוּסְיָה, רוּסְיָה שֶׁלִּי!
אנדריי ביילי (תרגם: א. שלונסקי)

יתכן שאפשר להתנחם במה שהזמן והטבע מעוללים לשאיפות התנצחות של שליטים: גשר, פסל ארד, מגדל פעמונים, אובליסק. בים החול והזמן, סמלים הנוטים אלה הם כאבן־מיל שלפיהן מתנווט בן־תרבות במסע הודי אל אחורים, אל הלאס, אל דיוניסוס: "לבנות – פירושו להילחם בריק, להפנט חלל. מוט טובה של מגדל־פעמונים גותי – היא הדנית, משום שכל תכליתה לדקור את השמיים ולהוכיחם על ריקותם," אומר מנדלשטאם ("שחרית האקמאיזם", תרגם: פטר קריקסונוב). בראש וראשונה, יאוש והנתח בידוך־אובליסק כלפי שמייא באקט דון־קישוטי רוסי. הנגדיש – אבן, בטון, פלדה ואפילו דיקט ומלים – מהמם את החושים: איקוני מארכס ואנגלס, נאומים וספרים אינסופיים, חנוטים בכיכר – ה"ממנטו מורי" של אבירי המסדר האדום. קיטש ומוות.

וכאשר הכל נגמר, הכמרים שמנים כבימי הצארים. ומה הלאה? צאר חדש? אצולה משטרת מחשבה? אוכרנה חמושה במחשבי־על?

כיכר מוסקוואית: אנדרטה מפליקס דזרז'ינסקי, אבי הצ'קה. לא בפטרסבורג. שם עדיין ניצב פסלו בכיכר. לפי שעה, לפחות. האם ניתן לומר כי שבעים־וארבע שנים טואטאו אל פחי ההיסטוריה? מרתפים. זו המלה. יותר מכל דבר אחר, דזרז'ינסקי, הכומר המודה של הכנסייה האדומה, היה אמן המרתפים: טורקומדה של הלוביאנקה.

יותר קשה להבין איך כבש לנין, מחברם של אין־ספור מאמרים ונאומים משמימים, את הבכירות ואת לב המשוררים. אם יש קסם בשעמום, בוריס פסטרנק הבחין בו. בשירו "לנין נואם", שתורגם לעברית בידי זוסמן ואברהם שלונסקי, לנין הוא קולו של רם הזרות: "ואל עבדות דבר כי יפן, / ידע, כי עת תשטף גרונו / תמצית קולו אשר צורפה / תוצק היסטוריה בעדו." יתר על כן, פסטרנק מעגן את זכותו של לנין לשלטון בעליונותו ההגותית: "על הלך מחשבה חולש הוא, / הרק על־כן – על מדינה." תהא דעתנו על פולחן האישיות אשר תהא, לנין של פסטרנק מתואר כבשר־ודם ולא כחנוט בכיכר האדומה.

לנין זה בשיר זה היה, ללא ספק, לנגד עיניו של זוסמן כאשר כתב את שירו "הופעת המשורר", המתאר הרצאה של ביאליק בתל־אביב: במקום המהפכן־הפוליטיקאי בשירו של פסטרנק, כאן משורר היודע כי התודעה קובעת את ההוויה. ביאליק שבשיר אנושי מלנין, אך בהדבעת גאוני יותר: "והוא היה גדול מכל ויכוח / על תיאטרון ומחזה. בשעה זו / בו שיחק, תמיד, הרוח / את גדול המחזות."

למזלו של פסטרנק, כנראה שכמותו לא עלו הרהורים על טרוצקי.

ה

שְׂפָתַיִם כְּפוּלוֹת-נִיב לְמַפְלָאָה אַחַת.
וְלָנוּ לְעַצְמֵנוּ — סְפִינְקְס אֶחָד גַּם יַחַד,
אֲחוֹנוּ — שְׁתֵּי זְרוֹעוֹת אֲשֶׁר לְדֶלֶב אֶחָד.
ויאצ'סלב איבנוב (תרגם: א. שלונסקי)

תל־אביב נולדה מן הים־התיכון והצמיחה את עצמה במהירות מחולות נודדים, מאתיים־ושש שנים לאחר שפטרסבורג החלה לגלף את עצמה כעיר מלך בשום הנייבה. אך אין לסמוך על מושגי זמן ומקום. כפרוזור ים־תיכוני, תחום ממערב בפלאז'ה וקאזינו, תל־אביב עטתה על עצמה מצעירותה מהוגנות 'בעל־בתית', ובבגרותה נהייתה למעין אודסה בלבנט.

שלא כפטרסבורג, תל־אביב לא נוסדה על תילים של דמעות ונוויות. אף־על־פי־כן ניתן לומר כי בתיה ניצבים על קברים: פלישתים, חשמונאים, צלבנים, ביזנטים, ממלוכים, ערבים, תורכים, צליינים וטמפלרים מאמריקה, גרמניה ורוסיה. גם כאיה המאחרים, היהודים, מהם עולים וחלוצים ומהם מהגרים, הניחו מאחוריהם מערב, שלבו במזרח.

מאיר דיזנגוף לא דמה בכלום לפטר הגדול, למעט השאיפה היוקדת לייסד עיר ולעשותה חלון עברי אל המערב. בעיר שתמוריה וגמליה רבו מסוסיה, לא הוצב פרש ארד. למרות זאת, הדימוי התל־אביבי הבראשיתי הוא אבי־העיר על סוס, כוכב, לא כגוף ולא כדמות־גוף. בעיניו של אביגדור המאירי היה דיזנגוף "אדם קליל תנועה עד כדי קלות דעת כביכול. אהב חיים עד כדי שכוחה עצמית שכשכרון אהבת חיים [...] אדם שבעצר מתחלה והיה מסוגל להפסיק לרגעים את הישיבה הרצינית ביותר" כשם שהיה מהודר ו"בעל נימוסי מלך". אך ברגע ייסודה של העיר, בטירוף הקל האוחז בכל אירוע היסטורי, התגנב אל המציאות עולם אובות רוסי. בתצלום המנציח את הגרלת המגרשים בין חברי אחוזת־בית, ניצב המשוגע המקומי, ה"דוראק", על גבעת חול מגגר. הוא מנבא בצחוקו המטורף שהעיר עתידה לשקוע בריינות. שלא כמנהג רוסיה, אברהם סוסקין, "הצלם העברי הראשון", לא "ריטש" את התמונה.

ראשוני העיר, שבאו בקפיצת־דרך מתחום המושב אל ההיסטוריה, ביקשו לעצמם אחיזה באדמה משלהם. תודעת השבט שלהם רוחשה מלים של קודש ושל חול והם יצרו מן המגינה הרוסית (והיידית) הרכה עברית מקומית מחוספסת יותר, שהולידה ספרות, והספרות – היסטוריה. "כולנו (כלומר סופרי רוסיה) קפצנו מן האדרת של גוגול", כתב דוסטוייבסקי, ומכיסה האחורי של אותה האדרת קפצו "התלושים" מנחם־מנדל ואריה בעל גוף, צאצאיו של "האדם המיותר" הרוסי.

לעתים אתה מתקשה להבחין בתל־אביב בין "האדם המיותר" לבין "התלוש". למראה צאצאיו של מנחם־מנדל ברחובותיה על כורחך אתה חוזר בדמיונך אל תחום המושב והעיירה. אולם יש שהעיר מתנהגת כאילו כל מעייניה בהווה חסר עבר, ואולי חסר עתיד – רגע ים־תיכוני מתמשך שריחו מנגל וטעמו קוקה־קולה. חמישים השנים האחרונות גם מחו כל זכר לרושם ששרר בתחילת המאה (ונקלט היטב בשחור־לבן של מצלמות התצובה), כי פעם, לפני אלפי שנים, היתה זו ארץ פלשת. עם זאת, עין חדה עשויה להבחין אי־פה, אי־שם, בשרידיו של כפר ערבי או בעץ שקמה מתקופת העות'מנים.

העבר הקבור בחול, הכנעני או החשמונאי, עמיד יותר. ברחוב העלייה, מקום הולדתי בדרום תל־אביב, נחשפה בנעורי שכבת כורכר ובה כפר חשמונאי, שרידי בתים ותרסים. לאחר שימור הממצאים הוקם במתחם בית־ספר תיכון, מינוח רשמי שתורגם מגרמנית ולא מן ה"גימנסיון" היווני.

התאורחותו של ביאליק בתל־אביב כבעל־בית באמצע שנות העשרים חתמה את פרק הנעורים של העיר אך בה בעת מיקמה את "ספינה" בגלות, כניגודו של המרכז העברי המתהווה בארץ־ישראל. משלבשה דמות ה"אתר" את צורתה, המנחם־מנדלית, העיירתית, הגלותית לכאורה, נבראה עיר חולות הזהב והים של אליק, "הצבר" המיתולוגי, ועל חופיה הולו להאדים פרחיו הוורודים של "היהודי הנודד". ביאליק עצמו הרגיש, כי הזיכרון הוא המבדיל בין הגירה לעלייה: "בן לילה נבנים בתים, ששוחי חולות פורשים לפניך עם הערב שמש. ועם בוקר הרי השתות של הבתים כבר צצים ועולים: מראות כאלה החוזרים ונשנים בכל יום ויום אינם ניתנים לביאורים. אלו הן תמונות הנחקקות עמוק במוחך, ושוב אינן זזות משם עולמית" ("דברים שבעל פה", דביר, תרצ"ה).

מדובר בעיר שצמחה בן לילה מחומרי סביבתה – חול, זיפזיף, מלט וטיח. בהיעדרם של חומרים קשים יותר (פלדה, שיש, ארד, שחם, צפחה ובטון), נרבכי הלבנים החלולות שיוו לה אופי של קביעות ארעית, של קלות מגושמת. זהו, כך אתה חש, תחום־מושב אמבי, חסר גבולות מוגדרים: "שני שלדים של בתים אחרונים בסופה של העיר הנבנית / קוממית וגאה חזית מול צהבת־חולות מיתמרת / באגרוף ריבועי הגזוזטרות מעל כביש. מתספס כאבנט / על כרסן הרכה של גבעות הם נראים מפסיעים כזימרות" (אברהם שלונסקי).

לא, אינני מתכוון לערוך הקבלה בין פטרסבורג לתל־אביב. מבחינות רבות, זו השוואה מופרכת. אף־על־פי־כן, אי־אפשר להתעלם מדמיון מסוים, לא בין העיר האירופית הראשונה ברוסיה לעיר העברית הראשונה בארץ־ישראל, אלא בין חלומות ושאיפות. ספרות רוסיה חייבת את בגרותה לפטרסבורג. באותה המידה, ואולי אף יותר, קשה לתאר ספרות עברית בת־ימינו בלא תל־אביב. "תמול שלשום" של ש"י עגנון המבדיל בין ירושלים של מעלה, מטה ואמצע לבין החיים החדשים המתרקמים בנווה צדק (שליצניה קראו לה נווה סרק), נהיה לטופס־יסוד בספרותנו, עד "סוף דבר" של יעקב שבתאי ועד בכלל.

תל־אביביות זו, הן בעברה הביאליקאי והן בהווה השבתאי שלה, איננה אלא רוחה של עיר החיה באי־סדר תנועתי, ושמחה בקרתנותה. היא קבצנית כשם שהיא נוברדישית; היא בעל־בתית כשם שהיא בוהמית. אין בה אפילו שמץ של שאיפה לכוח, לתפארת, לגדולה. העולם התחתון, "מודר" בינלאומי למטרופולין, לא קנה בה אחיזה של ממש. פרשעיה דומים יותר לנערים מגודלים שמשחקים בשוטרים וגנבים. הציונות שיוחלה לגנב ולזונה עמדיים כסמלים של נורמליות, הסתפקה בעבריינות זוטרה, אינטימית, מתורגמת מן ההוויי הלודז'אי שבסיפוריו של מרישה נאריה.

תל־אביב דומה למרבית הדברים שהצליחו בארץ־ישראל: אלתור יותר מתכנון, עקשנות יותר משקיפות. הראשית, כמדומה, מעידה על האחרית. פטרסבורג נוסדה בצו קיסרי ונבנתה בידי עובדי־כפייה; אחוזת בית בוועד של אורחים. ומעל לכל, זו היתה והינה עיר שבה אין מרכז אחד, כיאות לישוב בעל מוג דמוקרטי.

ו

מִפְּנֵי אֵירוֹפָּה מְעֻנֶּנֶת
אֲנִי נִשְׁטָה. וּלְפֶתַע נִשְׂתָּרֵבַב
פַּרְצוּף שֶׁל אַסְיָה מִנֶּגֶד
אלכסנדר בלוק (תרגם: א. שלונסקי)

"מוסקווה היא נשית, פטרסבורג גברית," כתב גוגול ב־1833 והתכוון לשתי תרבויות רוסיות. ייבגני זמיאטין, כעבור מאה שנים, הרחיק לכת: לנינגרד נותרה פטרסבורג יותר משמוסקווה נותרה מוסקווה. המהפכה הבולשביקית שינתה הכל. מוסקווה המזרחית, המבוזרת, נהייתה לבירה ביזנטית. היא אף סיגלה לעצמה סגנון בנייה ברלינאי (מוסקווה לא טעתה מעודה בטיבה של הפרוסיות) תכליתי, בנוסח קורבואזיה. אולם מוסקווה השתוקקה ליותר, וכדי לחפות על רגש נחיתות היסטורי האשימה את פטרסבורג באי־ידיעת רוסיה. בקנה־מידה קטן יותר, ירושלים ותל־אביב יכולות לשרטט את עצמן על מפת הקטבים של גוגול.

אך מה לי ולפטרסבורג של פושקין, גוגול, זמיאטין, מנדלשטאם, אנדריי ביילי, אחמטובה וברודסקי? מה לי וללילות לבנים? כיצירות ספרות, וזוויות אלו בהוויות אדם ונוף עוקרות אותי ממקומי ומזמני וקוראות לי דרור, דווקא בשל היותי השונה כל־כך. מה גם שספרות, לגבי דידי, היא שיטוט ולא טיול מאורגן, התחושה שבכל שהפלגת אינך אלא אתה עצמך. זאת, כמדומה, היתה הרגשתו של יוליסס כאשר שב אל ארץ־מולדתו – נאמן אבל למוד גלות.

מסעות השירה הרוסית מרומא השלישית אל השנייה, קונסטנטינופול־איסטנבול, ואל הראשונה, מוחשיים יותר. טעם האבק באוויר ובחיך ותחושת העתיקות חריפים כאן מכל הוויה דומה בפלח הכדור המערבי. העלייה לרגל אל המערב שבמזרח כבר נתגה אצלנו בשירו של טשרניחובסקי "לנוכח פסל אפולו", שבו מגיע ההלך מתבנית גוף־מולדתו אל גוף עברו המאווה: "באתי עדיך, מול פסלך אקודה, / פסלך – סמל המאור בחיים: / אקוד, אכרעה לטוב ולנעלה, / לאשר הוא נישא במלוא כל העולם, / לאשר הוא נהדר במלוא כל הבריאה, / לאשר יש מרומם בסודי־סודות היצירה. / אכרע לחיים, לגבורה וליופי, / אכרע לכל שכיות־החמדה, ששדדו פגרי אנשים ורקב זרע אדם, / מורדי החיים, מיד צורי שדי, / אל אלוהי מדבריות הפלא, / אל אלוהי כובשי כנען בסופה, – / ויאסרוהו ברצועות של תפילין..." הן אצל טשרניחובסקי והן בשירה הרוסית שורדת תחושה עזה, כי תש כוחן של הציוויליזציות, כי אין הן מסוגלות עוד להפיק מעצמן אלא את הדחף העיוור לנוע, לנוס, לנסוע לאחור, מן ההיסטוריה אל המיתולוגיה. דחפים אלה חוללו מהפכות, הארוטה הציונית, שחתרה בהיגיון נפתל לחזור אל ההיסטוריה. עם זאת, מסע ציוני זה מתעתע במפה: כדי לנסוע מזרחה צריך לנסוע מצפון לדרום, מכיכר המהפכה אל שיש התרבות.

כאשר אני מנסה לשרטט על המפה הדמיונית את מסעו השרבי, ההזוי, הפיוטי של מנדלשטאם לארמניה או את קריאתו של ניקולי גומילוב "שם בית־נתיבות שאפשר בו לקנות כרטיס נסיעה להודו של רוח," אני יודע כי נדודים אלו עשויים להוליך את נאמניה העבריים של השירה הרוסית לתל־אביב. אחוזת בית זו סמוכה לקו האורך פטרסבורג־איסטנבול־קושטא, שבקצהו הצפוני בני הטייגה קוראים לתנור־פחמים מגלגלה, ובקצהו הים־תיכוני מנגל. עם זאת, הקו השני בין שתי הנקודות עובר באודסה, עיר־הנמל שממנה הפליגה הספרות העברית החדשה לדרכה.

ז

הַקּוֹף שָׁתָה עַד תֹּם, הִשְׁלִיךְ הַסֵּפֶל
מִן הַסַּפְסָל, קָם וְעָמַד לְפֶתַע.
וְאָז — הָהּ, אֵיךְ אֶשְׁכַּח אוֹתוֹ הָרֶגַע — !
הוֹשִׁיט לִי יָד שְׁחוֹרָה גַּם כְּיַבֶּלֶת,
עוֹדָהּ צוֹנֶנֶת מִמַּגַּע הַמַּיִם...
ולדיסלב חודסביץ' (תרגמה: לאה גולדברג)

למזרח או למערב? הים השחור או הים־התיכון? צועניות־עד?

הצועניות, שעליה אין לי מושג של ממש, למעט סלסולו של כינור הונגרי, מזכירה לי מראה נשכח מילדותי התל־אביבית: קוף־צעצוע מקרטע על חוט־משיכה אל קצהו של מוט. הרוכל פיזם זמר תורכי צרוד, ופזמונו החוזר התפתל כערבסקה בין העברית, הפולנית, הרוסית, הערבית, שבפי העוברים־ושבים: "הי זיגי זום, זיגי זום בה." הרוכל־הזמר לא הסף ילדים, אך קוף המקפץ על החוט גנב את לבם.

לחן שוקי זה מקשטא מושמע לעתים ברדיו, אולם הביצוע הרהוט, המקצועי, איננו מצליח להרקיד את הקוף. שירה היא, בראש וראשונה, סירוב להיות מורקד על חוט.

ח

דּוֹרִי שֶׁלִּי, חַיָּה שֶׁלִּי, כִּי בְּלִי פַּחַד
בְּאִישׁוֹנֶיךָ לְהַבִּיט יָהִין
אוסיפ מנדלשטאם (תרגם: ע. זוסמן)

אֲנִי, רוּסְיָה, הוֹד הַפַּחַד
אלכסנדר בלוק

בגומילוב ובבאבל ירו. את מנדלשטאם הקפיאו למוות. "קדשה או קדושה" – גידפו שכירי־העט של ז'דאנוב את אחמטובה. צווטאייבה. מאות סופרים ומשוררים. גולים, מעונים ונרדפים. פסטרנק, בין פחד ל"דם הנדבק אל החיך".

ואיליה ארנבורג. גם אותו ראוי למנות עם הקורבנות. מי מסוגל לשער איזה מחיר איומים שילם? מי יודע כמה עצם את עיניו כדי להישמר מקריצתם הגונבנית של סרסורי המשטר? מי צדיק גמור ויידה אבן ראשונה?

כרוסי וכיהודי, גם ארנבורג ידע בכל מאודו ששירים מאריכים ימים מאימפריות.

ט

זוֹ רוּסְיָה — סְפִינְקְס. בְּצַעַר וְשִׂמְחָה,
עֵת דָּם שָׁחוֹר נִמְשָׁה עוֹטֶפֶת,
הִיא צוֹפִיָּה, הִיא צוֹפִיָּה בָּךְ
גַּם אוֹהֶבֶת וְגַם אוֹיֶבֶת.
אלכסנדר בלוק (תרגם: א. שלונסקי)

למה התכוון בילינסקי כשאמר: "חפות מפשע הוא אפוא הרלוק מעשה בלבד, הוויתה של אבן, ולא הווייתו של ילד"? במלחמת האזרחים עצרו חיילים לבנים את מנדלשטאם משום שחשבוהו לפושע פלילי מסוכן. משהובא לחקירה שאל את הקצין: "האם אתם משחררים אנשים חפים מפשע?"

שאלה כזו לא יכולה לעלות על דעתי, כל שכן על דל שפתי, שכן חיי המוגנים למדי שונים כל־כך מהתנסויותיו של גולה או נרדף. "סופר הוא בן־כלאיים של תוכי וכומר", כתב מנדלשטאם בעניין אחר אך בהולם באותו נושא, "תוכי במשמע הנעלה של המלה. הוא מדבר צרפתית בהיות בעליו צרפתי, ואם יימכר לאירני, יאמר בפרסית: 'תוכי טיפש' [...] בהימאסו על בעליו, הם יכסוהו במטפחת שחורה, שתהיה לספרות תחליף של לילה". אפילו הוא, נשמה רדופה שתפסה את מהות הסטיכיה, לא הבין באמת מהו רוע לב.

שורד כארנבורג לא היה יכול שלא להבחין בסבך הרגשות של גלות וגולים: "נפל בחלקי לראות הגירות מסוגים שונים – של הימין ושל השמאל, של עשירים ושל עניים. ראיתי רוסים, גרמנים, ספרדים, צרפתים. כמה מהגרים ערגו אל העבר, אחרים חתרו אל העתיד. אך למהגרים [...] דבר משותף אחד: הרחייה שדחו את הארץ הזרה אשר בה מצאו את עצמם, ערגה חריפה לארצם שלהם, צורך לחיות בתוך הצר של בני עמם [...] הם חיים בפריס כבתוך צריח עלוב של בית־מלון מפואר. הם שכחו איך מדברים רוסית, ואולם אין הם שולטים בצרפתית. הם בוכים כשהם רואים את 'ילדי וגישיך' בתיאטרון רוסי קטן. הם מפזמים את שירי ורטינסקי. הם אינם מסוגלים להיפטר מלוח השנה הישן והשנה החדשה מתחילה אצלם ב־13 בינואר. בבית רוסי אף ראיתי סאמובר: תחילה היממו [illegible] גאה." יתרה מזו, גלות, ככל אופן אחר של קיום מחוץ להיסטוריה, היא צמצום של אפשרויות יותר משהיא מרחב מצומצם. האם לא היה זה קאמי, גם הוא גולה בפריס, שאמר: "הבריות קשורים אל העולם, ורובם אינם רוצים לצאת ממנו. רחוקים מן הרצון לשכוח אותו תמיד, הם מתייסרים על מיעוט שליטתם בו, ונשארים אורחים משונים של העולם, גולים במולדתם שלהם" ("האדם המורד", מצרפתית: צבי ארד, ספריית אפקים). ואין אתה יודע איזו גלות נוראה יותר.

כבן לעם הגולה ביותר שגרת חיי בעיר מולדתי, תל־אביב, מחוזה ברגילותה. לפעמים נדמה לי שאבותי ואבות־אבותי, עד עולם, נולדו בה. יתר על כן, גלות העיר הזמנית במלחמת העולם הראשונה למצרים ולמקומות יישוב אחרים בארץ־ישראל, לא הותירה רושם רב ונטמעה כעובדה בדפי ההיסטוריה. על חולות נודדים, הביתיות מצאה לעצמה בית לאחר אלפי שנים של קיום ארעי.

י

הוֹי, לוּ יָדַעְתִּי מִלְּמַפְרֵעַ
עֵת אַךְ יָצָאתִי לְשַׂחֵק,
כִּי הַטּוּרִים יִרְצְחוּ רַבָּה,
וְזֶה הַדָּם יִדְבַּק אֶל חֵךְ!

אוֹ-אָז עַל הַבְּדִיחוֹת הָאֵלֶּה
מוֹחֵל הָיִיתִי בְּרָצוֹן, —
הַהַתְחָלָה הָיְתָה כֹּה מְעֻרְפֶּלֶת,
צָנוּעַ כֹּה הַנִּסָּיוֹן.

אַךְ מְשׁוּלָה זִקְנָה לְרוֹמָא
אֲשֶׁר מִן הַשַּׂחְקָן תִּדְרֹשׁ
לֹא דִקְלוּמִים בִּלְבַד, אַךְ אָמְנָם
לְמַלֹּא אָבְדָן בִּכְבַד-רֹאשׁ.

עֵת בַּחֲרוּז יַכְתִּיב הָרֶגֶשׁ,
יִשְׁלַח אָז עֶבֶד לַבָּמָה;
וְכָאן הָאָמָּנוּת נִגְמֶרֶת - - -
נוֹשְׁמִים גּוֹרָל וַאֲדָמָה.
בוריס פסטרנק (תרגם: עזרא זוסמן)

בעקבות פגישה בין ארנבורג למרשק בערב לזכרו של פושקין, אומר מחברו של "לאסיק רויטשוונץ": "מעודי לא הייתי מסוגל לפענח את החידה הטמונה בשורתו של פושקין: 'אין אושר עלי אדמות, אך יש שלווה וחירות.' הרהרתי תכופות במלים אלה אך אף פעם לא הבנתי אותן. החיים השתנו. ב־1949 ישבתי ליד שמואל מרשק ביציע של תיאטרון בולשוי. על הבמה נישאו נאומים על פושקין; זה היה לילו של יום השנה. אחר כך הלכנו לבית־הקפה שבפינת קוזנצקי מוסט. שאלתי את מרשק מהו האושר שעליו חלם פושקין, בצד שלווה וחירות." ארנבורג מציין, כי מרשק שתק ולא השיב על שאלתו. אני חש כי זו היתה אחת מפגישותיהם האחרונות, אם לא האחרונה שבהן.

האושר של פושקין?

במקום שפושקין ומרשק שותקים, כנראה שאין עוד דבר לאומרו.

במסה זו הרחבתי רעיונות אחדים שהבעתי באחרית־דבר לאסופת מסותיו של יוסף ברודסקי "מנוסה מביזנטיון" שראתה אור בתרגומי בספריית פועלים, 1992.

אמיר אור

פסיכי

הוּא לֹא אָמַר אֲנִי
הַמָּשִׁיחַ.
לֹא אָמַר.
הֵם עָקְדוּ אוֹתוֹ יוֹם אַחֲרֵי יוֹם
וְהוּא
הִמְשִׁיךְ לְהָבִיא
גְּאֻלָּה לַמַּחְלָקָה.
מַלְאָכִים הִשְׁתַּעַמְּמוּ סְבִיבוֹ כָּל הַזְּמַן
יֵשׁוּ דִּבֵּר אִתּוֹ בְּלִי הַפְסָקָה.
בַּכֻּתֹּנֶת הָיָה
מַכֶּה רֹאשׁ בַּקִּיר
רֹאשׁ בַּקִּיר.
הוּא הֵקִיא
וְיֵשׁוּ דִּבֵּר אִתּוֹ מִתּוֹךְ הָאַסְלָה.

עֳבִי הַדֶּלֶת הָיָה
8 סַנְטִימֶטֶר
בַּרְזֶל.
הוּא צָעַק.

אָח כּוּשִׁי עֲנָק
קִלֵּל תַּ'mother fucker
מִכָּל הַלֵּב.

רַק כַּדּוּרִים שֶׁל שֶׁקֶט
נָתְנוּ לָנוּ סוֹפְסוֹף לִישֹׁן כְּמוֹ baby.

הָיָה לוֹ שֵׂעָר אָרֹךְ,
בְּלוֹנְדִּינִי, כַּמּוּבָן.
גַּם זָקָן. כְּשֶׁלֹּא
הִרְבַּצְתִּי לוֹ, הִקְשַׁבְתִּי.

מתוך הספר "כבוד" שיראה אור בקרוב בהוצאת הקיבוץ המאוחד.

אשר רייך

זה הופך פתאום להרגל

הַחֹרֶף חַי עַל חֻמֵּךְ
אֲנִי חַי עָלַיִךְ –
אִשְׁתִּי כְּבָר לֹא
אִשְׁתִּי. אַתְּ
עֲדַיִן אַתְּ
שֶׁמֶשׁ אֲרוּחַת הָעֶרֶב שֶׁלִּי
כָּל זֶה הוֹפֵךְ פִּתְאֹם לְהֶרְגֵּל
בְּנוֹף צְפוֹנִי שֶׁבּוֹ אַהֲבָה
הִיא מִלִּים לְבָנוֹת שֶׁל חֹרֶף
בַּשֶּׁקֶט הָאָפֵל, בַּל תִּפְתְּעִי
שֶׁהָאוֹר עוֹשֶׂה בָּנוּ אֶת שֶׁלּוֹ.

זֶה הוֹפֵךְ פִּתְאֹם לְהֶרְגֵּל
צְלָלֵינוּ קְפוּאִים. הָהָר קָפוּא.
צִפֳּרִים קְפוּאוֹת נוֹשְׁרוֹת כַּשֶּׁלֶג
מִקִּנָּן. עֲנַן הַנּוֹף אָפֹר וְלָבָן,
לָבָן וְאָפֹר. עֵינֵי הַכְּפוֹר מַבִּיטוֹת בָּנוּ
חוֹבְטוֹת בְּעַצְמוֹתֵינוּ. מֵתִים מִתְגַּלְגְּלִים
מִקִּבְרָם. אֲבָנִים שָׁבוֹת לְהַר מַחְצְבָתָם. בָּרָק
חוֹתֵר לְרַעַם וְגַם חִיּוּכַיִךְ מִתְפַּזְּרִים הֵם.

וְכַאֲשֶׁר זֶה הוֹפֵךְ פִּתְאֹם לְהֶרְגֵּל,
הַזִּכְרוֹנוֹת כְּמוֹ צִפֳּרִים מְעוֹפְפוֹת
אֶל רַעֲדוֹת הַקַּיִץ הַגְּבוֹהָה בְּשִׁפְלַת הַחוֹף
שֶׁנִּשְׁכַּח מִבְּשָׂרֵינוּ. פָּנֵינוּ הַיָּם־תִּיכוֹנִיּוֹת
מַלְבִּינִים כַּלֵּילוֹת הָאֵלֶּה וְהַשְּׁמוּעוֹת עַל
הַקַּרְחוֹנִים הַזָּזִים אֵלֵינוּ. זְמַן הָאוֹזוֹן
הִגִּיעַ וְכֹל יִתְפַּלֵּא עַל כַּף אִישׁ.
עַד שֶׁמַּפְלִיגִים הַבַּיְתָה וְהַכֹּל פִּתְאֹם
מַפְלִיג לְקַדְמוּתוֹ: הַקַּיִץ וְהֶרְגֵּלֵי חֻמּוֹ
וְלַחוּתוֹ. הַשֶּׁמֶשׁ וְאוֹרוֹ. הַיָּם הַצָּלוּל
מִדֵּי בֹּקֶר שֶׁיֵּשׁ רַק לָהּ, הַיּוֹרֶדֶת
אֶל חֵיקוֹ לִשְׁכִיבוֹת חֶמְדָּה. רָקִיעַ
וְעֵינָיו הַכְּחֻלּוֹת. הַחוֹלוֹת. שׁוּב
שׁוֹמְעִים מִלּוֹת קַיִץ יְרֻקּוֹת בַּחוֹף
וְיָמִים יְשִׁישִׁים מִתְחַזְּרִים
בָּאֵשׁ הַכָּבוּי שֶׁל הַדִּמְדּוּמִים
מִתַּחַת לְשָׁרְשֵׁי הָעֶרֶב עוֹלָה
הַלַּיְלָה בְּלִי בְּהִירוּת בְּלִי כֵּהוּת עַד
אֶל תּוֹךְ לִבִּי. אֲנַחְנוּ בּוֹהִים זֶה בָּזוֹ
הוֹזִים, לֹא הוֹזִים, מְאֻשָּׁרִים, אֻמְלָלִים,
חוֹלְמִים, עֵרִים. לֹא חוֹלְמִים וְלֹא עֵרִים.

הַקַּיִץ חַי עַל אוֹרֵךְ. אֲנִי חַי עָלַיִךְ.
אִשְׁתִּי נִשְׁכְּחָה מִכְּבָר, רַק אַתְּ, אַתְּ עֲדַיִן אַתְּ
כִּי זֶה הָפַךְ פִּתְאֹם לְהֶרְגֵּל.

תאוות השם

ענת שפיצן

עמליה, גיבורת סיפורה של מיכל גוברין, צמאה לחוויות מיסטיות המוליכות אותה לחזרה בתשובה. אולם דרכה לשלוות הנפש סבוכה ופתלתלה ובעקבותיה צועד הקורא במבוך של סערות רגשיות, עליות ומורדות, מסקנות ואמונה, שאינם קלים לקריאה □ למרות זאת הכתיבה מרשימה ומקורית. אוהבי הלשון ירוו כאן נחת מהשימוש המיומן בשפת המקורות ומשילובה בעברית החדשה.

מיכל גוברין: "השם", הספריה החדשה סימן קריאה/הקיבוץ המאוחד, 346 עמ' 1995.

לפני כמה שנים הטריד מראה יוצא דופן את העוברים ושבים ברחובות בית־לחם. נערה צעירה רצה בכביש – עירומה, שערה הארוך מתנפנף מאחוריה, המים שוטפים את איברי גופה. היא נעצרה והובאה לבית־חולים לחולי־רוח, שם סיפרה שגילתה כי חלתה באיידס וכיוון שהיא קתולית מאמינה, הוליכה לבוא למקום הולדתו של ישו, *וברִיצתה במקום הקדוש התכוונה לטהר את הגוף* ואת הנפש.

התנהגותה של עמליה, גיבורת ספרה של מיכל גוברין, הזכירה לי את דרכה של הנערה מבית־לחם להיטהרות. עמליה היא בת לניצולי שואה. אשתו הראשונה של אביה הייתה פסנתרנית מחוננת, שהתאבדה במתנה הריכה בחיתוך גרונה בתער. עמליה נקראה "מלינקה" על שמה. כל חייה מנסה עמליה להימלט מזכר האישה המתה. מזכרון האווירה המעיקה בבית הוריה, ומתחושת אשמה שאינה מסוגלת למלא את מקומה של מלינקה הראשונה, לא בנגינה ולא בתחומים אחרים. היא נודדת למקומות מרוחקים, מחליפה שמות, בורחת מגבר לגבר, מסתממת, אבל דמות הנפטרת רודפת אותה, ועברה ממשיך להעיק עליה.

התחנה האחרונה בנתיב הבריחה היא ירושלים. *בדומה לצעירה מבית־לחם חשה עמליה צורך להיות במקום קדוש.* "מוכרחה לישון בין החומות", כדבריה, ועם זריחה היא עולה אל גג האכסניה שבתוך חומות ירושלים ופוצחת בזימרה. אמירת דברי השיר בעיר הקודש, בלבוש קצר חושפני, יוצרת תחושת התעלות והיטהרות. גם כאן ההתעלות קשורה לערטול הגוף, וכך החוויה המיסטית של איחוד עם הקדושה נעשית בגוף ובנפש כאחד.

עמליה הצמאה לחוויות מיסטיות נוספות חוזרת בתשובה. היא מצטרפת למדרשת בנות בירושלים, ומשתדכת לבחור כדי להקים בית בישראל. ישעיהו, השידוך המוצע לה, מעורר את יצריה. החזרה בתשובה ותאוותה לאברך מזכות אותה ברגעי התעלות רבים. אך בסופו של דבר מתברר שגם הבריחה הזאת מדומה כקודמותיה. זכרונות הילדות המרים חוזרים ומציקים לה, האישה המתה שוב צומחת בתוכה. היא מבינה *שהחזרה בתשובה לא תצליח למחוק את עברה*, וגם האהבה לבחור הנחמד לא תביא מרפא לייסוריה. לפיכך פונה עמליה לפעילויות אחרות שיספקו לה את תחושת ההיטהרות הנדרשת. היא מקריבה את קרבן אהבתה ומבכלת את ארוסיה לאהוב לבה, ושוקעת במלאכת קודש – אורגת פרוכת לבית הכנסת, מתבודדת ומסתגפת בעבודה קשה, בצומות ובתשוקה לגבר שהרחיקה מעליה. בסיגופיה היא מיטלטלת בין אמונה לכפירה, בין התעלות למפח נפש.

עיצובה המיוחד של היצירה משקף את המתרחש בנפשה של הגיבורה. דמותה מורכבת – היא מתקשה להכיל בקרבה את הילדה עמוסת רגשות האשם של עברה, את הנערה פורקת העול, אמילי, ואת האישה שהיא בהווה, הנקרעת בין יצריות לרוחניות, ובתוך גופה מתרוצצת הפסנתרנית המתה.

הסיפור מובא כיומני *שכתבה עמליה בלילות ספירת העומר*. אך מישור הזמן אינו רציף ותואם לבלבול שחשה הגיבורה. תוך כדי וידוי משחזרת המספרת את קורותיה לאחר חזרתה בתשובה, ומדי פעם קוטעים את הסיפור קרעי הזכרונות המציקים מעברה.

לא רק העבר מתערבב בעתיד, הספר כולו עשוי שילוב של ניגודים וסתירות. בפרוכת נארגת הנשמה בין חוטי המשי, ואילו בתיאורי הגוף *מתלכדים הנופים עם הרגשות* ותחושות הגוף. לדוגמה כשעמליה אומרת לעצמה: "משקל העיר כולה נפרש במשב קר באבריך", והרגע של יאוש הכביש הלוהט "נואש" והטורשים "ספוגים קינות".

המספרת גם נוטה לטשטש את הגבול בינה לבין דמויות שונות מהמקורות, שכיאה לחוזרת בתשובה היא *משתמשת* בהם בבריכות. למשל כשאינה מגלה את ספקותיה בנוגע לתשובה – היא משווה את עצמה לרחל שהסתירה את

מיכל גוברין

התרפים ואת יחסיה עם ישעיהו היא משווה ליחס בין העם לאלוהים בזמן יציאת מצרים "אותם הפכי פחד ותשוקה". את תחושתה כאשר ישעיהו לא בא מדמה המספרת לבהלה שחש העם בשעה שבושש משה לרדת מהר סיני.

בכלל עמליה נוטה להזות את עצמה עם הכלל. באחד המקומות היא אומרת במפורש: "אני הארץ. אני וירושלים עידך, חד הם".

בטשטוש הגבול בין זהות הפרט לכלל יש משהו מביטול האני ומתחושת ההתאחדות עם הקוסמוס המאפיינים את החוויות המיסטיות. גם המשמעות האירוטית שניתנת בספר לאיחוד עם האל מצויה במסורות מיסטיות רבות.

בתיאור של אריגת הפרוכת שוזרים ביטויים מיניים ברורים. האריגה מוגדרת כ"ריקוד הרישי של גיעות הגוף". בעת המלאכה לומדת האורגת "איך להעמיק, לאט לאט, בעינוג", ו"איך להציג את הנימים, לחכך בזהירות את גופי הנוטים עד שמתלהטים כל האנציצים".

האורגת העורגת מחליטה לסיים את הפרוכת בהקרבת הקורבן הגדול מכל – במתן חייה. ההתאבדות מצטיירת בדמיונה כאיחוד מלא עם הבורא. הזיווג עם הקדוש ברוך הוא מתואר בפיה כמשגל סוער: "על יצועה תיזל אהבתנו יה. כשתרצה תשתוקק אלי, עמליה, ועלי תשוקתך. תדבק בי, ותרעני. עד כלות הנשמה, ביום שכולו שבת ומנוחת עולמים".

וכמובן עמליה מאמצת את הפרשנות לשיר השירים הרואה בספר תיאור יחסי אהבה בין האל לעמו. היא מפתחת את הרעיון שהעם הוא בתו של האל. האל־האב לא הצליח להתגבר על יצרו ובעל את ילדתו, "את מחמד התאווה אשר גידל לו". לאחר גילוי העריות הוליס להגביר את חשקו בתאווה שתעורר בזרים, ב"תאוות הגויים", לשם כך הציג את יופיה ברבים. אבל התשוקה שעוררה בסובביה הציתה את קנאתו והפכה את אהבתו לשנאה. לכן ניסה להשפילה והפך אותה לזונה. "פיסק את רגליה לכל עובר ושב" ואת בניה שחט. ואילו הבת המושפלת המשיכה לדבוק באהבתה לאל־האב־המאהב.

בפנייה לבורא עולם משתמשת המספרת בביטויים בלתי מתאימים כגון: "ערמומיות תאוותך"; "מוסיף שקר לחוצאת"; "הפורש את כנפך ומכסה את פני הנואף שלך"; "מתענג בייסורי אהוביך".

מוצגת הדברים עולה ביקורת נגד הקנאות ונגד הסגפנות הדורשת להקריב קרבנות לריצוי האל. גם הממסד של החזרה בתשובה מוצג באור שלילי. הביקורת משתמעת מתיאורם של החוזרים בתשובה. כולם כעמליה מקווים שבעזרת האמונה והדבקות ישכחו את כאביהם וימצאו פתרון מהיר לבעיות הנפש. גם תגובותיהם של מורים וחברים לדברי הספקנות של עמליה בנוגע לאמונה, מדגישים את חולשתה של תעמולת החזרה בתשובה. ישעיהו אינו מסוגל להקשיב לווידויה, במקום להטות לה אוזן הוא ממהר לענות לה בנוסחאות ריקות כמו: "לעולם אין מתכפר לו כפרה גמורה עד שיבואו עליו יסורין". וכן ישראל גוטהלף, הרב במדרשת החוזרות בתשובה, אינו יכול לשמוע את ספקותיה וסוכר את פיה באמרות כגון כגון: "נצח ישראל לא ישקר". ואילו יוכבד אשתו המורה תמיד במלאכת הבישול, טוענת שעמליה תוכיח תשובה שלמה כאשר תלמד להכין דגים ממולאים ערבים לחיך. השקפתה נראית מגוחכת ושטחית לעומת ההתלבטויות וייסורי התשובה של עמליה.

למרות הביקורת נגד נוסחאות החזרה בתשובה ונגד הקנאות ותביעת קרבנות מהמאמינים, אין הספר יוצא נגד האמונה. הפרק האחרון מתאר את השבת שלפני כניסת חג שבועות. *לא ידוע אם עמליה תממש את תוכניתה להתאבד*, אך ברור שלאחר מסע מייגע של חיפוש עצמי הצליחה למצוא מנוחה. את שלוות הנפש מצאה בקבלת הדין, בהסכמה עם העבר, ובאמירת תפילה ללא ציפייה שתישמע.

דרכה של המספרת לשלוות הנפש סבוכה ופתלתלה, בעקבותיה צועד הקורא במבוך של סערות נפש, רגעי התעלות ואכזבה. הספר עשוי בליל סתירות, רגשות קיצוניים, שיבוצים מהמקורות ורמזים להיסטוריה ולדת, לפיכך אינו קל לקריאה, ועל הקורא מכבידה הארכנות היתרה. הנטייה לחזרות ולהגזמות והשימוש הפזרני בסימני פיסוק, כמו שלוש הנקודות וסימני קריאה המצויים על כל צעד ושעל. עלול להעיק גם הוויכוח העצמי הבלתי פוסק של הגיבורה נטולת חוש ההומור.

ולמרות כל אלה הכתיבה מרשימה ומקורית. במיוחד ייהנו ממנה חובבי משחקי המחשבה, שיוכלו להפעיל את התאים האפורים כל זמן הקריאה, ואפילו במשחק המצוי כבר בכותרת – "השם" – המרמזת למשמעויות השונות של המלה. ובכלל אוהבי הלשון ירוו כאן נחת מהמליצות ומהשימוש המיומן בשפת המקורות (ביניהם מקרא, לשון חכמים ותפילה) ומשילובה בעברית החדשה. כמו בתיאור קבלת הדין בסוף הספר: "כי אין תיקון לשבר. ואין תשובה לאחור. רק קבלה. מה שיהיה ומה שהווה ומה שהיה".

כותרים חדשים

■ רונית יובל חיטיק: "ברוך אליך רוברט", ספרית פועלים, 71 עמ' 1995 / משוררת בעלת קול ייחודי. שירה כמעשה בריאה – מן השחור השרוף אל שקיפות הבדולח.

■ עודד פלד: "מכתבים לבריאן בלוף/שמשות", הוצאת תג, 79 עמ' 1995 / שירה עזת ביטוי מקורית ומורכבת. ספרו האחד־עשר של המשורר, דור שני לשואה.

■ ליאור ארזוני: "התלבשות הגוף", הוצאת כרמל ירושלים, 41 עמ' 1995 / שירה צבעונית מרובת דימויים ומשלים.

■ איזבל איינדה: "סיפורי אווה לונה", מספרדית: אביבה ברושי, הוצאת שוקן 196 עמ' 1995 / 21 סיפורים של הסופרת הנודעת ילידת צ'ילה ששלושה מהם תורגמו כבר לעברית.

■ ילקוט מורשת, גליון 58 אפריל 1995 / במרכז הגיליון המדור "פנים אל פנים" דברים שנאמרו ביום עיון לזכרו של אבא קובנר. וכן מחקרים, תעודות וסקירת ספרים.

■ תמר זהבית: "יושאר מלא אור שמשי", הוצאת כרמל ירושלים, 47 עמ' 1995 / שאיפה לגעת בלב ההוויה, בין החלום ובין הפיכחון. ספר ראשון למשוררת.

■ אלן־רנה לסאז': "הרפתקאותיו של ז'יל בלאס", מצרפתית: עידו בסוק, הוצאת דביר והמועצה לתרבות ואמנות, 641 עמ' 1995 / רומאן פיקרסקי שהופיע ב־1735 ומאז יצא בכ־250 מהדורות. נמנה עם ספרות המופת הקלאסית והפופולארית כאחת.

■ מיכאיל לרמונטוב: "גיבור זמננו", מרוסית צבי ארד, השלים תרגום וערך: פטר קריקסונוב, הוצאת דביר, 196 עמ' 1995 / רומן המופת של המשורר לרמונטוב, שבישר את תור הזהב של הספרות הרוסית במאה ה־19. בתרגום החל צבי ארד המנוח שלא הספיק לסיימו והספר מוקדש ע"י ההוצאה לזכרו.

■ אורית רז: "תערובת יהודי", ספרית מעריב, 188 עמ' 1995 / חמישה סיפורים שבמרכז כל אחד מהם עומדת אישה בודדה, החיה בתחושה של החמצה ובצילו של חלום. קובץ ביכורים למחברת שהיא תסריטאית ומפעילת תיאטרון בובות לילדים.

■ ברברה קינגסולבר: "חלומות ברקיע", מאנגלית: תרצה נוראריה, ספרית מעריב, 349 עמ' 1995 / סיפור על שתי מערכות יחסים ושתי תרבויות – אמריקאית ואינדיאנית – מסופר ברגישות לירית.

■ זמנים מס' 52, עורכת: עדית זרטל, אביב 1995 / גיליון המוקדש לעלייתה של הלאומנות ובו מאמרים מאת שלמה בן עמי, אלעזר וינרב, שלום פרלמן, דניאל בויארין, אילנה קראוזמן בן־עמוס, ארנון גוטפלד ונוספים.

■ אז'ן פרומנטן: "דומיניק", מצרפתית: דניאל הדר ואביבה בריק, הוצאת כרמל והמועצה לתרבות ואמנות, 207 עמ' 1995 / הרומן היחיד שכתב המחבר בן המאה ה־19. סיפור על אהבה בלתי אפשרית הנעדר כל סממן אקזוטי.

■ קובי ויצר: "מדברי", ספרית פועלים, 48 עמ' 1995 / ספר ביכורים למשורר, יליד רמת־השרון 1955, חבר קיבוץ מורג כיום.

■ ג'פרי מאסון: "לסגור חשבון עם הפסיכואנליזה", הוצאת מלכיות לספרות, זמורה ביתן, 184 עמ' 1995 / התפתחותו והתפכחותו של פסיכואנליטיקאי. מי שהיה חבר מסדר הפסיכאנליטיקאים תוקף את המערכת המקצועית מבפנים.

■ "תרופות מן הטבע", כתבו וערכו: מרי פולנד בייסטאר רובינס, אורנה לוין, ניר עמית, הוצאת ספרי עליית הגג, ידיעות אחרונות, ספרי חמד, 138 עמ' 1995 / מדריך מפורט אלבומי ומאוייר לתרופות ממקור טבעי. תיאור יותר מ־230 תוצרי מן הטבע על שימושם הרפואיים וההיסטוריים בפורמט מפואר.

■ יוסף שביט: "כמו רושם בתמונות", הוצאת לוחמי בית הגטאות, 1995 / ספר המעמיד במרכזו לא את המחקרים והעדויות אלא את הצילומים עצמם, כשיטה מתודולוגית חדשה בחקר השואה. מלווים בביבליוגרפיה רחבה.

זה קורה

כנס סופרים ישראלים, פלסטינים, גרמנים על הנושא "ספרות ופיוס" ייערך בגבעת חביבה בתאריכים 24־26.5.95 בהשתתפות כ־30 סופרים ישראלים וכ־40 סופרים גרמנים. יפתח את הכנס השר יוסי שריד ● יום העיון השנתי לזכר פרופ' יוסף האפרתי יתקיים מטעם החוג לתורת הספרות הכללית באוניברסיטת ת"א ב־25.5.95 בשלושה מושבים ● המשוררת האמריקאית לה לוקה תגיע ב־26.5.95 לישראל לקראת הופעת מבחר משיריה בעברית בתרגום דורון קורן בעריכת מתום בן בהוצאת ירון גולן ● ערב דיון על יצירתו של יהושע קנז יתקיים במכון ון ליר בירושלים ב־30.5.95 בשעה 20:00. בהשתתפות: יהושע קנז, אריאל הירשפלד, אילנה המרמן. מנחה: בתיה גור ● אחרי הפסקה של עשר שנים חודש פרס שלמה מרץ מטעם בית ז'בוטינסקי. הזוכים בפרס השנה הם מנחם מיכלסון על תוכנית הרדיו שלו "יאיר" ויוסף רז על ספרו "יעקב רז חייל בר כבוד" ● "התרחשות – עקבות – ציור", סימפוזיון על אמנות מזווית פסיכואנליטית יתקיים מטעם משכנות שאננים במכון ון ליר בירושלים ב־25.5.95 החל משעה 17:00. בין המשתתפים פילוסופים ידועים מחו"ל ז'אן פרנסואה ליוטאר, סטפן מוזס וכריסטיאן גלוקסמן. מישראל ישתתפו עדי אופיר לאה דובב וברכה ליכטנברג. הדיונים יתקיימו וחלקם בצרפתית עם תרגום לעברית ● ערב על ספרה של מיכל גוברין "השם" יתקיים במשכנות שאננים בירושלים ב־24.5.95 בשעה 20:30. ישתתפו: פרופסור שולמית רימון קינן, פרופסור יהודה ליבס, והמחברת ● "משחק המכוכבות" מאת קלארה סריני (בת אחיו של אנצו סריני) בתרגום מירון רפפורט, יופיע בהוצאת "הספריה החדשה". לקראת צאתו תגיע המחברת לארץ ותתארח בבית אריאלה בתל־אביב ב־22.5.95 בשעה 20:00 ● "שישים מליגראם פרוזאק" מאת עידן רבי יופיע בעמודים לספרות עברית בהוצאת זמורה ביתן. קובץ סיפורים ראשון למחבר בן ה־19 המבטא את הכעסים של הדור שנולד לאחר מלחמת יום כיפור.

תה ואנטיפתיה

איזה פרליס

וירג'יניה וולף: "לילה ויום", מאנגלית: אביב ברושי. זמורה ביתן, 1995.

שמה של וירג'יניה וולף קשור קשר בל־יינתק לרומן "זרם התודעה" ועל כן נוטים אנו לשכוח שביצירותיה המוקדמות היא עדיין הלכה בתלם הרומן המסורתי. כך ב"מסע אל החוף" (1915) וכך ב"לילה ויום" (1919) שתורגם עתה לעברית. ספר זה נכתב בשנותיה הנוראות של מלחמת העולם הראשונה וכתיבתו נסתיימה עם סיום המלחמה בנובמבר 1918. אולי דווקא בשל כך בחרה המחברת להימלט ברמיזתה ל"עולם של אתמול" עולם של ביטחון הערכים המסורתיים, שנהרס במלחמה.

הספר זכה לתשבחות וגם לביקורת שלילית. ידידתה של וירג'יניה וולף, קתרין מנספילד, קטלה אותו בשל התעלמות המחברת מן המהפך, ששינה את פני העולם. ברם, כל סופר רשאי לבחור את הנושא שלו ואינו חייב להיצמד לאקטואליה. נושא מלחמת העולם עלה ביצירות מאוחרות יותר.

ב"לילה ויום" ארבע דמויות ראשיות: קתרין הילברי, בת טובים, הזה, כמנהג הימים ההם, בבית הוריה; ארוסה, ויליאם רודני, פקיד במשרד ממשלתי, הנושא את נפשו לתהילה ספרותית; מרי דאצ'ט, בת כומר כפרי, עובדת במשרד של הסופרג'יסטיות; רלף דנהאם, משפטן במשרד עורך דין, ולאחר מות אביו, נושא בעול פרנסתה של המשפחה המיוחסת.

מרי היא ניגודה של קתרין, ורלף ניגודו של רודני, ובנוסף לכך מפריד הפער המעמדי בין שני הזוגות. במרוצת העלילה נוצרת מעין שרשרת־אהבה: מרי אוהבת את רלף; רלף אוהב את קתרין; קתרין אינה אוהבת את רודני, אבל מוכנה להינשא לו. לבסוף היא מזמינה לביתה את דודניתה ומכוונת את רודני ליעד זה. לאחר סידרה של טעויות ואי־הבנות מתאפשר סוף טוב, נוסח ג'יין אוסטין. להתרת ה"פלונטר" הזה דרושים 416 עמודים, גדושים שיחות־נפש ארוכות בין הנפשות הפועלות. יש להודות, שקורא בן זמננו נלאה מן האורך המופרז של הסיפור. אולם העלילה אינה העיקר, שכן אין היא אלא אמצעי, שבעזרתו מעבירה וירג'יניה וולף את המסרים שלה. כידוע, היתה וירג'יניה וולף בת למשפחה מן העילית הרוחנית של אנגליה וידידיה היו אינטלקטואלים מן השורה הראשונה. היא לא הכירה, מנסיון אישי, רבדים אחרים בחברה האנגלית – מיגבלה הניכרת ביצירתה. למרות שייכותה לחוג מסוים, היא הסתכלה על סביבתה כאילו מבחוץ, בעינים ביקורתיות, שראו כל פגם. מה גם, שלרוע מזלה היא נולדה וגדלה בתקופה ויקטוריאנית ורוח התקופה לא פסחה על הוריה הנאורים. כל חייה לא שכחה שאחיה למד בקיימבריג' והיא נשארה בבית ולמדה בכוחות עצמה בספרייתו העשירה של אביה. מכאן עניינה במאבק הנשים לשוויון זכויות ולשחרור מכבלי המסורת. ברומן שלפנינו עומדת המחברת מאחורי קתרין הילברי, הבת הכלואה בבית אביה, המוכנה לנישואים ללא אהבה, כדי לצאת מעבדות לחירות. בהקשר זה מוסיפה המחברת הערה נועזת, המטילה את האחריות לנישואים פגומים כאלה על שכם החברה השמרנית והצבועה. "להתארס על מנת להינשא לאדם שאינך אוהבת זהו צעד בלתי נמנע בעולם שבו התשוקה אינה אלא סיפורו של תייר נוסע, שהביא אותו מלב יערות העד, והמסופר לעתים כה נדירות עד שאנשים פקחים מטילים ספק בעצם קיומה". הערה זו משמעותית לגבי מכלול יצירתה של וירג'יניה וולף שהתרחקה מתיאור תשוקות.

וירג'יניה וולף

קתרין אחראית לאחוזת הבית, המטפחת להפליא, שכן אמה הרומנטית, ה"מרחפת" כאילו על פלנטה אחרת, אינה מסוגלת למלא תפקיד זה. בנוסף לכך הבת עוזרת לאמה לחבר ביוגרפיה של סבה המשורר – ספר שלעולם לא ייכתב בשל פיזור דעתה של מרת הילברי. רק בחדרה בלילות מתפנה קתרין לעסוק במקצוע והחביב עליה – מתמטיקה. כנצר למשפחה "ספרותית" היא מעדיפה מדע מדויק "על פני המבוכה, הבלבול והערפול של הספרות היפה". האם זו הגדרה אירונית? או שמא ראתה וירג'יניה וולף תכונות אלה כחלק אינטגרלי של הבריון?

כל ארבע הדמויות שב"קוואורטט" שואפות למה שבימינו מכונה בשם "מימוש עצמי", כל אחת על פי דרכה. קתרין רוצה בכל מחיר להשתחרר מבית הוריה. מרי עזבה את ביתה הכפרי ובאה ללונדון נחושה לרכוש השכלה. בניגוד לקתרין היא עצמאית, עם "חדר משלה" ואף מנסה לתרגם את עקרונותיה לשפת המעשה בעבודתה בתנועת הסופרג'יסטיות. רלף המבריק והמחונן, מרגיש תיסכול במשרד עורך־הדין, אבל הריחיים על צווארו מקשים על הגשמת מאווייו. אפילו רודני, המתואר כדמות מגוחכת, חולם על יצירות ספרות, שכשרונו הדל מונע ממנו להביאן לעולם.

אף כי הרומן בשלמותו אינו פיסגת יצירתה של וירג'יניה וולף, יש בו סצנות שהן פנינים ספרותיות, שבהן מתגלה כשרונה הסאטירי, האירוניה הדקה שלה וחוש ההומור הדק. כך הפרק הראשון: מסיבת תה בבית הילברי. כאן נפגשים לראשונה שני הגיבורים הראשיים, וכן מצטיירת הסביבה התרבותית, שממנה צמחה קתרין. על רקע זה בולט רלף בזרותו ושונותו ומגיב בהתאם. הוא זוכה להזמנה משום שפירסם מאמר בעיתוני חוק בכתב־עת של מר הילברי, אחרת לא היה חודר ל"מבצר" זה של מעמד העילית. הפולחן האנגלי של תה בשעת מנחה מקוים בבית הילברי לכל פרטיו ודקדוקיו. קתרין מוזגת תה לאורחים הקשישים של הוריה והיא משמשת גם מעין מדריכת תיירים ומראה לכל אורח חדש את מזכרות המשפחה בחדר הסמוך. רלף חש מיד "כאילו אלף דלתות מרופדות ריפוד רך נסגרו בינו לבין הרחוב שהשאיר בחוץ". דימוי זה קולע בדיוק אל הפער התרבותי והיוקרה של החברה הגבוהה מחיי העם. בסיור המודרך מגיעים קתרין ורלף לידי עימות. מסתבר, שאבותיה מילאו תפקיד נכבד בתולדות אנגליה ואילו אבותיו של רלף רק שילמו מיסים כחוק.

היפוכה של סצנה זו הוא ביקורה של קתרין בביתו הדל והמרופט של רלף. היא מגלה מיד את הכיעור והטעם הרע, שעיניה לא רגילות לראות כמותם. אולם הלכידות של משפחה זו מרובת־הילדים היא באוותו של רלף והוא אינו מנסה כלל להפיג את אי־הנוחות של האורחת. במציאות, היה ליאונרד וולף (בעלה של וירג'יניה) ברומה לרלף, חסר פרוטה, ובנוסף לכך יהודי. כשהוא הביא את וירג'יניה לביתו והציגה לפני אמו, היה המיפגש מביך שבעתיים. תיקון החברה ושיחרור הפרט (בעיקר פרט־אינטלקטואלי) מלחציה ומוסכמותיה – אלה הם שני קווים, הנפגשים ב"לילה ויום", כשהדגש הוא על רווחת היחיד. הביקורת של וירג'יניה וולף מכוונת נגד המעמד הבורגני העליון, אבל אין לה כל בשורה מהפכנית. היא ובני חוגה מעולם לא היו מהפכנים, לא שאפו לזעזע את העולם או להחריבו עד היסוד, אלא רק לשפרו לפי טעמם. רלף הסוער והמרדן אמנם רוצה להשתחרר משיגרת המשרד, אבל שאיפותיו מתונות ביותר. הוא "איחל לעצמו מושב בבית הנבחרים בגיל חמישים, רכוש צנוע, ועם מעט מזל תפקיד קל ערך בממשלה ליברלית". מרי, שהיא לכאורה אשה "משוחררת", עצמאית ועובדת, נאחזת בעבודתה לטובת הכלל, כעוגן הצלה בצרתה הפרטית של אהבה נכזבת. הויתור שלה על אושר משפחתי אינו דוגמה מעודדת לנשים השוקלות ללכת בדרכה.

בסיכום: אין בספר "מירשם" כיצד להבטיח את אושרן של נפשות רגישות, ולו גם בחברה מתוקנת. כשקתרין שוקעת בהזיה היא רואה עולם דמיוני, שבו קיים האושר המושלם אשר בעולם הממשי אנו רק טועמים הד קלוש ממנו. לעולם דמיוני זה שתי תכונות קבועות: "היה זה מקום שבו רגשות שוחררו מן המעצורים שהעולם הממשי שם להם; תהליך היקיצה היה תמיד טבוע בחותם של ויתור ובמעין קבלה סטואית של העובדות". מי שמודד את המציאות באמת־המידה של חלומותיו, אכן נאלץ לחיות מתוך השלמה סטואית. בכל שוירג'יניה וולף היתה כנה בביקורתה החברתית וככל שרצתה לקדם את שיחרור האשה ואת תיקון החברה היה אותנטי – היא נטתה לשגות בדמיונות (לפי הגדרתו של א.מ. פורסטר ב"אספקטים של הרומן"). ב"לילה ויום" משחקים שני היסודות האלה, זה בצד זה, על אף הסתירה הקיימת לעד בין חזון ומציאות.

יריד הדירות "אביב 95" ייפתח בבאר שבע

מאת אמיר רוזנבליט

"אביב 95" — יריד הדירות הגדול של באר שבע, ייפתח ביום ראשון במלון "נאות מדבר" בבאר שבע, בהשתתפות 13 חברות בנייה וקבלנים וכן ארבעה בנקים למשכנתאות. היריד יימשך שלושה ימים, וייפתח בנוכחות שר הבינוי והשיכון, אלי בן מנחם.

ביריד ישווקו מאות דירות בגדלים שונים, החל משני חדרים (53 מ"ר) ודירות יוקרה של חמישה חדרים ויותר, בגדלים העולים על 170 מ"ר, וכלה בקוטג'ים, פנטהאוזים, וילות ודירות גן.

בבאר שבע צופים בעניין רב אחר יריד הדירות, לאור שתי עובדות מעניינות: האחת, לראשונה מזה שנים רבות הפכה העיר ליעד לגורמים מחוץ לאיזור, הרואים בה פוטנציאל שיווקי לדירות השקעה מחוץ לעיר.

השנייה התעניינותם של תושבי חוץ ברכישת בתים לצורכי השקעה. המדובר בעיקר בקהילות יהודיות, הרואות בהתפתחות באיזור מקור התפתחות אפשרי (כולל אפשרויות הגלומות בהקמת אזור הסחר החופשי באיזור). צפוי ביקור של מתווכים מטעם הקהילה האירופאית ביריד.

פול באומן, סגן נשיא חברת הענק ג'ונסון אנד ג'ונסון למוצרי צריכה לתינוקות, הודיע כי יבוא לפורום העסקי החמישי שיקיים הפורום הישראלי ביוני הקרוב בחיפה.

הפורום הישראלי הינו עמותה א־פוליטית הפועלת להידוק הקשר בין ישראל לעולם הרחב כולל בתחום העסקי.

המשתנים ליום 18.5.95

שער יומי גבוה ב־%	שער יומי נמוך ב־%	שינוי ב־%	שינוי בנקודות	שער בנקודות	המניה
99.00	99.00	−8.2		15.0	אביק
96.00	96.00	−3.2	−61.0	בס 1814.0	אגיס
97.00	97.00	−1.5	−61.0	4034.0	אגן
		−4.0	−96.0	בס 2297.0	אמרין
95.00	95.00	−6.2	−444.0	6658.0	אסיף
97.00	96.50	−3.0	−12.0	402.0	אורדן 0.1
98.00	97.75	−2.8	−12.0	585.0	אורמת 1
96.00	95.00	−4.5	−162.0	3441.0	אזורים 1
98.25	98.00	−1.7	−17.0	971.0	אידיבי אחזקות
97.75	97.00	−2.5	−133.0	5187.0	אידיבי פתוח
		−4.5	−36.0	769.0	איטונג
99.50	98.00	−2.0	−387.0	18480.0	אלביט
				96.0	אלביט אג"ח כ'
98.25	98.25	−1.5	−145.0	9490.0	אלקו החזקות
98.25	98.00	−1.7	−155.0	8713.0	אלקטרה
98.00	97.50	−2.0	−46.0	2278.0	אמפא
				99.5	אמריקה אג"ח 4
97.25	97.00	−2.2	−6231.0	270683.0	אפריקה ישראל 1
99.25	97.75	−1.0	−3147.0	311549.0	אפריקה ישראל 0.1
		−3.0	−8.0	266.0	אקרשטיין תעש'
98.25	98.00	−2.0	−12.0	589.0	בזק 1
97.75	97.50	−2.5	−936.0	36519.0	בינלאומי 1
98.50	98.00	−1.2	−459.0	36257.0	בינלאומי 5
102.50	102.50	+2.5	+42.0	1705.0	ברום
		−4.0	−248.0	5946.0	גולת השקעות
100.00	99.00			498.0	גזית 1
				110.5	גזית אג"ח 2
95.75	95.75	−4.7	−53.0	1069.0	דנו 1
98.00	97.50	−2.0	−387.0	18982.0	דיסקונט השקעות
98.75	98.50	−1.0	−87.0	8663.0	דלק 0.1
101.50	99.00	+1.5	+29.0	1979.0	הנשר 5
96.75	96.75	−3.2	−25.0	754.0	הכשרת הישוב
97.00	96.00	−2.7	−729.0	25785.0	חברה לישראל 1
97.75	96.00	−2.8	−587.0	24834.0	חברה לישראל 5
100.00	100.00			6.3	חלל 1
97.50	97.00	−2.7	−2861.0	101167.0	טבע 1
96.00	95.00	−4.2	−59.0	1331.0	טמפו 1
100.00	100.00	−0.5	−858.0	170833.0	טפחות בנק 1
97.75	97.75	−1.2	−1.0	91.0	יואל 1
		−1.7	−1.5	88.5	יואל אג"ח 2
98.00	97.00	−2.0	−18.0	866.0	ים המלח 0.1
97.00	97.00	−1.5	−17.0	1125.0	יצוא השק' 1
87.00	86.25	−13.5	−0.5	בס 2.9	ישראמקו
98.00	97.75	−4.0	−74.0	1773.0	כבלים 0.35
97.50	95.75	−3.0	−675.0	21839.0	כור 1
				107.0	כור אג"ח ד'
		−5.2	−334.0	6032.0	כור אופ'
99.00	97.00	−2.7	−6.0	הם 225.0	כימיקלים לישראל
100.50	100.00			928.0	כיתן
97.00	96.25	−3.7	−30.0	762.0	כלכלית ירושלים
97.25	97.25	−3.0	−987.0	31897.0	כלל אלקטרוניקה
		−3.5	−33.0	900.0	כלל ביטוח
97.50	97.25	−2.5	−206.0	8039.0	כלל ישראל 10
הפסקת מסחר				646.0	כלל סחר 1
97.25	97.00	−3.0	−57.0	1840.0	כלל תעשיות 1
		−3.0	−241.0	7782.0	כללי 1
97.75	97.50	−2.5	−9.0	332.0	לאומי
100.25	100.25			195.5	לפידות
		−3.5	−69.0	בס 1895.0	מאיר קרא 1
102.75	99.00	+2.8	+34.0	1258.0	מבטח שמיר 1
98.25	98.25	−0.7	−3.0	348.0	מבנה תעשיה
97.00	97.00	−2.7	−395.0	13979.0	מהדרין 1
97.50	97.50	−1.7	−26.0	1468.0	מכתשים
96.75	96.75	−3.0	−18.0	598.0	מליבו 5
98.00	98.00	−1.2	−9.0	695.0	מגן 1
98.75	98.75	−0.5	−1.0	276.0	מפעלי פלדה
97.50	97.50	−2.0	−6.0	בס 270.0	משוב מוסך 1
		−3.2	−992.0	29538.0	משכן ב 1
98.50	98.00	−1.5	−234.0	15373.0	נייר חדרה
98.00	98.00	−1.7	−330.0	18513.0	נכסים ובנין
95.00	94.00	−5.5	−30.0	514.0	סיבל
		−6.5	−33.0	468.0	פסא
				109.5	פסא בזק אג"ח 5
95.00	95.00	−5.0	−90.0	1711.0	סהר 1
		−3.0	−10.0	321.0	סקופ
102.00	99.75	+0.8	+9.0	1237.0	עלית 5
99.75	98.75	−1.0	−70.0	6941.0	פויכטוונגר 5
הפסקת מסחר				315.0	פולגת 3
97.50	97.00	−2.5	−206.0	8019.0	פועלים השק' 1
98.25	97.50	−2.5	−11.0	430.0	פועלים
96.00	95.00	−4.7	−62.0	1241.0	פורמולה 1
100.25	99.25	−0.7	−12.0	1597.0	פטרוכימיים
97.00	97.00	−2.2	−1026.0	44585.0	פז
		−1.2	−0.5	57.5	פטרוגז
97.50	97.50	−2.5	−282.0	11010.0	פקר פלדה 1
		−4.0	−377.0	9041.0	פריגו 0.1
		−2.0	−39.0	1903.0	פריקלאס 1
94.50	94.00	−6.7	−7.0	כן 98.0	קופי אמרא
הפסקת מסחר				274.0	קרדן השקעות 5
97.50	97.50	−2.2	−44.0	1892.0	קרור השקעות
100.00	100.00			987.0	רב בריח
		−0.2	−4.0	1414.0	רמון 1
		−2.0	−29.0	1438.0	רבוע כחול
99.00	98.50	−1.2	−64.0	5096.0	שופרסל
95.50	95.50	−3.7	−309.0	7924.0	שלמון 1
		−1.2	−2.5	187.5	שקם
		−1.8	−1.5	129.0	שקם אג"ח 4
		−0.7	−8.0	1107.0	תמר 10
		−4.5	−11.0	233.0	תמר 5
98.25	98.00	−2.0	−16.0	783.0	תדיראן

נדחתה ההנפקה הבינלאומית של קונצרן "כימיקלים לישראל"

מאת אמנון אמר

בעקבות המחיר הנמוך אותו ניתן לקבל היום עבור מניות כימיקלים לישראל, החליט אמש שר האוצר, אברהם שוחט, לדחות את ההנפקה הבינלאומית המתוכננת של מניות הקונצרן הממשלתי.

בשעת לילה מאוחרת קיים שוחט התייעצות עם חתמי ההנפקה ועם מנהלת רשות החברות הממשלתיות במשרדו, תמי בדרור, והחליט כאמור לדחות את ההנפקה.

הממשלה מחזיקה היום כ־48.5 אחוז ממניות כי"ל, ובהנפקה המתוכננת היא היתה אמורה למכור עד 20 אחוז ממניות החברה.

שר האוצר הסביר אתמול את החלטתו ואמר, כי המחיר שהוצע לממשלה תמורת המניות לא היה מקובל עליו. לדבריו, מכירת המניות במחיר הנמוך במידה משמעותית ממחיר המניות בבורסה בתל אביב, היתה פוגעת במשקיעים הישראליים המחזיקים במניות כי"ל. שוחט גילה עוד, כי ההצעה שהתקבלה היתה לפי שווי שוק של פחות מ־850 מיליון דולר, לעומת שווי שוק של כ־900 מיליון דולר לפיו נסחרות היום מניות החברה בבורסה.

ממשרד האוצר נמסר אתמול, כי בכוונת הממשלה והנהלת כימיקלים לישראל לחזור לשוק ההון במועד מתאים יותר, שבו ניתן יהיה לממש את הפוטנציאל המלא של החברה.

הנפקת כי"ל היא רק הראשונה בסדרה של הנפקות בינלאומיות, שמתכנן האוצר במסגרת הפרטת החברות הגדולות. בתקופה הקרובה אמורות להתבצע הנפקות בינלאומיות גם למניות חברות צים ובזק.

רבין דחה את תביעת עובדי רפא"ל להפסקת הדיונים בפיטורי עובדים

מאת אמנון אמר

ראש הממשלה, יצחק רבין, דחה אתמול את תביעת עובדי רפא"ל להפסיק מייד את הדיונים בוועדת השירות של נציבות שירות המדינה בפיטורי עובדים בחברה.

ועדת השירות דנה בימים אלה בפיטורי כ־350 עובדי מדינה מתוך כ־650 עובדים המיועדים לפיטורים השנה. רבין קרא לעובדי רפא"ל להיכנס למשא ומתן עם ההנהלה, כדי לדון במשותף בתנאי הפיכת רפא"ל לחברה ובתנאי הפרישה של העובדים שייאלצו לעזוב.

הממונה על השכר באוצר, יוסי קוצ'יק, הציג אתמול בפני ראש הממשלה את תנאי הפרישה המשופרים ואת המשכורות הגבוהות הניתנים היום, לדבריו, לעובדי רפא"ל. קוצ'יק הזהיר מפני היענות לתביעות העובדים, העלולות, לדעתו, לגרום להשלכות חמורות על כלל התעשייה והמשק.

ממשרד ראש הממשלה נמסר אתמול, כי המגעים בין העובדים לבין הנהלת רפא"ל ומשרד האוצר יימשכו עד למציאת הפיתרון.

ועדים ועובדים / אפרים דוידי

רכיבים בשכר המינימום

בגיליון האחרון של "דטהפקס" התפרסמה שאלה של עובד: "האם ניתן לכלול 'תוספת ערבה' ו'תוספת טיסה', שמקבלים באופן קבוע ומדי חודש עובדים המועסקים באילת, במסגרת שכר המינימום?"

לדעת אנשי "דטהפקס", אין לכלול רכיבים אלה בחישוב שכר המינימום, ויש לשלמם בנוסף לו. על פי הגדרת שכר המינימום, יש להביא בחשבון את רכיבי השכר הבאים: "שכר יסוד או שכר משולב, תוספת יוקר אם איננה כלולה בשכר המשולב, תוספת קבועה המשתלמת לעובד עקב עבודתו".

אולם, לא יובאו בחשבון "תוספת המשפחה, תוספת ותק, תוספת בשל עבודה במשמרות, משכורת י"ג, מענקים על בסיס שנתי והחזר הוצאות לרבות הוצאות כלכלה, אש"ל ונסיעות שמשלם המעביד".

"תוספת הטיסה" המשולמת לעובדים המועסקים באילת היא בחזקת "החזר הוצאות", ולכן אין לכלול אותה בחישוב שכר המינימום. ועוד: "תוספת הטיסה" ו"תוספת ערבה" הן תוספות מיוחדות המשתלמות בגין עבודה באיזור גיאוגרפי מסוים, ואינן תוספת המשולמת "עקב העבודה".

כוונת המחוקק היתה לצמצם ככל האפשר את התוספות הבאות בחשבון לצורך חישוב שכר המינימום. בקיצור: יש לשלם התוספות בנוסף לשכר המינימום.

"יונדאי" הכריזה על הפסקת הייצור

הצד השני של גלגלי המכוניות ה"חדשות" המגיעות לישראל, בייחוד אלה שמגיעות מהמזרח הרחוק, הוא ניצול העובדים, שכרם הנמוך והיחס של ועדים ואיגודים.

הנהלת מפעל המכוניות יונדאי שבדרום קוריאה הודיעה אתמול על הפסקת ייצור כלי הרכב מתוצרתה. זאת, עקב השביתה שפרצה במפעלי החברה אשר באולסן (כ־280 ק"מ דרומית לבירה).

כן, פרצו שביתות תמיכה למען עובדי מפעלי הרכב בשישה מפעלים נוספים שבבעלות הקונצרן הענק, הנמצאים בסמוך למפעל המושבת.

העובדים דרשו בתחילה תוספת שכר, אך כאשר שר העבודה לי יונג'קו הכריז על השביתה כ"בלתי חוקית" (וכך הן רוב השביתות במדינה זו, בה איגודים מקצועיים פועלים בתנאים קשים ביותר), פירסמה המשטרה כי היא מחפשת אחרי 12 ראשי הוועד והאיגוד של עובדי המפעל.

היא לא היתה צריכה לערוך מבצעים מורכבים. כל ה־12 שהו יחד עם 5,000 מחבריהם במתקן המפעל, והמייצר 5,000 מכוניות מדי יום. עוד 32 אלף עובדי המפעל, ששבתו בביתם, הודיעו כי אם המשטרה תפרוץ אל שטח המפעל ותנסה לעצור את מנהיגי העובדים, יגיעו לשם גם הם.

"מישלן" ו"פורד": ניתן יהיה למחזר צמיגים ישנים

(עתים־איי.אף.פי.) בעוד כמה שנים ניתן יהיה למחזר את הצמיגים המשומשים, ולהשתמש בהם לייצור צמיגים חדשים, מבלי לפגוע בתכונותיהם וביצועיהם. כך מסרו ביום רביעי חברות פורד ומישלן, בתום סידרה של מחקרים שערכו במשותף.

בבדיקות שערך המפעל הצרפתי לייצור צמיגים התברר, כי ניתן להשתמש בעד 10 אחוז מהצמיגים הממוחזרים בהרכבם של צמיגים חדשים, העומדים בדרישות התקן.

מישלן תמשיך במחקרים, ותבצע בדיקות של חוזק ואיכות לטווח הרחוק, במטרה לייצר בעוד חמש שנים צמיג המורכב מחומרים ממוחזרים שחברת פורד תתקין ברכבים מתוצרתה.

בורסה / איתן יעקבסון

ירידות במניות בצל דחיית הנפקת כי"ל וירידת הישראליות בנ"י

אתמול נרשמה מגמה של ירידות חדות בשוק המניות. הירידות הוסברו בדחייה הפתאומית של הנפקת כי"ל ובירידות במניות הישראליות בניו יורק.

הסברים נוספים: מימושי רווחים בשוק המניות והתבטאויות שליליות לגבי מצב המשק בכנס של ארגונים כלכליים. כמו כן, ראוי לזכור שהריבית הריאלית הגבוהה ושער הדולר הנמוך ממשיכים לכרסם ברווחיות החברות ולהעיק על שוק המניות.

מדד המשתנים נקבע אתמול על 174.16 בירידה של 2.22%.

מדד המעו"ף נקבע אתמול על 177.18 בירידה של 2.29%. המחזור הכולל במניות הסתכם בכ־71 מיליון ש"ח.

ממשלת ישראל וכימיקלים לישראל החליטו לדחות את ההנפקה הבינלאומית של מניות כי"ל. ההחלטה נבעה משינויים שחלו בשוקי ההון הבינלאומיים, אשר גרמו להערכה מחודשת של מניות חברות זרות ע"י משקיעים מוסדיים בארה"ב ובאירופה.

בהודעה לבורסה נמסר שבכוונת הממשלה וכי"ל לחזור לשוק ההון הבינלאומי במועד מתאים יותר.

מניות כי"ל נסגרו אתמול בירידה של 2.75% ונסחרו במחזור בולט של כ־5 מיליון ש"ח. שער הסגירה של מניות כי"ל אתמול היה 225.

מניות טבע נסגרו אתמול בירידה של 2.75% במחיר של כ־33.4 דולר, בהשוואה למחיר סגירה של 33.9 דולר בניו יורק ביום רביעי בלילה.

ירידות בלטו גם בשורה של מניות כבדות אחרות, כמו: בזק, אמפא, כלל אלקטרוניקה, כלל ישראל, כלל תעשיות, תדיראן, דיסקונט השקעות ואידיבי פיתוח.

בשוק המעו"ף בלטה התחזקות משמעותית של ה"פוטים", בתגובה לירידה החדה במדד המעו"ף ולשינוי השלילי באווירה בשוק.

בצמודי המדד נרשמה מגמה מעורבת עם תנודות מתונות לשני הכיוונים. לצמודי הדולר הורמו היצעים בר"כ, אך הם נקלטו לרוב בלי שינוי בשער ובמקרים אחרים בירידות קלות. המק"מים הארוכים נסחרו בתשואות 13.8% עד 14%.

במהלך המסחר היתה הפסקה בשל עיצומים של עובדי הבורסה לניירות ערך. ההפסקה נמשכה כשעה.

שערי מטבעות חוץ לתאריך 18.05.95

המטבע	שער יציג	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	בנק המזרחי מזומנים קניה	בנק המזרחי מזומנים מכירה	בנק המזרחי העברות והמחאות קניה	בנק המזרחי העברות והמחאות מכירה
1 סל	3.4854	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 דולר	3.0340	2.95	3.10	3.0058	3.0543	2.96	3.10	3.0044	3.0534	2.95	3.09	3.0033	3.0486
1 ליש"ט	4.7735	4.65	4.88	4.7312	4.8076	4.66	4.88	4.7294	4.8072	4.64	4.87	4.7286	4.8000
1 מארק גרמני	2.0975	2.04	2.15	2.0816	2.1152	2.06	2.15	2.0797	2.1137	2.04	2.14	2.0784	2.1098
1 פרנק צרפתי	0.5913	0.57	0.61	0.5874	0.5969	0.57	0.61	0.5870	0.5966	0.57	0.60	0.5866	0.5957
1 גולדן הולנדי	1.8736	1.82	1.92	1.8597	1.8897	1.83	1.92	1.8582	1.8885	1.82	1.91	1.8575	1.8856
1 פרנק שווצרי	2.5125	2.45	2.58	2.4955	2.5358	2.45	2.57	2.4924	2.5332	2.44	2.57	2.4933	2.5310
1 כתר שוודי	0.4099	0.40	0.43	0.4077	0.4143	0.40	0.42	0.4073	0.4143	0.39	0.42	0.4070	0.4132
1 כתר נורבגי	0.4724	0.46	0.49	0.4687	0.4763	0.46	0.48	0.4681	0.4769	0.45	0.48	0.4680	0.4751
1 כתר דני	0.5361	0.52	0.55	0.5320	0.5406	0.52	0.55	0.5318	0.5406	0.52	0.55	0.5316	0.5396
1 מרק פיני	0.6872	0.67	0.71	0.6822	0.6933	0.67	0.70	0.6812	0.6931	0.66	0.70	0.6812	0.6915
1 דולר קנדי	2.2329	2.17	2.28	2.2130	2.2487	2.18	2.28	2.2120	2.2483	2.17	2.27	2.2107	2.2441
1 דולר אוסטרלי	2.2010	2.14	2.25	2.1835	2.2188	–	2.25	2.1822	2.2179	2.14	2.24	2.1812	2.2142
1 ראנד דרא"פ	0.8248	0.74	0.84	0.8175	0.8307	0.70	0.82	0.8176	0.8313	–	–	–	–
10 פרנקים בלגיים	1.0192	0.99	1.05	1.0111	1.0275	0.99	1.04	1.0107	1.0273	0.99	1.04	1.0105	1.0258
10 שילינג אוסטריים	2.9817	2.90	3.06	2.9606	3.0084	2.91	3.05	2.9575	3.0058	2.90	3.04	2.9567	3.0013
1000 לירטות איטלקיות	1.8279	1.78	1.87	1.8124	1.8417	1.80	1.89	1.8136	1.8433	1.77	1.86	1.8120	1.8393
100 ינים יפניים	3.4856	3.39	3.56	3.4549	3.5107	3.40	–	3.4506	3.6058	3.38	3.55	3.4481	3.5001
1 דינר ירדני	4.4296	4.18	4.47	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 לירה מצרית	0.9254	0.85	0.93	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
ECU	3.8784	–	–	3.8469	3.9090	–	–	3.8440	3.9067	–	–	–	–
1 פאונד אירלנד	–	4.72	4.96	4.8077	4.8853	4.74	4.96	4.8086	4.8872	4.72	4.94	4.8052	4.8778
100 פזטה ספרד	2.4108	2.35	2.47	2.3913	2.4299	2.38	2.49	2.3913	2.4304	–	–	–	–
1 ניו זילנד	–	1.96	2.06	1.9966	2.0289	–	–	–	–	–	–	–	–
100 דרכמה יוונית	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
100 לירות לבנוניות	0.1840	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 דולר הונג קונג	–	–	–	0.3886	0.3949	–	–	–	–	–	–	–	–
1 דולר סינגפור	–	–	–	2.1523	2.1871	–	–	–	–	–	–	–	–
1000 לירה טורקית	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 לירה קפריסין	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

שערי קרנות הנאמנות ליום 18.5.95

חודשי ממוצע	באחוזים מתחילת השנה	באחוזים מתחילת החודש	יומי באחוזים	יומי בנקודות	מחיר פדיון	מחיר יחידה	שם הקרן
							מניות
+0.98	+4.60	−0.51	−1.08	−1.14	104.34	104.74	אוהדבין מניות*
−0.45	−2.05	−0.16	−1.30	−0.96	72.77	74.06	אוצר מניות
−2.24	−9.89	−2.08	−1.56	−3.78	239.14	243.55	אחריות מניות
−2.34	−10.32	−1.13	−1.83	−0.85	45.61	46.47	אילנות שקלים
−1.18	−5.30	−1.22	−1.49	−11.08	732.23	750.19	אנליסט מניות
−2.23	−5.51	+0.21	−1.82	−3.68	198.97	202.72	אנפה
−1.22	−5.49	−0.21	−1.29	−7.51	576.22	590.29	אנקור
−2.90	−12.65	−3.99	−1.29	−2.33	178.12	180.47	אפיקים מניות
−3.23	−14.01	−1.32	−1.80	−1.11	60.72	61.56	אפסילון 36
−4.33	−18.41	−1.01	−1.67	−2.07	122.05	123.71	אפסילון מניות
−1.63	−7.30	−0.52	−1.64	−3.64	218.17	220.72	ארז
−3.04	−13.26	−2.13	−2.05	−10.63	507.54	518.12	אש
−0.52	−2.35	+0.15	−1.90	−2.03	104.83	106.80	אתגר
−0.85	−3.85	−0.60	−1.58	−53.27	3328.07	3373.65	בטוחה מניות
−1.22	−5.50	−0.77	−1.39	−2.02	142.97	144.62	ברק
−0.42	−1.94	+0.54	−1.39	−0.99	70.27	71.78	דוברת שרים מניות
−1.43	−6.42	−0.91	−1.31	−1.24	93.35	95.03	הראל־לביא מניות והמי'
−1.80	−8.00	−0.30	−1.50	−8.43	553.83	560.04	זמיר
−2.26	−9.98	−2.19	−1.31	−0.83	62.51	62.73	יער
−1.95	−8.65	−0.97	−1.73	−1.97	111.62	113.98	כוכב
+1.92	+9.15	−0.12	−1.03	−1.17	111.98	113.47	כללי מניות הסידים
−2.48	−10.91	−0.54	−0.94	−1.78	187.43	191.12	מג'יק
−4.37	−18.58	−1.13	−2.18	−0.82	36.82	37.42	מיטב אופציות
−1.71	−7.64	+0.47	−1.14	−1.64	141.90	143.63	מיטב מניות
−0.26	−1.17	−0.19	−1.08	−0.69	63.08	63.61	מעגל
−1.43	−6.42	−0.78	−0.70	−0.57	80.12	80.99	מעוף
−1.95	−8.68	−2.55	−1.28	−0.69	53.13	53.61	מרכזית מניות והדירים
−1.19	−5.38	−0.64	−0.73	−5.13	695.20	705.05	נילי
−0.67	−3.03	+0.74	−2.01	−1.20	58.53	59.65	נמרצת
−2.96	−12.92	−1.49	−1.77	−0.81	45.01	45.87	נסיכה קונטיננטל
−0.99	−4.48	−1.03	−1.36	−3.77	273.24	274.88	נשואה מניות
–	–	+0.28	−0.09	−0.09	101.55	103.88	סימפון מניות והמירים
−2.06	−9.15	−1.43	−1.88	−1.11	58.08	58.30	ספנות מניות
−2.99	−13.05	−1.64	−1.01	−0.89	87.36	88.96	עדיף
−0.46	−2.11	−0.05	−1.38	−1.69	120.57	121.94	עמודה פז
−3.25	−14.09	−0.41	−1.54	−2.34	149.33	150.45	עמודה שלהבת
−0.72	−3.29	+0.19	−1.32	−0.97	72.42	72.83	עמודה שני
−0.78	−3.52	−0.41	−1.94	−15.05	762.16	776.42	פיא אודם
−2.80	−12.24	−0.11	−1.41	−0.66	46.26	47.13	פיא זינוק
−1.54	−6.90	−0.36	−1.95	−14.55	730.61	744.37	פיא יהלום
−0.41	−1.88	+0.11	−1.95	−9.80	492.38	501.51	פיא מכלול
−3.05	−13.27	−1.40	−1.96	−2.07	103.59	105.56	פיא מנוף
−1.36	−6.12	−0.31	−1.54	−1.21	77.20	78.68	פסגות מבט לשלום
−1.47	−6.58	−0.09	−1.31	−6.60	497.00	500.22	פסגות מניות
−1.04	−4.70	−0.19	−1.41	−0.81	56.61	57.69	פסגות על
−0.66	−2.98	−0.08	−1.57	−6.69	419.52	422.88	צמיחה מניות
−1.41	−6.33	−0.51	−1.38	−0.93	66.45	67.37	קפיטל מניות
−4.33	−18.41	−2.94	−2.09	−0.96	44.94	46.02	קרן זהב מניות
−5.88	−24.34	−5.77	−2.81	−4.81	166.27	169.91	רעם 90
−1.05	−4.72	−0.64	−1.83	−11.22	600.77	612.01	ספק
−1.23	−5.55	−0.57	−1.86	−1.99	104.78	105.55	תמוז
−0.04	−0.17	−3.14	−1.76	−1.79	99.83	102.43	תשואה־סופה
							מניות לפי שיטת מסחר
−5.35	−21.35	−1.95	−1.05	−0.93	87.87	88.63	אטמיה
−1.71	−7.64	−1.02	−1.53	−1.98	127.06	129.42	אילנות כרים
−1.72	−7.66	−1.22	−1.20	−1.13	92.66	94.93	אנליסט אגרסיבית
+0.72	+3.36	+0.83	−1.20	−0.93	76.68	77.73	גל
−0.58	−2.64	+0.21	−1.95	−34.21	1716.84	1727.14	דובדבן
−1.15	−5.17	+0.30	−1.23	−1.08	86.81	88.64	דוברת שרים כרים
−1.86	−8.28	−1.58	−1.20	−3.58	295.17	302.20	זיק
−1.39	−6.23	−1.14	−1.76	−3.66	204.85	205.52	מרכזית משתנים
+0.13	+0.59	+0.77	−1.57	−5.34	335.64	338.44	ברק
−1.68	−7.51	−0.94	−1.34	−19.89	1468.47	1484.98	עמודה כרים
−0.25	−1.15	+0.77	−1.95	−26.42	1325.36	1340.83	עמודה משתנים
+0.24	+1.11	+0.21	−2.07	−13.22	624.57	628.42	פיא בדולח
−0.27	−1.24	+0.16	−1.81	−3.73	202.62	203.91	פסגות לימיט
−1.71	−7.64	−0.38	−1.32	−1.12	83.98	84.54	ציון משאבים – כרים
−0.65	−2.95	–	−1.97	−5.61	279.23	282.40	תור
							מניות ענפי
+0.30	+1.40	+0.59	–	–	73.86	75.51	אודין חו"ל
−3.20	−13.89	−2.90	−1.78	−3.09	170.07	173.69	אחריות מד"ן
−6.71	−27.34	−0.15	−2.18	−2.62	117.49	119.96	אחריות נפט וגז
−1.54	−6.89	−0.64	−1.72	−1.03	58.93	60.02	אילנות פיננסים
−0.19	−0.88	+1.73	−1.09	−0.62	56.02	57.07	אילנות תקשורת וה
−1.16	−5.22	−0.96	−1.47	−3.39	227.31	232.91	אנליסט תעשיות
−1.84	−8.19	−0.85	−2.11	−1.10	51.14	51.88	בריאות
+0.16	+0.73	+0.34	−1.79	−36.10	1980.91	2017.93	דקל
−2.02	−8.96	−0.45	−2.15	−1.37	62.28	63.45	הון טקיין
−2.95	−12.89	−1.55	−2.09	−1.56	73.00	74.40	דינר ברוק פיננסל
−0.79	−3.58	+0.34	−1.20	−0.90	73.84	75.22	כימיקל פקיין
−3.21	−13.95	−0.46	−1.26	−1.17	91.50	93.22	להק טלקום
−1.08	−4.87	−1.31	−0.98	−0.66	66.41	67.63	להק שנהב
−3.81	−16.37	−3.52	−1.22	−0.58	47.10	47.99	להק תיירות
−2.01	−8.90	−0.16	−1.21	−3.11	253.65	255.79	מבנה
−0.94	−4.25	−0.09	−1.42	−1.01	70.15	70.74	מגוד מימסי
−0.10	−0.44	+0.39	−1.24	−13.53	1078.65	1087.84	מור
−1.17	−5.25	−2.78	−7.42	−1.20	83.21	84.35	נמר
−2.75	−12.05	+1.31	−1.45	−0.76	51.73	52.67	משאבי טבע
−0.32	−1.46	−0.17	−1.26	−0.77	60.14	60.87	עמודה יצוא
+0.03	+0.12	+0.46	−1.18	−0.68	57.14	58.13	פיא 2000
−0.41	−1.89	+0.99	−0.97	−0.60	61.37	62.53	פסגות פוקוס
−0.07	−0.31	+0.99	−1.57	−2.76	173.43	175.33	צמיחה תעשיה
							מניות המעו"ף
+0.11	+0.51	+0.06	−2.20	−2.82	125.33	125.94	אילנות מעוף
+0.56	+2.58	+0.18	−2.14	−3.26	148.73	150.05	כללי־מעו"ף
+0.10	+0.48	+0.14	−2.21	−2.89	128.03	128.84	מד מעוף
+0.12	+0.56	+0.19	−2.17	−2.66	120.19	122.46	מעלה מעו"ף
+0.21	+0.99	+0.79	−2.12	−2.65	122.59	122.88	מרכזית מעו"ף
−0.01	−0.04	+0.02	−2.21	−2.99	132.23	133.40	עמודה מעוף
+0.23	+1.05	−0.27	−2.10	−1.65	123.71	126.03	פיא מעוף
							גמישות
−1.17	−5.26	−0.66	−0.94	−108.45	11485.00	11560.96	אב
−1.71	−7.61	−1.55	−1.60	−22.86	1408.62	1435.10	אבוקה
−0.42	−1.92	−0.71	−0.66	−0.99	149.38	152.15	אביב
−2.53	−11.12	−1.00	−0.35	−0.27	76.24	77.82	אוהדבין גמישה
−0.27	−1.25	+0.30	−0.91	−0.61	66.21	67.39	אוצר גמישה
−2.00	−8.86	−1.80	−1.18	−4.35	363.19	369.76	אחריות גמישה
−0.02	−0.11	+0.43	−1.45	−2.46	167.35	170.52	אילנות 90
+0.20	+0.92	+0.11	−0.78	−0.77	97.68	99.37	איפקס גמישה
−0.99	−4.46	−0.92	−1.24	−5.94	474.97	486.62	אנליסט גמישה
−0.50	−2.28	−0.84	−0.64	−1.07	166.64	168.60	אסף
−1.71	−7.62	−6.40	−0.50	−0.59	117.94	119.56	אפיקים גמישה
−0.80	−3.61	−0.54	−1.28	−0.84	64.84	65.39	בורסון גמישה
−0.63	−2.87	−1.54	−0.41	−0.76	185.76	187.41	בנק גמישה
−1.25	−5.63	+0.35	−1.20	−1.48	121.76	123.40	בטוחה 30 פלוס
−0.21	−0.95	−0.83	−0.58	−11.53	1970.79	1997.83	בטוחה גמישה
−1.04	−4.69	+0.85	−1.46	−1.54	103.73	105.58	בלוק־רוק גמישה
−0.18	−0.82	−0.49	−0.90	−1.04	114.26	116.73	דוברת שרים גמישה
−0.79	−3.57	+0.03	−1.10	−5.71	514.71	524.29	דקיפה
−1.03	−4.64	−0.48	−0.42	−0.38	89.93	90.89	הלר אבלון גמישה
−1.52	−6.80	−0.80	−1.33	−28.66	2120.52	2162.36	יהודה
+0.04	+0.18	−0.88	−0.99	−0.73	72.90	73.61	יעד גמישה
−0.14	−0.65	+0.02	−0.95	−8.59	899.64	916.59	כללי גמישה
+0.85	+3.95	+2.37	−0.44	−1.80	402.70	407.45	למשקיע
−2.01	−8.92	−2.34	−2.07	−24.86	1174.32	1196.43	לשיר
+0.48	+1.86	+0.96	−0.06	−0.83	1409.31	1421.44	ממד
−0.11	−0.49	+0.57	−0.55	−0.57	102.19	103.07	מד דיקלה
+0.54	+2.49	+0.86	−0.13	−3.09	2356.09	2376.32	מוקד
−1.07	−4.84	+0.23	−0.94	−14.24	1504.29	1521.63	מיטב גמישה
+0.57	+2.66	+1.18	−0.26	−0.29	111.85	112.32	מירב
+0.52	+2.43	+0.71	−0.30	−0.57	191.62	193.25	מכון
−0.58	−2.66	−0.76	−1.01	−1.01	99.21	100.97	מקיפים גמישה 50
−0.18	−0.82	−0.15	−0.16	−0.91	553.16	561.03	מגנה
−1.76	−7.85	−2.17	−1.22	−2.19	176.93	178.03	נץ
−0.74	−3.35	−0.87	−0.96	−16.95	1746.86	1757.87	נשואה גמישה
−0.80	−3.62	−1.00	−0.90	−0.69	76.08	76.90	סיגמא גמישה
−0.21	−0.97	−0.87	−1.21	−1.72	140.56	142.53	פיזו
−0.47	−2.16	+0.67	−1.30	−1.75	132.88	134.45	סער
−0.07	−0.32	+0.07	−1.05	−1.61	151.44	154.33	עומר פקן
−0.46	−2.08	+0.88	−0.80	−23.37	2887.24	2920.16	עדית
−1.73	−7.72	−0.87	−1.56	−2.24	141.79	143.02	פיא היובל
+0.11	+0.52	+0.58	−1.22	−7.42	599.66	602.66	פיא קלע
−1.05	−4.74	−1.08	−0.86	−3.27	378.79	382.00	פנתר
−0.08	−0.38	−0.08	−1.43	−2.86	197.37	199.15	פסגות 100
−0.32	−1.46	+0.45	−1.17	−4.57	385.92	393.15	פסגות גמישה
−0.54	−2.47	+0.02	−0.92	−19.39	2097.71	2126.07	צמיחה
−2.07	−9.16	−2.73	−1.30	−1.68	127.27	128.96	רמקו גמישה
−2.84	−12.42	−1.62	−1.26	−1.53	119.85	122.10	שקמי
−0.17	−0.77	+0.30	−0.82	−17.87	2162.85	2173.83	תדהר
							ני"ע ישראליים נסחרים בחו"ל
+2.14	+10.22	+1.73	−0.51	−0.50	97.60	99.96	אטלס ו.ק.פ
+0.02	+0.09	−0.95	–	–	121.48	122.59	ישראל אמריקה
+1.94	+9.26	+1.95	–	–	76.83	78.50	להק חוץ
+1.08	+5.06	−1.14	–	–	119.30	120.77	מונדיאל
+1.00	+4.69	+0.52	–	–	65.91	66.96	עמודה בנק
+1.41	+6.67	+1.41	–	–	74.25	74.83	פיא וולסטריט
−0.11	−0.51	+1.19	−0.66	−0.54	81.76	83.95	פריצה
							ניירות ערך זרים
+1.71	+8.11	+1.02	–	–	162.51	166.91	אילן $
−0.58	−2.63	+3.44	–	–	80.28	81.80	אמינא מרל"ן מניב
+0.18	+0.84	+0.41	−0.15	−0.17	113.35	116.03	אנליסט אירופה
+2.00	+9.51	−2.74	–	–	132.04	136.23	אפיקים חו"ל
+4.83	+24.24	+4.47	−0.36	−0.49	136.78	138.93	בטוחה חו"ל
+0.13	+0.59	+1.48	–	–	181.97	182.48	דולר
+2.79	+13.51	+1.40	–	–	213.70	218.76	חו"ל
+0.46	+2.15	+2.48	−0.03	−0.09	306.43	312.44	כחל
+1.60	+7.58	+1.61	+0.10	+0.11	108.29	109.74	להק קוסמוס $
+1.78	+8.48	+2.34	−0.09	−0.12	133.57	135.73	מוריה $
+8.49	+2.19	+1.45	+8.48	+0.83	171.19	174.78	מס"א
+1.45	+6.87	+2.59	–	–	326.37	332.96	פיא חול
+0.94	+4.41	+0.97	–	–	136.77	138.69	פיא טרגט $
+1.30	+6.11	+1.66	–	–	100.76	102.12	פיא פרים $
+0.48	+2.75	+0.65	–	–	95.99	98.88	פיוניר חו"ל
+2.02	+9.65	+4.35	–	–	100.59	102.64	פסגות חו"ל
+0.34	+1.57	+0.93	−0.07	−0.07	95.92	97.13	קפיטל חו"ל
+1.29	+6.10	+1.14	−0.04	−0.06	148.30	151.16	רדון קונטיננטל
+1.32	+6.23	+3.02	+0.16	+0.66	411.15	419.98	רשף
+1.03	+4.80	+2.17	–	–	922.27	934.44	תבל
							מט"ח
+0.69	+3.22	+2.11	+0.14	+0.14	102.96	104.85	אוצר יוניברס*
+3.36	+16.40	+1.67	–	–	89.30	91.17	אילנות גלובוס
+0.64	+2.99	+2.04	−0.09	−0.62	683.90	696.83	דולב
+0.32	+1.49	+2.36	−0.11	−0.51	444.89	453.21	חוזית
+0.91	+4.26	+2.44	+0.12	+1.54	711.87	717.31	מור
+0.12	+0.54	+1.57	−0.20	−0.42	214.31	216.16	מיטב מטח
+0.67	+3.14	+2.82	−0.08	−0.11	136.72	136.99	ענבל פקן
−0.62	−2.80	+1.32	−0.02	−0.02	126.49	128.88	פיא ענבר
+0.64	+2.99	+2.30	−0.08	−0.32	381.16	388.39	פסגות מט"ח
+1.22	+5.72	+1.48	−0.97	−1.21	123.60	125.89	פסגות עולם
+0.91	+4.25	+2.08	−0.32	−0.75	235.61	240.18	צבר
							מעורבות
−0.09	−0.40	+0.24	−0.95	−17.38	1817.54	1853.35	ברק
−0.45	−2.04	−0.09	+0.11	+1.11	994.82	1003.18	מפיץ
+0.12	+0.57	+1.05	−0.66	−1.06	160.08	161.90	עמודה כוללת
+0.22	+1.01	+1.14	−0.88	−48.37	5472.74	5575.21	פיא
−0.64	−2.92	−0.37	−0.45	−1.75	387.36	389.74	פסגות יציב
+0.15	+0.67	+0.60	−0.92	−3.90	418.08	420.58	פסגות משולבת
−0.02	−0.10	+1.04	−0.61	−3.12	506.18	515.68	צופית
−1.67	−7.46	−1.81	−1.18	−0.76	63.64	64.84	תמריץ ב.ק.ו
							מדד ומניות
+0.13	+0.58	+0.41	−0.40	−11.41	2860.76	2878.73	און
−0.02	−0.09	+0.12	−0.93	−20.75	2201.79	2243.14	ברוש
−1.06	−4.80	−0.54	−1.46	−14.59	984.10	1002.68	תאנה
							אג"ח קונצרני
+0.63	+2.91	−0.06	−0.14	−0.43	316.74	322.66	אגם
−0.52	−2.35	−1.13	−0.48	−0.62	128.41	130.79	אחריות אג"ח
−0.66	−2.99	−0.84	−0.15	−0.13	87.65	88.41	אמירים
−0.52	−2.35	−0.80	−0.29	−0.56	194.09	197.80	אנליסט חברות
−2.95	−12.86	−1.86	−0.60	−0.52	86.74	87.82	אפסילון אגח חברו
−0.63	−2.85	−1.86	−0.65	−5.27	809.61	819.00	הגנה
+0.66	+3.07	−0.82	−0.26	−0.38	145.58	146.78	כללי אגח ח
+0.21	+0.97	−0.61	−0.36	−0.36	100.72	101.58	מיטב אגח הפרה. חברות
−0.34	−1.54	−0.07	−0.06	−0.06	94.39	95.16	עמודה אג"ח להמרה
−8.04	−0.18	+8.81	+0.06	+0.18	440.41	444.13	פחות
−0.81	−3.65	−3.04	−0.33	−0.39	117.92	118.65	נשואה אג"ח חברות
−1.07	−4.82	−1.93	−0.48	−0.35	72.31	72.77	עמודה קונצ
−0.22	−1.02	−0.38	−0.53	−3.98	752.47	757.27	פיא אור
−0.50	−2.30	−0.12	−0.31	−0.83	268.63	273.68	פיא תנופה
−0.28	−1.28	−1.38	−0.13	−0.40	304.77	310.48	קשת
−0.74	−3.35	−1.43	−0.11	−0.18	167.01	168.26	שלדג
							אג"ח
+0.23	+1.07	+0.56	−0.08	−0.08	103.34	103.73	אוהדבין שקלה
+0.18	+0.85	+0.60	−0.74	−1.74	234.54	239.03	איתן
−0.68	−3.08	−6.54	−0.13	−0.25	185.42	187.90	אפיקים אג"ח
−0.31	−1.50	−1.67	−0.19	−1.34	717.67	722.10	אתונג
−0.74	−3.36	−0.83	−0.26	−0.33	126.15	127.97	בונד
−0.50	−2.26	−2.30	−0.38	−8.14	2129.90	2158.90	בטוחה אג"ח
+0.86	+4.03	+0.45	−0.08	−0.09	108.13	109.67	בלק־רוטשטיין אג"ח
−0.15	−0.68	−0.05	−0.18	−0.81	452.67	458.88	גיא
+0.73	+3.39	+1.03	+0.01	+0.05	389.89	391.45	הילה
−0.59	−2.67	+0.19	−0.21	−0.33	159.12	161.21	הראל לביא
−1.38	−6.20	−0.78	−0.23	−0.52	222.08	224.59	חלמיש
+0.38	+1.76	+0.62	−0.11	−0.21	191.17	192.76	יעד
−0.79	−3.53	−1.80	−0.63	−0.71	112.13	114.18	סימפון אג"ח
−0.32	−1.45	+0.14	+0.01	+0.01	92.18	92.90	ספיגל אג"ח
+0.48	+2.23	+0.74	−0.10	−0.41	421.15	423.71	פיא אופיר
−0.12	−0.53	+0.74	−0.30	−0.49	162.90	165.97	פיא יוזמה
−0.90	−3.61	+0.88	−0.20	−1.99	999.01	1017.46	פיא שמיר
−0.50	−2.27	−0.42	−0.30	−0.61	202.83	205.27	פיל
−0.51	−2.32	+0.42	−0.20	−0.52	253.93	255.20	צוק
−0.78	−3.53	−2.21	−0.25	−3.34	1358.59	1368.93	ציון משאבים אג"ח
+0.88	+4.12	−0.01	+0.02	+0.02	103.64	104.43	קפיטל אג"ח
+0.66	+3.08	+0.68	+0.04	+0.06	165.70	166.87	שחר
+1.29	+6.09	+0.86	+0.03	+0.03	112.29	113.00	שקולה
–	–	−5.05	−0.42	−0.43	102.03	102.90	תשואות־חן
							מדד ומט"ח
−0.25	−1.21	+1.30	−0.05	−0.07	153.08	156.09	אודית
+0.30	+1.40	+1.07	−0.07	−1.04	1533.74	1562.37	אלה
+0.30	+1.39	+0.53	−0.33	−1.77	528.48	538.43	אטל
+0.30	+1.38	+1.14	−0.62	−3.14	500.59	510.16	גורן
−0.04	−0.19	−1.86	−0.20	−0.22	108.61	110.39	דוברת שרים אג"ח
+0.61	+2.86	+0.89	+0.09	+0.38	405.96	409.38	נבחר
+0.76	+3.55	+1.53	+8.14	+8.44	320.31	323.00	מימד
+0.70	+3.27	+0.84	−0.87	−1.88	213.66	217.69	מלכות
−0.54	−2.46	+0.48	−0.10	−0.14	144.83	147.52	עדמון
+0.24	+1.10	+0.92	−0.58	−27.26	4673.60	4702.79	פיא גביש
−0.23	−1.04	+1.24	−0.09	−0.23	248.49	253.18	פיא סגולה
−0.11	−0.48	+0.13	+0.01	+0.01	100.70	102.52	פסגות כל החדש
−0.46	−2.08	+0.82	−0.01	−0.03	240.86	245.32	שקד
							75% אג"ח מדינה
+0.90	+4.19	+1.26	−0.09	−0.76	813.62	828.80	אמוץ
+0.72	+3.36	+1.27	−0.02	−0.02	110.75	112.78	אוצר אג"ח מדינה
+0.39	+1.83	+0.16	−0.03	−0.09	306.17	310.02	אחריות אג' מד'
−0.82	−3.71	+0.99	−0.04	−0.13	301.46	307.13	אלמוג
+0.02	+0.09	+1.06	−0.13	−0.38	290.61	294.69	אנליסט אג"ח
−0.68	−3.07	+0.49	−0.21	−0.29	137.33	138.98	אפסילון אג"ח
+0.50	+2.31	+0.96	−0.06	−0.98	1703.16	1726.50	בטוחה אג"ח מדינה
−0.03	−0.14	+0.71	−0.04	−0.11	296.22	300.31	גבע
+0.54	+3.00	+1.04	+0.06	+0.11	173.81	175.70	דוכס
+1.95	+9.23	+0.87	−0.03	−0.25	865.91	881.26	דרור
−0.82	−3.89	+2.23	−0.07	−0.08	106.67	106.86	הון אג"ח מדינה
+0.56	+2.68	+0.80	−0.09	−0.32	357.60	362.52	זהב
+0.32	+1.47	+0.96	−0.10	−0.44	435.72	441.80	יבי
+0.28	+1.31	+0.66	−0.13	−0.14	103.69	105.48	י.ל.ד אג"ח מדינה
+0.57	+2.63	+1.05	−0.17	−0.92	526.63	536.61	יובל
+0.83	+3.85	+1.44	+0.03	+0.11	427.56	435.67	ישרה
+0.65	+3.04	+0.80	−0.16	−0.56	345.69	351.95	כללי אג"ח מדינה
+0.35	+1.63	+0.93	−0.15	−1.59	1075.89	1088.08	לשם
+0.52	+2.42	+0.89	+0.08	+1.03	1229.57	1240.09	מבטח
+0.34	+1.58	+0.74	−0.15	−5.19	3503.12	3532.93	מיטב אג"ח
+0.51	+2.42	+1.03	+0.19	+8.31	4386.56	4424.15	מרום
+0.44	+2.05	+0.73	−0.21	−0.21	97.87	98.65	מרכזית אג"ח מדינה
+0.55	+2.55	+0.56	−0.13	−1.30	975.94	981.79	נשואה אג"ח מדינה
+0.55	+2.58	+0.66	−0.28	−0.29	102.31	103.65	סיגמא אג"ח מדינה*
+0.40	+1.86	+0.64	−0.14	−1.46	1009.35	1018.15	סלע
+0.78	+3.65	+1.37	+0.09	+0.43	475.75	481.06	סנונית
+0.55	+2.58	+0.53	+0.04	+0.04	108.73	109.08	עמודה אג"ח מדינה
+0.18	+0.85	+0.65	+0.01	+0.12	873.78	880.52	עמודה אג"ח מדינה
+0.02	+0.09	+1.01	−0.10	−0.42	415.40	423.09	עפרוני
+0.30	+1.41	+0.74	−0.22	−7.33	3285.17	3347.24	פיא צביר
+0.25	+1.16	+1.56	−0.21	−0.39	188.46	190.13	פיא שפע
−0.79	−3.53	−0.22	+0.01	+0.01	142.21	144.88	פיא הדקים
+0.67	+3.14	+1.03	−0.15	−0.60	389.07	396.42	פסגות מדד
+0.37	+1.70	+1.16	−0.10	−0.31	324.76	327.57	פסגות מדב"ר
+0.67	+3.12	+0.63	−0.18	−0.69	379.39	386.33	פסגות האגירים
+0.45	+2.10	+0.76	−0.17	−2.43	1440.61	1460.43	צמיחה אג מד'
+0.70	+3.26	+1.50	+0.07	+0.08	504.42	510.16	שביט
−0.33	−1.53	+1.09	−0.10	−0.14	147.15	149.89	שחף
+0.29	+1.34	+0.98	−0.05	−0.40	765.51	779.94	השר
+0.50	+2.33	+0.73	−0.02	−0.10	518.14	521.11	תשוה
							שיקלית
+1.22	+5.72	+1.06	+0.02	+0.02	105.73	106.03	אנליסט שקלים
+1.32	+6.20	+1.07	−0.03	+0.11	399.92	400.72	חץ
+1.76	+8.36	+1.33	+8.14	+0.16	117.63	117.66	כללי זמינה
+1.28	+6.04	+1.03	−0.03	−0.04	122.62	123.46	להק ישעל
+1.36	+6.39	+0.85	+0.07	+0.08	354.60	355.29	פיא חליפין
+1.35	+6.34	+0.97	+0.02	+0.03	151.42	151.80	פסגות כל רגע
+1.47	+6.93	+0.86	+0.03	+0.10	377.23	377.54	רימון

קבוצת הברום תספק חומר לחברה בארה"ב ב־200 מ' ד'

מאת אמיר רוזנבליט

קבוצת הברום חתמה על זכרון דברים, לפיו תספק ברום ותרכובות של ברום לחברת אלבמרל קורפוריישן האמריקאית, אחת משלוש יצרניות הברום הגדולות בעולם.

ההסכם הוא ארוך טווח, ולפיו תספק הקבוצה את המוצרים ישירות למחסני אלבמרל ברחבי העולם. נודע, כי מדובר בהיקף אספקה של כ־200 מיליון דולר בעשר השנים הקרובות.

מנכ"ל קבוצת הברום, אשר גרינבאום, מסר כי הוא רואה חשיבות רבה בעצם חתימת ההסכם ארוך הטווח עם אחת ממתחרותיה הגדולות, והוא צופה כי הדבר יחזק את מעמד קבוצת הברום בארץ ובעולם.

קבוצת הברום היא חברה בת של קונצרן כימיקלים לישראל. 11 אחוז ממניותיה נסחרים בבורסה בתל אביב. מחזור מכירות הקבוצה עמד בשנת 1994 על 365 מיליון דולר.

הקבוצה, המייצרת כ־70 מוצרים שונים, משווקת אותם באמצעות חברות בת לשיווק ומכירות, שמשרדיה ממוקמים במרכזי סחר עולמיים.

מוצרים אלה משמשים את תעשיות הפלסטיקה, האגרוכימיה, הצילום, התרופות, הקוסמטיקה, קידוחי הנפט וכן מוצרים לטיפול במים.

שערי המניות ליום 18.5.95

המניה	שער בנקודות	שינוי מקור	שינוי ב"פ	%	מחזור	ה-ב
א						
אבוה	3514	+230.0	[illegible]	13.4	1158	+1994
אביב	בן 161.5	-1.0	-0.5	0.8	1500	-5539
אביב אביה	103	-2.0	-2.0		17	-55147
אביב אגח 1	בן 1					-200477
אבן	939	+2.0	+0.3	7.2	2310	+2240
אבן אג"ח 1	215			9.9	14000	-3137
אגוד 1	3.1	-0.1	-3.5	2.2	210000	-1161910
אגוד	548	-19.0	-5.0	4.1	2255	-10335
אגוד אופ' 1	18.5	-6.7	-26.5	1.7	27557	-26644
אדרה	260	+12.0	[illegible]	7.8	9044	+63034
אדרת אג"ח א	87			32.5	113247	+81947
אדיר אגח 3	350	-17.0	-4.5	2.6	2264	-1464
אדיר אופ'	832	-2.0	-0.2	2.0	720	-631
אדיש	374			2.0	1604	-1771
אדיש אגח א	4.1	+0.1	+2.0	0.2	13471	+69568
אדמי	158			0.7	341	-299
אדמקום 1	36.5	הפסקת מסחר				
אדמקום אגח 2	13.8	הפסקת מסחר				
אדנר 1	145.5	+12.5	[illegible]	57.8	120484	+958652
אדנר אג"ח 2	בן 137.5	-3.0	+2.3	37.3	82245	+280436
אדנר אלפי	בן 105	+9.0	[illegible]	0.5	1488	+8869
אדנר אלפי אופ' א	3.1	+1.0	[illegible]		3183	+135546
אדרכים 1	בן 222	-1.0	-0.2	2.6	3587	-4450
אדרת 1	206			0.7	1000	-1000
אדרת אופ' 1	78	-3.5	-4.0	0.6	2174	-2174
אדרים 0.1	345152			11.4	10	-10
[illegible]	179					
אודיה אופ' 1	18.9			0.3	5000	-5000
אודן	326				2	-2
אודן אופ' 1	22				8	-8
אוחה	116271	+1435.0	+1.3	4.2	11	+54
אודרגין שוקי	318					
אוליבר	537	-8.0	-1.5	0.8	437	-2618
אוליבר אופ' 1	8	-16.3	-67.0		1176	-1176
אולימפיק	250			4.1	4955	-4191
אולימפיק אופ' 1	בן 1					-5
אומניקור 1	329	-1.0	-0.2		6	-2506
אומניטוב	435	+9.0	+2.0	2.1	1484	+5350
אומניטוב אגח 1	בן 38	+3.4	[illegible]	0.4	2800	+3090
אונטוק אגח 10	4587			4.1	274	-274
אופ' אג"ח א	121.5	-4.0	-2.0	6.0	15014	-55014
אופ' אג"ח ב	148.5	-4.5	-3.0			-2373
אופ' אופ' 1	2196	-74.0	-3.2	4.0	550	-6590
אופטיקה	167.5	-1.0	-0.5	1.9	3330	-2532
אופיס 1	511	-16.0	-2.5	10.5	5309	-15255
אופיס	239	+2.0	+1.0	15.0	19091	+10549
[illegible]	64			10.8	51250	+46675
[illegible]	303					
אופטימה	3453	-107.0	-3.0	12.3	1077	-1332
[illegible]	4012	-20.0	-0.5	4.4	334	-272
[illegible]	79			3.3	12500	-8500
[illegible] 1	284					
אורדע פרי	1132			1.2	330	-504
אורדע פרי אגח 1	124					
אורות	בן 98.5			1.0	3000	-3261
אורות אגח א	93.5	+0.5	+0.5	3.7	12000	+20000
אורכל	515	-10.0	-2.0	18.0	10577	-14849
אורכל אופ 1	4.4	+0.1	+1.3	0.2	10000	+9971
אוראל	283				2	-2
אוראל אופ'	4.3	-5.9	-57.5	0.4	26720	-49263
אורליקן	353	-5.0	-1.5	18.6	15999	-29126
אורמת אג"ח ד	95			28.2	90005	-46939
אורמת אופ' 5	404	-21.0	-5.0	1.3	1000	-19859
[illegible]	4380	-89.0	-2.0	0.1	5	-495
[illegible]	424					
[illegible]	516			0.8	475	-383
אי.סי.אקס	183.5	+1.0	+0.5	0.2	400	+400
אי.סי.אקס. אג"ח	בן 106.5			7.0	20000	-10001
אי.סי.אקס. אופ' 1	2.9	+0.1	[illegible]		1732	+17241
[illegible]	569			11.3	6001	+3999
[illegible] אג"ח ב'	329	-7.0	-2.0	0.3	298	-9379
[illegible]	156.5					-1000
איכות	419					
איכות אופ' 1	1.9	-1.3	-39.2		2566	-25138
אילון בטוח	391			0.2	122	-122
אילן גת	400	-1.0	-0.2			-2000
אילן גת אג"ח	98	-1.5	-1.5	3.2	10003	-15978
אינקו 1	334			3.2	2924	+2886
אינטר-גמא 1	2694	-83.0	-3.0	6.3	713	-4452
אינטר-גמא 5	2537	-133.0	-5.0	0.4	50	-4072
אינטרקוסמא	813					
אינטרקוסמא אופ 1	45	-0.5	-1.0	0.7	4600	-4318
[illegible]	בן 173.5			2.2	3884	-16068
איתן ביטוח	365	-13.0	-3.5	7.1	5862	-15862
איתן ביטוח אג"ח א	203					-16450
אל איי אם אס	515	+15.0	+3.0	1.0	600	+596
אל איי אם אס אופ	61.5	+0.5	+1.0	0.3	1301	+2335
אל קנית	בן 430	-1.0	-0.2	1.4	1000	-1327
אל קנית אג"ח א	118			16.5	42373	-2518
אלביט אופ' 2	9382			4.4	143	-184
אלבן	159.5				2	-2
אלבן אג"ח א'	73.5		+0.3	2.4	10000	+100000
אלבן אופ' 1	1.2		+4.0	0.1	27780	+436200
אלגר 1 פי'	3975	-123.0	-3.0	0.9	70	-1190
אלדן-טק	41.5	-0.2	-0.5	0.4	3155	-2463
אלה	304				1	-1
אלה אגח א'	בן 100.5	-1.0	-0.7	6.6	19900	-20000
[illegible]	149.5	-8.0	-5.0		46	-9375
אלומית 1	9182	-23.0	-0.2			-230
אלוני 1	קו 182.5	+16.5	[illegible]			+9828
אלוני אופ' 2	57.5	+2.5	+4.3	0.3	1815	+1812
אלוני חץ	77	-3.0	-3.5	7.6	30001	-110872
אלוני חץ אג"ח א	103.5			3.1	9200	
אלוני חץ אופ' 3	1					
אליאנס	985			18.4	5651	-6877
אליאנס אופ' 2	1			0.1	36419	-36789
אלייטק תעשי 77	336	-18.0	-5.0	3.1	2798	-7422
[illegible]	421					-300
אלעד 1	בן 109.5	+1.0	+0.8	7.4	20433	+46897
אלעד אג"ח ב	95.5			3.2	10000	
אלעד אגח א	130.5			0.5	1227	-1227
אלעד אופ' 3	36.3			3.2	26508	-9472
[illegible] אופ 2	165			5.3	9766	-509
[illegible]	5362	-54.0	-1.0	41.5	2347	-4345
אלקטרה 1	7993	-122.0	-1.5	26.3	1000	-887
אלקטרה אגח 4	267			3.3	3780	+1200
אלקטרה צריכה	1874	-38.0	-2.0	18.3	2962	-5755
[illegible]	476	-1.0	-0.2		6	-14994
[illegible]	1347			25.9	5828	-5828
אלרון אופ' 2	5065	-25.0	-0.5	1.7	102	-282
אלרון 1 פי'	3340	-8.0	-0.2	34.4	3126	-2815
[illegible]	330	+2.0	+0.8	1.7	1514	+1524
[illegible]	356			3.3	2771	-4200
אמות	924	-16.0	-1.7	6.0	1979	-10629
אמות אופ 1	473	-10.0	-2.0	4.1	2629	-3751
[illegible] 0.5	88716	+878.0	+1.0	12.3	42	+73
אמת מיחשוב	491	-1.0	-0.2	2.9	1802	-1802
[illegible]	431			16.0	11261	+7940
[illegible]	7614	-19.0	-0.2	0.2	7	-7
[illegible]	361			13.7	11535	-14417
[illegible] אג"ח א'	121.5					
[illegible]	100			0.5	1398	-1398
[illegible] אג"ח	99					
[illegible] אג"ח ב'	47.4				33	-33
[illegible] אופ' 2	33				1	-1
אנליסט	בן 665	-15.0	-2.2	4.4	2000	-9700
[illegible]	532			5.1	2928	+2428
[illegible] אג"ח	61					
[illegible] אופ 1	2.1		+2.3		62	+24054
[illegible]	2545	-16.0	-1.0	8.4	1000	-2008
אפאר 1	424	הפסקת מסחר				
אפאר אג"ח א	112.5	הפסקת מסחר				
אפליקום	412			1.9	1386	+1386
אפליקום אופ 1	9		+0.5			+27941
אפק	270			1.6	1793	-3677
אפריקה אג"ח 2	387	-9.0	-2.2			-4851
אפריקה אופ' 7	39151	-3289.0	-7.7	16.7	129	-308
[illegible]	224	+8.0	+3.5	2.7	3669	+13354
[illegible] אופ' 1	1	-1.5	-59.3		10001	-12808
[illegible]	1100	-17.0	-1.5	0.9	236	-236
[illegible] 1	711	-39.0	-5.2	5.7	2201	-3251
[illegible] 5	664	-2.0	-0.2	7.9	3600	-3600
[illegible] אגח ב	114.5					
אר אם אל	בן 552	-61.0	-10.0			-33366
[illegible]	345			2.2	1900	
[illegible]	648			3.4	1575	-58
[illegible] אג"ח א	101.5	-0.5	-0.2	3.4	10000	-33000
[illegible] אופ 1	34			0.4	3118	-3118
ארזים 1	163	-3.5	-2.0	-0.8	1500	-11878
ארזים אג"ח 1	165	-1.5	-1.0			-30000
[illegible] 1	226			30.5	40952	-25590
[illegible] אג"ח 1	58	-1.0	-2.0	11.3	59000	-104991
[illegible]	בן 1107	-110.0	-9.8	7.4	2016	-16550
[illegible]	120.5			2.1	5548	-5548
[illegible] 0.5	305	-2.0	-0.7		1	-1001
אשטרום נכסי	364			9.6	8000	+8000
אשטרום נכסי אג"ח	118.5			9.8	25000	-15000
אשטרום תעש'	408	+1.0	+0.5	39.6	29433	+23452
אשטרום תעש' אג"ח	135	+6.5	[illegible]	0.7	1667	+1667

המניה	שער בנקודות	שינוי מקור	שינוי ב"פ	%	מחזור	ה-ב
[illegible]	374	-8.0	-2.0	12.1	9805	-19805
[illegible] אג"ח א	87.5	-0.5	-0.5	8.7	30000	-42938
[illegible] 1	171	-4.0	-2.2			-1100
ב						
[illegible]	560			27.1	14723	-674
[illegible]	בן 195	-10.0	-5.0	2.9	4506	-18260
[illegible] אג"ח א	70.5	-3.0	-4.0	9.6	41290	-51290
[illegible]	7.5					-144
[illegible]	140.5			3.3	7116	+384
בזק אג"ח	191.5	+2.0	+1.0	9.5	15000	+82000
[illegible]	177				6	-6
[illegible] אג"ח א'	59.5	-1.0	-2.0	0.1	372	-66024
[illegible]	259	-19.0	-7.0			-8745
[illegible]	8.5				119	-119
[illegible]	437			1.2	1200	-1200
[illegible] אופ' 1	15		-0.2			-10020
[illegible] אופ' 2	118.5	-6.0	-5.0	26.2	67029	-143177
[illegible]	506	+3.0	+0.5			+780
[illegible] אג"ח	93		-0.2		1	-25001
[illegible]	436	+2.0	+0.5			+259
[illegible] אופ 1	בן 10.6	-33.0	-75.3		1200	-1773
[illegible] אופ 2	24.4	-0.6	-2.5		205	-205
[illegible] משכנתאות	36711			16.8	139	+31
[illegible]	בן 172.5	-18.5	-9.7	1.3	2230	-4250
[illegible] אופ' 1	18.7				297	-297
[illegible]	בן 145	-6.5	-4.2	2.0	4259	-36920
[illegible] אופ' 1	2.7	-1.1	-30.0		5	-15556
[illegible] 1	376	-1.8	-0.2	4.6	5000	-10000
[illegible] אג"ח 1	191.5					
[illegible] 1	649					
[illegible]	326			19.5	18098	
[illegible]	636	-3.0	-0.5	0.3	153	-153
[illegible] אג"ח א'	70.5	-2.5	-3.5	1.2	5000	-43009
[illegible] אופ' 2	209	+5.0	+2.5	2.8	4066	+11484
[illegible]	1334			4.4	1000	+299
[illegible]	90			2.7	9000	-6802
[illegible] אג"ח א	96					
[illegible] 1	1599					
בן יקר גב אג"ח ב	40.8			6.1	45800	
בן יקר גב אגח א	77			25.5	100339	+84725
בן יקר גב אופ' 1	63.5				2	-2
בן יקר גב אופ' 2	380	-22.0	-5.5	2.1	1700	-1452
[illegible] 5	53898	+2444.0	+4.8	0.2	1	+9
[illegible]	267				3	-3
[illegible] אג"ח א	בן 61.5	-0.5	-1.0	4.1	20000	-213466
[illegible] 1	215					
[illegible]	בן 102.5	-1.0	-0.7	3.6	10500	-10518
[illegible] אופ' 1	3	+0.3	[illegible]			+67854
[illegible]	בן 94.5			1.6	5059	+836
[illegible] 1	2147	-66.0	-3.0	18.5	2610	-7304
[illegible]	125	-4.0	-3.0	1.2	3000	-3006
[illegible] אופ 1	25.9	-4.1	-13.7	0.4	4851	-6451
[illegible] 1	בן 596			3.2	1636	-1539
[illegible] אג"ח	122	+0.5	+0.3			+50000
[illegible]	144.5	-7.5	-5.0	2.4	4940	-34940
[illegible] אופ 1	בן 1					-48
[illegible]	626	-28.0	-4.2	5.6	2727	-21965
ג						
גב-ים 0.1	28795	-588.0	-2.0	10.7	113	-376
גב-ים 0.5	26835	-1866.0	-6.5	1.7	19	-171
גב-ים אג"ח 1	164.5			11.5	21243	-22507
[illegible]	בן 1.8			1.6	269200	-215730
[illegible]	בן 1632	-59.0	-3.5	4.1	752	-895
[illegible] אופ 1	בן 1				4600	-4603
[illegible]	692	-14.0	-2.0	22.8	10000	-11249
[illegible]	126	+6.0	[illegible]	29.1	78001	+98004
[illegible] אופ 1	בן 1					-296603
גזית	473					+5
גזית אג"ח א'	281			1.3	1347	
גזית אג"ח ב'	בן 118	+7.0	[illegible]	0.5	1356	+2400
גזית אג"ח ג'	בן 76	-1.5	-2.0	3.8	15000	-15008
גזית אופ' 1	175					+730
גזית אופ' 4	126.5	-0.5	-0.5		77	-77
[illegible]	בן 340	-38.0	-10.0			-11170
[illegible] אגח 1	68.5	+0.5	+0.8	6.8	30224	+76588
[illegible] אופ' 2	196.5	-10.5	-5.0			-1453
[illegible]	בן 171.5			11.9	21000	-22011
[illegible] אופ 1	בן 1					-263480
[illegible]	336				1	-1
[illegible]	287	-11.8	-3.7	2.1	2166	-9402
[illegible] אופ'	53.5	-0.5	-0.7		8	-448
[illegible]	152	+1.5	+1.0			+18000
[illegible]	93	+0.5	+0.5	8.9	3000	+4989
[illegible]	בן 706	-27.0	-3.2	12.2	4654	-9834
[illegible]	268	+7.0	+2.5			+3264
[illegible] אופ 1	4.1				15	-1934
[illegible]	730			13.5	5605	-5301
[illegible]	154.5	+3.0	+2.0	16.4	32112	+18577
גן שמואל	221	-2.0	-1.0	0.2	300	-1708
גן שמואל אופ 2	4.2		+1.0			+29887
[illegible]	292			11.2	11633	+8384
[illegible] אופ 1	בן 27			0.3	3815	+275
[illegible]	308	-20.0	-6.0	1.3	1280	-3480
[illegible]	422			1.4	1000	-1000
[illegible] אגח 1	109			29.5	82195	-44030
[illegible] אופ' 2	83.5	-1.0	-1.0	9.5	34680	-22888
ד						
[illegible]	11528	-387.0	-3.2	6.3	166	-865
[illegible]	11221	-377.0	-3.2	14.9	403	-1442
[illegible]	461	-15.0	-3.2	38.4	20012	-22465
[illegible] אגח א'	89			15.4	52366	-2366
[illegible] אופ 2	12.5		-0.2	0.1	1380	-7201
[illegible] אופ 3	297	-16.0	-5.0	0.3	319	-882
[illegible]	151	-1.5	-1.0			-32787
[illegible] אג"ח א'	96			17.4	55000	-55000
[illegible]	439	-10.0	-2.2			-5976
[illegible] אג"ח א	107					
[illegible]	בן 326	-2.0	-0.5	0.9	800	-1896
[illegible]	בן 82	-1.5	-2.0	5.4	28000	-9125
דורי הנדסה	בן 73	+5.0	[illegible]	1.0	4200	+52215
דורי הנדסה אג"ח א	תב 59.5			59.2	382831	+70538
דורי הנדסה אופ 1	1.8		+2.8	0.1	12237	+16484
[illegible] 1	617			8.8	4321	
די סי אל	718	-15.0	-2.0	3.0	1259	-3997
[illegible]	293			2.4	2439	-439
[illegible]	183					
דיסקונט [illegible]	16423	-421.0	-2.5	35.2	650	-2271
[illegible] 1	2.4		-2.0	1.9	244492	-296354
דלק [illegible] 1	2673	-141.0	-5.0	12.0	1359	-1864
דלק מערכות	157.5	-4.5	-2.7	12.7	24415	-23415
דלק קידוחים	3.4	-0.2	-5.7	4.5	400000	-1201719
דלתא-גליל 1	1295			31.0	7250	+1976
דלתא-גליל 3	1255	-52.0	-4.0	3.1	750	-16898
[illegible]	1526	-85.0	-5.2	5.4	1875	-4870
דן רכב	361					
דן רכב אג"ח א	118					
דן רכב אופ' 1	בן 1					-55477
[illegible]	1418	-32.0	-2.2	71.4	15365	-13572
[illegible]	31.1	-3.5	-10.0	4.1	39500	-333516
[illegible] אג"ח 2	תב 28	+2.3	[illegible]	5.8	62478	+282522
[illegible] אג"ח א'	בן 30	+2.1	[illegible]	8.0	80699	+424687
[illegible] אופ' ב'	בן 1					-11531
[illegible] 1	1939	+38.0	+2.0	3.2	500	+808
[illegible] אג"ח	204	+4.0	+2.0			+60005
[illegible] אג"ח ב	118	+0.5	+0.3			+24972
[illegible]	1510	-47.0	-3.0	1.0	200	-825
[illegible] אג"ח	99		+0.3	14.5	44463	+20546
[illegible]	4263	-272.0	-6.0	6.1	435	-3877
[illegible]	156.5	-3.0	-2.0		78	-9767
[illegible] 1	841	+2.0	+0.3	0.4	154	+315
[illegible] 1	1123	-23.0	-2.0	0.7	177	-2326
[illegible] אג"ח	162.5	-0.5	-0.2			-12563
[illegible] אג"ח 2	97.5			8.0	24831	-58227
[illegible]	1490					
[illegible]	295					-1
[illegible] אופ 2	182			0.3	545	+545
[illegible] 1	1932					
[illegible] אג"ח 1	180.5	-0.5	-0.2		31	-1531
דרבן	1704	-53.0	-3.0	2.9	522	-10802
דרבן אג"ח א	122.5					
[illegible]	240	הפסקת מסחר				
[illegible]	בן 199	-11.0	-5.2	3.3	4957	-9993
[illegible] 0.1	167	-7.0	-4.0	6.8	12326	-40549
דשנים 0.1	בן 1690	-188.0	-10.0			-597
דשנים 0.5	1557	-82.0	-5.0	1.5	300	-1235
דשנים אופ' 1	179					
ה						
הד ארזי	409			27.0	20000	
הד ארזי אופ' 1	בן 6.6	-0.2	-3.0	0.3	14705	-15026
הוד 1	666	-66.0	-9.0	2.0	981	-18491
הוד 5	655	-5.0	-0.7	14.1	6548	-5727
הכשרה ביטוח	93.5	-2.5	-2.5		44	-12176
הכשרה ביטוח אגח א	70.5	-0.5	-1.0	2.3	10000	-15420
הכשרה ביטוח אופ 1	3		+1.5		2976	+11945
הכשרת הישוב אגח 6	184.5			9.1	14999	+4999
[illegible]	554	+4.0	+0.8	1.3	701	+6399
המשמר-הראל 1	1320			9.0	2060	-7991
המשמר-הראל 5	1141	-13.0	-2.0	11.3	3000	-31330
המשמר-הראל אגח	198	+0.5	+0.3			+2049
ו						
[illegible] 0.1	61903	-1258.0	-5.0	9.6	47	-107
[illegible]	278	+8.0	+3.0	0.9	1006	+1800
[illegible] אג"ח 1	171					
וידאומסטיקס	92.5	הפסקת מסחר				
וידאומסטיקס אופ 1	2.8	הפסקת מסחר				
[illegible] 1	490	-4.0	-0.7		1	-1001
[illegible] אג"ח א	79.5		-0.2	5.2	20000	-5000

המניה	שער בנקודות	שינוי מקור	שינוי ב"פ	%	מחזור	ה-ב
[illegible] אגח א	2.7				66	-46
[illegible]	בן 601			13.1	6633	-5151
[illegible] אג"ח	103.5			2.5	7345	-7345
[illegible]	536			11.3	6485	-619
[illegible]	102.5	-2.5	-2.5	6.7	19721	-23700
[illegible] אג"ח	60			1.8	9000	+9000
[illegible] 1	352					
[illegible] 5	בן 259			6.0	7039	+2569
[illegible] 1	19234	-342.0	-1.7			-373
[illegible] אופ'	111					
[illegible] אגח א	133			3.5	8000	+7080
[illegible] אופ' 3	8318	-531.0	-6.0	2.2	80	-154
[illegible]	315			5.5	7910	+7930
[illegible] 1	בן 331			0.5	480	+3031
[illegible]	בן 152	-2.5	-1.5	0.8	1655	-7690
[illegible]	324	-16.0	-4.7	5.1	4800	-28437
[illegible]	1589	-84.0	-5.0	7.7	1473	-2273
[illegible]	בן 1599	-28.0	-1.2	1.5	281	-119
[illegible] 1	3197			5.3	500	-185
[illegible] 5	3232			17.2	1718	-566
[illegible]	750			11.9	4880	+600
[illegible] אגח 2	94.5		+0.3	18.7	60000	+144000
[illegible] אג"ח א	158	+0.5	+0.5	27.2	76421	+101582
[illegible]	12.8	-0.1	-0.5			-167
[illegible] 1	236			29.0	37287	+5329
[illegible]	372			74.7	62570	+5098
[illegible] אופ' 1	3	הפסקת מסחר				
[illegible]	145	-9.0	-5.2	2.0	3440	-24848
[illegible] 1	2.9		-0.5			-755
ח						
[illegible]	252			1.3	1567	
[illegible]	50	+28.4	[illegible]		280	+1716
[illegible]	2372	+91.0	+4.0	1.3	169	+1308
[illegible] 1	83.5		-0.2	19.5	71000	-71000
[illegible] 1	186			3.1	5003	-1503
[illegible] אג"ח א	135					
[illegible] אג"ח ב	בן 80.5			30.9	116432	-101146
[illegible] אופ' 1	29.8	-3.3	-10.0	0.7	6617	-24543
[illegible]	354			8.2	7029	+5040
[illegible] 0.1	1195	-40.0	-3.2	3.2	820	-5932
[illegible]	154.5			1.4	4000	-1080
[illegible] אופ' 2	בן 1					-176386
[illegible]	99.5	-1.0	-0.7	0.7	2000	-2000
[illegible] 1	9019	-137.0	-1.5	3.6	120	-238
[illegible] 5	8632	-454.0	-5.0			-501
[illegible]	2295	-121.0	-5.0	4.1	546	-2813
[illegible] אג"ח	133.5	+0.5	+0.3	7.0	15841	+7659
[illegible] אגח 2	123.5					
[illegible] אגח 3	111.5			18.4	50000	-55000
[illegible] אופ 2	בן 1					-85262
[illegible] 1	313			2.7	2649	-249
[illegible] אג"ח 2	77			21.7	85493	+84507
[illegible]	1.1		+2.5	3.9	1080438	+1320087
[illegible]	553			74.6	40950	+10565
[illegible] אופ' 1	189.5	-14.5	-7.0	4.9	7886	-61975
[illegible]	1143			1.8	746	+254
ט						
[illegible]	361	+1.0	+0.3	7.1	6000	+49348
[illegible]	336	+8.0	+2.5	20.9	18880	+81434
[illegible] אופ 1	17	-1.0	-5.7	1	6	-22972
[illegible] 1	311	+1.0	+0.3	25.3	24688	+7138
[illegible] אג"ח א	בן 93			0.4	1286	-998
[illegible]	83	-2.5	-3.0	8.6	31500	-28580
[illegible] אג"ח 1	38.2			17.0	135080	-94107
[illegible] אופ' 2	27			0.3	3708	
טיב	446	-9.0	-2.0	0.4	300	-1380
[illegible]	בן 284	-4.0	-1.2	3.0	3174	-6988
[illegible]	682	-7.0	-1.0	17.3	7676	-5076
[illegible] אופ 1	23.9	+0.5	+2.0	0.5	5936	+13064
[illegible]	829	+8.0	+1.0		1	+9999
[illegible] אופ 2	370	+1.0	+0.3	2.3	1864	+10127
טל בכבלים	184.5			1.8	3003	-1883
טל בכבלים אגח א	45.1	-0.1	-0.2	2.7	18000	-16230
טל בכבלים אופ 2	36	+6.0	[illegible]		307	+34742
טלדור	700			7.3	3175	-1460
טלדור אופ' 1	155.5			0.8	1533	-2350
טלסיס	908	-21.0	-2.2	3.0	1800	-5987
טמבור	בן 702	-14.0	-2.0	23.1	10000	-11372
[illegible]	249				2	-2
[illegible]	749					
[illegible] 1	166380			11.5	21	-15
[illegible]	282	-2.0	-1.0	0.6	900	-16831
[illegible]	2389					
י						
[illegible]	256			0.9	1003	-1003
ידע מחשבים	947			2.2	711	-711
ידע מחשבים אופ 1	22.3	+2.6	[illegible]	0.2	2303	+52448
[illegible]	313	-2.0	-0.5	0.7	8394	-3806
[illegible] אג"ח א'	110	-0.5	-0.5	22.5	62003	-62003
[illegible] אופ' 1	בן 1.5				8380	+270
יהודה	532	-5.0	-1.0	32.9	18765	-15047
יהודה אופ' 1	1	הפסקת מסחר				
יואל אג"ח 1	170.5			8.2	14571	+95429
יואל אג"ח 1 א'	173.5	+0.5	+0.3	3.5	6064	+14991
יואל אופ' 3	14.9	-0.3	-2.0	0.5	9974	-31983
יובל הנדסה	108			3.9	11080	-11080
[illegible]	1689	-17.0	-1.0			-1958
[illegible]	416			5.6	4283	-1173
[illegible]	99.5	-0.5	-0.5	8.2	25008	-124192
יוניבר 1	1770	הפסקת מסחר				
יוניבר 5	495	הפסקת מסחר				
[illegible]	400			3.9	2933	-2933
[illegible] 1	116	-2.5	-2.2			-10000
[illegible] 5	99.5	לא נסחר				
[illegible] 1	141.5					
[illegible] אופ' 3	1		+4.8			+485273
[illegible]	187.5	-0.5	-0.2	0.8	1260	-4860
[illegible]	493					
ים [illegible]	581	-15.0	-2.5	15.4	8060	-15091
ים תיכון	בן 212	-23.0	-10.0			-13584
ים תיכון אג"ח	בן 73.5			14.2	58680	+23359
[illegible]	870			0.4	149	-149
[illegible] 1	471			8.1	5211	-577
[illegible] אג"ח א	116.5				26	-26
[illegible] 1	1640	-34.0	-2.0	1.6	300	-3200
[illegible] 1	בן 118.5	-13.0	-10.0			-4802
[illegible] אגח א'	41.9			18.6	134400	-34400
[illegible] אופ' 2	8	-0.6	-7.5	0.2	8139	-19601
[illegible]	98	-4.0	-4.0	4.6	14150	-13853
[illegible]	787	-70.0	-1.2	2.7	1050	-6950
[illegible] אג"ח	177					
[illegible] אג"ח 4	198	-0.5	-0.2		45	-10091
ירדן א 0.1	בן 403	-18.0	-4.2	7.3	1000	-3511
ירדן אג"ח 2	87.5	-1.5	-1.7			-7800
ירדן אופ' 5	250			1.5	1818	+1818
ירושלים	בן 184.5	+1.0	+0.5	7.1	11658	+10411
ירושלים אג"ח 16	128			22.5	53429	
[illegible]	בן 82.5			1.3	4750	+46
[illegible]	145.5					
[illegible] 0.1	2499	-77.0	-3.0	0.7	89	-1694
[illegible] 1	1716	+9.0	+0.5		1	+999
[illegible] אג"ח	210			20.8	30000	-24080
[illegible] 1	5438					
[illegible] 5	4536					
[illegible] אג"ח א'	187			16.2	26207	-76000
כ						
[illegible] 1	441	הפסקת מסחר				
כבלים אג"ח 3	135	-2.5	-2.0		1	-16219
כבלים אופ' 3	314	-6.0	-2.0	4.2	4055	-2085
[illegible]	249	+2.0	+1.0	11.4	13825	+38394
[illegible] אופ 1	8.9		-0.5			-4100
כהן בני	147.5	+0.5	+0.5	0.9	1927	+1073
כהן בני אופ' 1	1.7		+2.8			+17441
[illegible]	336	+3.0	+1.0	2.2	2083	+2883
[illegible] אופ'	41.6	+0.4	+1.0			+4950
[illegible] 1	425	-6.0	-1.5	10.5	7471	-9935
[illegible] אגח א	736			36.4	81163	+44904
כלל ישראל 50	7650			6.2	246	-246
כלל ישראל אופ' 3	380			81.9	65388	+36036
[illegible] 1	4848	+264.0	+3.0	37.0	1241	+1208
[illegible] אג"ח 1	157				6	-6
[illegible] 0.1	22722	הפסקת מסחר				
[illegible] אגח 2	186.5	הפסקת מסחר				
[illegible] אגח 8	184.5	-2.0	-1.0	173.9	285986	-123142
[illegible]	320			6.7	4495	-1495
[illegible] אופ 1	12		+0.3			+13364
כנפיים	1013	-18.0	-1.7	14.3	4270	-9525
כנפיים אופ 1	26			0.1	1351	
[illegible]	217					-1480
[illegible] אופ' 1	17.5			0.5	8674	-31
[illegible]	בן 1212	-28.0	-2.2	5.4	1363	-4641
[illegible] אגח א	54.5	+4.0	[illegible]	0.4	2085	+23721
[illegible] אג"ח	68.5	-0.5	-1.0	0.2	1003	-6903
[illegible]	130.5	לא נסחר				
כרמל 1	551	-17.0	-3.0	2.6	1417	-2297
[illegible] 3	265	+3.0	+1.0			+19000
[illegible]	475	-5.0	-1.0			-3000
ל						
לאומי משכ	48048			11.4	72	-62
לאומי משכ אגח 154	106.5	+0.5	+0.3	41.9	119340	+80340
לאומי משכ אופ' 1	13173	-407.0	-3.0	3.6	83	-121
[illegible]	1400	+3.0	+0.3	5.1	1180	+1785
[illegible] אגח 1	175.5					
[illegible] אגח 2	123.5	-1.5	-1.2		3	-138627
[illegible]	937					
[illegible]	322			10.6	10000	

המניה	שער בנקודות	שינוי מקור	שינוי ב"פ	%	מחזור	ה-ב
[illegible] 1	16.8	-0.7	-2.5	0.2	2268	-1548
להדיה 0.1	בן 1814	-79.0	-7.2	1.0	300	-251
להדיה 0.4	1037	-21.0	-2.0	15.1	4419	-4018
[illegible]	161.5	לא נסחר				
[illegible] אופ' 1	3.2	לא נסחר				
[illegible]	84			2.3	8157	-8157
[illegible] אג"ח	88	-1.0	-2.0	2.9	70000	-40223
לוי	223	-12.0	-5.2	1.6	2130	-11256
לוי אג"ח א	81	-0.5	-0.7	9.4	35332	-64919
לוי אופ' 1	24.2					
[illegible]	847			0.1	19	-19
[illegible] 1	2743	-144.0	-5.0	1.8	200	-1678
[illegible]	206			4.7	6027	-3052
[illegible] אג"ח א'	63.5			3.6	17098	-17098
[illegible]	בן 166	-3.0	-1.7	1.9	3400	-13500
[illegible] אג"ח א	53			8.7	50080	+50000
ליבר	404	+19.8	[illegible]	1.9	1451	+2262
ליבר אופ' 1	11	+1.9	[illegible]			+9082
[illegible]	810			4.9	1847	+1950
[illegible] אג"ח 1	121					
[illegible] אגח א	5.7	+0.5	[illegible]	8.1	5704	+74296
[illegible] 1	865	-94.0	-9.7	1.0	361	-361
[illegible] אופ' 1	206			0.1	76	+409
לידר	592	+1.0	+0.3	3.6	1830	+8420
[illegible] ב'	327	-10.0	-3.0			-3803
[illegible] ב'	10	-2.5	-30.0	0.3	9500	-17503
[illegible]	בן 96	-10.5	-30.0			-15572
[illegible]	1500			1.8	362	-342
ליפסקי 1	1894	-10.0	-0.5	20.1	3237	-4502
ליפסקי אג"ח א	120			20.5	51705	
ליפסקי אופ' 1	297	-9.0	-3.0	1.6	1598	-4048
[illegible] 5	146					
[illegible] 1	1493			7.4	1503	-680
[illegible] אגח א'	91.5		+0.3			+50000
[illegible] 1	2846	-80.0	-3.0			-720
[illegible]	521	-11.0	-2.0	0.3	200	-5800
לפידות	106.5	-0.5	-0.5	5.7	16158	-55496
לפידות אופ' 1	57	-2.0	-3.5	0.6	3000	-73000
לפידות [illegible] 1	65.5	-1.5	-2.0	3.5	16130	-143889
לפידות [illegible]	7.2	-0.8	-10.0	0.9	34200	-316200
לפידות [illegible] א	בן 1.9			0.3	44527	-5529
מ						
[illegible]	700	-29.0	-4.0	23.6	10240	-13025
[illegible] אופ 1	407			9.7	7241	+214
[illegible] 1	2900	+14.0	+0.5			+649
[illegible] אגח ב	176	+1.5	+1.0	1.2	2000	+5000
[illegible]	181.5			1.1	1802	-2262
[illegible] אג א'	62	+0.5	+0.5	3.6	17450	+59970
[illegible] אג ב'	64.5	+2.0	+3.0	0.5	2400	+7835
[illegible] אופ 2	3.1	+0.5	[illegible]		2136	+30122
מבטח ביטוח	1051	+10.0	+1.0	10.3	2979	+8979
מבטח ביטוח אופ' 1	146			0.9	1714	-1714
[illegible]	בן 186	-2.5	-1.2	4.5	7405	-2595
[illegible] אופ 1	34.2	+0.4	+1.0	0.2	1599	+3988
[illegible] 1	270			0.4	500	-500
[illegible] אופ'	54.5	+12.5	[illegible]	0.3	1500	+3998
[illegible]	900	-18.0	-2.0	5.9	3080	-5271
[illegible] אופ	11.5	+0.2	+1.8	0.9	22977	+22106
[illegible] 0.1	1717				1	-1
[illegible] 0.5	1621	-16.0	-1.0	3.4	628	-694
[illegible]	721					
[illegible] 1	390	-41.0	-9.5	0.9	700	-6239
[illegible] א	127.5	-0.5	-0.5		1	-1488
[illegible] ב'	89		+0.3	1.4	4680	+40320
[illegible] 1	4189	הפסקת מסחר				
[illegible] 1	בן 390	-13.0	-3.2	8.0	6250	-40895
[illegible] אגח א	90		-0.2	1.7	5555	-30000
[illegible] אופ' 1	בן 477	-28.0	-5.5	0.3	200	-5395
[illegible]	844	-19.0	-2.2	30.4	10920	-11285
[illegible]	4.7			8.6	554677	-64822
[illegible] אופ 2	1.3		-0.7		67	-170833
[illegible]	411	-46.0	-10.0	3.3	2401	-2231
[illegible]	67			45.9	208007	+108933
[illegible] אג"ח	82	-0.5	-0.7	2.2	8128	-46714
[illegible] אופ' 2	4.5	+0.3	[illegible]		2872	+152784
[illegible]	393			0.2	127	+124
[illegible]	7.5	-7.2	-49.2	0.2	8533	-59117
[illegible]	380	-1.0	-0.2	0.1	40	-7483
[illegible] אופ' 2	323	+27.0	[illegible]	0.8	735	+430
[illegible]	385	-23.0	-7.0	0.7	708	-2871
[illegible]	5929	-183.0	-3.0	7.8	360	-1103
[illegible]	337			1.3	1171	-1171
[illegible] 1	בן 23308	-1291.0	-5.2	3.1	40	-27
[illegible] 5	21553	-108.0	-0.5	0.4	5	-5
[illegible]	1338	-27.0	-2.0	0.3	74	-1026
[illegible]	778	-8.0	-2.0			-1000
[illegible]	1485	-3.0	-1.0	17.0	13080	-18485
[illegible] אופ' 1	7.3	+0.5		0.1	4206	+4794
[illegible]	403	+2.0	+0.5	52.2	39294	+28391
[illegible] אג"ח א	71.5	-1.0	-3.8			-75560
[illegible] אופ'	20			0.2	2246	-3055
[illegible]	377			0.1	95	
[illegible]	בן 101	+7.0	[illegible]	0.7	2866	+3329
[illegible] אג"ח א'	73.5	-2.5	-3.0	4.1	17000	-88550
[illegible] אופ' 1	38.8			0.3	2575	
[illegible] 1	22.3	+1.1	[illegible]	3.8	51440	+131183
[illegible]	386	-2.0	-0.5	11.3	8844	-8847
[illegible] אג"ח 2	83	-0.5	-0.7	6.8	25000	-63197
[illegible] אגח 3	96	+6.0	[illegible]	0.4	1110	+1110
[illegible] 5	203			2.4	3647	-3647
[illegible] אג"ח	73.5	-1.5	-2.0	2.4	10000	-56710
[illegible]	518	-5.0	-1.0	0.6	360	-16294
[illegible] אגח	99.5			13.1	40000	-32000
[illegible] אגח	12.7			0.3	6754	-592
[illegible]	276	+5.0	+1.8	15.3	16835	+32456
[illegible] אגח	112.5					
מלט	בן 1130	+17.0	+1.5	7.5	2800	+4948
מלי	62				2	-2
מלי אגח	בן 1					-54095
[illegible] 1	600	-19.0	-3.0			-5000
[illegible] ב'	114.5			37.7	100000	
[illegible]	בן 658	-5.0	-0.7	8.7	4080	-25328
[illegible] אופ' 2	138.5			8.7	19066	
[illegible]	255			4.1	4989	
[illegible] אג"ח א'	152	+1.0	+0.5	1.8	3591	+9277
[illegible]	63			10.3	49702	+15152
[illegible] אג"ח א'	59.5			2.8	14220	+14825
[illegible] אופ' 1	1.7					
[illegible] אופ' 2	26	+1.0	+4.0	0.3	2948	+10000
[illegible]	בן 500	-55.0	-10.0			-17184
[illegible]	410	+8.0	+2.0	2.0	1500	+1500
[illegible] 1	130	+2.0	+1.0	0.4	1000	+2977
[illegible] אג"ח א'	130					
[illegible]	328			4.7	4304	
[illegible]	83	-3.0	-3.2	10.0	36468	-36422
[illegible] 1	888			15.8	5410	-1918
[illegible] 5	863			26.0	9146	
[illegible] 5	בן 7252	-16.0	-0.2	0.8	35	-36
[illegible] 1	579			2.1	1100	-1780
[illegible] א'	145.5					
[illegible]	503			5.0	3000	-3000
[illegible] אג"ח א'	65	-0.5	-0.5	2.4	11364	-15000
[illegible] אופ' 1	4.9		-0.5		30	-1330
[illegible]	799			3.2	1211	-1211
[illegible] אגח	130			34.3	80000	-35720
[illegible]	בן 432	-19.0	-4.2	2.2	1552	-7253
[illegible] 1	1076	-33.0	-3.0	1.0	290	-3638
[illegible] 5	1094	+42.0	+4.0	1.2	322	+179
[illegible]	691	-12.0	-1.7	0.4	155	-855
[illegible]	161			29.8	56120	+2004
[illegible]	136.5	הפסקת מסחר				
[illegible] אג"ח	87	הפסקת מסחר				
[illegible] אג"ח 2	52.5	הפסקת מסחר				
[illegible]	1268	-6.0	-0.5	2.1	313	-1034
[illegible] 2	208	הפסקת מסחר				
[illegible]	408	הפסקת מסחר				
[illegible]	47.6				38	-38
[illegible] אופ' 1	1.2			0.1	29271	+29271
[illegible]	65.5	-1.0	-1.2	27.2	125769	-231751
[illegible]	בן 554	-19.0	-3.2	11.6	6356	-12552
[illegible]	58	-3.0	-4.7	1.6	8190	-14226
[illegible]	146.5	-0.5	-0.5			-1008
[illegible] אופ' 1	55.5	-1.5	-3.0	0.3	1500	-50009
[illegible] אופ 4	1766	-74.0	-4.0	1.3	223	-169
[illegible]	2810			46.3	5000	
[illegible]	2184					
נ						
[illegible] 0.5	1312	-41.0	-3.0	3.6	842	-3246
[illegible]	520	-5.0	-1.0	1.2	685	-685
[illegible] אופ 1	22.3	+2.0	[illegible]	0.4	5925	+2602
[illegible]	156			2.0	3841	-3841
[illegible] אגח 1	181.5	+1.0	+1.0	12.5	37462	+77538
[illegible] אגח 2	56.5			11.9	63625	-17625
[illegible]	3140			2.1	200	-302
[illegible] אגח א	48.6			1.6	9700	-9700
[illegible] 1	בן 271	-4.0	-1.5	0.4	400	-412
[illegible] 1	2099	-6.0	-0.5	10.9	2997	-2997
[illegible]	בן 279					
[illegible]	426			4.0	2880	-3421
[illegible] 1	4.5		-1.0		5	-14316
[illegible]	200			1.7	3500	
[illegible] אג"ח א'	207	-1.0	-0.7	16.1	23595	-36095
[illegible]	בן 95.5	-4.5	-8.0	1.3	4000	-7204
[illegible]	139					
[illegible]	575	-12.0	-2.0	3.1	1625	-2572
[illegible]	25.7			9.1	107469	+92531
[illegible] אופ	בן 1					-1719489
[illegible]	1800					
[illegible] א	106.5					
[illegible] 0.1	בן 1050			8.7	311	-175
[illegible] 0.5	661	-57.0	-4.8	4.81	2184	-4953

המניה	שער בנקודות	שינוי מקור	שינוי ב"פ	%	מחזור	ה-ב
[illegible]	133	-2.8	-1.5	8.8	20002	-20002
[illegible] אגח א'	77.5		+0.3	3.8	14858	+25042
[illegible]	51	-1.0	-2.0	3.4	20000	-52250
[illegible]	295	+7.0	+2.5	21.7	22362	+33281
[illegible] 1	1499			79.7	16138	-1961
[illegible]	4478	-45.0	-1.0	12.1	848	-796
[illegible]	228	+13.0	[illegible]		14	+3486
[illegible]	1445			12.7	2672	
[illegible] 1	34.4	+3.3	[illegible]	3.4	30082	+12077
[illegible]	1713			3.5	945	-945
[illegible] 1	576	-4.0	-0.7	1.6	827	-820
[illegible]	בן 495	-2.0	-0.5	2.1	1300	-1300
[illegible] 1	259			4.0	4696	-38000
[illegible] 3	125	+1.0	+0.8		7	+4007
[illegible] 1	3541			0.8	44	
[illegible]	146	+11.0	[illegible]			+133000
[illegible] א'	93		+0.3	23.4	76268	+56260
[illegible] 2	בן 1					-9952
[illegible]	344	-14.0	-4.0	11.3	10000	-23830
[illegible]	26.1	-0.1	-0.2		11	-30011
[illegible] ב'	3.5			0.9	74724	+51774
[illegible] 1	35311	-357.0	-1.0			-214
[illegible] א	303	-5.0	-2.5			-3013
[illegible]	479					+16
ס						
[illegible]	288			2.9	3000	-1900
[illegible] 1	26.5					
[illegible]	534	-1.0	-0.2	1.3	720	-720
[illegible]	420					
[illegible]	64			0.8	3880	+3880
[illegible]	1685	+1.0	+0.3	48.2	9704	+5800
[illegible]	405					+2634
[illegible]	934			0.5	150	-150
[illegible]	234			3.6	4642	+22798
[illegible] אופ' 1	3.7					
[illegible]	850					
[illegible] אגח א	102	-3.5	-3.5	2.4	7000	-15004
[illegible]	77	+6.5	[illegible]	1.3	4998	+4998
[illegible]	בן 152	-37.0	-10.0			-19156
[illegible]	235	-9.0	-3.7	1.4	1828	-22535
[illegible] אופ 1	3		-0.5		693	-693
[illegible]	206					
[illegible] אג"ח א	98.5					
[illegible]	270	-1.0	-0.5	0.4	508	-228
[illegible]	263	+4.0	+1.5	1.5	1710	+3420
[illegible] אג"ח א'	88		+0.3	13.6	47720	+100000
[illegible] אופ'	5	-3.0	-37.5			-6770
[illegible] 1	1206			6.0	1520	
[illegible] 5	1218	-6.0	-0.5			-1221
[illegible]	139					
[illegible] אג"ח 1	בן 80	-4.0	-4.5	2.6	10000	-13008
[illegible] ב'	55.5					
[illegible] 3	4362	-44.0	-1.0	5.7	399	-1443
[illegible] 1	369			2.4	1980	-480
[illegible] 0.1	912	-14.0	-1.5	0.1	27	-3527
[illegible] 6	684	-14.0	-2.0	7.6	3388	-2590
[illegible] 4	60			0.2	1892	-2093
[illegible] 3	98.5	-0.5	-0.7	19.8	58500	-71132
[illegible]	144			5.4	10000	
[illegible]	300			18.1	55000	
[illegible]	465	+70.0	+2.3	21.6	14882	+15682
[illegible] 1	381	-4.0	-2.8	11.1	8056	-28536
[illegible] 1	2399	-93.0	-3.7	8.2	1048	-14504
[illegible] אופ' 1	1440			14.4	3829	+385
[illegible] 1	1862			7.1	1157	
[illegible] אג"ח א	121	-1.0	-1.0	4.0	10000	-48787
[illegible] אופ' 1	205	-22.8	-9.7	3.4	5002	-4562
ע						
[illegible]	70	+6.5	[illegible]	0.7	3833	+3033
[illegible] 1	2		+2.3			+495037
[illegible]	197	-1.0	-0.5	0.3	500	-508
[illegible] 0.1	בן 259			3.3	3860	-474
[illegible]	11055			33.9	930	+364
[illegible]	860			5.3	1860	
[illegible] 1	בן 1					-2776
[illegible] 1	בן 118.5	-4.5	-5.2	1.4	3591	-4090
[illegible]	1176					
[illegible]	430			1.8	1300	-961
[illegible] 1	בן 1345	-14.0	-1.0	8.2	1843	-1857
[illegible]	67.5			1.2	5228	-5382
[illegible] 1	12.4	-1.7	-12.3		64	-3064
[illegible] 1	179			0.8	1397	-1399
[illegible]	262	+1.0	+0.3	8.6	10802	+5998
[illegible] 0.1	63140	-150.0	-0.2	8.3	40	-52
[illegible] 3	336	-18.0	-5.0			-17494
[illegible]	97	-3.0	-3.0	0.5	1491	-1761
[illegible]	3834	+112.0	+3.0			
[illegible]	125					
[illegible] אג"ח א	96	+2.0	+2.0		1	+44999
פ						
[illegible] 1	בן 10128	-25.0	-0.2	7.2	216	-194
[illegible]	864				1	-1
[illegible] א	311	הפסקת מסחר				
[illegible] אג"ח	178.5	הפסקת מסחר				
[illegible] אג"ח 4	118	הפסקת מסחר				
[illegible] אג"ח ב	134.5	הפסקת מסחר				
[illegible] אופ' 4	4.6	הפסקת מסחר				
[illegible] 1	537	-1.0	-0.2			-1237
[illegible] אגח 2	163			12.9	24000	-24000
[illegible]	386	-34.0	-8.0	1.7	1319	-3152
[illegible]	53	-1.5	-2.5	1.3	7523	-44986
[illegible] אגח א'	101.5	-0.5	-0.2	1.2	3500	-26534
[illegible] אופ 2	1172	-12.0	-1.0	4.1	1056	-973
[illegible]	בן 47.9			2.2	13668	+14615
[illegible] אופ' 2	בן 381			0.2	137	+239
[illegible]	489	+2.0	+0.5	33.8	20968	+18502
[illegible]	263			1.7	1946	
[illegible] אופ' 1	בן 1					-19975
[illegible]	639016	לא נסחר				
[illegible] 2	639279					
[illegible]	1863					
[illegible]	214	-2.0	-0.7	3.2	4500	-5027
[illegible] 1	887	-35.0	-3.7	14.6	5000	-10195
[illegible]	229	-2.0	-1.0	0.3	385	-11615
[illegible] אג"ח א	97.5	-2.8	-2.2			-55000
[illegible]	497	+7.0	+1.5	10.7	4523	+28477
[illegible] אופ 2	37.3			1.1	8799	-7190
[illegible] אופ 3	140.5	-2.0	-1.5	1.2	2604	-2994
[illegible]	11439	-59.0	-0.5	5.9	150	-117
[illegible]	19986	-565.0	-2.7	6.4	97	-278
[illegible]	380			5.9	4694	
[illegible]	1440	-33.0	-2.2	2.2	462	-1955
[illegible]	114	-4.0	-5.0			-7315
[illegible]	137.5					+100
[illegible] 3	75		-0.2		1	-4851
[illegible]	391			29.6	22997	+6443
[illegible] אופ' 1	15.5	+1.4	[illegible]	0.4	7157	+10869
[illegible]	493	+45.0	[illegible]	5.3	3258	+47902
[illegible] אופ' 1	8.9					-5
[illegible] 0.1	993	-18.0	-1.0	1.6	441	-941
[illegible]	1143	-29.0	-2.5	0.4	380	-4524
[illegible]	451	-3.0	-0.7	3.0	2088	-4330
[illegible] 0.1	2069	-42.0	-2.0	37.6	5507	-13452
[illegible] 0.5	1846	-97.0	-5.0	2.3	374	-314
[illegible] אופ' 2	5310	-324.0	-5.7	5.3	303	-1091
[illegible]	125.5			1.1	2685	+1775
[illegible] 1	בן 13			0.1	2439	+156
[illegible] 1	1740	+9.0	+0.5	17.2	3083	+3554
[illegible]	1436			0.7	16	-16
[illegible] אג"ח א'	73.5	-0.5	-0.5			-41647
[illegible] 2	23					
[illegible]	149	+0.5	+0.5	1.9	3808	+3558
[illegible] אג"ח א'	78					
[illegible] 5	5865	-89.0	-1.5	76.2	840	-1031
[illegible]	166.5	הפסקת מסחר				
[illegible] אג"ח א'	87	הפסקת מסחר				
[illegible] אופ' 3	7	הפסקת מסחר				
[illegible] אופ 4	3893	-20.0	-0.5	9.5	743	-993
[illegible]	338	-7.0	-2.0		1	-10303
[illegible] אג"ח א	95.5		-0.2	11.0	35000	-35000
[illegible]	87			1.0	3448	-3448
[illegible] אופ 1	2.6		+1.8			+11138
צ						
[illegible]	464	-5.0	-1.0	10.2	6645	-6045
[illegible]	131.5	לא נסחר				
[illegible] אופ'	2	לא נסחר				
[illegible]	74	+6.0	[illegible]	10.7	43890	+342122
[illegible] אופ' 5	בן 1		-0.2	0.6	178210	-282633
[illegible]	54.5	+1.0	+2.0	5.8	32521	+40147
[illegible] א	181.5	-0.5	-0.2		1	-50000
[illegible] ב	60	+0.5	+0.8	19.0	96261	+220754
[illegible] 5	19165			6.7	200	-280
[illegible]	116	-1.5	-1.2	0.4	1100	-11397
[illegible]	1442	-56.0	-3.7	10.0	2101	-8716
[illegible] אופ 1	75			3.2	12761	+13004
[illegible]	700	הפסקת מסחר				
[illegible]	529	-4.0	-0.7	91.5	52504	-63391
[illegible] אופ 1	בן 15.1			2.4	47643	-13915
[illegible] 1	6475	-82.0	-1.2	4.3	303	-303
[illegible] 5	3395					
[illegible] אגח 1	152			12.9	25749	-6249
[illegible] אגח 2	105.5					
[illegible]	183.5			1.2	2001	-1461
[illegible] אג"ח א	111					
[illegible]	409	-4.0	-1.0	6.4	4750	-5000
[illegible] אופ	23.6	-1.2	-5.0			-320
[illegible]	בן 315	-1.0	-0.2	3.3	3165	-3256
[illegible] אג"ח א'	99			1.0	3000	

המניה	שער בנקודות	שינוי מקור	שינוי ב"פ	%	מחזור	ה-ב
[illegible]	5563	-143.0	-2.5			
[illegible]	182					
[illegible]	בן 252	-3.0	-0.2	3.8	4537	-1507
[illegible] 1	1318			1.3	308	
[illegible] אגח	78.5	-3.0	-1.2	15.7	60750	-749250
[illegible] אופ 2	10.2			3.6	106714	+13910
[illegible]	539	+43.0	[illegible]	57.6	32417	+28179
[illegible]	1246	-16.0	-1.2	0.3	50	-770
[illegible] אופ' 1	110.5	-1.5	-1.2	0.1	257	-5257
[illegible]	315	+2.0	+0.5	1.6	1500	+1500
[illegible]	423	-3.0	-0.7	16.7	11996	-11396
[illegible] אופ' 1	10.7			0.2	6911	-3645
[illegible]	109.5			0.6	958	
[illegible] אג"ח א'	152	-2.5	-1.5			-19470
[illegible]	3400	-58.0	-3.5	1.1	200	-525
[illegible] 5	610	+3.0	+0.5			+2000
[illegible] 1	277	-1.0	-0.5	4.6	5024	-1476
[illegible] אג"ח	104	+0.5	+0.3	9.3	27125	+90875
[illegible] אג"ח ב'	79	+3.0	+4.3	6.9	26424	+300000
[illegible] אופ' 1	60	-3.0	-5.8	0.7	3366	-8321
[illegible] 1	788			4.9	2128	+7118
[illegible]	167	-18.5	-30.0	-1.1	1997	-21497
[illegible] אג"ח	110			7.3	20000	
[illegible] אופ 3	6.5		-0.5	0.1	2938	+4906
[illegible] 0.1	3640	-46.0	-1.2			+145
[illegible]	145					
[illegible]	בן 224	-3.0	-1.2	0.5	714	+4922
[illegible] 1	2377	-61.0	-2.5	20.3	3607	+4749
[illegible] 5	2054	-108.0	-5.0	6.6	980	-2605
[illegible]	257	-7.0	-2.5	2.4	2818	-10597
[illegible] אג"ח ב'	87.5			18.8	65000	+11977
[illegible] אופ' 7	103.5			3.0	8875	+8804
[illegible]	104	+2.0	+2.0	2.3	6798	+6981
[illegible] 5	בן 3055	-30.0	-1.2	16.1	1597	+21458
[illegible]	בן 53			1.8	9991	-5009
[illegible] אג"ח א	31.1			2.3	20177	+65995
[illegible] אופ 1	21	-4.5	-17.8		1	-7001
[illegible]	בן 185			2.8	3290	+1920
[illegible] 1	1174				1	+1
[illegible]	341					
[illegible] אג"ח א'	63	+0.5	+0.5	5.6	27000	+50000
[illegible]	1006			10.0	3000	+460
[illegible] אג"ח	256					
[illegible] 1	315	הפסקת מסחר				
[illegible] 2	225	-13.0	-5.5	1.1	1529	+15429
[illegible] 0.1	1893	-25.0	-1.2	1.7	253	+1650
[illegible] 1	בן 1559	-16.0	-1.0	3.3	640	-450
[illegible]	439	-9.0	-2.0	7.2	4949	-7321
[illegible]	648	-13.0	-2.0	6.5	3025	-12771
[illegible] אג"ח	112					
[illegible] אופ'	34.3	-0.4	-1.2	0.6	5000	-4800
[illegible]	749			5.4	2193	+103
ר						
[illegible]	בן 246	+22.0	[illegible]	36.8	45422	+75656
[illegible] אגח א	18	+8.9	[illegible]	4.1	125000	+200000
[illegible]	256	+21.0	[illegible]	3.5	4161	+8811
[illegible] אופ א'	7	-0.1	-2.0		56	+8400
[illegible] 1	בן 344	+3.5	+2.5	4.5	9468	+9875
[illegible] אופ' 1	32.2	-0.2	-0.5			-4000
[illegible]	108	-2.8	-2.0	4.0	11287	-89143
[illegible] אג"ח א	86	-0.5	-0.5	7.7	27239	+27239
[illegible] אופ 1	4.5			0.1	3600	-3584
[illegible]	481	-2.0	-0.5	0.3	250	-250
[illegible] אופ 1	בן 1					-150548
[illegible] 1	964	-15.0	-1.5	1.6	500	-500
[illegible] 5	868	-9.0	-1.0	2.9	1000	-1000
[illegible]	66	-1.0	-1.2	9.1	40726	-47407
[illegible]	148.5					
[illegible]	239	-1.0	-0.5	0.3	392	-392
[illegible] אג"ח א'	97	-0.5	-0.7			-27491
[illegible]	418			1.4	1000	-1053
[illegible] אופ 1	בן 1					-6
[illegible] 1	בן 358	-1.0	-0.2	3.5	3800	-3779
[illegible] אופ'	114			2.0	5437	+4750
[illegible]	407	-3.0	-0.7	5.4	4036	-9333
[illegible] אופ 3	331	-29.0	-0.8		26	+4516
[illegible]	270			22.1	24814	-16464
[illegible] אג"ח א	97		+0.3	19.4	60706	+60993
[illegible]	449	הפסקת מסחר				
[illegible] אופ' 1	1.7	הפסקת מסחר				
[illegible]	342	+1.0	+0.3	13.5	12800	+9080
[illegible]	268			26.9	30495	-10495
[illegible] 0.1	258	+3.0	+1.0			+10000
[illegible] 0.4	237			2.3	3000	-3000
[illegible]	1528	-51.0	-3.2	4.7	923	-6936
[illegible] 5	1488					
ש						
[illegible] אג"ח	116					
[illegible] אופ' 1	828			7.5	2755	+1048
[illegible]	224					-1580
[illegible] אג"ח א	88			5.8	10080	+20000
[illegible]	בן 1.7			4.6	811471	
[illegible] 1	69		-0.2	3.5	15183	+28380
[illegible] 2	44.1				95	-6905
[illegible] א	116					
[illegible]	בן 2.8			8.0	869278	+1088395
[illegible]	119					
[illegible] אגח א	99.5		-0.2	9.6	29186	-29186
[illegible] אופ' 1	3.1	-8.4	-10.7	0.3	18690	+49578
[illegible]	129	-3.5	-2.5			+1740
[illegible] אג"ח 4	141.5			1.9	4800	
[illegible] אופ' 2	89.5	-10.0	-10.0	1.1	3748	-13760
[illegible] 0.5	1041	-21.0	-2.0	11.7	3415	-7488
[illegible] 5	77	-0.5	-0.5	7.6	30000	+629018
[illegible] אופ' 3	343			0.9	787	+3607
[illegible]	105	-3.0	-3.0	2.6	7460	-21384
[illegible] אופ' 1	1.2		+4.0		1786	+96457
[illegible] 5	116.5			1.9	5016	
[illegible]	242	-5.0	-2.0	12.3	15857	+16854
[illegible] אגח 1	1.9	-0.2	-10.0		2319	-2954
[illegible]	71.5		+0.3	11.6	49814	+43986
[illegible]	100.5	לא נסחר				
[illegible] אופ 1	1	לא נסחר				
[illegible]	274	-23.0	-7.7	2.6	2870	+20630
[illegible] אג"ח 1	117	+0.5	+0.3	9.9	25717	+28500
[illegible]	14147	-143.0	-1.8	11.8	254	-455
[illegible] אג"ח א	123.5	+0.5	+0.5	37.7	92520	+90073
[illegible] אופ 2	5302	-178.0	-3.2	3.6	203	-565
[illegible]	בן 102	-11.5	-10.0	1.0	3008	-4326
[illegible] אופ'	61			0.4	2049	-2049
[illegible]	304	-2.0	-0.5	0.4	365	-365
[illegible] אג"ח	115.5					
[illegible]	123	+1.0	+1.0	4.1	10800	+56893
[illegible] אג"ח א'	97	-0.5	-0.5			-9810
[illegible] אג"ח 1	129.5	-0.5	-0.2	41.3	96796	-37873
[illegible] אופ' 1	81.5	-2.5	-3.0	6.8	25406	+107355
[illegible]	319	-2.0	-0.5			-365
ת						
[illegible] אג"ח	214			12.8	18201	+66849
[illegible] 1	בן 500			1.7	1000	-1113
[illegible] אג"ח א'	170					
[illegible] 1	1177			23.9	6161	-286
[illegible]	372	+31.0	[illegible]	0.6	516	+1416
[illegible] אגח 1	4.6		+0.5	0.5	33483	+22723
תדיראן [illegible]	409			23.5	17425	-7919
[illegible]	בן 655			0.1	50	-7
[illegible]	582			4.6	2779	
[illegible] אגח 1	18.5	-0.3	-1.5	0.1	1008	-5781
[illegible] 5	1020	-32.0	-3.0	11.2	3321	-6060
[illegible] אג"ח א	262					
[illegible]	382			0.1	295	-295
[illegible] 1	2084			21.2	3090	-908
[illegible] אג"ח א'	151			1.0	2000	
[illegible] 1	326			0.6	600	
[illegible] 5	149.5				4	-226
[illegible] אג"ח א	98	-0.5	-0.5	4.5	14000	-14000
[illegible]	בן 113.5	-0.5	-0.2	2.8	5200	-5709
[illegible]	63	+3.5	[illegible]	0.1	418	+6270
[illegible] אופ' 1	22.5	+1.0	+4.5	0.6	8659	+8658
[illegible]	84.5	-0.5	-0.7	39.2	140623	+462419
[illegible] 0.2	22331	-456.0	-2.0	6.3	86	-293
[illegible]	556	-1.0	-0.2	41.9	22856	-4450
[illegible]	1076					
[illegible]	411	-8.0	+2.0	3.1	2250	-9231
[illegible] אופ' 1	35			0.5	4604	
[illegible]	בן 567	-6.0	-1.0	2.8	1500	-1501
[illegible] אג"ח א	111.5	-1.0	-1.0	7.6	20627	-24373
[illegible] אג"ח ב	77.5	-1.0	-1.5	10.2	40000	-14960
[illegible] אגח 2	115	-4.0	-3.2			-12055
[illegible]	354	-7.0	-2.0	4.1	3486	-3486
[illegible] אופ' 1	בן 27.5			0.7	7840	-8160

אזהרה לקוראים

מערכת "דבר" עושה כמיטב יכולתה לרכז ולעבד תוך זמן קצר את נתוני הבורסה ולהביאם לידיעת הקורא.
כל שיבוש בנתונים המתפרסמים טעון בדיקה ואימות.
כל הסתמכות על ידי המשתמש בנתונים נעשית על אחריותו.
אין המערכת אחראית במקרה של טעות בנתונים.
אין בפרסום הנתונים משום המלצה או חוות דעת למשקיע ויש לאמתם עם יועצי השקעות.

בני ברומר (משמאל), שהצטיין נגד בריל, ולידו קפטן הנבחרת ניר קלינגר, מנסים לבלום את הזהרן הברזילאי המצלא ריבאלדו (11). ברומר וקלינגר מקווים להבטיח מחר את הזכיה באליפות אחרי הדרבי נגד בית"ר ת"א באיצטדיון ר"ג (צילום: א. קנפר)

קפטן בית"ר ת"א, ניסן כהן, לקראת הדרבי המכריע:

עם כל הכבוד למכבי תל־אביב נילחם להוציא לפחות נקודה

ניסן כהן אינו מחפש כותרות ● מבצע את העבודה עבור בית"ר ת"א, בשורותיה החל דרכו בנער ● הוא מזוהה ומזוהה עם קבוצת המנורה ומלא שבחים ליו"ר מורדוב ● ניסן הורחק בעבר למשך עונה, אך לעג למספידיו ושב בהצלחה למגרשים ● הוא מבטיח שבעתיד ישמש בתפקיד ניהולי בקבוצה

מאת גיל זמל

קפטן בית"ר ת"א, ניסן כהן בן ה־32, הוא בין השחקנים הוותיקים בליגה הלאומית עם 300 משחקי ליגה. הוא לא שחקן מבריק, או כוכב מצטיין, אלא קשר חרוץ, המבצע עבודה אפורה מצויינת. בקיצור: שחקן נשמה.

כל השנים הוא שיחק בשורות קבוצת המנורה, למעט שלוש עונות בהן הוא לבש את מדי מכבי הרצליה ובני יהודה ת"א.

ניסן כהן מתכוון כיאה לשחקן שגדל בבית"ר לסיים את הקריירה שלו באגודה ואף להשתלב בהמשך בצוות הניהולי של הקבוצה.

אבל לניסן כהן יש זמן: "אני אפרוש רק כאשר אראה שאני רץ ונלחם פחות מהצעירים ומשחק פחות טוב מהם".

תארים בליגה הלאומית אין לו, אבל הוא רשם ארבע עליות מהליגה הארצית ללאומית. שלוש במדי בית"ר ת"א ואחת במדי הרצליה.

כמו כן, יש לו הופעה רשמית אחת במדי הכחול־לבן של הנבחרת הלאומית. אך את חלומו של כל שחקן לשחק בקבוצה גדולה הוא החמיץ ולטענתו, כיום בגילו הדבר כבר קשה לביצוע.

לפני כעשר שנים הורחק ניסן כהן לעונה אחת ממגרשי הכדורגל, בעקבות פרשיית "שוחד הימורי הטוטו".

באותה עונה הצליח לשמור על כושרו בעזרת הופעות בקבוצת הקט־רגל של שכונת רמת הטייסים בת"א, הסמוכה לביתו.

לטענתו, נעשה לו "משפט דרייפוס" אך הוא אינו רוצה להתייחס בהרחבה לנושא, שנותר אצלו כצלקת עד עצם היום הזה, כיוון שמעבר לעונש ההרחקה ניסן כהן הזה ידוע מאז תחילת דרכו ככדורגלן, באותם צבע המשחק בעיקר למען הסמל ואהבת הכבוד.

לפני פתיחת העונה ניבאו לבית"ר ת"א ירידה מהירה לליגה הארצית. לאותם נביאי זעם יש לניסן כהן מה להגיד:

"הם צריכים לאכול את העיתון. הם הספידו אותנו מהר מאוד ואני שמח שהוכחנו להם שאנו לא כל־כך חלשים, למרות שגם שחקני בית"ר לא האמינו בתוכם שגם בעונה הבאה הם ישחקו בליגה הלאומית".

בסיבוב הראשון לא הלך כל־כך לבית"רים, אבל בסיבוב השני, לאחר פיטוריו של אברהם מרצ'ינסקי ובואם של המאמן, מיכאל (לופא) קדוש ועוזרו, יעקב בן ניסן, החל השינוי המפתיע.

"בסיבוב השני הוחלפו המאמנים. הגיעו קדוש ובן ניסן, שעבדו בצוותא, גיבשו את ההרכב ויצרו משמעת בקבוצה. כל אלה בצירוף הזעזוע מהדחת המאמן, הובילו אותנו קדימה", הוא מסביר את המפנה הדרמאטי שלו ושל חבריו.

על התקופה הלא מוצלחת עם מרצ'ינסקי, אומר כהן: "מרצ'ינסקי מאמן טוב, אך קשה לו להיות קשוח וזה מה שצריכים בכדורגל. הוא לא לחץ עלינו וזה חזר אליו כבומרנג. בראיונות הוא טען שאנו שחקנים מדרג ב' או ג' ואותם דברים פגעו והשפילו אותנו".

בתחילת העונה ביצע מרכז בית"ר חילוף בתפקיד יו"ר הקבוצה. ארצי בן יעקב הודח מתפקידו לאחר שש שנים ובמקומו מונה בן ציון מורדוב.

ניסן כהן אומר על אותם חילופים: "בשנים 88־92, בתקופתו של יצחק שום, היינו מהקבוצות הדומיננטיות בארץ. ארצי בן יעקב חשב שההישגים הם שלו, ולא של השחקנים ולכן אני שמח שמרכז בית"ר הביא את בנצי מורדוב הדינאמי. אומנם היו חילוקי דעות על הדרך בה פיטר מורדוב את מרצ'ינסקי (דרך הטלוויזיה) אך הוא הוכיח בעזרתו של יד ימינו, המנהל, מאיר (מיזרה) יחזקאל שטובת הקבוצה קודמת לכל ואני מצפה שכל האנשים שהעבירו עליו ביקורת שלילית יתנו לו מילת עידוד שבהחלט מגיעה לו".

ניסן כהן ממשיך לדבר באהדה גלויה כלפי בני מורדוב:

"כאשר מורדוב העביר ביקורת נגד השופטים (נגד השופט סבי אלבקוה הוא אף איים להגיש תלונה במשטרה) ידעו להגיד שהוא לא שייך לכדורגל שלנו, אבל צריך להבין שפסקו להתנהגות של בית"ר ת"א 11 פנדלים, לעומת שלושה פנדלים בלבד לזכותנו. זה כאב למורדוב ולכן הוא אמר את מה שאמר".

בנושא הכספי יש לניסן כהן הרבה מה להגיד:

"כיום, בית"ר לא חייבת אפילו אגורה אחת למישהו ודבר כזה לא היה מאז שאני לובש את מדי המנורה וזה אך ורק בזכותם של מורדוב ומאיר יחזקאל".

בית"ר ת"א ידועה במספר המועט של אוהדיה ואף יש בדיחות על אוהדיה שבקושי מצליחים למלא מונית, לא כולל הנהג.

ניסן כהן מנפץ את המיתוס:

"אני אומר ברצינות: יש לנו אוטובוס ולא מונית. לבית"ר יש קהל, אך הוא לא מאורגן. אנחנו כבר התרגלנו לשחק ללא קהל".

בדרבי הבית"רים להכריע את גורל האליפות

אם מכבי חיפה לא תזכה העונה באליפות המדינה, זו תהיה במידה רבה באשמתה של בית"ר ת"א, שהיתה לקבוצה היחידה מזה שנים שניצחה את הירוקים פעמיים בעונה.

מחר תתמודד בית"ר נגד המובילה, מכבי ת"א, בדרבי "קטן" גדול.

האם לבית"ר יש תוכניות לקלקל גם למכבי ת"א את השמחה?

כהן מגיב:

"כנראה שיהיה שידור ישיר בטלוויזיה וזו הבמה המרכזית. לכן, עם כל הכבוד למכבי ת"א, כל שחקן ירצה להוכיח את עצמו. אני מקווה שנתעלה על עצמנו ונילחם לפחות נקודה כדי להבטיח סופית עונה נוספת בלאומית".

ליגה ארצית

מחזור 29, הלפני אחרון

- ● הפועל כפר סבא – מכבי יפו (שישי)
- ● הפועל ר"ג – נס ציונה (שישי)
- ● קרית שמונה – הפועל אשדוד (שבת)
- ● הפועל לוד – הפועל חדרה (שבת)
- ● הפועל אשקלון – שמשון ת"א (שבת)
- ● הפועל ירושלים – קרית גת (שישי)
- ● הפועל טייבה – הכח ר"ג (שישי)
- ● הפועל בת ים – מכבי יבנה (שישי)

"גביע חיפה": הבטחה לאיכות

שחיה

מאת אורי פרידמן

332 שחיינים מ־5 מדינות, בהם שני שיאני עולם ועוד שישה מדורגים בין 25 הטובים בעולם, פותחים הבוקר, בבריכת הטכניון המקורה בחיפה, בתחרות "גביע חיפה", שתימשך גם מחר.

ערוץ הספורט בכבלים יעביר בשידור ישיר את משחי הגמר, הערב מ־17.30 עד 19.00.

בין השחיינים הבולטים:

קארולי גוטלר, בן 27 מהונגריה, שיאן העולם ב־100 מ' חזה (1:00.95).

קריסטינה אגרסגי, בת 20 מהונגריה, שיאנית העולם ב־200 מ' גב (2:06.62).

פטמן מארינה, בלגיה, פיינאליסט בברצלונה ב־200 מ' גב, שהיה ב־1994 חמש פעמים בין 10 הטובים בעולם במשחי הפרפר, גב וחופשי. הוא נרשם ל־8 מבין 14 המשחים לגברים.

הידו פקטי, יפאן, מדורג בין הטובים בעולם במשחי הפרפר.

אלבס הנוס, יפאן, מצטיין בסגנון החזה.

וילמוש קיבאקי, הונגריה, מנצח בתחרות חיפה לפני שנה בסגנון החזה.

● לאונרד "שוויד", מאמן נבחרת ישראל בשחיה, שחזר לאחרונה עם הנבחרת ממחנה אימונים בתנאי גובה בספרד, סבור: "יש לנו מה להציג בתחרות החשובה".

לדעתו, יצטיינו בה הישראלים איתן אורבך (חמישי בגמר א' בגב, בגביע העולם בשפילד, לפני שלושה חודשים), מיקי הליקה (200 מ' מעורב אישי, פרפר ו־800 חופשי) ובן העולים דן קאטלר מארה"ב ואניה גוסטמלסקי מרוסיה.

בסך הכל יהיו בתחרות 14 משחים לגברים ו־13 לנשים.

כל מנצח יקבל 400 ש"ח ושיא לאומי יזכה ב־300 ש"ח.

● כדורגלני הפועל ומכבי חיפה, שיתמודדו מחר בדרבי החיפאי הגדול במסגרת הליגה, הוזמנו להיות אורחי היום בתחרות.

שבת דרבי

הדרבים בת"א ובחיפה עשויים להכריע את גורל האליפות או לדחות את ההכרעה למחזור האחרון ● 4 האחרונות בטבלה יתעמתו ביניהן. אם שתי האחרונות יפסידו הן ירדו כבר מחר

ספירת מלאי

מאת משה קשמן

שני משחקי דרבי עשויים להכריע מחר את עונת המשחקים, שהגיעה למחזור הלפני אחרון. בת"א תתמודד המוליכה מכבי ת"א נגד בית"ר ת"א ואילו בחיפה יתמודדו הפועל ומכבי חיפה, שכוכבד יתעמתו שוב במשחק גמר הגביע.

הדרבי הת"א יועבר בשידור חי בערוץ 2, ולפי תוצאות השנים האחרונות קשה לנבא את תוצאתו.

למכבי 10 משחקים רצופים ללא הפסד וזה יהיה הדרבי ה־69, כשלמכבי 35 נצחונות, ולבית"ר רק 14. האחרון שבהם היה לפני 3.5 שנים, כשמכבי הוליכה 0:2 עד הדקה ה־85 ובית"ר ניצחה 2:3...

● מכבי ת"א: אובארוב; עמית לוי, גדי ברומר, שלת, הלל; קלינגר, אלון ברומר, שוהם, נמני, שוקאטנב; רדיקס.

● בית"ר ת"א: קורנפיין; יניב שרעבי, שיגאלוב, דורון עמר, בוטל; ניסן כהן, דנאייב, גל הרשליקוביץ, שריקי, שווייב; אייזנברג.

בדרבי בחיפה לא ניצחה הפועל מזה 19 שנה, אולם הפועל התחזקה מאוד ובעזרת שלושת יוצאי מכבי מפורסמים (אטרוני, עטר ובנין) תנסה להפתיע, דבר שעלול להוריד סופית את הכתר מראש הירוקים.

זה הדרבי ה־54. מכבי ניצחה 22 פעמים והפועל רק 13.

● הפועל חיפה: אסיאגו; טלקר, אטרוני, אלון חלפון, מוסה; יאגור, בנין, עטר, קשלוק; זועבי, ניראון.

● מכבי חיפה: רפי כהן; צבר דניאל, פין, הררי, גלאם; ברקוביץ', רביבו, גראייב, חזן; מוגאי, שטריה.

אם מכבי ת"א תנצח ומכבי חיפה לא – יחלו באיצטדיון ר"ג חגיגות האליפות. אם יקרה ההיפך – תעלה חיפה לראשות הטבלה. ההגיוני ביותר, שיישמר פער 2 הנקודות וההכרעה תועבר למחזור האחרון בשבוע הבא.

● בתחתית יתעמתו ארבע האחרונות בשני משחקים מכריעים. האחרונה הפועל בית שאן תארח את מכבי נתניה ומכבי הרצליה תארח את הלפני אחרונה עירוני אשדוד.

אם שתי האחרונות יפסידו הן ירדו כבר מחר. כל תוצאה אחרת תדחה את ההכרעה למחזור האחרון.

איל ברקוביץ' (מימין) וראובן עטר גדלו ביחד במכבי חיפה, אולם מחר יתייצבו זה מול זה בדרבי החיפאי הגדול

ליגה לאומית, מחזור 29 (הלפני אחרון)

- ● מכבי ת"א – בית"ר ת"א. איצטדיון ר"ג. שבת, 18.00. שופט מאיר לוי (בקודם 1:2)
- ● הפועל חיפה – מכבי חיפה. קרית אליעזר. שבת, 18.00. שופט חיים ליפקוביץ (4:0)
- ● מכבי הרצליה – עירוני אשדוד. הרצליה. שבת, 17.00. שופט רני קורן (1:1)
- ● הפועל בית שאן – מכבי נתניה. בית שאן. שבת, 17.00. שופט יצחק בן־יצחק (1:1)
- ● בני יהודה – הפועל ת"א. שכונת התקוה. שבת, 17.00. שופט סהיל דאוד (2:1)
- ● מכבי פ"ת – הפועל באר שבע. פ"ת. שבת, 16.30. שופט אבנר כהן (0:0)
- ● בית"ר ירושלים – הפועל פ"ת. טדי. שבת, 17.00. שופט יוסף בנישתי (1:0)
- ● עירוני ראשל"צ – צפרירים חולון. ראשל"צ. שבת, 17.00. שופט אריה תלף (0:0)

הליגה הלאומית — עונת 94/95

קבוצה	מש.	נצ.	תיקו	הפס.	שערים	הפרש	נק.
1. מכבי תל־אביב	28	17	6	5	27—54	27	57
2. מכבי חיפה	28	16	7	5	29—63	34	55
3. הפועל באר־שבע	28	14	7	7	35—51	16	49
4. הפועל תל־אביב	28	10	13	5	30—38	8	43
5. הפועל פתח־תקוה	28	12	6	10	35—41	6	42
6. צפרירים חולון	28	14	5	11	51—50	-1	41
7. בית"ר ירושלים	28	11	7	10	35—39	4	40
8. מכבי פתח־תקוה	28	7	12	9	37—36	-1	33
9. ראשון לציון	28	7	12	9	38—36	-2	33
10. בית"ר תל־אביב	28	10	3	15	55—42	-13	33
11. הפועל־חיפה	28	8	8	12	47—42	-5	32
12. בני־יהודה ת"א	28	8	8	12	47—41	-6	32
13. מכבי נתניה	28	7	9	12	48—33	-15	30
14. מכבי הרצליה	28	7	9	12	47—29	-18	30
15. מכבי עירוני אשדוד	28	6	10	12	51—39	-12	28
16. הפועל בית־שאן	28	6	10	12	48—26	-22	28

הליגה הארצית — עונת 1994/95

קבוצה	מש.	נצ.	תיקו	הפס.	שערים	הפרש	נק.
1. מכבי יפו	28	13	10	5	24—36	12	49
2. הכח ר"ג	28	12	9	7	29—37	8	45
3. הפועל כפר־סבא	28	11	9	8	32—44	12	42
4. הפועל בת־ים	28	10	10	8	35—41	6	40
5. הפועל טייבה	28	10	11	7	20—22	2	40
6. מכבי קרית גת	28	10	9	9	33—37	4	39
7. הפועל רמת־גן	28	10	9	9	33—35	2	39
8. הפועל אשדוד	28	10	7	11	37—43	6	37
9. מכבי יבנה	28	9	10	9	31—30	-1	37
10. הפועל ירושלים	28	9	9	10	42—43	1	36
11. ס.ב. נס־ציונה	28	9	9	10	37—38	1	36
12. הפועל ק. שמונה	28	8	9	11	39—25	-14	33
13. שמשון תל־אביב	28	9	5	14	43—34	-9	32
14. הפועל אשקלון	28	7	11	10	40—30	-10	32
15. הפועל לוד	28	7	11	10	43—27	-16	32
16. הפועל חדרה	28	7	9	12	33—29	-4	30

בוקר טוב אנגליה

גמר הגביע האנגלי

בוקר טוב אנגליה. היום גמר הגביע באיצטדיון "וומבלי" כך יכריז קריין הרדיו מחר ויתן את האות הרשמי למפגש המסקרן בין מנצ'סטר יונייטד ואברטון.

בתחילת השבוע נאבקה היונייטד על כתר האליפות מול בלקבורן ואיבדה אותו לאחר שנתיים רצופות. לפיכך, בדאבל היא כבר לא תזכה, אבל כוכביה ודאי ירצו לא לסיים העונה בידיים ריקות.

"היונייטד" – היא הפייבוריטית לזכות בגביע נגד שכנתה התחתית מליברפול, שנאבקה בחודש שיניים כדי להימלט מאימת הנשירה, אך ה"מיליונרים" של ג'ו רויל לא יהיו יריב קל לפיצוח, כפי שהם הוכיחו בחצי הגמר כאשר הביסו את טוטנהאם 1:4.

"כלבי המלחמה" של אברטון, כפי שמכנה אותם רויל מגיעים לוומבלי כשאין להם מה להפסיד. מאידך, היונייטד שפופים אחרי הכשלון במאבק על הכתר.

מנצ'סטר תעלה למגרש בהרכבה המלא כשרק ראיין גיגס עדיין מנסה להחלים מפציעתו ולהיות כשיר. הוא חיוני לקבוצה בעיקר מפני שאנדי קול אינו מורשה לשחק.

שתי הקבוצות נפגשו בגמר של '85 ואז ניצחה היונייטד 0:1. רק מארק יוז נותר בהרכב מאז כאשר בטווח 12 השנים האחרונות הופיעו הוא וחבריו בחמישה גמרים.

הפציעה של החלוץ הסקוטי, דאנקן פרגוסון היא המדאיגה ביותר את אברטון וקיים חשש לשיתופו. הוותיק בשחקני אברטון הוא השוער נוויל סאותהול, שירשום את הופעתו ה־650 במדי הקבוצה והוא כמו יוז השריד היחידי של קבוצתו מגמר '85.

מנצ'סטר זכתה עד־כה שמונה פעמים בגביע ונצחון נוסף יעלה אותה לפיסגת טבלת הזוכות בגביע האנגלי. נצחון של אברטון יביא בפעם החמישית את הגביע לאגודה.

אברטון: סאותהול; ג'קסון, ווטסון, אבלט; לימפאר, פאר קינסנה, הורן, הינצ'קליף, ריבאס, פרגוסון.

מנצ'סטר־יונייטד: שמייכל; נוויל, פאליסטר, ברוס, אירווין; שארפ, אינוס, קין, גיגס, יוז, מקליר.

צרפת: מאמנה של נאנט הוא אולי האיש היחיד בארצו שאינו בטוח עדיין, כי קבוצתו זכתה לראשונה מזה 12 שנים בתואר האליפות. כדורגלני נאנט יבקרו הערב בקורסיקה והם זקוקים לנקודה אחת בלבד במשחקם נגד באסטיה.

ליון המפגרת בתשע נקודות אחרי המוליכה, שלושה מחזורים מהסיום, כבר השלימה עם העובדה שהיא תהיה רק סגנית.

בריביירה יתקיים "דרבי" בין קאן ומונאקו, אוקזר תשחק מול לנס וסנט אטיין תנסה לברוח מאימת הירידה במשחק חוץ נגד סן רמון.

הניקס ניצחו על חודה של נקודה

כדורסל מעולם אחר

הניו־יורק ניקס נאבקים בשיניים כדי להישאר בתמונה. המאבק בחצי גמר הפליי־אוף המזרחי. במשחק החמישי נגד הפייסרס מאינדיאנה נזקקו חניכיו של פאט ריילי לסל של פטריק יואינג, 1.8 שניות מהסיום, כדי לנצח על חודה של נקודה 95:96.

הפייסרס עדיין מובילה את הסדרה עם יתרון 2:3 והיא תארח את המשחק השישי מחר לפנות בוקר.

גם הפעם שמטו הניקס יתרון של חמש נקודות, 30 שניות מהסיום (89:94), לפני שיואינג הטביע את הכדור האחרון ומנע אי נעימות מקבוצתו.

יואינג סיים את המשחק כקלע הבולט של הניקס עם 19 נקודות ומייסון הוסיף 13. לפייסרס הירבו לקלוע ריק סמיטס 28 ורג'י מילר 23.

טניס: שלושת הכרטיסים החופשיים האחרונים לאליפות צרפת הפתוחה בטניס, שיחלו ב־29 במאי על מגרשי הרולאן־גארוס, יוענקו לטניסאים המקומיים ליונל בארסו, סידרי גוורדיולה ופרדריק ויטוקס.

אתלטיקה: שתי אתלטיות סיניות שיפרו אתמול את שיא העולם בקפיצה במוט באליפות הלאומית שנערכה בטאייאון. זונג גויקינג וסון קאיון קבעו תוצאה של 4.08 מטר ושיפרו את השיא הקודם של סון בשני סנטימטר.

יובנטוס מחפשת נקמה

איטליה

ליובנטוס שהפסידה בסיכום הכללי של גמר גביע אופ"א לפארמה, לאחר תיקו 1:1 במשחק הגומלין שלשום, תנסה "לנקום" ביום ראשון את כשלונה במפגש הליגה בין שתי הגדולות.

יובנטוס מקדימה בשבע נקודות את יריבתה כשנותרו שלושה מחזורים לסיום. תיקו ביתי מספיק ויאלי וחבריו יוכלו לערוך את הקפת האליפות.

לאציו תארח את סמפדוריה והאינטר תפגוש את קאליארי במשחקים שתהיה להם השפעה על קביעת הקבוצות לגביע אופ"א.

בתחתית מתחמם המאבק נגד הנשירה כאשר קרמונזה תארח את פאדובה וגנואה את פוג'ה. שתיים מהארבע יצטרפו לברשיה ורג'יאנה שכבר ירדו.

גרמניה: ארבעה חודשים לאחר פציעתו הקשה חוזר לותר מתיאוס להרכבה של באיירן מינכן, שתארח את קייזרסלאוטרן, אך סיכוייה להשיג את ורדר ברמן המוליכה קלושים ביותר.

ברמן תשחק מחר נגד אורדינגן בבית בעוד בורוסיה דורטמונד המפגרת בנקודה אחרי המוליכה תתארח במשחק חוץ קשה אצל השלישית פרייבורג.

'קווי אשראי' רכשה את הפועל ת"א

מאת משה כהן

קבוצה המורכבת מכמה אנשי עסקים ידועים עומדת לרכוש את קבוצת הכדורגל של הפועל ת"א תמורת 800,000 דולר. כך מסר אתמול מזכיר ההסתדרות במרחב ת"א־יפו, גרשון גלמן.

את קבוצת אנשי העסקים מייצג עורך הדין יצחק דהאניס, שאישר אתמול שכבר הושג סיכום בעל־פה בין הצדדים, אבל הדגיש שטרם נחתם חוזה מחייב.

לדעתו, רק נסיגה בלתי צפויה מצד ההסתדרות תמנע את ביצוע העיסקה. עו"ד דהאניס סבור שלהפועל ת"א יש פוטנציאל כלכלי וכעת צריך להתחיל במהירות את ההכנות לקראת העונה הבאה, במטרה להשיב את הקהל למגרשים.

הוא סירב להתייחס לעתיד הצוות המקצועי, אבל ציין שתתקיים פגישה עם כל אחד מהצוות הניהולי ורק אז יוחלט לגבי עתידו בקבוצה.

נודע, כי שני אנשי העסקים המרכזיים העומדים מאחורי העיסקה הם יובל רן, בעל חברת 'קווי אשראי' שהעונה אימצה את קבוצת הכדורסל הפועל גליל־עליון ואיש הנדל"ן, איתן שמיר, למרות שלא התקבל אישור רשמי ושני הצדדים ממשיכים לשמור בסוד את זהות הרוכשים.

גלמן הדגיש שעיסקת הרכישה אינה כוללת את חובות העבר של הקבוצה, המוערכים בכמיליון ש"ח, אבל סוכם שהפועל ת"א תשלם החל מהעונה הבאה מחצית מהוצאות התפעול של איצטדיון בלומפילד.

ההסכם כולל גם את מחלקת הנוער של הקבוצה וכמובן שגם את כרטיסי השחקן של שחקני האגודה.

גלמן הביע את שביעות רצונו מהסיכום ולדעתו, כעת יוצאת הפועל ת"א לעידן חדש, למרות שההסתדרות תמשיך להעניק לה תמיכה ציבורית.

אין ספק שרכישת הפועל ת"א תביא לשינוי מפת הכדורגל בארץ וכעת, לאחר מכבי חיפה, הפועל חיפה, מכבי ת"א ומכבי פ"ת, גם הפועל ת"א נכנסת למועדון הקבוצות שעוברות לידיים פרטיות.

כעת עומדת על הפרק מכירתה של קבוצת הכדורגל של הפועל באר־שבע.

ראוי לציין שבענף הכדורסל המצב מסובך יותר, כיוון שבדרך כלל הרוכשים אינם מקבלים בתמורה את כרטיסי השחקן ולאור הגרעונות הכבדים של ענף הכדורסל, קשה להפיק רווחים מרכישה.

זוג תושבי לוד חשודים שרצחו את בנם הנרקומן והעלימו גופתו

(ע.).– חסן אל חווה, בן 63 מלוד, ואשתו רפאעה, בת 55, נעצרו אתמול בבית משפט השלום ברמלה, בחשד לרצח בנם בן ה־30 ולהעלמת גופתו.

האב חשוד ברצח בנו והאם חשודה בסיוע לו. בני הזוג הובאו לבית המשפט, לאחר שלא דיווחו משך חודשים על העלמותו המסתורית של בנם, יאסר אל חווה.

בתחילת ינואר '95 נעלם בנם של השניים, יאסר בן ה־30, והשניים לא דיווחו על היעלמו. השניים חשודים ברצח בנם.

שופטת בית משפט השלום ברמלה, דליה גרנות, ציינה כי ממידע שהוגש לבית המשפט עולה כי קיימת תשתית ראייתית מסויימת, הקושרת את בני הזוג עם העבירות המיוחסות להם.

השופטת הבהירה כי אינה מסתמכת בהחלטתה על העובדה שהבן נעלם והוריו לא דיווחו, אלא על פי חומר ראיות אחר, לפיו מעורב הזוג בעבירה.

השופטת קבעה עוד כי אין היא מבקשת לשפוט בשלב זה את מעשיו של האב, וציינה כי אין ספק שמדובר בהורים אשר אוהבים את בנם, אך ייתכן, כי הבן, שהוא עבריין ונרקומן, הגריש את גבול יכולתם של הוריו, עד כי לא יכלו עוד לשאת את התנהגותו.

מעצרם של השניים הוארך ב־5 ימים.

משפט דרעי

הסתיימה החקירה הנגדית של שמולביץ

(ע.).– עו"ד פנינה דבורין, פרקליטתם של אריה ומשה וינברג, סיימה אתמול את החקירה הנגדית של עד המדינה יעקב שמולביץ. דבורין חקרה את שמולביץ על הודעה שנתן במשטרה ביחס לשיחה בינו לבין משה וינברג במלון שרתון בתל אביב. שיחה זו הוקלטה ע"י המשטרה לאחר ששמולביץ חתם על הסכם עד מדינה.

בתמליל השיחה, שהוצגה בפני שמולביץ בחקירתו במשטרה, שאל שמולביץ את וינברג איך יסביר למשטרה את "ההעברות". בהודעה במשטרה אמר שמולביץ, כי מדובר בהעברות כספים מ"המרכז לשיקום האסיר" לישיבת "לב בנים", ומהישיבה לכיסי מנהלי הישיבה "עסקיה".

עו"ד דבורין הגישה לבית המשפט תמליל מתוקן של אותה הקלטה, שנערך בהסכמת ההגנה והתביעה. על פי תמליל זה שאל שמולביץ את וינברג מה יאמר למשטרה על "העברות בגרשיים".

דבורין שאלה את שמולביץ מדוע העיד במשטרה, כי מדובר בהעברות כספים. שמולביץ השיב, כי הבין, בעקבות קריאת התמליל הראשון, שמדובר בהעברות כספים. בתגובה, אמרה עו"ד דבורין: "כל דבר שאי אפשר לבדוק אותך בו הוא אפשרי, אבל כשאפשר לבדוק אותך הנתונים מתערערים".

עו"ד דבורין הציגה לשמולביץ השערה לפיה, היתה פעילות של ישיבת "לב בנים" בבתי סוהר עוד בטרם הוקם "המרכז לשיקום האסיר", ולפני שמונה שמולביץ למנהל האדמיניסטרטיבי של הישיבה.

שמולביץ טען, כי לא היתה פעילות ממוסדת של הישיבה להחזיר אסירים בתשובה. עו"ד דבורין הציגה בפניו שמות של אסירים שלמדו בישיבה. בתגובה אמר שמולביץ, כי היו מספר אסירים שלמדו בישיבה, אך באותה מידה היה גם טייס לשעבר ומפקדי טנקים שלמדו בה, הדבר אינו מעיד על פעילות של הישיבה בתחומים אלה.

היכה את אשתו בגלל שלא היתה מרוצה מהנעליים שקנה לילדים

(ע.).– נסיעה של בני זוג מנצרת לטבריה כדי לקנות נעליים לילדיהם, הסתיימה בסכסוך אלים, כשהבעל היכה את אשתו לאחר שביטאה חוסר שביעות רצון מהנעליים שקנה.

המקרה אירע לפני מספר ימים בטבריה. בני הזוג נסעו במכוניתם, כדי לרכוש נעליים לילדים. הבעל הורה לאשתו להמתין במכונית ונכנס עם שניים מילדיו כדי לקנות עבורם נעלים באחת החנויות בעיר. כששב למכונית, הציג בפני אשתו את הנעלים שרכש, היא הביעה חוסר שביעות רצון. בתגובה, היכה אותה הבעל נמרצות, והאשה נזקקה לטיפול רפואי בבית החולים פוריה.

חומר החקירה הועבר לתחנת נצרת וזו פתחה בחקירה נגד הבעל המכה.

המשטרה פורצת אתמול [illegible] על בתי הקמיה בגוש דן (צילום: בני בירק, י.ס.פ.א.)

המשטרה: סוחר הנשק שם־טוב אלוני נרצח כנראה באמצע עסקה

אלוני היה ידוע בעמק יזרעאל כחובב כלי נשק עתיקים, וברשותו היה אוסף נדיר של חרבות, פגיונות ונשק קר, המלמדים על תולדות ההגנה של היישוב בארץ

מאת נתי קיי זילברמן

במשטרת מרחב העמקים לא ברורים עדיין הפרטים בפרשת רצח סוחר הנשק שם־טוב אלוני שלשום בערב בכפר יחזקאל.

ירייה בודדת שהדהדה שלשום בערב בין בתי מושב כפר יחזקאל שבעמק יזרעאל הקפיצה את שכניו של אלוני. השכנים, שמיהרו לביתו, מצאו את הגבר בן ה־70 מתבוסס בדמו, ולדברי עדי ראייה הספיקו עוד לראות מכונית סובארו המסתלקת מן המקום. ניידת טיפול נמרץ שהוזעקה למקום ניסתה לבצע בו החייאה, אך ללא הועיל.

שם־טוב אלוני נודע בכל אזור עמק יזרעאל כסוחר נשק וחובב כלי נשק עתיקים. הוא היה איש פלמ"ח, ולדברי מכריו לא היה כלי נשק מסוג כלשהו, שאותו לא הכיר, ידע לתקן או להשתמש בו. ביתו הפך במרוצת השנים למוזיאון נשק, אשר אצר בתוכו פרטי נשק בעלי ערך היסטורי, שממנו היה ניתן ללמוד רבות על ההיסטוריה של ההגנה בארץ ישראל.

אלוני התמצא היטב בנושא של חרבות, פגיונות ונשק קר, ועל קירות ביתו היה אוסף מרשים ונדיר ביותר של כלי נשק מסוג זה. שכניו ידעו לספר אתמול כי לאלוני היתה מערכת יחסים מורכבת עם ערבים ויהודים בכל הארץ, ובמיוחד בעמק. מרבית חברי הקיבוצים והמושבים בעמק נהגו לקנות באמצעותו את כלי הנשק האישיים שלהם, ונהגו לנצל את הידע הרב שלו לתיקון הכלים ואספקת תחמושת. אלוני היה מוכר לכל מכריו כאיש שקט, שלא היו לו אויבים.

בבדיקת גופתו התברר כי נורה בכדור אחד בגרונו, ובחזהו נמצאו דקירות וחתכים. בשל הדקירות שנתגלו על הגופה בודקים במשטרה אפשרות שמדובר ברצח על רקע לאומני, ואולם במקביל נבדקים גם כיווני חקירה אחרים.

מפקד משטרת מרחב העמקים, מסר אתמול כי אין ספק שאלוני הופתע על־ידי רוצחו, ובכל הנראה היה הדבר במהלך עסקה. ככל הידוע נהג אלוני לשאת עמו נשק תמיד, והוא גם היטיב להשתמש בו. מסיבה זו סבורים במשטרה כי רק מישהו שהפתיע אותו יכול היה לרצוח אותו, בלי שאלוני ישיב באש. אתמול בשעות הצהריים שוחררה גופתו מהמכון לרפואה משפטית באבו־כביר, ואחר הצהריים הוא נקבר במושבו, כפר יחזקאל.

מצנע עתר לבג"ץ שיורה להפסיק הזרמת דלק בצינור העובר בחיפה

מאת אורי שורין

ראש עיריית חיפה, עמרם מצנע, ואיגוד הערים לאיכות הסביבה, עתרו אתמול לבג"ץ, בדרישה להורות לשר האנרגיה והתשתית, גונן שגב, להפסיק את הזרמת תזקיקי הדלק ב"קו הלבן" העובר בתחומי העיר, עד שיוכח שלא נשקפת סכנה לתושבים מכך שהצינור עובר באזורים מאוכלסים. עוד דרשו העותרים שהצינור יועבר אל מחוץ לעיר.

היועץ המשפטי של העירייה, עו"ד משה רוזנברג, טען בעתירה, כי סקר סיכונים הראה שבמקרה של תאונה או דליפה מהצינור, עלול להשתחרר תזקיק קל ולגרום לפיצוץ, או לשריפה שתוצאותיה לגרום לפגיעות בנפש וברכוש. דליפה של התזקיק עלולה גם לזהם מי תהום.

עוד נטען שהמשרד לאיכות הסביבה והמשרד לאנרגיה ותשתית מודעים לסכנה, וכי הושגה הבנה בינם לבין ראש העיר, שיש להעתיק את הצינור אל מחוץ לחיפה. הנושא עלה לכותרות בעקבות דליפה בצינור שאירעה, לטענת העותרים, לפני חמישה חודשים, בעקבותיה פונו תלמידי בית ספר השוכן סמוך לצינור.

בעקבות המקרה, הופסקה הזרמת התזקיקים, וסוכם עם משרדי הממשלה, במהלך כהונתו של שגב, כי עד לסיום בדיקה וקבלת החלטה על עתיד הצינור, לא תחודש בו ההזרמה. העותרים קובלים על כך שבתחילת מאי חודשה ההזרמה, בניגוד להבנות.

עיריית חיפה והמשרד לאיכות הסביבה, שצירף כמשיב פורמלי לעתירה, נקטו צעדים משפטיים נגד החברות המזרימות את התזקיקים, כדי לחייבן להפסיק את ההזרמה.

יממה לפני הגשת העתירה, הודיע השר שגב כי ההזרמה בצינור נועדה לבדוק את תקינותו, לאחר שנוספו אמצעי בטיחות לאיתור ולמניעת דליפות, וגם הוחלף בו קטע בעלות של מיליון וחצי שקלים, למרות שלא היתה כל דליפה בקו.

בן 13 הותקף בסכין וגז מדמיע על־ידי 2 תלמידים מבית־ספרו

(ע.).– תלמיד חטיבת הביניים בנצרת, בן 13, התלונן במשטרת נצרת כי הותקף על ידי שני תלמידים אחרים בחצר בית הספר באמצעות גז מדמיע וסכין.

בעקבות התקיפה נגרמו לילד חתכים והוא פונה לטיפול בבית החולים האיטלקי בעיר. שני הנערים, שהובאו לתחנת המשטרה טענו כי הנער שהותקף, הקניט אותם קודם לכן.

4 מקרי הצתה בגוש דן

(ע.).– המשטרה ושירותי הכיבוי בגוש דן חוקרים 4 הצתות שארעו תוך שעות אחדות במקומות שונים, אור לאתמול.

זמן קצר אחר חצות עלה באש מבנה אוטובוס החונה דרך קבע ברחוב חזון איש 48 בבני ברק, ומשמש מקום לחלוקת מזון. נגרם נזק חלקי לשלד האוטובוס.

בשעה 1:30 אחר חצות עלתה באש מכולה שחנתה ברחוב בגדט 24 בבני ברק. במכולה היה ציוד חשמל והיא נשרפה כליל.

במעון לנערים חוסים מצפה ים בהרצליה עלה באש תשרי כליל חדר מגורים. איש לא נפגע. 2 נערים בני 17 ו־14 המתגוררים במקום נעצרו לחקירה.

אתמול בשעה 6 בבוקר פרצה דליקה בחנות למימכר מוצרי ספורט בקאנטרי של חולון, סמוך למשרד הרישוי. תכולת החנות נשרפה.

שומר באתר בניה נפצע מפליטת כדור

(ע.).– שומר באתר הבנייה של "מעלה אדומים החדשה", נפצע אתמול בערב באורח בינוני לאחר שפלט כדור מנשקו האישי.

מפרטים ראשונים ממקום האירוע עולה כי השומר, מחברת "השומרים", פלט כדור מתת מקלע עוזי שהיה ברשותו. הוא נפגע בבטנו באורח בינוני ופונה לבית החולים הדסה עין כרם.

תאונה טראגית בנגב

בן שנתיים נדרס למוות לאחר שנפל מטרקטור בו נהג אביו

2 הרוגים ו־3 פצועים קשה ב־3 תאונות דרכים בכבישי הארץ

מאת אמיר רוזנבלום ועתים

אב דרס אתמול את בנו הפעוט למוות, בעת שנהג בטרקטור סמוך למקום מגוריו ליד תל ערד.

סמוך לשעה אחת בצהריים הסיע יוסף אבו עמר, בן 50 מהשבט הבדואי אל עמור, את בנו, איברהים, בן השנתיים, על גבי טרקטור, שגרר אחריו עוקב מים. תוך כדי הנסיעה, נפל הפעוט ונדרס למוות על ידי הטרקטור.

למקום הוזעק צוות ניידת לטיפול נמרץ של מד"א, שקבע את מותו של הפעוט. האב עוכב לחקירה על ידי משטרת ערד. דובר משטרת מרחב הנגב, פקד שמואל שם־טוב, ציין כי התאונה נגרמה בשל רשלנותו של האב.

בתאונה אחרת שאירעה שלשום בלילה כ־2 קילומטרים דרומית לצומת הערבה, נדרס למוות רוכב אופניים, גבי ליאור, בן 57, מהיישוב עין חצבה. משאית שהובילה מים מעין חצבה למפעל אורון, נהוגה על ידי אברהם רווה, תושב ערד בן 58, נכנסה לכביש צדדי של עין חצבה. הנהג הבחין ברוכב האופניים על השביל כשהיה במרחק 15 מטרים ממנו, ולא הספיק לבלום את המשאית. מעוצמת ההתנגשות, נהרג רוכב האופניים במקום.

מהמשטרה נמסר כי התאונה נגרמה בשל רשלנותו של נהג המשאית. חוקרי המשטרה עמלו שעות ארוכות כדי לאתר את בתו של ההרוג, שנמצאה אותה שעה בטיול בסיני.

שלושה בני אדם, ביניהם אשה בחודש מתקדם להריונה, נפצעו אתמול באורח קשה בתאונת דרכים שאירעה בכביש הישן יבנה־אשדוד.

מכונית מדגם סוזוקי, ובה נהג ואשה בהריון נסעה מכיוון אשדוד ליבנה. נהג המכונית החליט לעקוף את הרכב שלפניו והתנגש חזיתית, בעוצמה רבה, במכונית מדגם דייהטסו שנסעה בנתיב הנגדי.

מעוצמת הפגיעה נפצעו שני נהגי המכוניות והאשה ההרה באורח קשה.

הפצועים פונו לקבלת טיפול בבית החולים, ונמסר כי יש חשש לחייהם.

מחקירת משטרת התנועה של מרחב השפלה עולה, כי סיבת התאונה היא עקיפה בדרך לא פנויה שביצע נהג מכונית הסוזוקי.

תושב לוד שהיה מעורב בתאונת דרכים שאירעה אתמול, ודרוש לחקירה במשטרה בתיקים שונים, נמלט לאחר התאונה.

האיש נהג במכונית מדגם סובארו ברחוב חטיבת יפתח בלוד. הוא נסע בנתיב הנגדי, והתנגש חזיתית במכונית מדגם סיטרואן שנסעה ממול.

מיד לאחר התאונה, נמלט הנהג מן המקום כשהוא פצוע.

המשטרה ממשיכה בנסיונות לאתר את האיש.

תושבת נצרת הסתתרה לילה שלם מתחת למיטתה מפחד מבעלה

התגלתה רק לאחר שהבעל, חרש אילם, דיווח על היעדרה למשטרה

(ע.).– תושבת נצרת, בת 30, התחבאה במשך לילה שלם מתחת למיטתה בשל חששה מבעלה.

הפרשה נודעה לאחר שתושב העיר התייצב במשטרת נצרת וסיפר כי אשת אחיינו, הנמצאת בחודש השישי להריונה, נעדרת מן הבית, לאחר שיצאה לבדיקות רפואיות ולא שבה.

בעלה המודאג לא יכול היה להגיש תלונה בשל היותו חרש אילם.

חקירת המשטרה העלתה, כי האשה כלל לא נעלמה, אלא עשתה את הלילה מתחת למיטת בני הזוג. היא סיפרה, כי אכן הודיעה שבכוונתה לצאת לבדיקות רפואיות, אך בשל מצוקה נפשית בה חשה, החליטה לנסוע לטבריה כדי "להתאוורר" בעיר, ושבה לביתה בשעה 10 בלילה. באותה עת לא נכח איש בבית, ומכיוון שחששה מתגובת בעלה, היא החליטה להתחבא מתחת למיטת בני הזוג.

בשעות הבוקר הגיעו בני המשפחה אל הבית ופגשו באשה. הם לא האמינו לדבריה בקשר למצוקה הנפשית בה חשה, והודיעו על גירושה לבית הוריה בשפרעם.

קרובת משפחתו של אבי ספן הודתה בחטיפת קרן גרטלר

מאת אלי ברנר

הנערה קרובת משפחתו של אבי ספן, המואשמת כי חטפה יחד עם ספן למטרת כופר את החיילת קרן גרטלר ואת אביה היהלומן אשר גרטלר, לפני מספר חודשים בצפון תל־אביב, הודתה אתמול בבית משפט המחוזי בתל־אביב באשמות המיוחסות לה.

הנערה מואשמת בין היתר בחטיפה, סחיטה באיומים, ונשיאת נשק שלא כדין. השופט המחוזי נתן עמית קבע אתמול, כי עד מתן גזר הדין תהיה הנערה תחת פיקוח קצין מבחן. הנערה לומדת בבית ספר, ונמצאת במעצר בית משעות הערב עד הבוקר.

ספן והנערה חטפו באיומי אקדח את החיילת קרן גרטלר מפתח ביתה בתל־ברוך, וכלאו אותה בבית בודד במושבה מגדיאל, שם שמרה הנערה עליה עד ששיחררה אותה לקראת הערב. התוקף, ספן, קרוב משפחה שלה, נשאר בתל־אביב ושוטט במכוניתו בה החזיק באשר גרטלר, ממנו דרש כופר נפש. בשלב מסויים נמלט גרטלר מהמכונית, ובקרב יריות בין התוקף ושוטרי היחידה המרכזית נורה התוקף למוות, וקצין משטרה נפצע בזרועו.

הנערה הביעה חרטה על מעשיה, וטענה כי פעלה תחת השפעה חזקה של קרוב המשפחה. השופט עמית קבע ל־15 ביוני את הדיון הבא, בו יישמעו הטיעונים לעונש ויוגש לבית המשפט דוח קצין המבחן.

ברכות חמות
לחבי' אנגל ולקניון אורות
ולמנהל מר דוד שגיא
לרגל הפתיחת קניון "אורות"
שאו ברכה הצלחה ושיתוף פעולה פורה
מטרה חב' לבנין בע"מ
טל: 09-562628

ברכות חמות
לחבי' אנגל ולקניון אורות
ולמנהל מר דוד שגיא
לרגל פתיחת קניון "אורות"
שאו ברכה הצלחה
ושיתוף פעולה פורה
ישראלוקס ISRALUX
טל: 03-5337090

ברכות חמות
לחבי' אנגל ולקניון אורות
ולמנהל מר דוד שגיא
לרגל הפתיחת קניון "אורות"
שאו ברכה הצלחה ושיתוף פעולה פורה
"מי - טל"
הנדסה ושרותים בע"מ

למר נח כנרתי
שפע ברכות עם כניסתך לתפקיד
יו"ר החברה הממשלתית
לתשתיות נפט ואנרגיה
בהצלחה
דור אנרגיה

שפר ברכות
למר יעקב גינצברג
לרגל מינויו לנשיא שופרסל לשיווק
מנורה
טל. 03-6817790
ברכה, הצלחה ושיתוף פעולה פורה

ברכות חמות
למר יעקב גינצברג
לרגל מינויו
לנשיא שופרסל לשיווק

שפר ברכות
למר יעקב גינצברג
לרגל מינויו לנשיא שופרסל לשיווק
גג ספיצים בע"מ
טל. 03-9711176
ברכה, הצלחה ושיתוף פעולה פורה

ברכות חמות
למר יעקב גינצברג
לרגל מינויו לנשיא שופרסל לשיווק
ברכה, הצלחה ושיתוף פעולה פורה
שיינפלד נפתלי
טל. 03-5247656

מחלבת משק טלית
יקנעם
טל. 04-9892981
ברכה, הצלחה ושיתוף פעולה פורה

ברכות חמות
למר יעקב גינצברג
לרגל מינויו לנשיא שופרסל לשיווק
גיל־דג בע"מ
טל. 03-6814093
ברכה, הצלחה ושיתוף פעולה פורה

ברכות חמות
למועצה מקומית מבשרת ציון
ולראש המועצה מר מויאל אלי
לרגל החגיגות 45 שנה להיווסדה
שאו ברכת שגשוג בניה ופיתוח
פוטהאוז חברה לבנין ולהשקעות בע"מ

ברכות חמות
למועצה מקומית מבשרת ציון
ולראש המועצה מר מויאל אלי
לרגל תגיגות 45 שנה להיווסדה
שאו ברכת שגשוג בניה ופיתוח
קבוצת דן־דר בן אבו - חברה לבניה ולפיתוח בע"מ
DAN-DAR-BEN-ABU-GROUP Construction & Development Companies L.T.D.

ברכות חמות
למועצה מקומית מבשרת ציון
ולראש המועצה מר מויאל אלי
לרגל חגיגות 45 שנה להיווסדה
שאו ברכת שגשוג בניה ופיתוח
הפציבה
טל: 02-388878